Ledenmagazine JONGE DEMOCRATEN

DEMO

NUMMER 5, JANUARI 2015

Relatie media & politiek

Ferry Mingelen, Boris Dittrich, Jan Terlouw en Jaap Stalenburg

Rob Goossens: 'Niemand is objectief'

JD-Amsterdam wint DEMO-award!

De Koning nog één keer formateur

Hoofdredactioneel

Eén groot journalistiek experiment, dat is de DEMO. Afgelopen editie met Dries van Agt, smaakt naar meer. Met infographics en kaderstukken hebben we qua vormgeving een grote slag gemaakt. Nu is de tekstuele redactie aan de beurt om stappen te zetten. Het thema is de relatie tussen media en politiek. Beiden hebben behoefte aan scoops, beiden controleren de staat van het land en beiden treffen elkaar in nieuwscentrum Nieuwspoort. Hoe vaak schrijven journalisten kamervragen, en Kamerleden journalistieke teksten? Zit de macht in Den Haag? Of in Hilversum? Zit daar een groot verschil tussen? Hoe ziet het moeras van de Nederlandse democratie en mediacratie eruit? En hoe gaan dit soort zaken in het buitenland? We zijn trots om jullie met deze DEMO een inkijkje te geven in een wereldje dat zichzelf en elkaar in Den Haag in stand houdt. Team DEMO heeft een fantastische line-up aan prominente sprekers weten te verzamelen, die het – vanuit de journalistieke of vanuit de politieke bril over de wisselwerking gaan hebben. Jan Terlouw, Boris Dittrich, Ferry Mingelen en Alexander Pechtold zijn de grootste namen. Maar wat mij betreft hebben voorlichter Mat Ringers (van Terlouw) en onze eigen Rob Goossens (parlementair verslaggever) minstens net zulke briljante verhalen afgestoken. Owja. En natuurlijk heeft ook Lieve Robert nog wat mooie scoops uit Den Haag weten te bemachtigen. Geheel in lijn met het thema!

Veel leesplezier.

Mart Roumen

Hoofdredacteur

Voorzitter

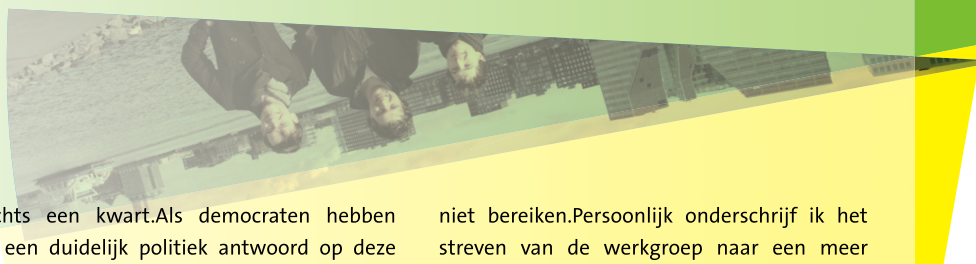

Het thema van deze DEMO is 'media en politiek'. Toen ik dat hoorde, moest ik denken aan een publicatie van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) uit oktober, waarin de tweedeling tussen hoog- en laagopgeleiden werd verkend. Het rapport oordeelt hard en stelt dat er sprake is van twee relatief gescheiden werelden, elk met haar eigen nieuwsbronnen. Alleen het NOS Journaal en de gratis krantjes in de trein weten een brug te slaan.De Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling omschreef het als de nieuwe verzuiling. Vooral op het gebied van politieke participatie en opkomst bij verkiezingen zijn de verschillen groot. Uit een SCP-rapport van twee jaar geleden bleek dat driekwart van de hoger opgeleiden vertrouwen in de Tweede Kamer heeft. Onder laagopgeleiden is dit slechts een kwart.Als democraten hebben we een duidelijk politiek antwoord op deze tweedeling: emancipatie door middel van onderwijs en vergroting van participatie door middel van directere vormen van democratie. Maar wellicht is het ook interessant om de JD zelf eens onder een vergrootglas te leggen. Bouwen we zelf die brug? Het valt niet te ontkennen dat ons ledenbestand ontzettend homogeen is.Onlangs was ik bij een brainstorm van de Werkgroep Diversiteit, om na te denken over manieren om een bredere groep jongeren aan te spreken. Het is een thema waar ik als liberaal mee worstel: specifieke groepsbenadering, of het nu gaat om opleidingsniveau, afkomst of religie, schrikt mij af. Tegelijkertijd is het een gemiste kans als we grote delen van de maatschappij niet bereiken.Persoonlijk onderschrijf ik het streven van de werkgroep naar een meer toegankelijke en diverse vereniging. Ten eerste realiseerde ik me tijdens de bijeenkomst dat we – door het type activiteiten dat we organiseren, de locaties die we kiezen, de sfeer die we uitstralen en de wijze van promoten – eigenlijk al lang aan doelgroepenbeleid doen. Ten tweede ben ik er van overtuigd dat meer heterogeniteit ons politieke verhaal versterkt. Hoe kunnen we bijvoorbeeld een sterke visie op verdere Europese integratie vormen, als binnen onze organisatie bijna uitsluitend hoogopgeleide jongeren bevinden die direct de vruchten plukken van open grenzen en globalisering? Het verder vergroten van de toegankelijkheid van de JD lijkt me een uitstekend voornemen voor 2015!

Met vrijzinnige groet,

Dirkjan Tijs

Landelijk Voorzitter

Excuses, twee nullen te veel
door penningmeester
Martin van Montfort

04. Amsterdam de grote winnaar!
DEMO-award gaat naar de hoofdstad.

06. Ferry Mingelen over media en politiek in de jaren ’80 en ’90.
Journalistieke mastodont toont de rustig beschouwende politiek van eind vorige eeuw

08. Interview Jan Terlouw: ‘Gevoel wint van wetenschap in Tweede Kamer.
’Wat was de (media)strategie van D66 in de jaren ’80?

10. Ferry Mingelen over media en politiek tijdens opkomst en neergang Fortuyn.
Veranderde Fortuyn de berichtgeving, welke keuzes maakten journalistieke organisaties?

12. Boris Dittrich: ‘De eerste maanden heb ik een keer of drie de krant gemist’.
Hoe kreeg Dittrich draagvlak voor het homohuwelijk in Kamer en maatschappij? Hoe reageerde D66 op de opkomst van fenomeen Pim?

14. Ferry Mingelen over media en politiek afgelopen jaren.
Welke invloed hebben populistische media, zoals Powned, Geenstijl, De Wereld Draait Door en De Telegraaf op het politiek debat?

16. Media-strateeg Jaap Stalenburg over vernieuwende politici.
Wat moet er veranderen wil de politiek de kloof met de netwerkgeneratie beslechten?

18. Wisselwerking tussen journalistiek en politiek in België.
Kunnen we iets leren van hoe de zuiderburen met de media omgaan.

20. Malu Pasman: ‘Politiek loopt jaren achter op maatschappij’

21. Julian Lambermon: “D66 kan veel leren van Fortuyn”

22. JD’ers willen de provincie in, maar waarom in godsnaam?
Is de provinciale laag eigenlijk wel nuttig in de huidige vorm?

24. JD’ers op social media

26. Verenigingspagina’s
Laat je inspireren door de overvolle agenda van de Jonge Democraten

30. Formatie met Jonge Democraten
Oud-voorzitter Stefan de Koning stelt zijn sterrenensemble op

32. Bierviltje tot beleid: Rob Goossens
van vijftienjarig opdondertje tot journalistieke autoriteit

34. Lieve Robert
Wat ik nu toch weer heb meegemaakt....

36. Politieke cartoon

JD Amsterdam is de trotste winnaar van de DEMO-award. Tijdens het kerstdiner van 2014 ontvingen de bestuursleden van de Jonge Democraten Amsterdam de award van de hoofdredacteur van de DEMO. Uiteraard met veel champagne.

Relatie media & politiek

Ferry Mingelen over 1984-1994: ‘Er was meer ruimte en tijd voor een inhoudelijke discussie’

Ferry Mingelen

Geboren: 12 december 1947, Den Haag

Studie: HBS-A

Parlementair journalist Trouw: 1970

Correspondent Brussel: 1981

Journalist-presentator NOS: 1984

Vondelingprijs politieke journalistiek: 2012

Het spel tussen politiek en media in Nederland kent vele hoogte- en dieptepunten. Parlementair Journalist Ferry Mingelen (Den Haag, 1947) maakte ze allemaal van dichtbij mee. Hij is sinds 1984 actief als verslaggever op het Binnenhof, werkte voor programma's als Den Haag Vandaag en Nova en zag het wereldje drastisch veranderen. "Het is nu sneller, korter, maar niet per se slechter."

Tekst: Dion Mebius & Jesse de Jong
Beeld: Meriam de Lange

In 1984, het jaar dat Mingelen begon bij het tv-programma Den Haag Vandaag, maakte het eerste Kabinet-Lubbers de dienst uit in Den Haag. Het betekende een kentering in de Nederlandse politiek. "In de jaren '70 werd Nederland gekenmerkt door studentenbewegingen en protestgroepen. Iedereen had een mening, en in de politiek ging het écht over de politiek." Vanaf Lubbers brak echter de tijd van de zogenaamde no-nonsense politiek aan. Er moest vooral bezuinigd en bestuurd worden.

Maar de politiek mocht dan veranderen, de manier van verslaggeven bleef nog geruime tijd zoals het ten tijde van Den Uyl was: rustiger en vooral langzamer dan vandaag. "Er liepen destijds twee cameraploegen in de Tweede Kamer, van het Journaal en van ons. Dat zorgde voor minder concurrentie in het brengen van nieuws. Een nieuwsitem dat 's middags werd opgenomen, verscheen 's avonds laat pas op televisie. Voordat andere media om een reactie konden vragen bij de betreffende politicus had deze de tijd om daar over na te denken."

Er was kortom meer ruimte en tijd voor een inhoudelijke discussie, besluit Mingelen. "In die tijd werden de grote politieke debatten ook live uitgezonden. Daar was zat tijd voor." De betogen in deze debatten waren veel uitgebreider dan ze tegenwoordig zijn tijdens televisiedebatten. De aandacht voor de kijker moest evenwel worden vastgehouden en dus waren de politieke items op televisie kort. Desondanks was er in de jaren '80 meer tijd beschikbaar. "Als ik een Kamerlid interviewde, was het niet ongebruikelijk om zes à zeven minuten interview uit te zenden. Tegenwoordig moet ik stukjes van drie minuten aanleveren. En dan te bedenken dat een gemiddeld NOS Journaal slechts twintig minuten duurt."

Volgens Mingelen is de belangrijkste trend op televisiegebied het toenemende aantal zenders. In de jaren '80 waren er slechts twee televisiezenders en überhaupt geen commerciële zenders, vandaag de dag zijn er naast de drie publieke zenders ook commerciële bedrijven als de RTL die nieuws brengen. "Consumenten hebben veel meer keus en zijn dus eerder geneigd weg te zappen. Toen ik begon bij Den Haag Vandaag monteerde ik gerust drie minuten gesproken tekst. In de afgelopen tien jaar moest dat niet meer dan veertig seconden zijn."

Hij vertelt dat politiek in de jaren '70 en '80 meer een 'manier van leven' was dan nu. Dit was goed te zien aan de sfeer in Nieuwspoort, het café waar politici en journalisten elkaar nog steeds treffen. "Nieuwspoort is voor mij altijd een soort veredelde kantine geweest. Je hoort wel eens wat als je met een politicus aan de bar een biertje drinkt." De Nieuwspoortcode beschermde – en beschermt nog steeds – de informele sfeer van het café. Wat een journalist in Nieuwspoort hoort, mag hij niet als nieuws naar buiten brengen. Vroeger was er veel meer te beleven in Nieuwspoort: er zaten meer politici en ze zaten er vooral langer (en dronken dus meer bier). "De sfeer is verzakelijkt. Tegenwoordig komen politici alleen na een lang begrotingsdebat een biertje drinken."

Politici 'lekken' altijd naar de pers en Nieuwspoort vervult hierin een belangrijke rol. Jan Terlouw vertelde dat tijdens zijn fractievoorzitterschap belangrijke persconferenties georganiseerd werden in Nieuwspoort. Net zoals dit vandaag gebeurt dus. Maar het afspreken in Nieuwspoort met een politicus om belangrijke zaken te bespreken, is niet meer van deze tijd, zegt Mingelen. "Als ik iets belangrijks met een politicus moet bespreken, ga ik niet in Nieuwspoort zitten. Dan ziet iedereen ons." Anders dan nu werd er vroeger veel luchtiger gepraat tussen politici en journalisten. Een mogelijke verklaring hiervoor is het ontbreken van snelle media in de jaren '80. Tegenwoordig zou een uitglijder van een dronken Kamerlid direct op Twitter worden geplaatst: iets wat hij of zij zich logischerwijs niet kan permitteren.

1884

JD opgericht

Abortus gelegaliseerd

1985

Het Verdrag van Schengen

Wubbo Ockels is de eerste Nederlander in ruimte

1986

Flevoland provincie

D66 9 zetels

Oosterscheldekering in gebruik genomen

Arend Meijer geboren

1987

Het Homomonument wordt onthuld

Rick Astley scoort hit met Never gonna give you up

1988

Nederland wint het EK voetbal

DirkJan Tijs geboren

1989

RTL-Véronique is de eerste commerciële televisiezender

PTT geprivatiseerd

BTW van 20% naar 18,5%

GroenLinks opgericht

Jan Terlouw over 1984-1994: ‘Gevoel wint van wetenschap in Tweede Kamer’

Tekst: Julian Lambermon en Jesse de Jong
Beeld: Meriam de Lange

Het is al jaren geleden dat Terlouw partijleider was van D66, maar hij heeft in de loop van de tijd niets van zijn scherpte en inhoud verloren. Op het partijcongres in Den Bosch wist hij de zaal een uur lang vast te houden met zijn speech over het belang van een duurzame aanpak. Hij overwoog recent zelfs een functie als Eerste Kamer-lid. “Maar nee, dat zou idioot zijn als je 83 bent.” De DEMO sprak de immer scherpe Terlouw op zijn imposante landgoed in Twello.

Jan Terlouw

Geboren: 15 november 1931, Kamperveen

Studie: wis- en natuurkunde aan Rijksuniversiteit Utrecht

Gepromoveerd: 1964 kernfusie

Eerste boek: 1970 (Pjotr)

Tweede Kamer: 1971

Fractievoorzitter: 1973

Minister economischefhelderfheld zaken: 1981

Commissaris koningin Gelderland: 1991

Senator Eerste Kamer: 1999

Dat politiek een onderdeel is geworden van het entertainment op televisie wordt door velen beaamd. “Toch werden debatten vroeger ook al goed bekeken. Er keken met gemak een miljoen mensen naar debatten tussen van Agt, Wiegel, den Uyl en ikzelf.” De inhoud van de debatten van toen staat in contrast met de gehaastheid van het debat van 2014. Toch denkt Terlouw dat alle lijsttrekkers van toen het tempo van vandaag wel aan hadden gekund. “Behalve Den Uyl. Dat was absoluut geen goed debater; die zou verloren zijn gegaan in de snelle media.”

“Maar...”, vindt Terlouw, rustig achteroverleunend op de bank, “de transitie in de stijl van de televisiedebatten is niet geheel aan de media te wijten. Het is net als politiek: als je niet scoort, dan kijken mensen niet naar je! We hebben geluk met Alexander Pechtold. Hij kan enorm goed de aandacht van de kijker trekken. Dat was ook altijd mijn kracht: helderheid scheppen over moeilijke dingen. Tenminste...”, zegt hij terwijl de eerste van vele koppen koffie wordt ingeschonken, “zo vonden anderen.”

‘Politiek hoort een morele discussie te zijn’

Jan Terlouw was de eerste fractievoorzitter na Hans van Mierlo. Ze zijn het – op een vriendschappelijke manier – veel oneens geweest op cruciale punten. Hans geloofde in een progressieve volkspartij; een fusie van links. Hij wilde het liefst de coalitie aangaan met de PvdA en nooit tegen die club ingaan. “Ik vond ons veel te klein en geloofde daar niet in”, vertelt hij. “Fuseren betekent fusionieren.”

Onder de vlag van Terlouw kwamen duurzaamheid en milieu prominent op de politieke agenda te staan, zo bleek ook uit zijn speech op het congres. “Om die reden vind ik de VVD echt onmogelijk op dit moment. Die vinden: hoe minder overheid hoe beter. Dat kan in deze tijd simpelweg niet meer. Als het gaat over het allerbelangrijkste probleem, te weten het klimaatprobleem, gaat het spoorslags fout met de wereld. Dat mogen we niet laten gebeuren en de enige die dat kan tegenhouden is de overheid. Daar hoef je bij de VVD niet mee aan te komen.”

In zijn hart is Terlouw een wetenschapper; natuurkundige. “Ik matig mij geen oordeel aan over het klimaatbeleid. Ik lees dat 97 procent van die klimatologen zegt dat klimaatverandering komt door de fossiele verbranding. Dat is dan mijn waarheid. De politieke afweging is vervolgens: wat doe ik met die kennis? Welke morele afweging maak ik?”Politiek hoort een morele discussie te zijn, vindt Terlouw. “Maar tegenwoordig wordt er teveel fact-free politics bedreven”, zegt hij met afkeer in zijn stem. “Dat ze zeggen ‘ja, maar mijn gevóél zegt wat anders, dus dan moet het wetenschappelijke feit maar wijken’. Dat is schandalig. Daardoor zal het geloof in de politiek afnemen.”

Vooral discussies over immigratie en integratie zijn gebaseerd op onderbuikgevoelens. Terlouw licht toe: “Je moet criteria hebben, zoals we dat in Nederland ook hebben. Als iemand in eigen land gevaar loopt – omdat hij een mens is, een homoseksueel bijvoorbeeld – dan zetten wij daar onze grenzen voor open.” Hij vertelt dat D66 een goed standpunt heeft in deze discussie, ook al zegt men vaak dat D66 er te ver vanaf staat.

Terlouw erkent wel een kanttekening aan deze aanpak: “Als iemand aan de grens staat en zegt ‘ik wil er in’, dan moet hij te horen krijgen: ‘weet wat u doet! U komt een rechtstaat binnen, met een grondwet, met een strijd van honderden jaren om te bereiken waar we nu zijn”, doceert hij. “Zegt u ‘oké, uw waarden aanvaard ik’? Kom dan binnen en word onze gelijke.”

In de jaren dat Terlouw de partij leidde, was de politiek van alledag er ook, maar die was veel minder vluchtig. Zijn indruk was dat je toen langer met één journalist kon spreken en dat de media meer bezig waren met inhoud. “Maar als er iets spannends gebeurde, stonden er net zoals nu journalisten met camera’s voor de deur te wachten”, vertelt hij.

Terlouw weet zich het besluit van D66 bij de formatie van 1981 om Van Agt als premier te accepteren nog goed voor de geest te halen. Toen hij de deur van de fractiekamer opendeed stonden daar vier camera’s. “Ja, zo gaat dat dan!”, vertelt hij, “maar als je dan even later het nieuws aanzet en je ziet de headliner ‘D66 vindt dat Van Agt premier moet worden’ is, dan weet je dat je leeft!” Terlouw leeft op als hij terugdenkt aan die tijd. “Het maakt het leven natuurlijk heel spannend; als jij iets belangrijks zegt en dat dan meteen op het nieuws komt.”

Ook toen was er sprake van achterkamertjespolitiek. “Natuurlijk!” Toch

1990

50ste ALV D66 in Apeldoorn

Super Mario Bros 3 uitgebracht

Koning Boudewijn weigert abortuswet

Marco Borsato wint Soundmixshow

1991

Jan Terlouw commissaris van de koningin in Gelderland

Huis staatssecretaris Kosto verwoest door bom van RaRa

Vlaams Blok breekt door

Freddie Mercury overlijdt

1992

Invoering euro voorgenomen in Verdrag van Maastricht

Toestel El-Al stort neer in Amsterdamse Bijlmermeer

Euro Disney opent zijn deuren

Bill Clinton wint verkiezingen

1993

Julian werd geboren

Suriname ondertekend Vrouwenverdrag

RTL5 begint met uitzenden

Officiële oprichting EU

1994

Eerste non-confessionele kabinet beëdigd Wapenstilstand in Bosnië

Nelson Mandela eerste zwarte president Zuid-AfrikaKim Jong-Il leider Noord Korea

1995

Playstation op de markt gebracht

Protest op Frans kernproevenVeronica verlaat publieke bestel

wil dat niet zeggen dat je daar ook aan moet deelnemen. “Ik durf te zeggen dat ik nóóit gelogen heb tegen de pers.” Dat heeft niets te maken met de transparantie van de politiek. “Je moet zeggen wat kan, maar je kunt niet alles zeggen. Je krijgt helemaal niks voor elkaar als je niet binnenskamers een beetje kunt wheelen and dealen. Daar ben je voor gekozen en mensen moeten maar vertrouwen dat jij dat goed doet.”

Zolang politici eerlijk zijn over deze onderhandelingen, hoeft dit het vertrouwen in de politiek niet te schaden. “Als jij naar buiten stapt en zegt: ‘dit hebben we bereikt en dit waren de concessies’, dan geloven de mensen best dat je niet in het openbaar hebt kunnen onderhandelen”, stelt Terlouw. “Het vertrouwen is nu laag omdat politici té gewoon zijn geworden, té weinig uitzonderlijk, té weinig bezig met ‘wie heeft nou eigenlijk verantwoordelijkheid voor wat?’”

Terlouw spreekt van een ‘vertrouwensdemocratie’, waarin kiezers verantwoordelijkheid afstaan aan politici die op hun beurt na vier jaar verantwoording afleggen. “Maar daar wordt nu niet naar gehandeld.”Politici van tegenwoordig gedragen zich volgens Terlouw veel te populair. In zijn ogen draagt dat bij aan het gebrek aan vertrouwen in de politiek. “Ik mis Kamerleden die gezag uitstralen. Je moet uitstralen dat het enorm eervol is om te zijn gekozen. Zonder arrogantie.” Meedoen aan televisiespelletjes hoort daar niet bij, aldus Terlouw. “Dat hoort niet bij de hoogst verantwoordelijke baan die je van het volk krijgt. Het moet soberder en met meer gezag. Je zit daar niet voor niets!”

De voormalig fractievoorzitter is bij D66 de man van het redelijke alternatief. “Die slogan deed het goed. We moesten van nul komen, vergeet dat niet!” In het begin van Terlouws fractievoorzitterschap heeft D66 een opheffingscongres gehad met een meerderheid die vóór opheffing was. “Het is niet gebeurd, omdat je daartoe een tweederdemeerderheid nodig had; dat heeft de partij gered.”

D66 is nu een gevestigde partij, met een belangrijke rol bij de volgende kabinetsformatie als het aan Terlouw ligt. “Je kunt met iedere democratische partij samenwerken. Dus niet met de PVV. Hun partijstructuur is niet democratisch. Er is een dictaat van één persoon; inhoudelijk worden wij het nooit eens.”

Op tafel ligt een eerdere uitgave van de DEMO (over o.a. het Israël-Palestina conflict, red.) met op de voorpagina Dries van Agt. Terlouw zegt: “Ook hij vond de samenwerking van zijn CDA met de PVV niet mooi.” Hij spreekt hem nog met enige regelmaat: “Ik ben goed bevriend met Dries. Ach, dat heb je als je samen een land hebt bestuurd.” Na het oplezen van enkele citaten uit het interview met Van Agt legt Terlouw enigszins geïrriteerd het blad weer op tafel. “Ik heb veel raakvlakken met Van Agt, maar één punt is tussen ons onbespreekbaar geworden. Ik vind hem op het punt van Israël en Palestina volstrekt eenzijdig.”

“Mag ik het blad houden?”

JAN & BORIS OP 'SCOOPTOCHT'

Ferry Mingelen over 1994-2004: ‘De parlementaire journalistiek worstelde met Pim’

Tekst: Dion Mebius & Jesse de Jong
Beeld: Meriam de Lange

Toen in de jaren ’90 commerciële zenders op televisie werden toegestaan, nam het aanbod in nieuwsvoorziening toe. Er was meer voor de consument om te bekijken en dus werd het voor de journalisten belangrijker om de kijker vast te houden. Nieuws over politiek moest korter en kernachtiger. Als gevolg daarvan werd de vaardigheid om kernachtig te kunnen spreken voor politici belangrijker, een tendens die zich later in deze tijdsperiode nog sterker zou ontwikkelen.

De dialoog in de Tweede Kamer ‘verruwde’. Jan Terlouw vergeleek de inmiddels beroemde uitlating van Geert Wilders tegen Mark Rutte “doe eens normaal man!” met het keurige spreken via de voorzitter in de jaren ’80. Volgens Terlouw is het taalgebruik van politici (maar ook van de hele maatschappij) veranderd, terwijl correct taalgebruik juist een teken van deskundigheid zou kunnen zijn. Een startpunt van deze verruwing kan in de jaren ’90 worden waargenomen.

De nineties werden bovendien gezien als een decennium waarin het goed ging in Nederland en Europa. De Berlijnse Muur was in 1989 gevallen, ideologisch extremisme was verleden tijd en de bomen groeiden tot in de hemel. De generatie geboren in de jaren ’90 werd ook wel ‘generatie Y’ genoemd; mensen die opgroeiden in een relatief gelukkige tijd. Aan het einde van het vorige millennium was er veel ‘non-nieuws’. De paarse kabinetten onder leiding van Wim Kok waren relatief stabiel en er werd pragmatisch bestuurd, waardoor er geen felle politieke discussie was. Zo kwam het dat men zich in 1999 voornamelijk druk maakte om de mogelijke millenniumbug.

Binnen deze politieke verhoudingen maakte Pim Fortuyn zijn entree. Als mens wordt er vaak weemoedig aan de geadopteerde Rotterdammer gedacht, en als politicus valt zijn schaduw nog altijd over het politieke discours in Nederland. Fortuyn stond voor een ander soort politiek: fact free, op de man gericht en populistisch. Dat dit voor problemen bij zijn collega’s zorgde is duidelijk. De beelden van een worstelende Melkert na afloop van de gemeenteraadsverkiezingen in 2002 staan bij iedereen op het netvlies gebrand. Ook de parlementaire journalistiek worstelde met dit nieuwe fenomeen, erkent Mingelen. “Dat was inderdaad heel lastig. Pim was ongrijpbaar, en trouwens ook briljant in het debat.”

Het zorgde ervoor dat journalisten uit een heel ander vaatje moesten tappen, wilden ze kritisch reageren op Fortuyn. “Als je een politicus interviewt probeer je wat hij zegt af te zetten tegen beloftes uit het verkiezingsprogramma, het gevoerde beleid, en de stand van zaken in de maatschappij. Dat vind je toch je taak als journalist. Door Pims ongrijpbaarheid was het echter heel moeilijk om kritische tegenwerpingen te maken, waardoor je je genoodzaakt voelde om hem aan te vallen op wat hij zei. Dat zag hij dan eens te meer als een afwijzing van zijn ideeën door de Haagse elite.”

Ook bij Nova, het programma waar Mingelen toentertijd een van de vaste gezichten van was, zorgde de opkomst van Fortuyn voor stevige discussies. “We vonden dat we hem wel moesten interviewen, maar op een kritische toon. Natuurlijk hebben we het in die tijd ook gehad over de hoeveelheid aandacht die we aan de politicus Fortuyn wilden schenken. Net als op dit moment bij Geert Wilders vond men dat we hem geen platform moesten aanbieden. Dat blijft altijd de discussie met politici die van buitenaf de gevestigde orde aanvallen: ga je hem helpen door hem veel aandacht te geven, of juist niet.”

Waar politieke kopstukken in de jaren ‘80 en het begin van de jaren ‘90 genoeg hadden aan uitvoerige dossierkennis en een gezonde dosis geslepenheid werd er nu opeens verwacht dat zij ook gevat op vragen konden reageren. De frisse, conflictieuze Fortuyn heeft daarmee een niet te onderschatten invloed gehad op de hedendaagse omgang tussen journalistiek en politiek. “Toen hij net opkwam vonden wij het een rare man met rare ideeën, maar misschien zaten wij inderdaad wel vast in het typisch Haagse politieke denken. Precies datgene waar hij zich niks van aantrok. Terugkijkend was Pim een moeilijke maar hele leuke man, en had hij meer gelijk dan wij toen dachten.”

1996
Fokker failliet
België schaft doodstraf af
Marc Dutroux gearresteerd
Einde dienstplicht Nederland

1997
Friesland heet officieel Fryslân
AEX eindigt voor het eerst boven 1000 punten
Prinses Diana overlijdt
Deltawerken voltooid

1998
‘Barney’ wint de Embassy
Europees Hof voor Rechten van de Mens opgericht
D66 ‘sociaalliberaal’ genoemd

1999
De Nacht van Wiegel
Moord op Marianna Vaatstra
Big Brother gaat van start
Eerste bijeenkomst G20

2000
Vuurwerkramp Enschede
Euthanasie gelegaliseerd
Gerrit Komrij Dichter des Vaderlands
Denen wijzen euro af

2001
Eerste ruimtetoerist gelanceerd
Homohuwelijk ingevoerd in Nederland
MKZ-crisis in Nederland

Boris Dittrich over 1994-2004: ‘We wilden in de media wijzen op wat we allemaal tot stand hadden gebracht’

Tekst: Mart Roumen en Julian Lambermon
Beeld: Meriam de Lange

In acht jaar Paars profileerde D66, met Boris Dittrich op Justitie, zich met name op het terrein van de (medische) ethiek. Met een soepele eenvoud introduceerde de sociaal-democraten het homohuwelijk en werden de taboes op euthanasie en abortus beslecht. Toen er politiek geoogst moest worden, tijdens de verkiezingen van 2002, was daar opeens media-fenomeen Pim Fortuyn en vielen alle plannen in duigen. Hoe de media als vliegwiel én als remmende factor konden werken ervoer de inmiddels 59-jarige Dittrich als Kamerlid van heel dichtbij. “De media zijn een stuk oppervlakkiger geworden.”

Boris Dittrich

Geboren: 21 juli 1955, Utrecht

Studie: rechten aan Rijksuniversiteit Leiden

Advocaat: 1981

Partner: 1984

Arrondissementsrechter Alkmaar: 1989

Fractievoorzitter Amsterdam-Zuid: 1990

Tweede Kamer: 1994

Partijleider: 2003

Human Rights Watch HLBT-beleid: 2007

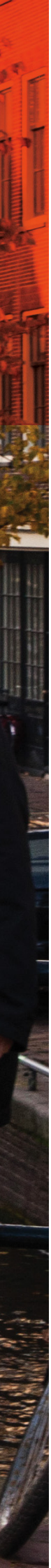

Boris Dittrich was fractievoorzitter van D66 Amsterdam-Zuid, toen hij in 1993 door Van Mierlo werd benaderd voor een plek in de Tweede Kamer. Als fractievoorzitter had hij wat ervaring met politiek en waren ook de media hem niet onbekend. Toch schrok hij de eerste weken meermaals van de haast op het Binnenhof. “Als jurist was ik gewend om eerst de feiten op een rijtje te krijgen en dan mijn mening naar buiten te brengen”, vertelt hij. “Maar je wordt gebeld en moet in no-time met een reactie komen op jouw dossier. De eerste maanden heb ik een keer of drie de krant gemist. Er stond dan netjes wat iedere partij ergens van vond ‘en D66 heeft geen mening.’”

Geïnspireerd door een verblijf in 1987 in Zuid-Afrika, waar een hoogrechter hem wees op de mogelijkheid tot het openstellen van het burgerlijk huwelijk voor paren van het gelijke geslacht, werd het vuur aangewakkerd om werk te gaan maken van het sublieme gelijkheidsideaal. Dittrich nam zich voor om zich sterk te gaan maken voor homo-acceptatie.

Daarbij stuitte hij op veel weerstand. In eerste instantie bij zijn fractie in Amsterdam-Zuid. Toen Van Mierlo hem vroeg waarschuwden enkele raadsleden hem ertegen om openlijk uit te komen voor zijn homoseksualiteit. “De Kamer is daar nog niet aan toe”, werd er verteld. “Echt idioot”, reageerde Dittrich. “Jullie vragen mij het volk te vertegenwoordigen, maar ik mag niet eens mezelf vertegenwoordigen?”, vroeg hij hardop. “Ik ga echt niet terug die kast in.”

Eenmaal in Den Haag was de weerstand niet zozeer gericht tegen hem als homoman, maar meer tegen het homohuwelijk. Dittrich voorzag de interne weerstand en mobiliseerde twee steunpilaren in het beslissende fractie-overleg: Bert Bakker en Gerrit Ybema. Niet geheel onbelangrijk is dat deze Kamerleden zelf hetero zijn en een gezin hebben. “Ik wist dat ik niet alleen de kaart van het gelijke recht en homo-acceptatie moest spelen, maar dat er meer nodig was”, blikt hij terug. Toen Boris eenmaal zijn plannen in de fractie had uitgesproken, sloegen ‘toevallig’ die twee collega’s hard op tafel. “Fantastisch! Dit moeten we doen! Dit is echt een politiek vernieuwend idee. We kunnen Nederland openbreken en laten zien dat we als D66 een reden van bestaan hebben.” De interne weerstand verdween als sneeuw voor de zon. Het plan sneuvelde voorlopig in de Tweede Kamer, maar het thema was geagendeerd.

De strijd van Dittrich voor de openstelling van het huwelijk werd vreemd genoeg niet gesteund door de belangenorganisatie van de homoseksuelen. “Wij homo’s hebben een andere leefstijl. Dat is niets voor ons. Het huwelijk is achterhaald,” vertelden vertegenwoordigers van het COC. Ook de Gaykrant – die de introductie van het homohuwelijk het meest claimt - had volgens Dittrich weinig invloed op het politieke debat. Een vriend van Henk Krol, jurist Jan Wolter Wabeke, die de wetgeving geschreven zou hebben, heeft Dittrich pas voor het eerst de hand geschud toen hij een heel andere functie had.

Ondanks de weerstand bij de belangenbehartigers, de fractie, de Kamer en de beleidsmakers hield Dittrich zijn strijd voor het sublieme gelijkheidsideaal vol. Via geregistreerd partnerschap – dat minder beladen is en wel op een meerderheid kan rekenen – hoopte hij dichterbij het echte huwelijk te kunnen komen. In ieder geval had Dittrich de media mee. “Of ze nou voor of tegen waren, het was een sexy onderwerp: iedereen vond er wat van. Daarnaast had ik het idee dat veel journalisten het ook wel mooi vonden dat we zo tegen de kerken en het CDA ingingen. Dat was in tijden niet meer gebeurd.”

In 2001 trouwde burgemeester Job Cohen de eerste homo-stellen, zeven jaar na het eerste debat in de Kamer. “Veel mensen die eerst tegen waren, waren na de openstelling opeens voor omdat ze een buurman, neefje of broer hadden die wilde trouwen. Of.... omdat ze politiek ermee konden scoren. Wim van de Camp (CDA) was bijvoorbeeld heel fel. Hij zei: ‘wat jij doet is slecht voor homoseksuelen.’ Later in het Europees Parlement riep hij overal dat Nederland zo’n tolerant land was, omdat we het homohuwelijk hadden ingevoerd.”

“De dreiging van de confessionele partijen dat Nederland gestraft zou worden door God, is volgens mij geen waarheid gebleken”, lacht de pionier. Toch heeft D66 nooit de electorale vruchten kunnen plukken van de successen tijdens de Paarse coalities. Met wat fantasie zou je kunnen stellen dat God Pim Fortuyn stuurde...

Tijdens acht jaar Paars was het veel Nederlanders voor de wind gegaan. De werkloosheid was weg, de economie draaide op volle toeren en er waren zelfs overschotten. “Je verwacht als politicus dat je daarvoor wordt beloond, en zo ook Melkert, Dijkstal en de Graaf”, aldus Dittrich. Het tegendeel bleek waar.

In maart 2002 kwam Pim Fortuyn met zijn verkiezingsprogramma De Puinhopen van Paars. “Daar werd eerst heel lacherig over gedaan. Maar het sloeg goed aan en vooral ook zijn persoonlijkheid maakte indruk. Hij maakte politiek persoonlijk en bracht het dicht bij de mensen. Ik heb dat met bewondering en ook met jaloezie aanschouwd, en ik niet alleen.”

2002

Euro vervangt gulden

PvdA halveert in Tweede Kamer

Feyenoord wint de UEFA Cup

Frans Weisglas voorzitter Tweede Kamer

2003

In Rotterdam maakt men de eerste kapsalon

Opening van de Westerscheldetunnel

Prinses Catharina-Amalia wordt geboren

2004

Grote uitbraak van de vogelpest

Koningin Juliana overlijdt

10 landen treden toe tot de EU.

Prins Bernhard overlijdt

2005

Referendum over Grondwettelijk verdrag voor Europa.

Schnappi - Das Kleine Krokodil.

Youtube.com geregistreerd.

Vladimir Poetin brengt eerste bezoek aan Nederland.

2006

De stad Goes viert haar 600-jarig jubileum.

Ayaan Hirsi Ali vertrekt uit de Tweede Kamer

Het Kabinet-Balkenende II valt na een motie van wantrouwen tegen het kabinet door D66.

2007

Bulgarije en Roemenië treden tot de Europese Unie toe

Minister Ella Vogelaar maakt een lijst van prachtwijken bekend

Het burgerservicenummer wordt ingevoerd.

Fortuyn bekritiseerde met name de 'belabberde staat' van de collectieve sector. "D66, waar ik ook bijhoorde, heeft daar veel te verkrampt op gereageerd. Hij had daar namelijk echt een punt, bijvoorbeeld als het ging over de wachtlijsten in de zorg. Mijn moeder lag destijds in het ziekenhuis. Ik werd daar meermaals aangesproken: 'er zijn wachtlijsten, zeg Els Borst dat er wachtlijsten zijn!' Els Borst kreeg het vreselijk zwaar te verduren. Pims boodschap sloeg aan, en niet geheel ten onrechte."

D66 leek ten tijde van Fortuyn uit het veld geslagen. Tijdens het befaamde debat na afloop van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2002 kreeg lijsttrekker De Graaf amper aandacht. Het was een bewuste keuze indertijd, aldus Dittrich. "We wilden de mensen vooral wijzen op wat we allemaal tot stand hadden gebracht", vertelt hij.

Het bleek een verkeerde strategie. "Men wil worden meegenomen naar de toekomst. Thom de Graaf is een heel inhoudelijke man, maar dat viel helemaal weg in de discussies over bijvoorbeeld vreemdelingen. Hij maakte geen fouten, maar als je mensen wilt binden..." Er valt een korte stilte. "Het was natuurlijk een debat vlak na de verkiezingen, dus psychisch zal er wel iets hebben gespeeld." Zuchtend imiteert Dittrich: "Zo, dat hebben we gehad, zullen ze gedacht hebben. Dat zag je met name aan de anderen. Melkert heeft het natuurlijk echt verknald."

Toch viel er destijds iets te zeggen om de samenwerking op te zoeken. Beide partijen geloofden in een sterk Europa, in democratische vernieuwing en waren slecht in het links-rechts frame te vangen, maar niemand geloofde daarin. "Er was een soort vijandsbeeld. Wij vonden dat hij Nederland kapot zou maken, en hij vond op zijn beurt dat wij maar beter zouden moeten worden opgeheven. Mensen vonden over het algemeen dat we hem moesten negeren om hem niet groter te maken dan hij was."

Desondanks was het niet volledig onmogelijk om met de uiteindelijke LPF samen te werken. Naast Dittrich heeft ook Boris van der Ham toenadering gezocht in de Kamer. "Hij had veel voorstellen tot bestuurlijke vernieuwing, en ik was bezig met allerlei wetsvoorstellen waaronder het spreekrecht voor slachtoffers in de rechtszaal. Ik heb dat met de justitiewoordvoerder van de LPF samen verdedigd. De PvdA en VVD vonden dit maar raar. Wij niet, we hebben veel geleerd van de campagne."

Ferry Mingelen 2004-nu: ' De gespreksvormen in de Tweede Kamer en op debatavonden werden harder en rauwer'

Tekst: Dion Mebius & Jesse de Jong
Beeld: Meriam de Lange

Pim Fortuyn werd op 6 mei 2002 vermoord door milieuactivist Volkert van der Graaf, en ondanks de directere politiek die hij voorstond zou Jan Peter Balkenende, toch niet de meest charismatische volksvertegenwoordiger, vanaf dat jaar maar liefst vier kabinetten leiden. "Je moet het aanspreken van kiezers in brede zin ook niet verwarren met het moeten hebben van een enorme uitstraling. Balkenende was geen populist, maar genoot wel het vertrouwen van zijn achterban." Toch was er een verandering merkbaar. De gespreksvormen in de Tweede Kamer en op debatavonden werd harder, rauwer. "Voor die tijd was er een sfeertje van 'heren onder elkaar'. Dat is zeker een ontwikkeling geweest."

Zo staat hem een incident met Marijnissen en Kamervoorzitter Frans Weisglas nog helder voor de geest. "Marijnissen kon er ook wat van, en toen Weisglas hem tijdens een debat tot opschieten maande viel Marijnissen tegen hem uit. 'Effe dimmen!'. Dat was voor die tijd ongehoord. Zelfs als je het onzettend met elkaar oneens was zei je dat in vrij nette bewoordingen, dat was gebruikelijk. Sinds die periode is het allemaal echter een stuk losser gevonden." Iets wat Mingelen overigens prima vindt. "Politici moeten de taal van het volk spreken, en ook de gewone man is zich van directer taalgebruik gaan bedienen."

"Iedereen zegt tegenwoordig 'jezus, dat is kut'. Zoiets in het openbaar zeggen was tien jaar geleden ondenkbaar, en nu zeggen ook vrouwen dat. Ik bedoel te zeggen: het zijn maar woorden. Voor mij is het vooral belangrijk dat politici duidelijk zeggen wat ze willen en wat ze denken. Of ze dat dan in iets ruwere of meer gepolijste vorm doen, dat maakt mij niet zoveel uit." Pas negatief wordt het als men elkaar persoonlijk onderuit gaat halen. "Je kan prima een debat hebben waarin je elkaar de waarheid zegt zonder persoonlijk of gemeen te worden. Maar zoals bijvoorbeeld Wilders en Pechtold elkaar van

repliek dienen, dat gaat me soms te ver."

Geert Wilders is ontegenzeggelijk de meest besproken politicus van de laatste tien jaar. Is de voorman van de PVV-beweging de erfgenaam van Fortuyn in de manier waarop hij de journalistiek bespeelt? "Nee, Pim was natuurlijk wel heel open. Hij wilde heel graag en klaagde dat hij te weinig kansen kreeg. Pim Fortuyn was een man met een heel creatieve geest, waarvan ik geloof dat hij het heel leuk vond om met journalisten te sparren. Wilders, aan de andere kant, is heel moeilijk benaderbaar. Hij houdt het contact onder controle, zoals hij alles onder controle houdt."

Het vaste mediapatroon van Wilders is inmiddels genoegzaam bekend. De PVV-leider komt uit een gebouw en de wachtende journalisten verdringen zich als vliegen op stroop. Nog voor er een vraag gesteld kan worden maakt de PVV-leider voor de camera's een statement dat aan duidelijkheid niets te wensen overlaat, waarna hij meteen weer vertrekt. Er zijn twee redenen voor het moeizame contact met de controversiële politicus, zegt Mingelen. "De eerste is dat hij altijd wordt beveiligd, waardoor je moeilijk even naar hem toe kan lopen om hem wat te vragen. De tweede is dat hij het, denk ik, wel prima vindt om vooral eenzijdig te communiceren."

De soundbite-politiek die Wilders hier bedrijft valt samen met de opkomst van media als Geenstijl en Powned. Journalisten als Rutger Castricum en Jan Roos zijn kinderen van de tijd in de manier waarop ze uitspraken uitvergroten en daar weer spitsvondig op inspringen. "En daar zijn ze heel goed in. Je moet van de stijl houden, maar het is wel heel scherp en snel wat ze doen. Veel Kamerleden zijn daar simpelweg niet tegen opgewassen. Ik zeg het altijd zo: waar traditionele journalisten aan de voordeur vragen of ze naar binnen mogen loopt Powned achterom en staat het ineens in de keuken."

Die directe benadering levert het nodige vuurwerk op, maar staat soms wel in de weg van een inhoudelijke discussie die waardevol zou kunnen zijn voor de kiezer. Volgens Mingelen is dat een trend die niet meer terug te draaien valt. "Politici moeten accepteren dat ze op deze manier worden ondervraagd. Daar hebben ze overigens ook weinig keuze in, want de vragen worden toch wel gesteld." Dat hoeft echter niet te betekenen dat de antwoorden die de politici wél geven, per definitie inhoudsloos worden. "Politici moeten hun eigen boodschap niet loslaten, maar zich wel aanpassen. Dat die combinatie niet zou kunnen, is een valse tegenstelling."

Dertig jaar is een lange tijd, en Mingelen heeft de parlementaire journalistiek in die tijd ingrijpend zien veranderen. Anno 2015 is het anders, sneller, korter, maar volgens de man met de weelderige haardos niet slechter. "Je zou zelfs kunnen zeggen dat we er in de loop der jaren op vooruit zijn gegaan. In de jaren zeventig was de parlementaire pers nog erg partijdig, met kranten en zenders die zich duidelijk achter een bepaalde politieke partij schaarden. Tegenwoordig is de media in dat opzicht een stuk onpartijdiger. Als je geïnteresseerd bent in de politiek dan kan je die in Nederland goed volgen, en daar speelt de parlementaire journalistiek een prima rol in."

2008

België heeft regering na 9 maanden onderhandelen.

De anti-Koranfilm Fitna gepubliceerd

Feyenoord wint de KNVB beker in het duel tegen Roda JC

2009

Voetbalclub AZ wordt voor de tweede keer kampioen

DSB Bank failliet verklaard

De HSL-Zuid wordt officieel geopend

Josje Huisman wint K2 zoekt K3

2010

Sven Kramer schiet verkeerde (Pieter) baan in

Bij parlementsverkiezingen wordt VVD de grootste partij

Spanje wint van Nederland in wereldkampioenschap finale

2011

Femke Halsema neemt afscheid van de Tweede Kamer

Vanwege vogelgriep worden in Zeeland 120.000 kippen vergast

2012

Prins Johan Friso verongelukt

De eerste Nederlandse Apple Store opent in Amsterdam

Kabinet-Rutte I valt

Laura Dekker doet rondje om de wereld in zeilboot

2013

Beatrix treedt af

Shutdown in Amerika

Get lucky

Paus Benedictus XVI treedt af als paus

Relatie politiek en media anno 2015: 'De nieuwe generatie is klaar met visieloze politici'

Jaap Stalenburg

Gratis advies op Nieuwjaarsdag aan PvdA-voorzitter Hans Spekman: kies voor de fluwelen revolutie. Reken af met de gijzeling van de partij door beroepsbestuurders, regenten en lokale afdelingen en gewesten waar een handjevol 'diehards' partijdemocratie ziet als middel om de eigen zakken te vullen of om uit ijdelheid aan het pluche te plakken.

Tekst: Jaap Stalenburg

Wie de deplorabele toestand ziet waarin de PvdA verkeert, weet dat de Nederlandse politiek dringend aan vernieuwing toe is. De politiek is gegijzeld door populisten op de linker- (SP) en rechterflank (PVV). Iedereen die de ambitie heeft om op de kandidatenlijst van een politieke partij te komen, moet radicaal gaan vernieuwen.

In een ver verleden heb ik op D66 gestemd, maar toen de partij zo principeloos werd dat de kroonjuwelen van de staatsrechtelijke vernieuwing in het grote niets verdwenen - en het mij volstrekt niet meer helder was of het D66 van Hans van Mierlo ook het D66 van Alexander Pechtold of Thom de Graaf was - keerde ik de politiek de rug toe. Met de Partij van de Arbeid van Ad Melkert brak ik ook. Socialisten als fMelkert, maar ook Jan Pronk, zijn buitengewoon goed voor de mensheid in het algemeen maar in de omgang met echte mensen buitengewoon onaangenaam. Ze verslijten medewerkers als zolen onder de schoenen en zien 'het volk' vooral als stemvee om eens in de vier jaar met een rood potlood de regenten aan een baantje te helpen. Democratische legitimatie van regenteske politiek.

De Partij van de Arbeid is op dit moment in staat van ontbinding. En dat doet pijn. Als je dan vervolgens jezelf meldt om in de afdeling (Heerenveen) of desnoods in de Provinciale Staten (Friesland) actief te worden, dan sluit de partij zich als een oester. Partijleden blijken gewend te zijn onderling baantjes te verdelen. De kandidatenlijst van de PvdA voor de Provinciale Staten Friesland bestaat uit kleurloze ex-bestuurders en notoire plucheplakkers, die er vooral zijn er om de bestuurders het niet zuur te maken. Een garantie voor een nederlaag. De kiezer is al lang afgehaakt, dat zie je ook aan de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen.

Burgemeester Tjeerd van der Zwan van Heerenveen ziet tandenknarsend toe hoe de gemeentesecretaris van een buurgemeente als statenlid namens de PvdA bovenop het politieke en bestuurlijke proces op het provinciehuis zit en niet alleen een behoorlijke kennisvoorsprong heeft, maar ook alle tijd heeft om zaken te doen met GS. De goede man is zelfs fractievoorzitter van de PvdA. Hans Spekman zwijgt in alle talen. Hoe onzuiver wil je het hebben als oprechte democraat?

Het failliet van de Partij van de Arbeid in 2015 zit in de tijdgeest. Ik geloof wel degelijk dat de netwerkmaatschappij steeds meer invloed krijgt op politiek en bestuur. Nieuwe politici die snel kunnen schakelen op Social Media zijn hard nodig. Zij snappen de mechanismes van de media en zijn niet bang zijn om populisten tegengas te geven in plaats van mee te bewegen met de politieke roeptoeters Roemer en Wilders. Er begint in Nederland een ondernemende generatie te ontstaan die wel klaar is met doemdenken en die vooral klaar is met politici die niet meer visie hebben dan de koppen in de krant.

Premier Mark Rutte merkte in de Kerkdijk-lezing terecht op dat Nederland meer is dan een land in crisis waar de zuurheid de boventoon voert. Nederlanders hebben een steeds hoger opleidingsniveau en zijn mondiger en vooral zelfstandiger. Jongeren beginnen als ZZP-ers en Nederland scoort hoog in mondiale rankings als het gaat om succesvolle start-up's in app- en games. Ze zijn ook veel meer zelfredzaam en hebben de politiek niet meer nodig. Digitale netwerken zijn de nieuwe community's waar kennis wordt gedeeld en liefde wordt bedreven. Van Appelscha tot Singapore.

voor de politiek is aansluiting vinden bij die nieuwe wereld die iedere dag groter wordt. Geen elite van hoger opgeleiden, maar ook AOW'ers en huisvrouwen zijn digitaal met elkaar verbonden en hebben weinig boodschap meer aan wat er in de Tweede Kamer, het het provinciehuis of het stadhuis wordt bedacht. De grote groepen ZZP'ers zijn niet 'zielig', maar zijn bewuste ondernemers en daarbij niet met onnodige regels dwars gezeten willen worden.

Die revolutie voltrekt zich in stilte. De 'oude politiek' botst met de nieuwe wetten van de netwerksamenleving. Politici die volop Twitterend 'zenden' maar nooit antwoorden en zo het failliet van het systeem blootleggen. De politiek die over procentjes meer of minder uren bezig kan zijn, maar onbekwaam is om dynamisch Nederland vooruit te helpen. Het zijn de politici die zich door populisten laten gijzelen en niet zelfbewust de strijd aan gaan. Technocraten voor wie politiek geen missie meer is, maar een nuttige aanvulling op hun CV.

Daarom zal ik mij nooit meer in het politieke circus bewegen. Circus Democratie 2015 is iets van vervlogen tijden. Zonder ingrijpende revolutie ten dode opgeschreven. Is D66 daar niet lang geleden voor opgericht? Of is Lodewijk Asscher iemand die de tekenen des tijds vertaalt in een 'fluwelen revolutie'? Stiekem hoop ik op het laatste. Anders voorspel ik D66 een Gouden Eeuw.

'Het is een misverstand dat journalisten objectief zijn. Niemand is objectief'

Schaduwbankieren: Belastingontwijking door multinationals, geen probleem?

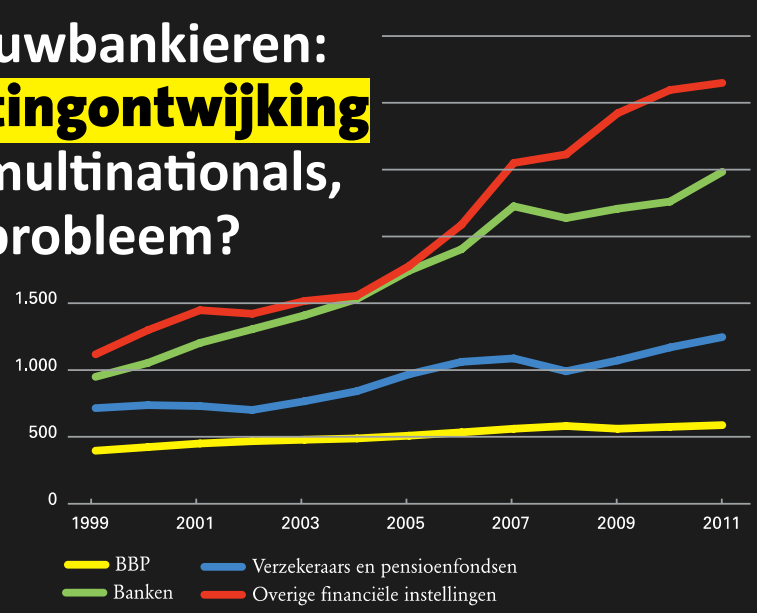

Sinds de crisis is er tientallen miljarden aan (in)directe overheidssteun naar de Nederlandse financiële sector gestroomd. Dit impliceert dat deze sector van groot maatschappelijk belang wordt geacht. De vraag is of dit wel terecht is. Het grootste element van de Nederlandse financiële sector bestaat namelijk uit schaduwbankieren. Dit wordt door internationale instanties niet alleen gezien als het grootste gevaar voor de financiële stabiliteit. Nederlands schaduwbankieren is ook vooral gericht op het faciliteren van belastingontwijking door multinationals.

Tekst: Jannes van Loon & Wiebe Janssen

Schaduwbankieren draait in wezen om financiële activiteiten, uitgevoerd door entiteiten die (officieel) geen banken zijn. Volgens internationale standaarden wordt de omvang gemeten via de categorie 'overige financiële instellingen'. Figuur 1 laat zien dat schaduwbankieren in Nederland in 2011 een omvang had van meer dan 3.000 miljard. Daarmee is het veel groter dan gereguleerde activiteiten uitgevoerd door banken, pensioenfondsen en verzekeraars. De belangrijkste twee schaduwbankactiviteiten in Nederland zijn het herverpakken van hypotheken en bedrijfsleningen die vervolgens worden gebruikt om aan 'goedkoop' geld te komen bij centrale banken en investeerders (securitisatie), en het faciliteren van belastingontwijking voor multinationals via Bijzondere Financiële Instellingen (BFI's).

Met een omvang van 1.500 miljard euro bestaat bijna de helft van het Nederlandse schaduwbankwezen uit deze BFI's. Zolang ze aan enkele simpele voorwaarden voldoen – zoals een postadres en het deponeren van Nederlandstalige jaarverslagen bij de KvK - zijn deze brievenbusmaatschappijen nauwelijks verplicht verantwoording af te leggen. De laatste jaren is er wat meer duidelijk geworden rondom de 14.000 BFI's die in Nederland geregistreerd staan. Ze worden in ieder geval gebruikt door 80 van de 100 grootste mondiale ondernemingen om hun financiële stromen zo te plannen dat zij een minimale belastingdruk hebben. Ook zijn brievenbusmaatschappijen geliefd bij rijke individuen, wiens vermogen vaak een dubieuze oorsprong heeft. De BFI's produceren gigantische geldstromen, die opliepen tot 10.500 miljard euro in 2008. Zo'n 3/4e van alle transacties die deze BFI's uitvoeren wordt door de OECD geoormerkt als een – overigens geheel legale - methode om belasting te ontwijken. Zo schat het FD dat in 2008 door multinationals uit de hele wereld zo'n 100 miljard aan belasting werd bespaard via in Nederland gevestigde BFI's, belasting die voorheen in de landen waar de daadwerkelijke economische activiteit plaatsvindt werd betaald. Onlangs schatte de Europese Commissie dat dit bedrag voor heel Europa zo rond de 150 miljard euro per jaar ligt.

Vanwege het bovenstaande zou ik willen pleiten voor een aanpassing van het standpunt van de Jonge Democraten. Is het wenselijk dat Nederland constructies faciliteert waarmee multinationals en vermogende individuen geen normaal belastingtarief betalen daar waar de economisch activiteit plaatsvindt, maar een veel lager tarief daar waar de brievenbusfirma gevestigd is? Is dit te verantwoorden in tijden waarin Europese staten rigoureuze belastingverhogingen doorvoeren voor hun burgers? En, meer in lijn met ons eerdere standpunt, hoe kan je handen en voeten geven aan de regulatie van schaduwbankieren?

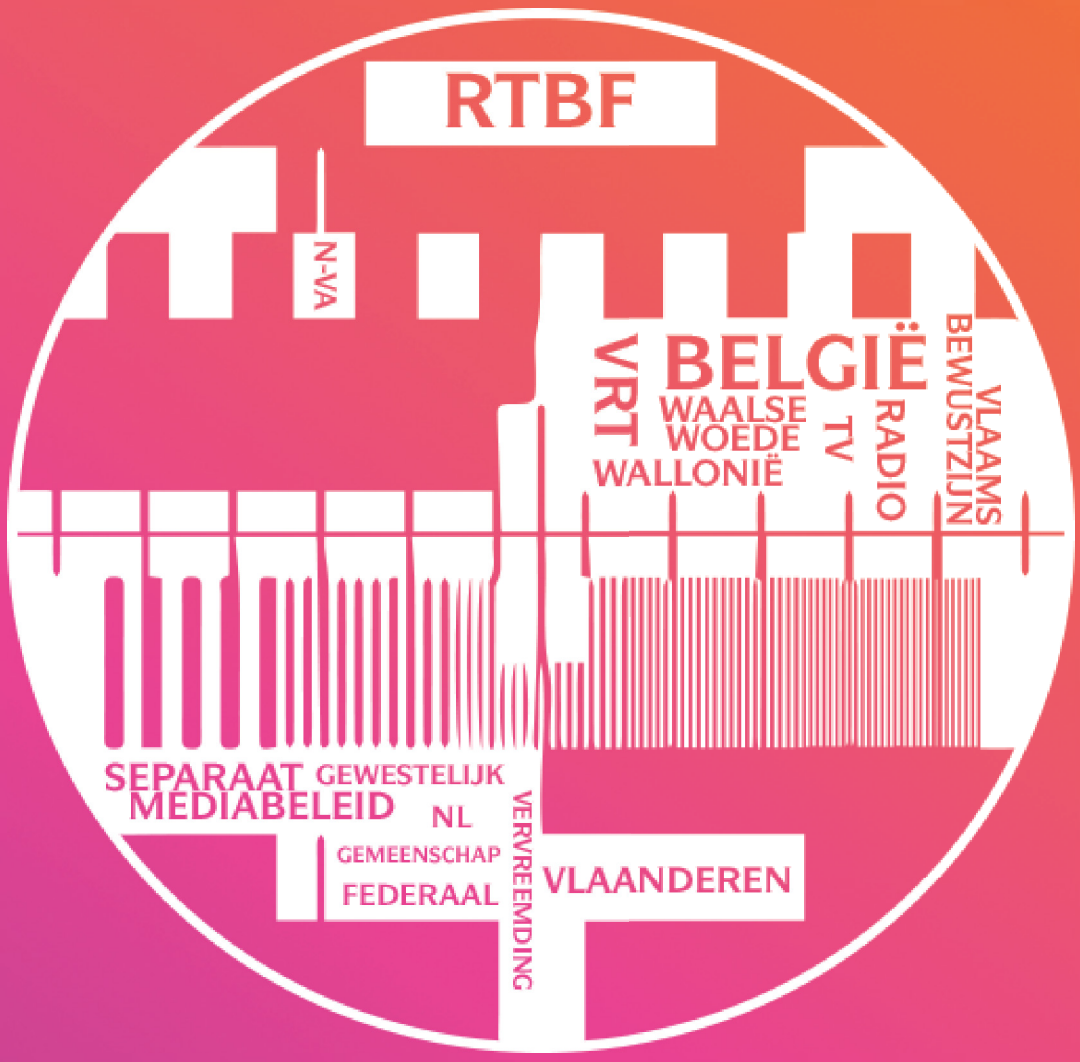

Relatie media & politiek in het buitenland

Komt een Belg bij de publieke omroep...

Tekst: Reinier Wouters

Wanneer men het over de rol van de media in de politiek heeft, is het interessant om een blik over de grens te werpen. België is op dat vlak namelijk een grappig voorbeeld. Het land heeft drie Publieke Omroepen, die onafhankelijk van elkaar opereren. Dat heeft zo zijn consequenties. Dit artikel is gebaseerd op twee onderzoeken over de rol van de media in de Belgische politiek. De resultaten van beide onderzoeken geven weer hoe de media een rol speelt in het politieke discours van een verdeeld land.

België is staatkundig gezien de grootste puinhoop van West-Europa. Geen enkele democratische zichzelf respecterende natiestaat krijgt het voor elkaar om het bestuur van een land zo ingewikkeld te maken als onze zuiderburen. Theoretische kwantummechanica is eenvoudiger dan Belgische staatskunde. Dit is overigens niet omdat ze niet beter weten, maar puur omdat er geen betere en efficiëntere manier is om België vorm te geven. Kort gezegd: er zijn drie bestuurslagen die toegelicht dienen te worden; federaal, gewestelijk, en gemeenschapsniveau. Deze bestuurslagen hebben ook allemaal hun eigen bevoegdheden. Onder de federale regering vallen taken als Defensie, Financiën, Volksgezondheid en Buitenlandse Zaken. Dat zijn de beleidsterreinen die van invloed zijn op het hele land. De overige bevoegdheden zijn dus de verantwoordelijkheid van de gewesten (Vlaams, Waals en Brussels Hoofdstedelijk) en gemeenschappen (Vlaams, Franstalig en Duitstalig). Het verschil tussen de twee bestuurslagen is dat een gewest beleid voert over een territorium en een gemeenschap over het volk dat er in woont. Landbouw is bijvoorbeeld een gewestelijke bevoegdheid, terwijl onderwijs een gemeenschapsbevoegdheid is.

België is dus een verdeeld land. Weinige zaken die onze zuiderburen nog samenhouden zijn de Rode Duivels, de drang tot staken en de snelweg E40 van Koksijde naar Eupen,die als enige zowel de Vlaamse, Franstalige en Duitstalige gemeenschappen aandoet. De hevige taalstrijd die de afgelopen decennia is gevoerd, heeft ertoe geleid dat de twee grootste bevolkingsgroepen, de Vlamingen en de Walen, meer en meer uit elkaar gegroeid zijn.

Media liggen bij de bevoegdheid van de gemeenschap. Dit betekent dat de Vlaamse en Franstalige overheden het beleid van respectievelijk de VRT (Vlaamse Radio en Televisie) en RTBF (Radio et Télévision Belge Francophone) bepalen. De federale overheid heeft dus geen enkele controle over wat er al dan niet wordt uitgezonden op de Vlaamse en Waalse televisie en radio.

Recentelijke onderzoeken van zowel de Universiteit van Antwerpen als de KU Leuven hebben aangetoond dat zowel de VRT als de RTBF maar bitter weinig politici van de andere kant van de taalgrens aan het woord laten. Uit de bevindingen bleek dat de VRT slechts 20% van de gemiddelde uitzending besteedt aan interviews met Franstalige politici, tegenover 80% van Vlaamse politici. De Franstalige media proberen meer balans te zoeken, maar wijden slechts 37% aan Vlaamse volksvertegenwoordigers. Dit resulteert – aldus de beide onderzoeken – tot vervreemding van de taalgemeenschappen ten opzichte van elkaar.

De verklaringen voor deze resultaten zijn voor beide gemeenschappen verschillend. Zo wordt door de onderzoekers beargumenteerd dat de Vlaamse media slechts een weerspiegeling zijn van het publieke debat dat zich in Vlaanderen afspeelt. Tegenwoordig heerst er een sterk Vlaams sentiment (gekeken naar de grote winst van Vlaams-Nationalistische N-VA afgelopen verkiezingen) en de media springen hier flink op in. De ongebalanceerde reportages zijn dus niet zozeer politieke statements van de VRT, maar zijn een realistische weerspiegeling van het Vlaamse bewustzijn. Het leidt echter wel tot een vicieuze cirkel: het ongebalanceerd berichten van het politieke debat heeft ook weer een versterkend effect op de Vlaamse identiteitsvorming, en - volgens sommigen - op het distantiëren van het Waalse gewest.

Waarom de RTBF een gebalanceerder beeld van het politieke discours tentoonstelt, is lastiger te verklaren. Toen in 1993 het Sint-Michielsakkoord werd ondertekend en België formeel een federale staat werd, begon zowel Vlaanderen als Wallonië met het versterken van de regionale identiteit. Zoals in de voorgaande paragraaf is omschreven, heeft de VRT een goede duit in het zakje gedaan om het Vlaamse zelfbewustzijn te versterken. De RTBF, aan de andere kant, is hier minder in geslaagd, soms zelfs tot woede van enkele Franstalige politici. Zo zou de RTBF te veel naar de Vlaamse politici kijken en te kritisch zijn tegenover de Waalse.

Als men gaat kijken naar de toon van de berichtgeving gaat kijken, zou men verwachten dat beide omroepen kritischer naar de politici van de andere gemeenschap zijn. Dit is echter niet het geval. Uit het onderzoek blijkt dat er vrij weinig verschil is in de manier van berichtgeven over de Franstalige danwel Vlaamse politici vanuit de andere gemeenschap. Met name de VRT is een stuk positiever over de Franstalige volksvertegenwoordigers, dan de RTBF is over de Vlaamse.

De vraag is natuurlijk of het effect van de berichtgeving die voornamelijk op eigen politici gericht is groot genoeg om een verschil te maken in de staatsinrichting van België. Onze zuiderburen zitten zodanig in de knoop met zichzelf dat het einde van het oeverloos hervormen van de staat nog lang niet in zicht is. Iedere politieke partij heeft er zo zijn eigen idee over het inrichten van de staat, of het nu confederaal, federaal of verenigd is. De cijfers zoals ze hier beschreven staan liegen niet, en als deze trend wordt voortgezet zal de vervreemding van de twee gemeenschappen ten opzichte van elkaar alleen maar toenemen. In 2001 zei de toenmalige Minister-President van de Waalse gemeenschap 'La nation belge n'existe pas' (de natie België bestaat niet). Een politieke beladen uitspraak, die misschien met de dag in waarheid toeneemt. Als er aan beide kanten van de taalgrens dit soort uitspraken blijven vallen, zal het slechts een kwestie van tijd blijken vooraleer de Belgische staat ophoudt met bestaan.

Wat er dan gaat gebeuren, blijft speculeren. Wallonië naar Frankrijk? Vlaanderen en Nederland herenigd?

Misschien worden we dan eindelijk eens wereldkampioen.

Reinier Wouters - Nederbelg

'Belgium is the best remedy against patriotism'

- Geert van Istendael, Vlaams schrijver en voormalig nieuwslezer -

‘D66 kan veel leren van Fortuyn’

Fronsende wenkbrauwen. Een blijk van verbazing gevolgd door enige stilte. “Maar hoe dan?” Het is een veelvuldig gestelde vraag nadat ik toe heb gegeven dat ik enige sympathie koester voor de mens en socioloog Pim Fortuyn. De man die in zijn korte politieke carrière bijna eigenhandig de veranderende media van zijn tijd typeert. Vanaf september 2001 raakt hij me grotendeels kwijt. De politicus Fortuyn maakte voor mij een aantal onbegrijpelijke sprongen in het onredelijke, maar ik zie met name in de man voorafgaand aan zijn politieke carrière trekjes van een zwevende D66’er. Althans…

Tekst&beeld: Julian Lambermon

Toegegeven, we keurden zeer terecht het vreemdelingenstandpunt en het ter discussie stellen van artikel 1 van de Grondwet af. Toch heb ik vanaf mijn eerste politiek bewuste jaren een zeker zwak gehad voor Fortuyn. Hoe gek het ook moge klinken, Fortuyn en D66 hebben de nodige overeenkomsten. Ik durf zelfs te beweren dat Fortuyn tot op zekere hoogte, zij het oppervlakkiger en minder intellectueel, een nieuwe impuls heeft gegeven aan de stroming tot het democratiseren van de politiek van Hans van Mierlo. Fortuyn bracht al begin jaren ’90 vergelijkbare onderwerpen terug op de politieke agenda. Zo was hij een groot voorstander van directere verkiezingen op alle niveaus en een nauwere band tussen de kiezer en gekozenen.

Uiteraard heeft Fortuyn met zijn vreemdelingenstandpunt veel mensen aan zich gebonden, maar ik wil zijn electoraal gewin niet bagatelliseren tot enkel dit onderwerp. Zo was Fortuyn een groot voorvechter van menselijke zelfbeschikking te allen tijde, voor gelijke rechten voor ieder mens en voor een progressief softdrugsbeleid. En er was meer. D66 had Fortuyn kunnen omarmen onder de strenge voorwaarden dat de scherpe, soms extreme kanten van zijn programma zouden worden afgesleten. Dat Fortuyn hiertoe bereid was bleek bij de matiging van zijn WAO-standpunt en het generaal pardon voor uitgeprocedeerde asielzoekers. Fortuyn had een progressieve bondgenoot kunnen zijn in het democratiseren van de Nederlandse maatschappij.

Op de een of andere manier weet Fortuyn me te raken, waar de persoonlijke invalshoek van andere politici me over het algemeen eerder tegen de borst stuit. Hij was de intellectuele ‘nepprofessor’ die zijn hele leven op zoek was naar erkenning maar dit tot het eind van zijn leven nooit vond. De eenzame homoseksueel die op alle deuren klopte en veelal werd weggestuurd. Hij was iemand die ondanks zijn keiharde immigratieplannen een integer inlevingsvermogen toonde, zoals bij Jensen: “Als politici kunnen wij streng zijn. Maar stel nou, ik ben een ambtenaar bij dat loket en daar staat die familie? Ja, dat is een ander verhaal.” Hij had de gave om ingewikkelde zaken op een begrijpelijke wijze uit te leggen. Hiertoe bespeelde hij de media als geen ander. Zelfs Ad Melkert gaf het enkele maanden geleden, na een lezing, ruiterlijk aan me toe: “Fortuyn wist als eerste de moderne media te benutten en deed dit briljant. Hier wisten wij niet mee om te gaan.”

Was Fortuyn een sociaal-liberaal? Niet volledig. Toch zijn er de nodige aspecten waar we wat van op zouden kunnen steken. Waarom kreeg Fortuyn bijvoorbeeld mensen tot ver buiten zijn achterban massaal mee met een positief Europa verhaal? Met meer inspraak voor burgers en transparantere politiek? Hoe vinden wij pragmatische antwoorden op onderbuikgevoelens in de samenleving en hoe dragen we deze uit op een wijze die op brede sympathie kan rekenen? Fortuyn was al jaren voor zijn politieke carrière in staat om de maatschappij te lezen. Meer sociologen in de Kamer zou de politiek goed doen. Politici moeten minder besturen, en beter anticiperen op ontwikkelingen van de mens en maatschappij. Een toekomstbeeld schetsen. Mensen meenemen. Dát is wat D66 van Fortuyn kan leren.

‘Meer sociologen in de Kamer zou de politiek goed doen’

Politiek volgens de regels van de Vierde Macht

Het is 13 september 2012. De rookwolken van een stormachtige verkiezingscampagne zijn net opgetrokken, de uitslag is bekend en het is tijd om de balans op te maken. En die balans is simpel: het is allemaal de schuld van de media. De media die het wedstrijdelement hebben benadrukt en die van de campagne een soort competitie maakten, waarbij het vooral belangrijk was wie het hardst schreeuwde. De media die zich lieten leiden door opiniepeilingen. De media die het belangrijker vonden dat politici vakantiefoto's aandroegen in plaats van inhoudelijke standpunten. Het zijn de media die zich zo stellig richtten op een tweestrijd tussen -uiteindelijk- Samsom en Rutte, dat de kiezer zich gedwongen voelde om strategisch te gaan stemmen.

Tekst: Malu Pasman

Wie deze insteek volgt, zou vaststellen dat de verkiezingscampagne van 2012 bewijst dat we in een mediacratie leven. Binnen een mediacratie heeft de medialogica de volledige overhand gekregen over de weergave van de actualiteit, wat in de praktijk betekent dat journalisten bepalen hoe we de werkelijkheid moeten interpreteren en waarbij politici hen moeten volgen. Aangezien de media als 'vierde macht' de taak hebben om het publiek te informeren en de wereld te duiden, is hier op zich niets mis mee. Echter hebben de media door toegenomen concurrentie steeds meer te maken met economische druk, waardoor het marktdenken de overhand krijgt. Hierdoor bedienen media zich in de politieke berichtgeving zich steeds vaker van storytelling-technieken, waarbij simplificatie, personalisering, visualisatie en oriëntatie op tweestrijd en conflict centraal staat. En dat is een ontwikkeling die volgens menig politieke geek de nagel aan de doodskist van de democratie is.

'Het is op zijn plek om begrip te hebben, in plaats van met de beschuldigende vinger te wijzen'

De eerste campagne na de, door de opkomst van commerciële televisie ingegeven, explosie van mediatitels in Nederland, was in 1994. Traditionele conventies maakten langzaam plaats voor nieuwe, de strijd om de gunst van de kijker werd belangrijker dan de strijd om de gunst van de kiezer. Dit werd vooral pijnlijk duidelijk tijdens de campagne van 2002. Pim Fortuyn wist de medialogica uitstekend te benutten. Het ingewikkelde integratieprobleem werd gesimplificeerd tot de constatering dat "Nederland vol is" en via persoonlijke ervaringen wist Fortuyn vaak de kern van de problemen te raken en te representeren wat de kiezer voelde. Daarnaast kon hij zichzelf goed positioneren als eenzame strijder, die het in zijn eentje tegen de traditionele partijen opbokste. En dit bleek een enorme aantrekkingskracht te hebben.

De gevolgen zijn bekend. De LPF maakte, ondanks de moord op Fortuyn, met 26 zetels een daverende entree in de Tweede Kamer en de Paarse coalitie kreeg een harde klap. Grijze muis CDA werd dankzij een niet-aanvalsverdrag met Fortuyn de grootste partij; zij was buiten de negatieve berichtgeving over de traditionele politiek was gebleven. GroenLinks en de SP wisten respectievelijk het verlies beperkt te houden en te winnen, vooral doordat hun lijsttrekkers zich uiteindelijk ook wisten te bedienen van een discourse die aantrekkelijk was voor de media.

Die campagnes van 2002 en 2012 lijken te bewijzen dat de media een definiërende invloed hebben op de verkiezingsuitslag. Het gaat echter te ver om politici neer te zetten als passieve slachtoffers van de media die ongebreideld doorstampen. De politieke communicatie heeft de afgelopen jaren een enorme verandering doorstaan. Partijen beschikken vaak over zeer professionele spindoctors en communicatieafdelingen. Politici en partijen weten vaak heel goed wat ze aan het doen zijn en benaderen de media actief en strategisch. Hun persberichten passen vaak uitstekend in de discours en politici schuiven graag aan in de zogenaamde infotainment-programma's waar het niet uitsluitend over de inhoud gaat.

Daarnaast is het goed om te beseffen dat de media reflecteren wat er in de maatschappij gebeurt. Zoals eerder geconcludeerd is, hebben de media een economisch belang die leidend is in de berichtgeving. Zij produceren daarom content die interessant is voor de burger, die -helaas- vaak niet zit te wachten op uitgebreide analyses. Veel mensen zullen het jammer vinden dat de inhoud iets meer op de achtergrond is geraakt, maar een positief effect is dat een groep mensen die waarschijnlijk was afgehaakt uit het publieke debat, hier nu toch onderdeel van uit blijft maken.

De veranderde berichtgeving is een logisch gevolg van een veranderende wereld. De media spelen hier op in en weten goed hoe de gemiddelde burger denkt en wat zijn gedrag is. Het is goed als politici dit bewustzijn ook ontwikkelen. De media reflecteren immers een ontwikkeling in de maatschappij die zij vertegenwoordigen. Het is dan ook op zijn plek om hier begrip voor te hebben, in plaats van altijd de beschuldigende vinger te wijzen.

Wat doet de provincie nu eigenlijk?

P.S. verkiezingen

In maart mogen we naar de stembus om de Provinciale Staten te kiezen. Tegelijkertijd mogen we stemmen voor de waterschappen. Omdat de opkomst bij beide verkiezingen dramatisch laag is, zijn ze in een wanhoopspoging om meer mensen te trekken gecombineerd. Ook veel JD'ers staan op de lijsten voor de Provinciale Staten. Maar wat voor meerwaarde heeft deze bestuurslaag eigenlijk tussen (steeds groter wordende) gemeentes en een nationale overheid? Welke taken horen, als het subsidiareitsbeginsel scherp wordt gehanteerd, nou écht bij deze overheidslaag thuis? Kunnen we de provincies niet beter afschaffen?

Tekst: JH & LP

Op de site van het Interprovinciaal Overleg (de koepel en lobbyclub van provincies, vergelijkbaar met de VNG) worden zeven kerntaken benoemd die het bestaan van de provincies moeten rechtvaardigen. Door deze zeven taken kritisch tegen het licht te houden, kom je er al gauw achter dat de provincie overbodig is. Uit kostenoverwegingen kan deze overheidslaag dus beter worden afgeschaft. Immers, een extra laag zorgt voor extra overhead, en bovendien voor extra bestuurders met dure hobbyprojecten.

Provincies zijn, zo zegt het IPO, medeverantwoordelijk voor een goede culturele infrastructuur. Nog niet zo lang geleden, toen er nog zo'n drie keer meer gemeenten waren dan nu, was dit inderdaad een belangrijke taak. Nu er steeds grotere gemeenten ontstaan wordt de noodzaak voor provinciaal cultureel beleid van onderop weggenomen. Tegelijkertijd kan het Rijk zorgen voor een evenwichtige spreiding van grotere culturele voorzieningen, zoals grotere gezelschappen, waar nu de provincies zich nog mee bemoeien. Het bijbehorende provinciale budget kan dan doorgesluisd worden naar het Rijk en de gemeentes, waar Tweede Kamer en Raad een nieuwe afweging kunnen maken voor de besteding van de middelen.

Een andere taak van de provincie is het "versterken van de regionale economie". In de praktijk verwordt dit vaak een wedstrijd tussen provincies om met subsidiegeld 'werkgelegenheid' naar de regio te halen. De provincie die het meeste biedt kan een gedeputeerde afvaardigen naar de opening van een nieuwe fabriekshal. Een pijnlijk voorbeeld is Aldel, waar de provincie Groningen miljoenen euro's aan leende in de hoop werkgelegenheid te behouden. Aldel ging failliet, de belastingbetaler is zijn geld kwijt en de eigenaar heeft een herstart gemaakt waarbij de meeste werknemers alsnog hun baan kwijt waren en de eigenaar zijn schuld - waaronder een grote schuld aan de provincie - kon afschrijven. Een andere manier om werkgelegenheid te behouden of te krijgen is door rijkskantoren zoals DUO en rechtbanken naar je provincie te halen. Om dit voor elkaar te krijgen lobbyen de 12 provincies allemaal individueel tegen elkaar bij de regering om de (vaak hoogwaardige) werkgelegenheid te behouden.

Als je al voorstander bent voor overheidsbemoeienis bij de spreiding van werkgelegenheid, dan is het middenbestuur daar in elk geval geen goede regisseur voor. In het kader van doelmatigheid kan dit dan ook beter op rijksniveau.

Een derde 'kerntaak' van de provincies is "milieu, energie en klimaat". Het milieu-gedeelte komt neer op het handhaven van milieuvergunningen. Dat klinkt invloedrijk, maar doordat de normen (logischerwijs) niet provinciaal worden bepaald hebben provincies geen ruimte om vergunningen te weigeren. Zo kan het dat een vuilverbrandingsinstallatie in Harlingen door niemand gewenst is, maar het provinciebestuur er niks tegen kan beginnen. Energie en klimaat, de overgebleven componenten van deze kerntaak, stellen helemaal weinig voor. Energiebesparende maatregelen zoals subsidies voor zonnepanelen kunnen op lokaal niveau of landelijk, terwijl de échte slagen op Europees niveau gemaakt worden.

Ook de "regiefunctie van de ruimte, inclusief waterbeheer" verliest aan gewicht als de groei van gemeenten doorzet. De regiefunctie houdt namelijk in dat de provincie verantwoordelijk is voor waar nog nieuwe bedrijventerreinen mogen, en hoeveel woningen gebouwd mogen worden. Een provincie als Drenthe heeft straks nog maar 4 of 5 gemeenten. De regie voeren in zo'n gebied is dan ook vrij nutteloos, aangezien ook de gemeenten de ruimtelijke kwaliteit kunnen bewaken.

Eenzelfde probleem is er bij de vijfde kerntaak

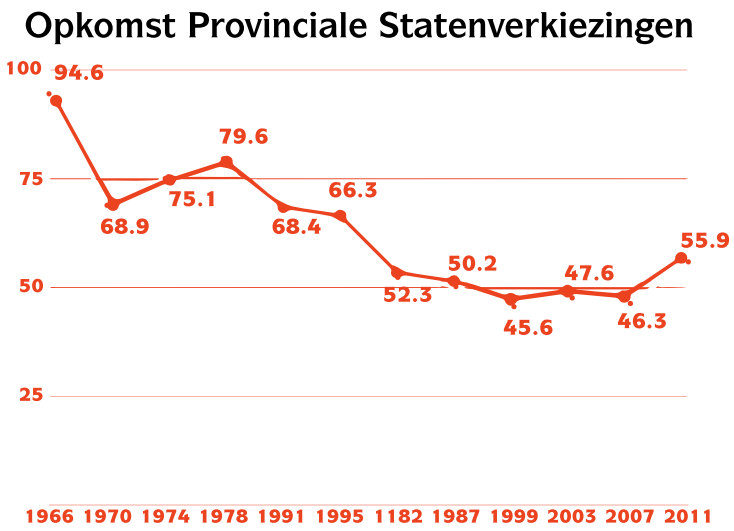

'Het probleem van de provincies is hun enorme eigen vermogen'

van de provincies, namelijk het toezicht houden op de gemeentes. Als het aantal gemeentes verder afneemt, kan het toezicht daarop prima op rijksniveau plaatsvinden. Dat kan er voor zorgen dat de kennis over de gemeentefinanciën toeneemt.

De zesde kerntaak is het zorgen voor een vitaal platteland. De enige reden dat deze taak bij provincies ligt, in aanvulling op gemeenten, is waarschijnlijk omdat provincies veel meer geld te besteden hebben dan gemeenten. Bovendien is 'vitaal platteland' een nogal inhoudsloze term, waarbij provincies subsidies geven aan dorpshuizen in krimpdorpen. Vanuit het oogpunt van subsidiariteit hoort dit natuurlijk bij een gemeente (als het al een overheidstaak is).

De laatste kerntaak is de verantwoordelijkheid voor bereikbaarheid. In de praktijk gaat het meeste geld op aan het aanleggen en onderhouden van wegen en de aanbesteding van openbaar vervoer. De aanbesteding van openbaar vervoer gaat trouwens niet per se op provinciale schaal. Groningen en Drenthe besteden het openbaar vervoer samen aan, terwijl in andere provincies meerdere kleinere aanbestedingen zijn. Het OV-beleid wordt defacto al gemaakt bij OV-bureau's of andere samenwerkingsverbanden. De provinciale bestuurders fungeren slechts nog als doorgeefluik. Het onderhoud en het aanleggen van wegen zou trouwens prima door Rijkswaterstaat kunnen gebeuren.

Het grootste probleem van de provincies is, in de meeste gevallen, hun enorme eigen vermogen. Zo heeft Gelderland bijvoorbeeld 2 miljard aan reserves, terwijl Fryslân 300 miljoen euro uit de reserves in de regionale economie pompte om zo de wereldwijde financiële crisis te stuiten. Door het geldoverschot hebben de provincies hun taken de afgelopen jaren niet sober en doelmatig ingevuld, maar hebben provinciebestuurders allerlei hobbyprojecten uitgevoerd van gemeenschapsgeld om hun bestuurslaag wat cachet te geven. Terwijl steeds meer taken overgaan op het rijk, gemeentes of bestuurlijke samenwerkingsverbanden hebben provincies meer geld dan ooit. Dat is een recept voor verspilling van belastinggeld, megalomane hobbyprojecten en bureaucratische regelzucht.

Arend Meijer D66 Noord-Brabant - Nummer 4

De afgelopen jaren is door politici en opiniemakers vooral verteld wat er niet goed gaat in de Brabantse landbouw. Over vier jaar heb ik vanuit de Provinciale Staten op alle mogelijke momenten juist de positieve kant van de Brabantse boeren een podium gegeven. Er zijn veel ondernemers die prima weten hoe er zonder onnodige uitstoot geproduceerd kan worden. Zij verdienen politieke steun. Zo ontwikkelen we een Brabantse landbouw waarin we niet alleen ons geld verdienen, maar waar we ook trots op kunnen zijn. Daarnaast wil ik dat het onderzoek naar (eventueel gedwongen) samenwerking tussen gemeenten in Brabant doorgepakt wordt. Veel gemeenten zijn begonnen met samenwerking om de dienstverlening aan de inwoners op peil te houden. Sommigen beweren dat zij dit niet nodig hebben. Over vier jaar moeten deze initiatieven – of bezwaren – zich bewezen hebben. Waar de dienstverlening achteruit gaat door lokaal politiek 'gedoe' zal ik vanuit de provincie aandringen om in te grijpen.

Ook zal ik initiatief nemen om ook een onderzoek te doen naar de bestuurskracht van de provincie. Haar takenpakket is immers ook veranderd. Wie de ander de maat neemt, moet ook in de spiegel durven kijken.

Tom Kunzler D66 Utrecht - Nummer 14

Na vier jaar in de Staten van Utrecht heb ik de onzichtbare provinciale politiek dichter bij de inwoners van Utrecht gebracht. "Hoe heb je dat gedaan?" vraag je je misschien af. Het antwoord is het opengooien van de deuren van het provinciehuis, zowel digitaal als analoog.De besluitvorming van de provincie is nu beschikbaar als open data. Er zijn apps gekomen die je laten weten of de weg waar je naast woont verbreed gaat worden en bovenal hoe je daarover mee kan beslissen.

Ook kan je bij de verkiezingen in 2019 precies zien wat ik de afgelopen vier jaar gedaan heb. Zo weet je hoe vaak ik aanwezig ben geweest bij vergaderingen, welke moties ik heb ingediend en welke werkbezoeken ik heb afgelegd. Zo weet je gelijk of je stem de moeite waard is geweest!Deze digitale besluitvorming heeft ervoor gezorgd dat raadsleden, journalisten, maar bovenal jongeren de provinciale politiek beter kunnen volgen. In Utrecht is de gemiddelde leeftijd van Statenleden ongeveer 50 jaar, terwijl Utrecht een van de jongste bevolkingen van Nederland heeft. Hoog tijd dus dat er een fris perspectief op de inrichting van de provincie van de toekomst komt.

Ayla Schneiders D66 Utrecht - Nummer 5

De Provincie Utrecht heeft een aantal belangrijke kerntaken. De grootste uitdaging voor de toekomstige D66 fractie om minder taken uit te voeren, en deze kerntaken beter uit te voeren. Als jonge kandidaat, gericht op verbinding, wil ik me inzetten voor het delen van kennis en cultuur, het bieden van ruimte aan innovaties en duurzame initiatieven en het zichtbaar en transparanter maken van het midden bestuur. Dit wil ik doen door:

Jonge inwoners van Utrecht mede-eigenaar te maken van de regio door toekomstgericht en toekomstbestendig beleid Partij overstijgend debat voeren over het takenpakket van de provincieScherp toezien op de ontwikkelingen rondom cultureel erfgoed en bibliotheken Als onderdeel van de fractie wil ik constant wijzen op creatieve en controversiele politiek: niet zoals het hoort, maar zoals het tot een beter resultaat leidt. Uiteindelijk zal ik dat alleen bereiken door mij open te stellen voor input en anderen uit te dagen het gesprek aan te gaan over de provincie. Dat is waar ik op in heb gezet, dat is waar ik sterk in ben en dat gaat zeker een van de belangrijkste dingen zijn waar ik aan herinnerd zal worden.

Roep uit de facebookgroep

Bij de DEMO merken we dat er weinig animo is om deel te nemen aan onze opiniepagina's. Zodoende kiezen wij voor een nieuwe opzet. Wij leggen een stelling aan jullie voor, en nemen de reacties mee in de DEMO. Geef het alsjeblieft aan als je niet meegenomen wilt worden, dan houden we jullie erbuiten."D66 kan als middenpartij nóóit de grootste partij worden tijdens landelijke verkiezingen, omdat ze zich onvoldoende kunnen afzetten tegen de flanken."

Mart Roumen

In de Nederlandse politiek zien we dat de flanken in de peilingen altijd heel populair zijn, maar dat er vlak voor de verkiezingen een dynamiek ontstaat waarbij twee partijen een tweestrijd organiseren. Je hoort óf bij de ene club, óf bij de andere. Zwevende of strategische kiezers zijn daar heel vatbaar voor en je ziet dan ook een sterke verschuiving van de flanken naar de partijen die zich in deze tweestrijd weten te manifesteren. De hele campagne van D66 zou erop gericht moeten zijn om in die tweestrijd te komen, dan worden we een speler van belang. Wellicht zelfs de grootste

November 17 at 11:20pm · Like · 69

Paul Bijenhof

D66 heeft juist de meeste potentie om de grootste te worden, omdat ze twee keer zoveel flanken hebben om zichtegen af te zetten.

November 18 at 9:07pm · Like · 5

Robin Janssen

De KVP en het CDA zijn als middenpartij talloze keren de grootste geweest. Met de ontkerkelijking van Nederland in het achterhoofd biedt dat juist perspectief.

November 18 at 9:29pm · Edited · Like · 2

Ayla Schneiders

Juist als achterban links en rechts polariseert kan D66 voor veel mensen een constructief antwoord zijn op problemen, positief ingestoken beleid. Gericht op mogelijkheden in plaats van problemen. Welke veranderingen er worden doorgezet kan dan erg goed, met D66 als 'voorzitter', geprioriteerd worden. Lijkt me dat dat een prettig prioriteitenlijstje wordt. Gaat het eindelijk een beetje over waar we naar toe willen in plaats van waar we niet willen zijn.

November 19 at 2:07pm · Like · 2

Koen Sijtsema

Niet de positie van middenpartij weerhoudt D66 ervan de grootste te zijn, maar het toch wat elitaire imago. Als D66 meer de kant van een progressieve volkspartij op zou gaan zou de partij, met de juiste lijsttrekker om dat uit te dragen, de grootste kunnen worden nu de positie van de confessionele partijen zwakker wordt. Je kan je natuurlijk afvragen wel of zo'n beweging wenselijk is.

November 18 at 9:32pm · Edited · Like · 3

Ivo van der Hoeven

Contrasteren is makkelijk om aandacht te krijgen van de zwevende kiezer, maar het is democratisch gezien beter als partijen hun eigen verhaal vertellen. Idealen en beleidsdoelen kunnen als je ze eindeloos herhaalt net zo overtuigend zijn als het zwartmaken van de andere flank.

November 19 at 12:24pm · Like

Kevin van Dal

Om mijn stelling meer kracht te geven, lees het stukje van Ayla. Mijn broertje bv zal niets van deze D66 taal snappen. Als we de boel versimpelen, ons verhaal gaan aanpassen en populariseren dan vind ik dat D66 geen D66 meer is, daarom heb ik geen probleem dat we in de 10 a 15 zetel range blijven. Als we meer zetels halen dan heeft het meer te maken met het onkunde van andere partijen dan D66 deze zetels op eigen kracht haalt en de zetel winst zal waarschijnlijk ook niet duurzaam zijn.

November 19 at 2:32pm · Like · 3

Stefan de Koning

D66!!!

November 19 at 3:24pm · Like · 4

Tom Kunzler

Een brede progressieve middenpartij, dus niet persé D66, is in potentie de grootste partij van Nederland. Als D66 de krachten bundelt met de Femke Halsiaanse GroenLinksers, de vrijzinnige PvdA'ers, de progressieve VVD'ers heeft dit enorme electorale potentie en maken we het de kiezer gelijk een stuk makkelijker doordat er minder wildgroei aan politieke partijen is.

November 19 at 3:01pm · Like · 4

Ik zeg helemaal niets

November 29 at 3:24pm · Like · 200

Jelle Ages

Heb het idee dat bij verkiezingen (zeker die van de Tweede Kamer) tegenwoordig een tweestrijd gestimuleerd wordt. Denk hierbij aan de opzet van tv-debatjes, maar ook aan peilingen, die in de weken voorafgaand aan de dag van de stembusgang (meer)dagelijks worden gehouden, waardoor mensen eerder geneigd zijn strategisch te stemmen. Iemand wil bijvoorbeeld eigenlijk op D66 stemmen, maar tegelijk voorkomen dat PvdA of VVD de grootste wordt en gaat daarom maar op de minst kwade van die twee stemmen. D66 zal zich als middenpartij nooit expliciet op links of op rechts profileren en ook niet snel in zo'n tweestrijd terechtkomen, simpelweg omdat ze niet zo snel (ideologisch) lijnrecht tegenover een andere (potentieel grote) partij komen te staan.

November 19 at 12:25am · Like

Julian Lambermon

Het feit dat D66 als middenpartij wordt gezien heeft mijns inziens weinig te maken met hun electorale mogelijkheden. Peilingen zijn tegenwoordig vooral een waan van de dag. Als ze zich rond de verkiezingen weten hard te maken voor populaire dan wel gedurfde onderwerpen kunnen zij veel stemmen trekken. Het D66 van Terlouw met zijn 'redelijke alternatief', wat ik als middenpartij zag, was populair. Maar de grootste verkiezingsklapper maakte D66 pas in 1994 met gedurfde medisch-ethische onderwerpen en het non-confessionele karakter. We zetten ons toen niet af tegen de 'flanken', maar tegen oude gebruiken..

November 19 at 12:20am · Like · 020

Remy Maessen

Enfin, koffiedik kijken. Wel een leuke stelling.

November 19 at 12:35am ·· Like · 1

Remy Maessen

Oh, shit, bovenstaande reactie hoeft in niet perse woordelijk te worden overgenomen trouwens. Liever niet zelfs!

November 19 at 12:27am ·· Like · 3

De formatie van Stefan de Koning

Iedere politiek-geinteresseerde zou het wel een keer willen doen: zelf een regering formeren. De DEMO geeft doorgewinterde Jonge Democraten een podium om zélf een keer de formateur te zijn. Het enige criterium is dat de regering volledig moet bestaan uit leden van de Jonge Democraten. Deze editie is het woord aan formateur Stefan de Koning.

Premier
Daphnie Ploegstra
Utrecht

Daphnie Ploegstra heeft de energie, de hersenen en is fotogeniek (vriendelijk verzoek van de redactie om flink hun best te doen bij het zoeken naar een 'leuke' foto). Dat laatste is niet onbelangrijk in de huidige media-maatschappij. Wat daarbij ook niet onbelangrijk is, is dat je niet op je mondje bent gevallen. Deze kleine dondersteen is dat zeker niet. Verder beschikt ze over de nuance van een sloophamer die ze kan inzetten om haar alfa-ministers in het gareel te houden.

Binnenlandse Zaken
Pieter Rogaar
Leiden-Haaglanden

Pieter Rogaar natuurlijk. We hebben nu een uitstekend persoon als minister, Ronald Plasterk, maar wel op de verkeerde plaats. De beste man is bio-wetenschapper, waar we juist het specialisme van Pieter nodig hebben. Ik wil natuurlijk niet Pieter in de hoek zitten met een labeltje 'digitaal'. In tegendeel: ik denk dat iemand nodig is op ons spionage-departement die meer is dan alleen vaardig of kundig op het gebied van ICT. Er is juist iemand nodig die er een ethische en menselijke dimensie aan kan geven en dat is Pieter.

Buitenlandse Zaken
Mart Roumen
Amsterdam

Misschien komt het omdat Mart een luide, directe en zeer aanwezige boomlange kerel is met het libido van een bronstig damhert, maar Mart krijgt doorgaans zijn zin. Ik denk dat hij om die reden een uitstekende minister van Buitenlandse Zaken zou zijn, waar hij met een mix van charme en comfort zone intrusion iedere internationale collega overstag laat gaan voor het Nederlands belang. Hij heeft al ambassadeurservaring, dus het is een kleine stap naar topdiplomaat. Bovendien is hij niet vies van totale wansmaak en zal dus goed gedijen in lelijke witte paleizen van louche olie-sjeiks.

Defensie
Malu Pasman
Amsterdam

Malu is natuurlijk de ideale minister van Defensie. Om te beginnen bekt Malu Hennis Pasman al prima, dus de overgang zal soepeltjes verlopen. Verder is zij natuurlijk de uitgelezen persoon om een chroomverfschandaal hardhandig de kop in te drukken en om met een paar classy pumps de ICT-projecten van defensie in het gareel te schoppen. Last but not least: Malu met koptelefoon uit de geschutskoepel van een tank is iets dat we allemaal wel willen aanschouwen.In dit kabinet keert de staatssecretaris van Defensie terug in de vorm van Jan-Willem de Bruin. Dit zal wel een staatssecretaris zijn die met zijn voeten in de modder staat, maar dat is voor JWdB geen probleem. Hij praat al in NAVO-codetaal; "tipi-tanga-echo ik hoor je luid en duidelijk", is voor Jan-Willem geen enkel obstakel.

Economische Zaken
Jurjen Hoekstra
Friesland

Jurjen is mijn minister van Economische Zaken. Ik zie hem al helemaal voor me aan het hoofd van een vergadering op het ministerie. Schreeuwende polderbobo's, protesterende Groningers of Greenpeace-activisten die een half uur uitrazen, waarna Jurjen met een gortdroge kop en een charmant Fries accent vraagt: "Ja, maar wât willen jullie nou precies dat ík daar aan ga doen? Dât is toch niet mijn probleem?"

Financiën
Martin van Montfort
Limburg

Martin zei ooit: 'principes zijn voor pussies'. Dat zou kunnen betekenen dat geld ook in calvinistisch Nederland moet rollen, maar Martin heeft ondanks die uitspraak toch altijd goed in de smiezen hoeveel er inkomt en uitgaat. Wellicht is dat de Limburgse gewiekstheid, gekoppeld aan oer-Hollandse degelijkheid. Enige valkuil is wel dat een lobbyist met de juiste vlaai of fles bubbels ongeremd toegang zal hebben tot Martins kantoor, maar dat is een risico dat we maar moeten nemen...

Infrastructuur en Milieu
Sjoerd Wannet
Arnhem-Nijmegen

Eén woord. Trolleybus, G. Dat zijn twee woorden, maar die rekenfout zou mijn minister van infrastructuur ook wel kunnen maken. De abt van het klooster in Huissen noemde hem ooit de meest serieuze politicus van Lingewaard, het dorp waar Sjoerd vandaan komt. Zijn liefde voor trolleybussen kwam hem daar op een plek in de oppositie te staan, maar de echte kenners in het klooster zien net als Sjoerd de waarde in van deze nederige vervoersmiddelen. Sjoerd 'Burgemeester Wanneti' Wannet rolt als minister een trolley-netwerk uit dat zelfs in de hoogtijdagen van communistisch Moldavië niet werd geëvenaard.

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Romina Engel/Cars de Rooij
Amsterdam

Dit wordt een duo-post. Romina Engel en Cars de Rooij gaan deze post verdelen. Cars is al eerder op deze plaats gezet en ook ik geloof van harte dat hij onze Groot-Germaanse cultuurwortels in oude vooroorlogse luister zal herste--- euh.... dat hij euh... ik bedoel natuurlijk, dat hij de Publieke Omroep met gezond verstand zal hervormen tot een functionerend bestel voor de toekomst. Romina neemt Onderwijs en Wetenschap voor haar rekening om naar hartelust te investeren in een raketmissie naar Mars. Haar argumentatie zal zijn: "het CPB moet zijn bek houden, ik weet zeker dat we dankzij deze missie onvoorziene vruchten kunnen plukken op de lange termijn."

Sociale zaken en werkgelegenheid
Leonore Hofhuis
Rotterdam

Ik heb ergens in mijn bezit een gevleugelde uitspraak van Leonore die from scratch een model uittekende voor een sociaal stelsel met uitkeringen op basis van maatschappelijke inzet. Al met al een sociaal-liberale blauwdruk waar ze haar ministerie zo mee kan runnen. In tandem met Economische Zaken krijgt ze dat er vast doorheen. Ik wil als Staatssecretaris 'mr. basisinkomen' Wiebe Janssen die naast onderzoeken naar een basisloon ook handen en voeten moet geven aan het leven lang leren dat de JD als sinds jaren uitdraagt.

Veiligheid en Justitie
Leon Ploegstra
Groningen

Leonidas Ploegstra gaat misschien wel ooit z'n rechtenstudie afmaken, dus dat is mooi meegenomen. Hij zit echter vooral op Justitie, omdat hij gewoon de boel lekker de boel laat. Softdrugs: prima joh. Party Drugs? Als er een feestje gevierd moet worden onder een viaduct zijn die onmisbaar. En Leon zal de eerste minister zijn die een dikke rooftop bar op de wolkenkrabber van justitie laat bouwen, waar hij biertjes kan drinken en vliegtuigen kan spotten. Uiteraard gebouwd door een Griekse aannemer...

Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Arend Meijer
Brabant

Ik was op zoek naar een type Erica Terpstra. Dat was wel lastig, maar ik denk dat Arend Meijer het dichtst in de buurt komt. Ik had aanvankelijk geen enkele onderbouwing voor dat vermoeden en wilde vooral die associatie gepubliceerd hebben. Nu ik er echter langer over nadenk: ik zie hem wel op een neer springen bij de Olympische Spelen met een wulps dameshockeyteam of verstrengeld in een overwinningsknuffel met koningin Maxima. Dat dan weer wel... En natuurlijk de portefeuille Welzijn, want Arend weet: voorkomen is beter dan genezen en dat begint bij weten wat je in je mondje stopt.

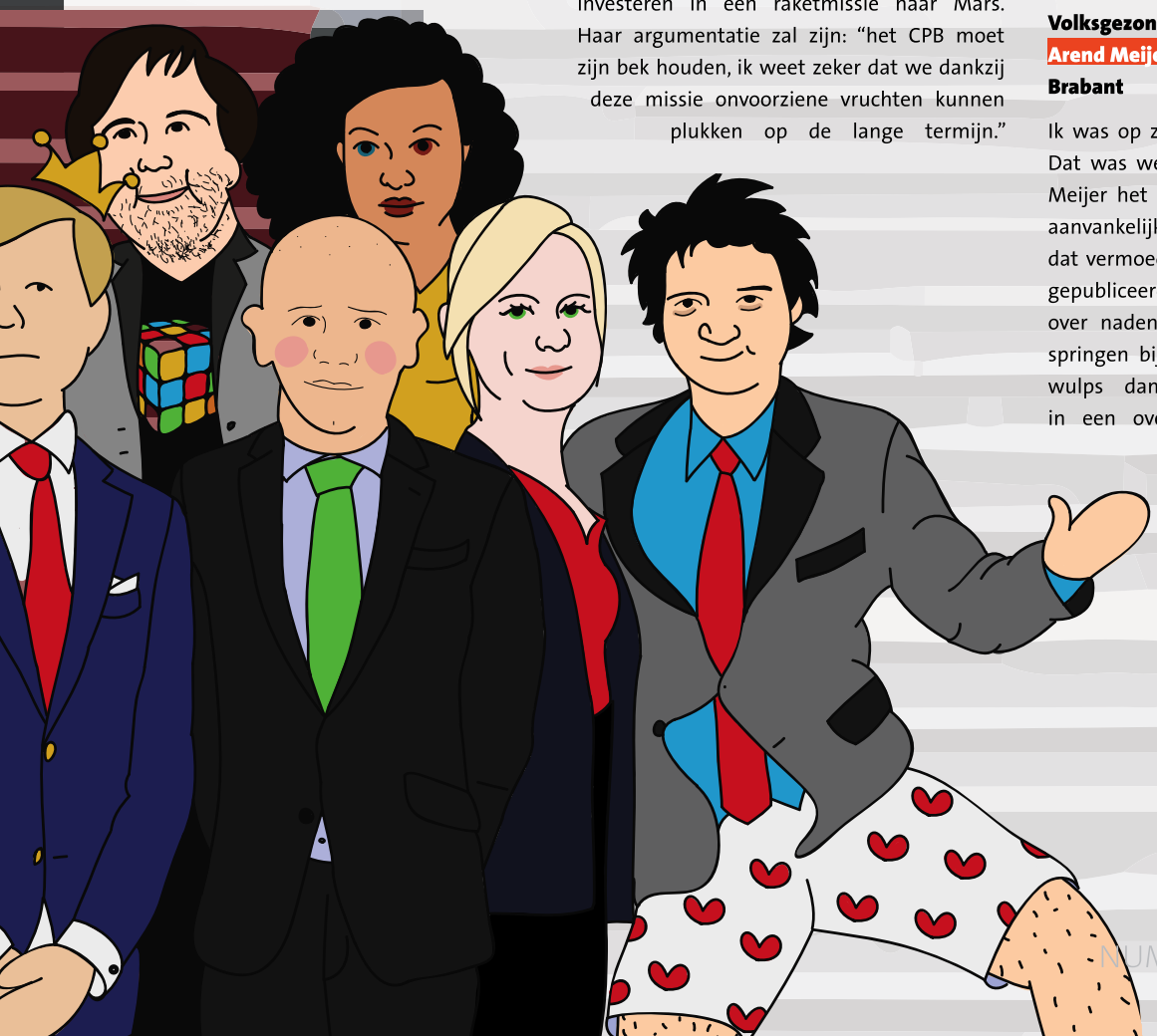

'Als parlementair verslaggever bedreef ik politiek'

Rob Goossens

Rob Goossens (24) heeft hij al twee volwaardige carrieres achter de rug; als persoonlijk assistent, van Jan-Arend Boekestein (VVD) en enkele andere Kamerleden, en daarna als journalist bij Sp!its, NRC Next, Daskapital. De voormalige JD'er heeft een jaloersmakend kronkelpad tussen politiek en journalistiek beslecht. Nikolai Jacobs en Mart Roumen spraken de jonge journalist – met een anekdotedichtheid waar Van Agt jaloers op zou zijn - in zijn appartement aan de Sloterplas. "Ik heb bij de JD een heel belangrijk geheim geleerd, namelijk dat heel serieuze mensen, als je er twee bier in giet, hele leuke mensen worden. Dat heeft mij heel vaak veel opgeleverd."

Tekst: Mart Roumen & Nikolai Jacobs
Beeld: Meriam de Lange

De vijftienjarige Rob Goossens vond het in de zomer van 2006 lullig voor D66 dat ze er zo slecht voor stonden. Hij was ervan overtuigd dat de partij na de verkiezingen in 2006 niet meer zou bestaan. 'Ik wilde die patij een hart onder de riem steken, en belonen voor hun opstelling in de Ayaankwestie. Als bijeffect werd ik lid van de JD.' Op D66 was hij snel uitgekeken - 'het was een aandoenlijke, onprofessionele club' - maar bij de JD liep het anders. ' Het was zo'n ontzettend gezellige groep mensen. Ik vroeg me af wat ze überhaupt met politiek hadden. En ik was bijdehand, dus paste er goed tussen.'

Rob had het bij de JD zodanig naar zijn zin dat hij na een half jaar besloot om zich te kandideren als adjunct-hoofdredacteur voor het ledenblad DEMO. Als dat woord is gevallen, staat hij plots op en loopt hij naar een andere kamer. Daar rommelt hij wat en trots laat hij wat edities zien; waarin hij sterke veranderingen heeft aangebracht met zijn hoofdredacteur. Als adjunct vond hij het heerlijk om wat te klieren." Ik schreef als zestienjarige een stuk waarin ik pleitte voor het opheffen van D66. Daar kon ik echt van genieten. Niets lekkerders dan mensen die boos worden, of te snel happen." Zijn tempo versnelt en zijn stemgeluid wordt sterker. Uiteindelijk beïnvloedde het ledenblad de carriere van Rob flink, daar ontdekte hij dat

schrijven echt iets voor hem was. “De DEMO was cocaïne voor mij. Eenmaal begonnen met schrijven, wilde ik absoluut niet meer stoppen.”

Zijn middelbare school gooide roet in het eten van de bevlogen adjunct-hoofdredacteur. Met het mes op de keel moest hij kiezen tussen overgaan naar 6VWO én stoppen met zijn nevenactiviteiten, of blijven zitten. Hij koos voor het laatste, maar bleef wel trouw de introweekenden en congressen van de JD bezoeken. Toch kon hij het niet laten om ‘iets’ te blijven schrijven, vandaar dat hij zijn eigen blogje startte, waar hij schreef over buitenlandse zaken, defensie en ontwikkelingssamenwerking. Dat blogje ‘dat gelezen werd door tweeeneenhalve man en een paardenkop’ bleek later wel zijn entree in de Tweede Kamer. “Via Twitter stuurde ik een notificatie over één van mijn stukken naar Arend-Jan Boekestein, die namens de VVD over deze portefeuilles ging. Naar aanleiding van een van mijn stukken stelde hij toen kamervragen over dat dossier, met vermelding van mijn kleine blogje.” Dit resulteerde er uiteindelijk in dat Rob fractiemedewerker werd voor de VVD. Boekestein was direct heel enthousiast over zijn inzet en vertelde dat ook andere Kamerleden. “Zo bleef ik lange periode klussen voor Tweede Kamerleden doen.”

Ondertussen werd in februari 2009 heb weblog ‘De Dagelijkse Standaard’ opgericht. Rob: ‘Ik vond dat een best wel interessant expiriment. Omdat je een unieke toegang hebt tot lezers met een specifieke extreme signatuur. Ik wilde eigenlijk weten wat er gebeurde als je op bepaalde knopjes drukte.’ Bij DDS publiceerde Rob talloze opiniestukken vanuit invalshoeken die soms haaks tegenover elkaar stonden. ‘Eigenlijk heb ik daar gewoon permanent zitten trollen. Af en toe schreef ik iets waarvan ik wist dat ze het ermee eens waren. Af en toe schreef ik het diametraal tegenovergestelde. En daarmee heb ik een begrip opgebouwd van wat die kiezer raakt.’

Het werk voor DDS leidde ertoe dat Rob vertrouwelingen kreeg in de conservatief-rechtse hoek van politiek Den Haag. ‘Ik was de enige die toegang had tot het PVV-bastion.’ Zijn werk viel ook Sp!ts op. Het gratis dagblad bood hem in 2009 een baan aan op de in allerhaast opgezette onlineredactie. Samen met een andere jonge redacteur mochten zij de algehele onlineberichtgeving verzorgen. “Toen ik in 2012 daar wegging om te gaan freelancen, hoorde ik van hem dat hij al die tijd dacht dat ik zijn leidinggevende was. Jammer dat ik daar achteraf geen misbruik van heb gemaakt”, gniffelt hij.

Door zijn contacten in Den Haag en zijn goede band met de kern van de PVV had hij al snel wat nieuwtjes en scoops uit de politieke wereld gescoord voor zijn werkgever. De overgang van medewerker naar journalist viel sommige Kamerleden zwaar. In een informele setting vertelden ze nog steeds frank en vrij over de politieke actualitiet, niet beseffend dat Goossens inmiddels een journalistieke pet op had. Goossens ster rees en langzaam specialiseerde hij zich tot parlementair verslaggever, een functie die hij later ook echt kreeg bij het dagblad. Hij werd toen ook vaak als PVV-watcher gevraagd in allerlei radioprogramma’s.

Goossens had politieke argumenten om positief over het minderheidskabinet te schrijven, bekent hij. Het kabinet, met gedoogsteun van de PVV, verdiende een kans volgens de journalist. “Inhoudelijk waren ze niet heel sterk, maar het is een belangrijk signaal naar de PVV-kiezers van: jullie horen er ook bij en kunnen meedoen als je maar je best doet.” Toen de PVV echter zelf de stekker uit het kabinet trok, was het voor de verslaggever ook in een keer helemaal klaar. “Toen liep hij weg in het Catshuis en dat vond ik zo’n schoftenstreek. Ik heb ook eigenlijk toen al besloten dat ik niet meer mister PVV wilde zijn.’

Een jaar voor die beruchte klap in het Catshuis besloot Goossens zijn lidmaatschap van de JD in te leveren. Niet zozeer omdat hij vond dat een politieke kleur niet te rijmen viel met zijn werk, maar meer door een inhoudelijk twistpunt met toenmalig voorzitter Maarten Koning. Hij weigerde met de JD rondom de Provinciale Statenverkiezingen in 2011 afstand te nemen van het monsterverbond tegen de PVV. “Het was precies zo uitgerekend dat een D66’er op een SP’er moest stemmen om de coalitie een hak te kunnen zetten in de Eerste Kamer. Politiek gezien is dat een logische keuze, maar ik vind dat de Jonge Democraten dan idealistisch moeten zijn. Op de SP stemmen is zoiets als een pact met de duivel sluiten.” Hij zei zijn lidmaatschap op, naar eigen zeggen met pijn in het hart.

Inmiddels schrijft hij voor het blog Daskapital, van Geenstijl, en neemt hij freelanceklussen aan bij bedrijven die op het gebied van publiciteit ondersteuning nodig hebben. Dat hij terugkeert als parlementair verslaggever is onvermijdelijk. “Maar dan ga ik het compleet anders doen”, stelt hij. “Ik ga Kamerleden na drie weken confronteren met zinloze proefballonnetjes die ze iedere keer weer oplaten via de media. Ik stop – net als bij de verkiezingen in 2012 – met het verslaan van debatten, en ik ga nooit meer schrijven over peilingen.”

De 24-jarige veteraan adviseert nieuwe Jonge Democraten om zichzelf maximaal te laten zien en alle zintuigen open te houden. “Je gaat iets mee maken dat je nog niet kent: de mix tussen politiek en een leuke vereniging, de wijsheid en levenservaring van andere JD’ers. Doe niet braaf wat iedereen al doet. Zolang je de Jonge Democraten niet ziet als carriere-instrument heb je er – ook voor je carriere – het allermeeste aan. Schroom vooral ook niet om recalcitrant te zijn. Dat maakt het lidmaatschap uiteindelijk het leukst!”

‘Ik doe alles voor de JD, behalve de afwas’

Moderne oorlogen

De internationale rechtsorde is in de afgelopen decennia steeds beter in staat gebleken om oorlogen tussen soevereine staten uit te bannen. Na de 'Grote wereldoorlogen' is er een internationale wens ontstaan naar wereldvrede. Dit heeft zich vertaald in de oprichting van de VN en haar machtigste orgaan: de VN-Veiligheidsraad. Het VN-verdrag biedt soevereiniteit voor elke staat, zolang hij de soevereiniteit van andere staten niet aantast. De VN-Veiligheidsraad dient de internationale vrede en veiligheid te bewaken en is het aangewezen orgaan om bij interne conflicten op te treden. Het is mede aan de oprichting van de VN te danken dat er minder openlijke militaire conflicten tussen soevereine staten plaatsvinden. De interne conflicten zijn echter een stuk lastiger te bedwingen.

Tekst: Tim Nijbroek

In de blinde vlek van de wens om wereldvrede, waarin de nadruk vooral lijkt te liggen op de uitbanning van conflicten tussen staten, vergeten we haast dat interne conflicten onnoemelijk veel leed kunnen veroorzaken. Helaas zijn er vandaag de dag nog veel van deze interne conflicten. Niet zelden worden deze interne conflicten gevoed door sektarisch geweld. In conflictgebieden in centraal Afrika lijken vooral christenen en moslims tegenover elkaar te staan, terwijl in het Midden-Oosten vooral soennitische en sjiitische moslims elkaar afslachten. De wereld knijpt zo lang mogelijk de ogen dicht, totdat het conflict zich als een vuurtje over de regio verspreidt. Het is immers toch aan de VN-Veiligheidsraad om maatregelen op te leggen.

De consequenties van interne conflicten zijn enorm en bedroevend. In de Centraal Afrikaanse Republiek (CAR) lopen de dodentallen, er vielen al duizenden doden, als gevolg van de steeds gruwelijker wordende burgeroorlog nog dagelijks op. De helft van de bevolking heeft direct humanitaire hulp nodig. Het VN-mandaat en de internationale wil is te zwak om deze miljoenen mensen voldoende te helpen. Een humanitaire ramp ligt op de loer. Ook in het Midden-Oosten zijn de maatregelen van de VN-Veiligheidsraad te zwak om de interne conflicten te bedwingen. In de angst om partij te kiezen voor de soennitische of sjiitische moslims, blijft een daadkrachtig internationaal optreden vooralsnog uit. De bijna tweehonderdduizend dodelijke slachtoffers in Syrië zijn voor de VN-Veiligheidsraad, hoeder van de internationale vrede en veiligheid, geen reden om voldoende maatregelen te nemen om het geweld een halt toe te roepen.

Met het verder afbrokkelen van de eenheid tussen de permante leden van de VN-Veiligheidsraad zal de daadkracht van dit VN-orgaan in de toekomst afnemen. Mogelijk gaat er dan meer ruimte komen voor het met geweld beslechten van interne conflicten. Voorkomen moet worden dat Rusland en de Verenigde Staten in een nieuwe Koude Oorlog terecht komen. Als dit wel gebeurt, hebben we een nieuwe hoeder voor de internationale vrede en veiligheid nodig om interne conflicten via het internationaal recht te beslechten. Vrede is een werkwoord. De wens naar wereldvrede is nog lang niet bereikt.

Georgië in spagaat tussen Russen & E.U.

Van 12 tot en met 16 november was een groep JD-ers op bezoek bij de Georgische zusterorganisatie Young Republicans. In Georgië sprak de groep onder meer de minister van verzoening en burgerlijke gelijkheid.

Tekst: Laura Neijenhuis
Beeld: Edwin Bakker & Lize Glas

"De conflicten in Abchazie en Zuid-Ossetië, twee gebieden in Georgië, duren al twintig jaar", zo vertelde Paata Zakareishvili, de Minister van Verzoening en Burgerlijke Gelijkheid. Tijdens een twinning met de Georgische Young Republicans kregen we, de leden van een Brabantse JD-delegatie, de kans deze minister van de Republican Party te interviewen. "De bevolking in de twee gebieden is gemengd. Ongeveer een kwart van de gehele Georgische bevolking behoort tot een minderheid (voornamelijk Russen, Armeniërs en Azeri). De regio van de Kaukasus heeft een grote diversiteit aan culturen, maar Georgië is speciaal omdat er nog altijd etnische Georgiërs leven. In Abchazië en Zuid-Ossetië zorgt die etnische diversiteit nog steeds voor onopgeloste conflicten. Dit heeft in het verleden geleid tot etnische zuiveringen. Naast de interne problemen zijn er ook externe belangen die een rol spelen, vanuit de omliggende landen Turkije, Rusland en Iran. Het doel van dit Ministerie is om die conflicten op te lossen."

De conflicten in Abchazië en Zuid-Ossetië zijn nauw verbonden met de Georgische relatie met hun buurland Rusland. De minister vergelijkt de situatie in deze gebieden met wat er het laatste jaar speelde op de Krim en in Oost-Oekraïne. "De Sovjet-Unie was het laatste grote rijk in de wereld", vertelt hij. "De acties van Rusland onder leiding van Poetin zijn een poging om dit oude rijk in ere te herstellen. Georgische beleidsmakers proberen dit te beperken

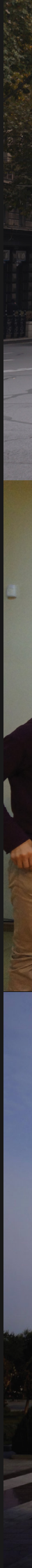

door goede relaties te onderhouden met Rusland, maar Rusland weerhoudt Georgië hiermee er tegelijkertijd van om verder te integreren in Europa. Vooral de welvaart die Georgië meemaakte tijdens de Sovjet-periode wordt door Rusland als argument aangevoerd. De rest van de wereld ziet de conflicten in Abchazië en Zuid-Ossetië puur als een oorlog tussen Rusland en Georgië, terwijl de Russische acties bredere implicaties hebben. De huidige gebeurtenissen in Oekraïne bewijzen Russische aspiraties. Daarin zijn de belangrijkste elementen in het Russische buitenlands beleid het voorkomen van integratie in het Westen van de buurlanden."

ICJ concludeerde veel schendingen van de internationale wetgeving door Rusland, omtrent de Russische massadeportatie in 2006, en veroordeelt om die reden de Russische acties. Hebben deze ontwikkelingen invloed op de Russisch-Georgische relaties?

"Het is heel belangrijk voor Georgië om eindelijk te bewijzen dat Rusland inderdaad veel schendingen heeft begaan. Gelukkig zijn er de laatste jaren geen deportaties van Georgische bewoners meer voorgekomen, maar wel van andere minderheidsgroepen in Rusland. Tegenwoordig gaan veel arbeidsmigranten uit Georgië naar Rusland. Helaas heeft Rusland al sinds de tijd van het Keizerrijk een minderwaardig beeld van Georgiërs en dit beeld heerst in Rusland tot de dag van vandaag."

Veel etnische minderheden in Georgië voelen zich geen deel van de Georgische identiteit. Hoe onderhandelt u met deze mensen?

"Ondanks dat er slecht vier miljoen Georgiërs zijn, is de onderlinge diversiteit heel groot. Een kwart van de bevolking behoort tot een minderheidsgroep. Dat is zowel hun sterkte als uitdaging. Minderheden trekken weg uit de gebieden bij de grenzen en gaan steeds meer richting de grote steden." Er wonen ook veel Islamitische Georgiërs in het land. De minister geeft aan dat daar zeer weinig problemen mee zijn. "Alle interne problemen in het land zijn veroorzaakt door de Sovjets. Sommige mensen verbinden sociaal-economische problemen met de etnische problemen, maar dit heeft geen gegronde reden. De grootste uitdagingen voor dit Ministerie zijn volgens de minister behoud van de identiteit en integratie. Kinderen leren de Georgische taal, maar ouders kunnen er ook voor kiezen om hen naar een speciale Russische, Armeense of Azeri school te sturen. Steeds meer Russische scholen sluiten, omdat ze minder populair worden bij ouders. Het ministerie heeft de laatste jaren wel veel successen geboekt in het behoud van

Foto van demonstratie van +/- 20.000 Georgiërs tegen de invloed en bezetting van Rusland.

de Georgische identiteit. Dat maakt echter de integratie wel weer moeilijk. “Het proces gaat langzaam door. Iedereen leert de Georgische taal, maar mensen zijn terughoudend omdat dit wordt gezien als een bedreiging van hun eigen identiteit. Deze minderheden voelen zich simpelweg niet Georgisch. Gelukkig is er in deze identiteitsgevoelens de laatste tien jaar wel verandering gekomen. Minderheden weten inmiddels dat het doel Europese Integratie is.”

Georgië tekende het Europese associatieverdrag in juli 2014. Heeft dit invloed op de Georgische economie?

“Economische relaties met de Europese Unie zijn op dit moment zwak. De belangrijkste economische banden voor Georgië zijn nog altijd die met Turkije en Rusland. Daarnaast is Azerbeidzjan een belangrijke relatie voor de Georgiërs, vanwege de samenwerkingsverbanden op het gebied van energie. De huidige richting van het associatieverdrag opent mogelijkheden voor transport. Dit zal niet van de ene op de andere dag gebeuren, vanwege de relaties met Rusland, maar biedt zeker mogelijkheden in de toekomst. De Europese afzetmarkt barst nu al van de Georgische producten, zoals Georgisch fruit en Georgische wijn. De Russen moeten nu het aanbod diverser maken om meer zekerheid te krijgen in de Russische markt. De noodzaak voor diversificatie is door de Europese sancties sterker geworden. Gelukkig is er ook steeds meer toerisme in Georgië.”

Hoe wil het Ministerie Abchazië en Zuid-Ossetië herenigen met de rest van het land?

Dit ministerie heeft de verantwoordelijkheid om tot een oplossing te komen voor de problemen in deze gebieden. Eerdere regeringen hebben alle contacten en verbanden met deze gebieden verbroken, waardoor zij zich meer op Rusland zijn gaan richten. Het conflict werd daardoor nog moeilijker. Gelukkig is de strategie onder de huidige regering veranderd. De dialoog met beide gebieden is hervat. De gebieden voelen zich niet langer Georgisch, maar vinden de Georgische en Europese perspectieven wel heel belangrijk. De Minister geeft aan dat na de gebeurtenissen in Oekraïne ze slechts nog twee opties hebben. De gebieden kunnen de relatie met Rusland verbeteren, of zich nog meer op Europa en Turkije gaan richten.

In Europa hebben we ook problemen met separatisme, waarbij recent natuurlijk Catalonië en Schotland goede voorbeelden zijn. Heeft Georgië nog tips voor Europa?

"Ze moeten reflecteren vabuit Georgisch perspectief, want er zijn nog altijd problemen in de gebieden die zich willen afscheiden. Europa probeert altijd om tot een vreedzame oplossing te komen, behalve in het geval van Cyprus. Het separatisme in echter een groot probleem. In Catalonië en Schotland gebruikt de bevolking separatisme als een middel. Dit heeft ook invloed in Georgië en Rusland: het geeft separatistische bewegingen in deze landen ook nieuwe energie. In Abchazië en Zuid-Ossetië wonen geen Georgiërs meer. De enkelen die er nog wonen, hebben geen stemrecht. De verkiezingen zijn ook frauduleus. Catalonië probeert nog het Spaanse beleid te volgen. Dat doet Abchazië met het Georgische beleid al twintig jaar niet meer."

• ‘Bestuur overleeft verantwoording zonder enige weerstand’

Lieve Robert

DE KRANT VAN WAKKERE JONGE DEMOCRATEN

No. 1 – 3e jaargang – Hoofdredactie: mr. Paroza – 1 pagina

Pia Dijkstra: 'Strijk je overhemd eens!'

APELDOORN Tijdens het introweekend van de Jonge Democraten was Tweede Kamerlid Pia Dijkstra aanwezig om een presentatie te geven over de wisselwerking tussen politiek en media. Ze kon het niet laten om de voorzitter te wijzen op het feit dat overhemden proper gestreken dienden te zijn bij officiële gelegenheden, dus sneerde ze de onzekere jongen toe dat hij zijn overhemd moest strijken. Hij wilde niet reageren op dit voorval.

Konijntje vindt nieuwe DEMO niet fijn: ‘Ik heb congresposters geproeft die lekkerder smaken’

Dief demo flipovers lustrumweekend opgepakt: *‘Ik had die dingen inderdaad veiliggesteld omdat ze daar maar op die zolder rondslingerden’*

INTROWEEKEND LOOPT UIT OP CHAOS

Lieve Robert,

Het jaar 2014 is inmiddels afgelopen, maar dat betekent niet dat er in de laatste maanden niets meer is gebeurd dus ga er goed voor zitten en spits je oren.

Er zijn verschrikkelijke dingen gebeurd Robert! Nieuwe leden getraumatiseerd op een intro-weekend. Ja ik weet wat je nu denkt, er is eindelijk weer eens een intro-weekend geweest. Oh hoe ze dan getraumatiseerd zijn? Nou Robert, een stel Rotterdammers heeft een medewerker van dit blad (van dit blad nog wel!), betrapt terwijl hij ongure dingen aan het doen was midden in een bos! Geen enkel respect voor privacy, die Rotterdammers! Nu zul jij het wel de verdiende loon van de medewerker vinden, Robert, maar ik was er erg van geschrokken! En anders die nieuwe leden wel. Wat zullen ze hun vriendjes en vriendinnetjes wel niet vertellen over onze prachtige vereniging, als je er al niet gezellig met iemand een bosje in kunt duiken?

Er is mij ter oren gekomen dat er een Jonge Democraat – waar Jeroen Pauw zijn petje voor af zou nemen – een losbandige levenstijl erop nahoudt. Menig vrouwelijk lid is gewaarschuwd voor zijn dadendrang. ‘Wauw, hij doet het wel echt slim’, vertelden bronnen aan de DEMO. Het lukt hem telkens weer Robert. In functie, uit functie, in functie. Hele volksstammen kunnen inmiddels meepraten over zijn versierexpertise. En Robert, zoals je weet houden wij intens van levensgenieters, dus wensen wij hem, en iedereen die hij

• 11 van de 10 Nederlanders kent NIEMAND in de Provinciale Staten

• JDSM-groep zoekt leden’

Apeldoorn

- ‘Voorzitter levert op tijd stukken in’
- Groepsdouches bewaakt op kaderweekend
- Alexander Pechtold op introweekend: ‘Er hangt hier een goede alcoholwalm’

Cars de Rooij winnaar ‘tonpraoten’

Jesse Klaver bij BUITENHOF: 'Eigenlijk heb ik Piketty helemaal niet gelezen'

AMSTERDAM Dat Tweede Kamerleden soms schermen met bronnen om hun standpunten kracht bij te zetten is algemeen bekend. Het pijnlijke is dat GroenLinks, en Jesse Klaver in het bijzonder, Piketty opvoeren als bron voor vele van hun linkse standpunten, terwijl deze beste knaap toe gaf het boek 'gedeeltelijk', later 'slechts fragmentarisch' en aan het einde 'eigenlijk niet' gelezen te hebben. Lekker bezig Jesse.

inspireert, heel veel succes in zijn jacht op de volgende prooi. Chapeau!

Maar er is meer, de penningmeester die zit nu al anderhalf jaar in het LB. Ja Robert, achtereenvolgens. En hij heeft zich opnieuw kandidaat gesteld! Dus hij zit dadelijk twee jaar achtereenvolgens in het LB. Dat is natuurlijk prachtig voor de vereniging, iemand die zijn leven helemaal in het teken stelt van ons. Ik kan me alleen moeilijk voorstellen hoe zijn persoonlijke leven eruit ziet, en wat moet er toch van hem komen als hij straks geen penningmeester meer is? Die gekke Limburgers ook altijd. Onbeschrijflijk, Robert, daarom stop ik nu ook even.

Maar er is ook een kanttekening bij dit overdadige enthousiasme. Weet je wat moderne politiek is, Robert? De politiek die de jongeren van D66 het liefste zien over de komende aantal jaren? Vergaderen, Robert! En het liefste vergaderen om het vergaderen, een afspraak inplannen om een afspraak in te plannen. Een date plannen om een date in te plannen. Althans, dat is hoe zij het zelf praktiseren. Zijn dat de jongeren die de bureaucratie gaan uitbannen? Ik maak me zorgen Robert!

Toch zit me iets nog niet helemaal lekker. Er is Iemand die er toch wel wat “ahum” aparte ideeën op nahoudt, aangesteld als portefeuillehouder filosofie!?! Ja wat een barbaarse praktijken ik weet het Robert. Wat voor bijzondere ideeën daar uit voort gaan komen, de tijd zal het leren. Voor nu ben ik vooral blij dat de oud-voorzitter van Brabant weer vrijgezel is. Ik pak nog een wijntje Robert, ach wat we pakken een fles. Op 2015 Robert moge het weer een mooi en memorabel jaar worden!

Klachtenservice Lieve Robert

Voor klachten en gevonden spelfouten verwijzen we u graag naar onze klachtenservice, die helaas alleen werkte tot 1 januari 2015. Voor nieuwe klachten adviseren wij u om heel hard op uw toetsenbord te slaan, het wil ook wel eens werken om een playstation twee uit het raam te gooien, of gewoon deze pagina’s eruit te scheuren, zoals sommige functionarissen plegen te doen. Iin ieder geval adviseren we u om uzelf lekker af te reageren. Want hey! Niet alles gaat altijd van een leien dakje.

Colofon

32e jaargang
- nummer 1 -

winter 2014/15

DEMO is een uitgave van de Jonge Democraten, onafhankelijke politieke jongerenorganisatie sinds 1984.

Oplage 5500 stuks
KopijDemo@jongedemocraten.nl

Hoofdredacteur:
Mart Roumen
Adjunct-hoofdredacteur:
Dion Mebius

Redactie:
Jesse de Jong, Julian Lambermon, Michiel van der Linden, Timothy Langstraat, Malu Pasman, Nikolai Jacobs, Ingrid Weerts

Politieke cartoon: Tom van Boekholt

Fotografie:
Meriam de Lange, Edwin Bakker, Julian Lambermon

Art Director:
Edwin Bakker

Vormgevers:
Niels Joormann, Niels Dowgwillo, Ingrid Weerts, Nick Leone

De DEMO bedankt verder:
Ferry Mingelen, Jan Terlouw, Boris Dittrich, Jaap Stalenburg, Rob Goossens, Reinier Wouters, Dirkjan Tijs, Stefan de Koning, Arend Meijer, Tom Kunzler, Ayla Schneiders, Samira Rafaëla, Mr. Paroza, La Chouffe, alle aanwezigen introweekend, Snuffie, alle afdelingen en het landelijk bestuur!

Landelijk bestuur JDPostbus 6602501 CR Den Haag070 – 364 19 17
info@jongedemocraten.nl
www.jongedemocraten.nl
DrukkerVeldhuis Media BVKanaaldijk OZ 38102 HL RaaltePostbus 28100 AA Raalte0572 – 34 97 00
info@veldhuis.nl
www.veldhuis.nl

Wil je DEMO voortaan liever alleen digitaal ontvangen?

Mail dan naar:
digidemo@jongedemocraten.nl.

Adverteren in DEMO?
Mail naar: demo@jongedemocraten.nl.

MEDIA & POLITIEK
ANNO 2015

Ledenmagazine JONGE DEMOCRATEN

DEMO

NUMMER 6, JUNI 2015

HARRY VAN BOMMEL

‘Ik vrees de dag dat Europa uiteen valt’

Jan Paternotte, Sjoerd Sjoerdsma, Sebastiaan Rood, Milan Assies, Frerik Kampman, Dirkjan Tijs

Bas Heijne
’Europa is een retorisch orgaan’

Luc Dabekaussen
‘VN is te fragiel’

Willem Post
’Laat je idealen los’

02. Van de hoofdredacteur
Tja, enig narcisme is ons ook niet vreemd

04. Update vereniging
Want hey! Wij organiseren écht toffe dingen

06. Boekrecensie Coen Brummer
Vuile Handen krijgt een acht van Manuel Buitenhuis

07. Voorzittershamer
Bij gebrek aan tekst hebben we maar zijn D66-speech gepakt

08. Harry van Bommel
'Ik vrees de dag dat Europa uiteen valt'

12. Bas Heijne
'Totale vrijheid is niet het antwoord'

16. Formatie Jan Paternotte
D66-Fractievoorzitter zet wat mensen in het zonnetje. Overigens wel grappig!

18. Willem Post
'Koester debater Alexander Pechtold!'

22. Luc Dabekaussen
'De Verenigde Naties zijn te fragiel'

26. Vijf vragen aan Sebastiaan Rood
'D66, koppel speerpunt Europa nou eens aan speerpunt onderwijs!'

27. Catalaanse onafhankelijkheid
'Revolutie, maar dan wel smart casual'

28. Analyse Spaanse verkiezingen
Opmerkelijke campagne van 'Spaanse D66'

30. Column militairen
'Moeten we ons niet bekommeren om onze globale docenten'

31. Europees onderwijs
VNJ roept Jonge Democraten op om D66 te activeren

32. Biervilte tot Beleid
Frerik Kampman inspireert JD'ers om internationaal actief te worden

34. Lieve Robert
Exclusief interview met radicale D66'er

36. Cartoon
Tom van Boekholt heeft er weer wat prachtigs van gemaakt!

Van de hoofdredacteur

Droom ze!

Tekst: Mart Roumen
Beeld: Edwin Bakker

‘Wat is jouw droom met Europa?’ vroeg een Spaanse conservatieve jongere mij recent. Een pareltje zweet. Een ontwapenende vraag, een ‘droom’ trekt de hele vraag namelijk los uit de politieke context. Een droom is een stil verlangen. Een vurige wens. Een absoluut eindbeeld waar we structureel naar toe zouden moeten bouwen.

Hebben ‘we’ die droom? Heb ik die droom? Het kostte me wat bedenktijd. Voor ieder deelonderwerp een eigen oplossing zou je zeggen. Ik counterde: “Specificeer je vraag: Immigratieproblemen? Europa! Handelsverdragen? Europa! Grote infrastructurele projecten? Europa! Uniformiteit in wet- en regelgeving? Europa! Voetbal? Europa! Maar een Europese droom? Nee, ik kan daar geen ‘ja’ op zeggen.”

‘Het doet me pijn te constateren dat ik geen grote Europese droom heb’

Mijn antwoord deed me pijn. Er is geen grote politieke droom meer. We passen op de winkel en zoeken huis-, tuin- en keukenoplossingen voor ad-hocproblemen die opdoemen. Die oplossingen zoeken we dan met name in het steeds machtelozer wordende Den Haag. Aan de bovenkant worden politieke besluiten en ambtelijke middelen gecentraliseerd naar Europa en aan de onderkant geldt datzelfde met de decentralisatie naar de gemeentes. Het bizarre is echter dat dit ook precies de twee lagen zijn waar de controlerende functie van de journalistiek (steeds) slecht(er) wordt uitgeoefend.

Goed ingelezen lokale journalisten zijn wegbezuinigd en in Brussel loopt er wel ‘wat’ rond, maar dat zijn toch grotendeels enkele puristen en wat afgewezen parlementaire journalisten. Oh ja, en Chris Aalberts natuurlijk. Hoogwaardige journalistiek over het Brusselse reilen en zeilen is schaars, en daarmee is er een belangrijke pijler onder de democratie aan het wankelen. Maar laten we eerlijk zijn. De meeste Jonge Democraten zijn voor een sterk Europa én vaak ook voor een federaal Europa. Maar doen wij écht ons best om op de hoogte te zijn en blijven van de ontwikkelingen in Brussel? Met mij zijn er maar weinig JD’ers écht geïnteresseerd in de Europese agenda. Niemand kan de laatste vijf beslissingen die in Brussel zijn genomen automatisch opdreunen.

Internationale politiek is populair, maar te snel wint cynisme van optimisme. De VN? Een tandeloze tijger. De EU? Een ondemocratische machine. De NAVO? Vraag de Baltische Staten maar eens hoeveel steun zij gehad hebben toen een aanval dreigde. IMF? De geldmolen die Zuid-Europa aan de praat houdt. Is dit cynisme niet veel te makkelijk? Moeten we niet wat meer interesse tonen in onze positie in het buitenland en er een keer helemaal induiken? Ik zal niet zeggen dat wij dit met de DEMO gedaan hebben, maar op zijn minst wagen we een poging. We stippen enkele thema’s aan die onze positie in het buitenland raken en spraken ook de buitenlandwoordvoerder van onze collega’s op de linkerflank. We inspireren jou om verder na te denken over ‘de Europese droom’ en onze positie in het buitenland. Bedenk bij ieder artikel goed waar je staat en of dat is ingegeven door een persoonlijke overtuiging of juist door een tijdsbeeld van onze generatie. Mocht je verregaande interesse hebben, kun je natuurlijk altijd een mailtje sturen naar internationaal@jongedemocraten.nl: aan de andere kant van de lijn zit er iemand die je verder kan helpen.

Koningin Beatrix – vergeef me dat ik haar opvoer in deze DEMO – won in 1996 de internationale Karelsprijs door structureel altijd en overal te pleiten voor intensieve Europese samenwerking op alle terreinen. Zij had (en wellicht heeft) één grote Europese droom die ze in de jaren ‘80 en ‘90 overal uitdroeg. Wellicht dat ze wat naïef was of dat ze haar functie misbruikte om het (huidige) D66 gedachtegoed uit te dragen, maar op zijn minst stond zij voor haar zaak en had zij een grote politieke droom. Ik daag jullie uit om bij jezelf te rade te gaan uit te zoeken of je nog politieke dromen hebt. En mochten die toevallig op het internationale vlak zijn, hebben wij de komende 33 pagina’s genoeg stof tot nadenken. Droom ze!

Wereldpers schrijft over XTC-shop Jonge Democraten in Amsterdam

AMSTERDAM - De opening van de allereerste XTC-shop ter wereld is niet onopgemerkt gebleven. Vele (inter)nationale cameraploegen en toeristen verzamelden zich in de Amsterdamse binnenstad om de actie een warm hart toe te dragen of om op zijn minst te registreren wat er gebeurde. Met dit initiatief hopen de Jonge Democraten aandacht te krijgen voor hun liberale standpunten als het gaat om drugsgebruik en -handel. De petitie voor liberaal drugsbeleid is te vinden op de website www.mdmja.nl

Groningen Protocol

GRONINGEN - Dinsdag 21 april had de afdeling Groningen een bijzondere spreker, dokter Eduard Verhagen kwam namelijk langs. Als kinderarts en jurist weet hij erg veel van de ethiek achter levensbeëindiging bij vroeggeboren kinderen. Hij heeft hier een wereldwijd erkend protocol over geschreven; het Groningen Protocol.

Het protocol vond in het begin wereldwijd veel weerstand. Men vond dat Verhagen en zijn team voor god speelden en hij werd zelfs vergeleken met Hitler.

Inmiddels is een artikel van Verhagen over het protocol in het belangrijkste medische tijdschrift, de New England Journal of Medicine, verschenen en worden Verhagen en zijn team geprezen. Verhagen begon zijn lezing met uitleggen in welke gevallen levensbeëindiging bij vroeggeboren kinderen van toepassing is en hoe je als arts objectief naar deze ingewikkelde keuzes probeert te kijken. Het was een indrukwekkend en zeer interessant verhaal. Hij sloot zijn verhaal af met de vraag hoe wij kijken naar het gat dat tussen het Groningen Protocol en de euthanasiewet valt. Het Groningen Protocol geldt namelijk maar tot 1-jarige leeftijd en de euthanasiewet begint bij 14 jaar. Daartussen is er dus vanuit de wet geen oplossing voor kinderen die onmenselijk lijden. Dit leidde in de zaal tot een mooie discussie met veel vragen voor dokter Verhagen.

Het was een indrukwekkende avond die je liet nadenken over een onderwerp waar je normaal als jongere niet snel bij stilstaat. De zware avond werd gelukkig afgesloten met een luchtige borrel.

Huisvestingscommissie rondt rapport af

DEN HAAG - De huisvestingscommissie, die onderzoek doet naar de mogelijke opties aangaande huisvesting van de Jonge Democraten heeft inmiddels haar rapport afgerond. Er staan geen directe aanbevelingen in het rapport, alleen suggesties die verder te onderzoeken zijn. Vier opties, waaronder blijven op huidige locatie, flexplekken, kleine externe en grote externe locatie zijn meegenomen in het rapport.

In gesprek met Wouter Koolmees

DEN HAAG - "Deze kamer van D66 is 60 jaar lang van het 'CDA' geweest, dus als je wat mufs ruikt..." Met deze woorden heette Tweede Kamerlid Wouter Koolmees de vijftien Jonge Democraten welkom in de fractiekamer van D66. De zaal, die dateert uit 1881, ligt in het oude Ministerie van Justitie en wordt tegenwoordig gevuld door 12 Tweede Kamerleden, de clusterhoofden, persoonlijk medewerkers, de voorzitter van de JD – "Dirk Tijs, toch?" – en Carla Pauw.

Carla Pauw? Ja. Deze vrouw is adviseur van Hans van Mierlo, Jan Terlouw en Els Borst geweest en als je dacht dat de Jonge Democraten het geweten van D66 vormden, dan had je het mis: Carla Pauw dus. De slechts 38-jarige Koolmees beantwoordde de vele vragen over economie die waren meegenomen uit Rotterdam. Hij wist heel grondig en met gebruik van zeer veel vaktermen en afkortingen de scenario's voor Griekenland uit te leggen. Zo leerden we dat Griekenland op 5 juli 2015

weer een eigen munt zou kunnen invoeren! Daarnaast bespraken we het minder hippe thema TTIP en ook hier bewees Koolmees over enorm veel kennis te beschikken. Natuurlijk werd Koolmees ook gevraagd hoe het met D66 gaat en wanneer Pechtold nou premier wordt. Sommigen vonden dat D66 het radical chique karakter wel is verloren. Koolmees antwoordde: "We proberen D66 meer consequent, meer voorspelbaar te maken. Misschien zijn we daardoor saaier." Ligt daar geen mooie taak voor de JD?

Lustrumboekje van de baan

DEN HAAG - Het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten heeft besloten om geen opvolging te geven aan de productie van het lustrumboekje. Vorig jaar bestond de JD dertig jaar en zodoende is door het toenmalige bestuur de intentie uitgesproken om traditiegetrouw een lustrumboekje te maken. Zij hebben het doorgeschoven naar het huidige bestuur, die er nu voor kiezen om het toch niet te gaan realiseren.

Voorzitter JD maakt indruk

ROTTERDAM - Tijdens het D66-congres in Rotterdam kreeg voorzitter Dirkjan Tijs de tijd om het JD-geluid te laten horen. Hij volbracht zijn speech met verve en hield de aanwezig D66'ers een spiegel voor. De kern van het verhaal van de voorzitter was dat de aanwezigen democraten vooral jong van geest moesten blijven. "Blijf democraat. Nee, blijf Jonge Democraat", besloot hij zijn betoog. "Ik vind het belangrijker dat we groots zijn in ideëen, dan groots in aantal zetels."

Democratie in Europa

LEIDEN - Op 24 maart discussieerden JD'ers en CDJA'ers in Café de Keyzer in Leiden over democratie in Europa en de vraag of we dat überhaupt wel willen. Een panel van deskundigen hielp bij die zoektocht.

CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt, Josephine Hartmann en Michiel Duchateau (die beiden onderzoek deden naar Europa) reageerden op stellingen en vragen uit de zaal. Enkele dappere JD'ers pleitten voor een Europees leger, maar dit werd afgestraft door de CDJA'ers, onder aanvoering van Pieter Omtzigt. Europa zou wel meer aandacht moeten besteden aan het buitenlandbeleid, maar "een Spanjaard moet niet kunnen beslissen over het leven van een Nederlandse soldaat", aldus Omtzigt.De aanwezigen waren het in ieder geval eens dat Europa een democratisch monster is geworden.

Baanbrekend akkoord

DEN HAAG - Tachtig internationale politieke jongeren organisaties uit 31 Europese landen hebben zich achter het manifest van de Jonge Democraten geschaard, waarin wordt gepleit voor netneutraliteit. Daarmee is het, volgens de voorzitter van de Jonge Democraten, de grootste alliantie onder politieke jongeren in de geschiedenis van Europa. Netneutraliteit gaat over de vraag of internetproviders dataverkeer van bepaalde diensten mogen beïnvloeden.

Review Coen Brummer – Vuile Handen

‘Het continu stellen van de waarom-vraag is belangrijk’

8/10

Recensent: Manuel Buitenhuis

Wie denkt aan filosofen denkt al gauw aan stoffige oude mannen die op op stoffige zolderkamertjes stoffige boeken lezen, om daarna zelf een stoffig boek te schrijven dat aan het begin van een nieuwe stoffige cyclus staat. Aan dat vooroordeel valt veel af te dingen. Los van de kleurrijke levens die menig filosoof geleid hebben– de Franse filosoof Sartre antwoorde ooit op de vraag waarom hij in de filosofie was gegaan dat hij het allemaal voor de vrouwen deed – zijn er genoeg voorbeelden van filosofen, die naast hun wetenschappelijke carrière, een andere maatschappelijke bijdrage hebben gedaan, zoals bijvoorbeeld in de politiek. In “Vuile Handen” beschrijft Coen Brummer, oud-hoofdredacteur van DEMO en momenteel speechschrijver op het Ministerie van Justitie, de lastige verhouding tussen politiek en filosofie. Hij doet dit aan de hand van een serie interviews met invloedrijke denkers in binnen- en buitenland, die allemaal op enig moment in hun leven politiek actief zijn geweest. Het beeld dat door de interviews geschetst wordt bevat belangrijke lessen voor zowel politici als filosofen. In bredere zin is het echter een boek over de relatie tussen handelen en reflectie in de politiek.

De namen die Brummer voor het boek heeft weten te strikken zijn niet de minsten. Uit het buitenland interviewt hij onder andere Martha Nussbaum en Micheal Sandel, beiden filosofen met een grote staat van dienst. Uit Nederland komen onder andere Dick Pels, Frank Ankersmit en Luuk van Middelaar aan bod.

Desillusie is een van de thema’s die herhaaldelijk naar voren komt. Waar beroepsfilosofen zich soms de luxe kunnen permitteren om vooral in principes en ideaalbeelden te praten, wordt van een politicus wat anders verwacht. Politici denken strategischer, en meer in het hier en nu. Het interview met Michael Ignatieff, politiek filosoof en voormalig leider van de Canadese liberalen, is daar een voorbeeld van. “Wat me het meest opviel”, stelt Ignatieff, “was dat niemand de tijd nam om mijn ideeën te weerleggen. Ze waren veel te druk om mij, als persoon, te weerleggen met aanvallen op mijn karakter”. Een filosoof die politieke invloed wenst te hebben, moet realiseren dat politiek een ander spel is. “Een goede politicus is niet geïnteresseerd in ideeën; hij is geïnteresseerd in de vraag voor welke ideeën de juiste tijd is aangebroken om ze te realiseren”. Dat wil niet zeggen dat de miscommunicatie tussen politici en denkers louter aan de naïviteit van de laatsten te wijten is. De interviews maken duidelijk dat veel politici simpelweg niet geïnteresseerd zijn in reflectie. Politieke standpunten worden ingenomen aan de hand van de waan van de dag.Door voor de vorm van een interviewbundel te kiezen, zorgt Brummer dat de bijdrage van elke individuele denker goed tot zijn recht komt. Een nadeel van die vorm is dat Brummer wel veel vragen oproept, maar weinig antwoorden geeft.

‘Een goed politicus is niet geïnteresseerd in ideeën’

Toch heeft dit boek vooral voor jonge politiek geïnteresseerden veel te bieden. Allereerst laat het boek zien hoe belangrijk, maar ook moeilijk het is om zicht te houden op de relatie tussen dagelijkse politiek en politieke principes. De verleiding om je mee te laten voeren op het nieuws en de meningen van de dag is vaak groot, terwijl het juist zo belangrijk is om zaken onafhankelijk te duiden. Het continu stellen van de waarom-vraag is daarom belangrijk: waarom is het legaliseren van harddrugs liberaal, waarom ben ik voor een sociaal leenstelsel, en waarom is het belangrijk om deze motie ter discussie voor te leggen aan het congres? En wellicht de belangrijkste: heb ik het mis?

Aan de andere kant maakt het boek ook duidelijk wat de verantwoordelijkheden van filosofen en denkers in bredere zin zijn. Filosofie en andere geesteswetenschappen liggen recentelijk onder vuur aan universiteiten. De aanklacht is dat ze te weinig ‘nut’ hebben, en de verdediging voert op dat de geesteswetenschappen wellicht niet direct economisch rendabel zijn, maar wel een maatschappelijk rendement kennen. Het boek van Brummer toont eens te meer aan dat dit maatschappelijke rendement niet vanzelf komt. Intellectuelen kunnen niet verwachten dat de wereld zich naar hun ivoren toren richt vanwege de ‘evidente superioriteit’ van hun argumenten. Het is de verantwoordelijkheid van filosofen om een snaar te raken bij de maatschappij, door het publieke debat op te zoeken en aan te tonen waarom hun werk – zelfs het meest stoffige – een relevant perspectief biedt. Want dat het publieke debat wat perspectief kan gebruiken, staat ook voor de denkers van Brummer buiten kijf.

Voorzittershamer

Beeld: Julian Lambermon

Beste Jonge Democraten,

De vereniging groeit. Als de huidige trends zich doorzetten, zullen we aan het eind van het jaar met meer dan 6.000 Jonge Democraten zijn, waarmee we de grootste Politieke Jongerenpartij van Nederland worden. Hiermee streven we zelfs de SGPJ voorbij, die progressieve jongerentak van de SGP waarbinnen zélfs vrouwen mogen participeren.

Maar de kracht van de Jonge Democraten is niet af te meten aan het aantal leden dat de vereniging heeft. De kracht van de JD zit in de sterke en vernieuwende politieke oplossingen die binnen onze vereniging ontstaan. In het verleden is al gebleken dat deze kracht geen schijn is – veel voorstellen die binnen de Jonge Democraten zijn ontstaan, hebben hun weg gevonden naar het partijprogramma van D66 en, in sommige gevallen, uiteindelijk het wetboek.

De voorbeelden in het verleden zijn alom. De ophoging van de pensioenleeftijd, de discussie rondom de hypotheekrenteaftrek, en de herstructurering van de pensioenfondsen zijn allen ideeën waarover de Jonge Democraten zich het eerst serieus hebben uitgesproken. En de vereniging blijft een progressieve lans breken voor onderwerpen waar de Nederlandse politiek zich niet aan durft te wagen. Waar Europa de netneutraliteit niet durft te beschermen, initieerde de Jonge Democraten afgelopen februari een manifest. Dit manifest werd ondertekend door ruim 80 Politieke Jongerenorganisaties uit meer dan 31 landen, waarmee het de grootste coalitie van politieke jongeren in de Europese geschiedenis. Dát is de kracht van de Jonge Democraten: om een progressieve voorhoede te vormen, waar anderen het niet durven.

En deze voorhoede is nu meer nodig dan ooit. Onze generatie was tijdens de jaren '90 nog niet met politiek bezig. Maar op veel van de fundamenten die toen zijn gelegd, wordt nu doorgebouwd door de Jonge Democraten. Het recht op abortus, het homohuwelijk, en euthanasie zijn principes die voortkomen uit de Paarse kabinetten. Destijds werd gezegd dat dit mogelijk was omdat het CDA in de oppositiebankjes zat. Toen het kabinet Rutte II werd aangekondigd, had ik hoop op een soortgelijke vooruitgang. Seculier links en rechts kwamen samen en, wanneer ze er samen op economisch vlak niet uit zouden komen, zouden ze elkaar wel moeten vinden op immateriële zaken en individuele vrijheden.

We kwamen van een koude kermis thuis. De afgelopen twee-en-een-half-jaar hebben de VVD en de Partij van de Arbeid één ding bewezen: ze hebben het CDA helemaal niet nodig voor immateriële stilstand.

Er is ook een taak voor ons, als Jonge Democraten, om D66 scherp houden als verdedigers van de persoonlijke vrijheden. In maart stemde de Tweede Kamerfractie in met een wet om Syriëgangers met een dubbele nationaliteit hun Nederlandse paspoort af te nemen. Hoewel het congres van D66 zich in 2011 heeft uitgesproken vóór decriminalisering en legalisering van een groot aantal drugs, blijft de fractie zich verzetten tegen wetgeving om dit mogelijk te maken. Het is niet verrassend dat conservatieve partijen zich vasthouden aan deze standpunten, maar van D66, de grootste progressieve partij van Nederland, hadden we op dit vlak meer verwacht.

Op electoraal vlak gaat goed met D66. Bij de Europese verkiezingen kreeg onze moederpartij de meeste stemmen. Ze zijn de grootste in Amsterdam, Utrecht, en Den Haag. In alle provincies is D66 een belangrijke factor. Het is een groot verschil met het dieptepunt van de partij in 2006, toen ze met slechts 3 fractieleden in de Tweede Kamer zaten.

Het gaat dus goed. En die nieuwe positie biedt enorm veel kansen. Kansen om Nederland te verrijken met sociaal-liberale plannen waardoor individuen zichzelf in vrijheid kunnen ontplooien. Maar wanneer het succes van een partij primair gemeten wordt aan het aantal leden, zetels of kiezers, brengt dat ook een risico met zich mee.

Aan grote bestuurderspartijen die met alle winden meewaaien heeft Nederland geen gebrek. Gebrek is er aan partijen met lef, die met gewaagde politieke voorstellen durven te komen, simpelweg omdat ze er in geloven. Als D66, de partij die voor de troepen uit wil lopen, de meeste kiezers trekt, misschien moet die partij dan nog een stukje harder lopen. Dat is de enige manier om voorop te blijven.

En dat brengt me terug bij de kracht van de Jonge Democraten. Aan het eind van het jaar zijn we misschien dan wel de grootste politieke jongerenorganisatie van Nederland, maar dat is niet waar we onze kracht aan afmeten. Onze kracht ligt in de sterke, vernieuwende politieke voorstellen en oplossingen die binnen onze vereniging ontstaan. Laat ons die progressieve voorhoede vormen in Nederland. Koester de individuen die buiten de kaders durven te denken, die onnodige taboes willen beslechten, en die zich niet geremd voelen door de status quo of publieke opinie. Geef ruimte aan ideeën, en beoordeel goede, gedurfde voorstellen op hun merits – ook als ze lijnrecht tegen de publieke opinie ingaan. Want dat is de kracht van onze vereniging.

Met vrijzinnige groet,

Dirkjan Tijs

Harry van Bommel: ‘Ik vrees de dag dat Europa uiteenvalt’

Tekst: Jacqueline Brand & Julian Lambermon
Beeld: Meriam de Lange

Luttele minuten voor aanvang van het interview in het Amsterdamse Dauphine gaat de telefoon: “Harry van Bommel. Radio 1. Nu.” Het zijn drukke tijden voor de buitenlandwoordvoerder van de Socialistische Partij, die naast het radiocommentaar over de ontwikkelingen in Cuba ook te maken heeft met een instabiel Europa, dreiging vanuit het Midden Oosten en bootvluchtelingen op de Middellandse Zee.

We spreken van Bommel vergezeld door gehavende maar onverwoestbare Nokia die gedurende het interview een aantal keren piept. “Excuus daarvoor, hoor. Als ik een SMS’je binnenkrijg moet ik echt even kijken of er iets gebeurd is. Het is kritiek, heel kritiek.” De bed-bad-brood-kwestie bedreigt Rutte-II. “De VVD kan zich niet het beeld veroorloven dat zij op dit belangrijke punt aan de wens van de PvdA voldoen. Wie weet is er ten tijde van de verschijning van dit stuk geen kabinet meer.”

Wie is?

Harry van Bommel

Geboren:
24 juni 1962

Studie:
Politieke wetenschappen

Universiteit:
Universiteit van Amsterdam

Huidig werk:
Tweede Kamerlid
Socialistische Partij

Overige functies:
Lid Republikeins genootschap

Vorig werk:
Beleidsmedewerker onderwijs en defensie SP-fractie
Gemeenteraadslid Amsterdam
Stadsdeelraad Amsterdam-Oost
Docent Nederlands en Engels

‘Ik hecht zeer aan het Europese project’

Na zeventien jaar ervaring in de Kamer, lijken zaken steeds minder makkelijk te voorspellen. “Dat is buitengewoon moeilijk, zeker wanneer het om de toekomst gaat, wordt weleens gezegd. Vroeger was het relatief makkelijk om te voorspellen hoe Nederland er over twee of drie jaar uit zou zien. Ik durf dat niet meer. En ten aanzien van Europa al helemaal niet. Misschien hebben we over drie jaar wel een EU met minder lidstaten, of is de Eurozone gesplitst. Ik weet het werkelijk niet meer.”

Vindt u niet dat politici desondanks een toekomstbeeld zouden moeten kunnen schetsen?

“Natuurlijk, maar luister: ik ben een politicus, geen romanschrijver. Evengoed zou ik een beeld kunnen schetsen van een wereld zonder armoede en oorlog. Maar dan zeggen mensen: ‘Kom maar even met je benen op de grond staan, en praat met ons over ISIS. Dát is mijn probleem!’ Kijk naar de werkloosheid. Als we dat niet eens kunnen oplossen, waarom zouden we dan achter de horizon liggende idealen schetsen? Eerlijk is eerlijk, ik vind de bedreigingen voor Europa veel urgenter dan de ambitie die wij kunnen hebben met Europa over vijf, tien of vijftien jaar.”

Van Bommel geeft meerdere malen aan zeer te hechten aan het Europese project. “We moeten echt oppassen dat mensen niet afhaken bij Europa door het enthousiasme van een aantal leidende politici. Wanneer het draagvlak van Europa verder verdampt zijn we straks het project kwijt. In het Verenigd Koninkrijk spreken ze al over ‘jullie Europeanen’ en zijn ze op weg naar de uitgang. Dan hebben we ook nog eens de Eurocrisis. Als je het zo bij elkaar optelt hebben we een bijzonder explosief mengsel waardoor dat hele project kan ontploffen. Dan zijn we het allemaal kwijt, zowel wij Eurosceptici als jullie Eurofielen” zegt hij op een plagerige toon.

Vrede, stabiliteit en welvaart. Dat zijn de kerntaken van de Europese Unie, aldus Van Bommel. “En daarin zijn we ook zeer succesvol geweest. Maar dat moet wel onderhouden worden. Wanneer de welvaart wordt bedreigd, bijvoorbeeld wanneer de Eurozone als splijtzwam gaat werken, dan moeten we ons goed achter de oren krabben en afvragen hoe duurzaam die stabiliteit nu daadwerkelijk is. Is dat allemaal gegarandeerd? Ik denk het niet.”

Zou er op Europees niveau geen plan moeten komen voor de opvang van vluchtelingen en het veiliger maken van de overtocht van Noord-Afrika naar Europa?

“De situatie is momenteel bezopen. Het raakt ons allemaal, dus we moeten ons dit Europees aantrekken.” Volgens Van Bommel moet het probleem van drie kanten worden belicht: Wat is de oorzaak van migratie? Kunnen we iets doen aan de mensenhandel? Hoe kan de opvang worden ondersteund? “We hebben altijd gezegd dat de zaken die grensoverschrijdend zijn een Europese aangelegenheid zijn. En juist nu is er geen Europees beleid!”

Wat is de rol van Nederland hierin?

“Tja...” zegt hij zuchtend. “Kijk naar de actuele situatie in Nederland. De VVD heeft net van de toren lopen schreeuwen ‘opvang in de regio, geen opvang meer hier!’ terwijl die opvang natuurlijk al aanzienlijk is. Het is een serieuze discussie waar we als Nederland een belangrijke rol in moeten spelen. Het huidige kabinet gaat dat niet doen.”

Maakt de Partij van de Arbeid zich hier niet sterk genoeg voor?

“De PvdA bewoog aanvankelijk mee in de richting van de SP, ChristenUnie en ook van D66, maar liet het uiteindelijk afweten. Uiteindelijk werd de partij toch weer in het hok geschopt door de VVD.”

Voor wat betreft de bootvluchtelingen lijkt de keuze tussen het laten verdrinken van mensen of het ingrijpen helder. Nu Italië meermaals heeft aangegeven het niet meer alleen te kunnen kan Europa haar meerwaarde bewijzen. “Als Europa niet optreedt, waar hebben we het dan over? Hier kunnen ze daadwerkelijk wat betekenen! Het is toch absurd dat dit niet gebeurt?”

De sleutel voor een Europese oplossing van de problemen ligt overigens niet bij een Commissaris, aldus de SP’er. “Er moet een lastenverdeling komen van zowel de bootvluchtelingen als de opvang. Dat is heel goed Europees af te spreken. Iets Europees afspreken is iets heel anders dan het overdragen van een bevoegdheid aan een Europese Commissaris die alles bepaalt. “En dat is niet goed”, waarschuwt hij. “Dan krijg je regeringen van lidstaten die het beleid zelf niet meer zullen verdedigen, aangezien ‘zij’ het in Europa hebben besloten. Wat we nu hebben is in ieder geval onhoudbaar, dus er zullen afspreken moeten worden gemaakt op basis van consensus.”

Ondertussen probeert de links-radicale partij Syriza de Griekse koers om te gooien, maar vangt zij met de stevig ingezette plannen vooralsnog bot in Europa. De partij zit samen met de Nederlandse Socialistische Partij in een fractie in het Europees Parlement.

“Zij maken hun eigen afwegingen en hebben hele andere ideeën over Europa. Zo willen zij dat Europa zich ook gaat bemoeien met sociale terreinen zoals Europese uitkeringen. Hier zijn wij tegen.” Syriza pleit ervoor dat de overheid weer moet kunnen investeren. Verstandig, aldus Van Bommel. “Dat is overigens ook wat wij in Nederland propageren. Stoppen met botte bezuinigingen, omdat de crisis daarmee verlengd en ook nog eens dieper wordt gemaakt.”

Wil Griekenland in de Eurozone blijven zal men vergaand moeten hervormen. “Hervormen is niet alleen een kwestie van bezuinigen of investeren, maar van de overheid anders positioneren. Daarom is die belastinghervorming zo belangrijk, want de

overheid moet ook zorgen voor inkomsten. De belastingmoraal is daar buitengewoon laag. Het is een pakket aan maatregelen dat ervoor moet zorgen dat de overheidsfinanciën houdbaar worden. Daar moet in Griekenland aan worden gewerkt. Verdere leningen kunnen alleen worden verstrekt als men de zekerheid krijgt dat er op termijn terug kan worden betaald, anders is het water naar de zee dragen. Daar kan niemand voor zijn."

Mocht Griekenland uiteindelijk niet in staat zijn de schulden terug te betalen, wat zegt u dan?

"We hebben gesproken over kwijtschelding toen het nog in grote mate over private schulden ging. Nu zijn het voor een groot deel schulden aan overheden. Aan onze belastingbetaler, dus. We kunnen die schulden niet zomaar kwijtschelden. Het eind van de discussie kan betekenen dat er niet meer kan worden geleend, en dan springt Europa niet meer bij. Zo heeft Griekenland geen andere mogelijkheid dan uit de Euro te stappen. Dat is hun schuld en het gevolg van hun eigen beleid. In zo'n geval heeft Griekenland een probleem, niet Europa."

De telefoon piept. Het blijkt loos alarm te zijn over de bed-bad-brood kwestie. "Dit soort zaken gaan niet meer om het thema zelf, maar om de geloofwaardigheid van de VVD." Een kabinetsbreuk kan heel aantrekkelijk zijn voor de regeringspartij. "De VVD past ervoor om door zo'n onderwerp klappen te krijgen. Dan is het interessanter om de PvdA in te ruilen voor bijvoorbeeld het CDA."

Dat de coalitie ruzie maakt over zo'n basaal onderwerp als de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers frustreert velen. "Het ontbreekt de VVD echt aan een moreel kompas. Maar dat geldt niet alleen ten aanzien van asielzoekers, ook ten aanzien van Nederlanders."

Van Bommel haalt de nodige voorbeelden aan. "We zien steeds meer sociale huurwoningen verkocht worden. Vroegen werd huisvesting gezien als een belangrijke taak van de overheid. Nu laten we het liever over aan 'de markt'. Datzelfde zien we bij de energievoorziening. De overheid staat niet meer garant voor stroom en gas. Het kan nu dus gebeuren dat energie wordt afgesloten wanneer de rekeningen niet betaald worden. Dit levert een absurde discussie op: 'Mogen mensen in de lente worden afgesloten? Anders vriezen ze dood!' Het morele kompas zijn we dus kwijt."

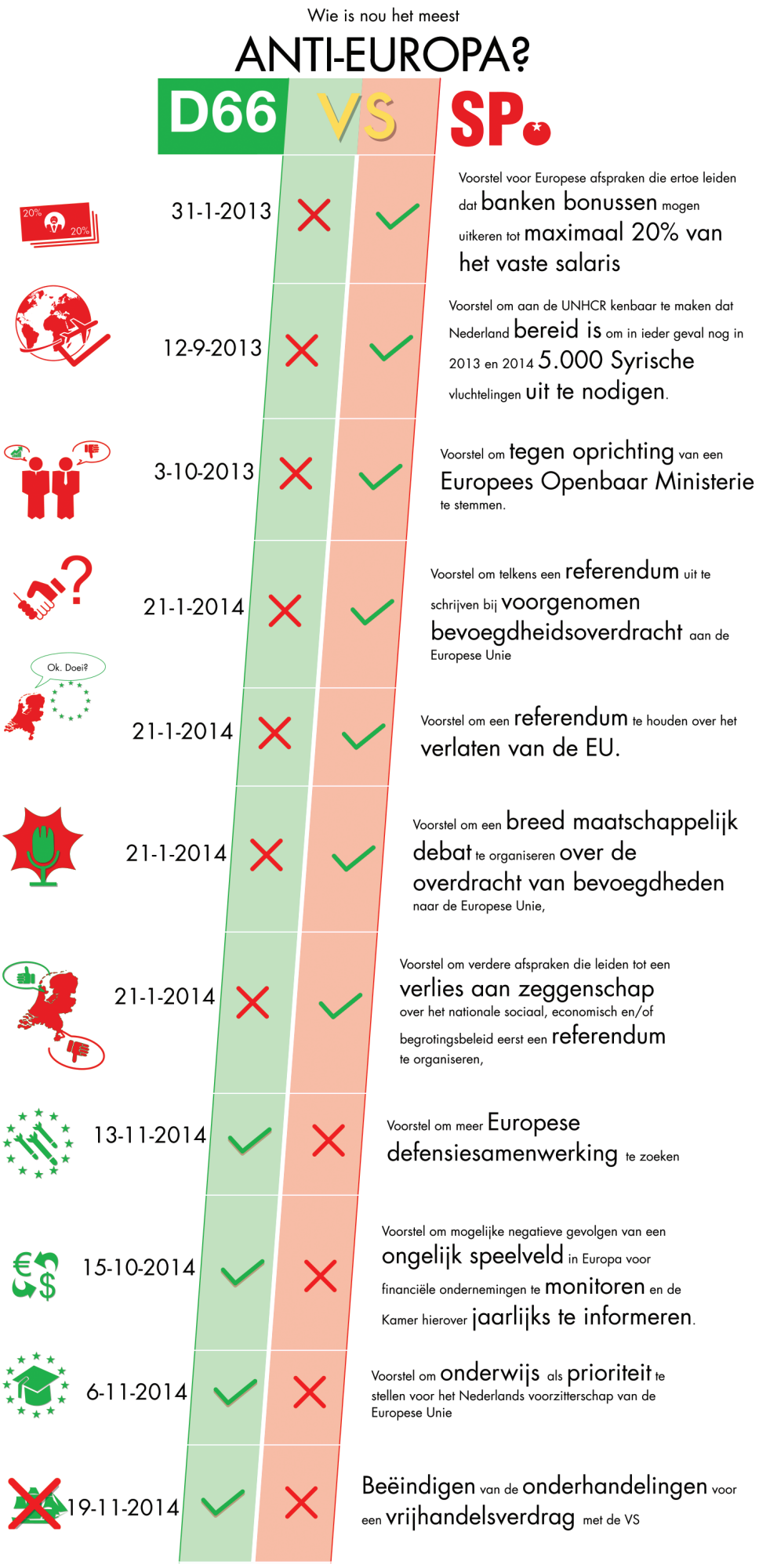

Van Bommel komt uit bij de klassieke discussie over de rol van de overheid: 'Op welke terreinen moet de overheid voorzien?' "Bij een collectief goed als veiligheid is iedereen het er wel over eens dat de overheid hierin moet voorzien. Maar het houdt niet op bij veiligheid. Ook bij gezondheidszorg ligt er bij de gemeenschap een belang om te zorgen voor gezonde burgers. Hetzelfde geldt voor onderwijs en milieu. We hebben als samenleving baat bij een goed opgeleide en gezonde bevolking. Wanneer we meer marktwerking in deze sectoren implementeren zonder na te denken over de visie erachter, vlakken we het belang van de samenleving uit."

Milan Assies, Secretaris Internationaal Jonge Democraten

"Het oplossen van de kwestie over bed, bad en brood heeft veel te lang geduurd. Het probleem an sich was hierbij niet het voornaamste struikelblok, als wel de manier waarop partijen zich hierop konden profileren. Net zoals als bij het compleet onrealistische voorstel om de Europese buitengrenzen te sluiten, lijkt ook de VVD-opstelling in het geval van bed-bad-brood bedoeld te zijn om het rechtse law & order image kracht bij te zetten. Wat mij betreft heeft Van Bommel dus een punt: Mensen staan letterlijk in de kou vanwege politieke spelletjes. Daar is niets moreels aan. De SP is wat buitenlandbeleid betreft ook altijd principieel als het om dit soort essentiële zaken gaat. Een goede zaak natuurlijk, al is het als eeuwige oppositiepartij natuurlijk makkelijker om voet bij stuk te houden."

Een heel nobel doel, om dit als overheid allemaal te willen verwezenlijken. Maar het is toch simpelweg niet te betalen?

"Nee, dat klopt dus niet. Er zijn zaken die niet door ambtenaren hoeven te worden gedaan. Dat ben ik zeer met je eens. Maar we kunnen in een aantal zaken de regie wel gemeenschappelijk houden. Niet elke verpleegkundige moet een ambtenaar zijn. We moeten beginnen met het vaststellen van een gemeenschappelijk belang. Wel moeten we bij de zorg een discussie voeren over of iemand van 95 nog wel een nieuwe heup moet krijgen, of dat we iemand die terminaal ziek is duur door blijven behandelen. Dat is een reële discussie. Maar we moeten niet de solidariteit in de zorg gaan inleveren."

"We zijn een samenleving van calculerende burgers geworden. Alhoewel..." Er valt een korte stilte. "We moeten ons ook afvragen hoe het kan dat we zulke calculerende burgers hebben gekregen. Ik denk dat calculerende burgers het gevolg zijn van een systeem waarin de overheid calculerend te werk gaat en ook allerlei maatschappelijke organisaties calculerend zijn geworden. Ze zeggen wel eens dat kiezers de regering krijgen die ze verdienen, maar je zou ook kunnen zeggen dat de overheid burgers krijgt die ze verdient."

"Het gaat er om welke impulsen we losmaken bij de mensen. Wat gaan we stimuleren? Wanneer de overheid stelt dat onderwijs een individuele zaak is, stimuleert dit het rendementsdenken. Je moet jezelf dan als ondernemer gaan zien – je leent geld om in jezelf te investeren en het uiteindelijke doel is dan dat je meer gaat verdienen. Wanneer je dit doortrekt, zou je kunnen pleiten voor afschaffing van de studiefinanciering en eigenlijk ook voor het afschaffen van de gehele publieke financiering van universiteiten. Dat moeten we niet willen."

D66 en de SP delen één wens: veel meer transparantie, openbaarheid en verantwoording in Europa. "Het verschil zit in het volgende: Wat moet het wenkend perspectief zijn? Moet je in Europa staan met een doel voor langere termijn, of moeten we kijken naar de acute problemen die er nu zijn? De idealen van Europa worden bedreigd omdat we op korte termijn de problemen niet lijken op te kunnen lossen."

Sjoerd Sjoerdsma, Tweede Kamerlid D66

"Van Bommel is de nestor van de Tweede Kamer, maar toch iemand die wars is van de Haagse hijgerigheid. Dat is een verademing en dat maakt hem ook tot zo'n prettige collega. Je kan Van Bommel ook niet beschuldigen van een gebrek aan voortschrijdend inzicht. Hij was de grote organisator van de Nee-campagne tegen de Europese grondwet. Maar tegenwoordig geeft hij steeds vaker toe dat enkel de EU adequaat antwoord kan geven op de grote uitdagingen waar we voor staan aan onze zuid- en oostgrens. Opvallend blijft wel dat Van Bommel terecht hard op de trom roffelt als het de zelfbeschikking van de Palestijnen betreft, maar dat dat wat hem betreft heel anders ligt als het om Oekraïne, Moldavië of Georgië gaat. Dan heeft Rusland het laatste woord. Wellicht kan Van Bommel daar nog een keer goed naar zijn eigen moreel kompas kijken..."

"Ook verschillen we in zoverre dat D66 erin staat met het uiteindelijke doel van federalisering. Ik heb geen idee waar we uitkomen, maar weet wel dat we nu een pas op de plaats moeten maken wat betreft verdere integratie en uitbreiding. Ik heb niet echt een einddoel waar we met Europa uit willen komen, maar democratie is dan ook nooit af. Het is een werkwoord."

Harry van Bommel behoort niet tot de categorie die zegt dat de oorspronkelijke doelstellingen van de Europese Unie al behaald zijn en dat men achterover kan leunen. "Ik vrees de dag dat Europa uiteenvalt. Dat meen ik serieus. Ik denk dat we dan een enorm probleem hebben en onze kerndoelstellingen van vrede en veiligheid niet meer waar kunnen maken. De genocide in Joegoslavië is nog maar twintig jaar geleden. De dreiging ligt om de hoek."

‘Individuele vrijheid is ook niet alles’

Een cursus samenleven van Bas Heijne

Tekst: Jesse de Jong & Edwin Bakker
Beeld: Meriam de Lange

Europa staat in brand. Of beter gezegd: Europa wordt door brandhaarden omringd. De waarde van deze gemeenschap wordt vaak ter discussie gesteld, juist nu de zuidkust overspoeld wordt met bootvluchtelingen, het westen van Europa lijkt af te drijven en het oosten dreigt te vervallen in de tweede Sovjet-Unie. Bas Heijne: “Een weeffout van Europa is dat in goede tijden eenheid wordt gepropageerd, maar zodra er echt iets aan de hand is, kost het heel veel moeite om iets te betekenen.”

“In Europa is geen centraal gezag en dus moet alles uitonderhandeld en gecomprimeerd worden”, vervolgt hij, “Dan heb je landen die dwarsliggen of – zoals je in Griekenland ziet – partijen binnen landen. Het handelen van de EU is vaak heel fragiel, heel langzaam en met weinig aplomb.” Het lijkt een kansloze opdracht om een antwoord te bieden op de tienduizenden vluchtelingen die de Middellandse Zee oversteken. “In dit geval zal je wel gecoördineerde acties moeten uitvoeren, zoals Europa eerder is gelukt in Libië of bijvoorbeeld Kosovo.”

Waar gaat het nou mis? Is Europa een sprekend orgaan of slechts een bundeling van staten? “Europa is in crises een debatterend orgaan of soms zelfs een retorisch orgaan”, vertelt Heijne, “Het wel of niet slagen van gezamenlijke acties valt of staat bij de beweegredenen om lid te zijn van de EU. Is Europa puur één vanwege economische voordelen? Of wordt het gedragen door mensenrechten? Door een gedeeld geloof in democratie; in vrijheid; in gelijkheid? Er is weinig consensus over.”

Wie is?

Bas Heijne

Geboren:
9 januari 1960

Studie:
Engelse taal- en letterkunde

Universiteit:
Universiteit van Amsterdam

Huidig werk:
Columnist NRC Handelsblad
Auteur, schrijver, televisiemaker

Opmerkelijk:
Presenteerde zomergasten in 2008

Publiceerde meerdere romans en essays

BAS HEIJNE

Mooi verhaal

Toen vlucht MH17 neerstortte in het onrustige Oekraïne werd de grens van Europa helder geschetst. Men wist dat ze met Poetin als buurman de eenheid moest bewaren. Dat was het moment dat Europese zwaargewichten in Kiev vertelden dat 'wij' wel voor vrijheid en gelijkheid stonden. "Je kunt wel zeggen 'ons Europa is dit, ons Europa is dat...', maar als je tegelijkertijd zegt dat Oekraïne nooit lid van de EU wordt, is het gevaarlijk en ook mean om de mensen op het Maidanplein met de waarden van de verlichting op te vrijen."

"Mensen laten zich makkelijk overtuigen door een mooi verhaal van Verhofstadt, Van Baalen of Timmermans. Dat vind ik vaak bij Europa – en ook bij D66 – een probleem, want ja; wie wil nou niet een mooi verhaal!" De retorische EU handelt vaak niet naar haar grote woorden: "Valse beloften kosten niets."

'Valse beloften kosten niets'

De waarden van de verlichting, zijn de bindende krachten van een Europese gemeenschap. "Een verenigd Europa is een product van het verlichtingsideaal. Het was een poging om al die dingen die voor zoveel ellende hadden gezorgd in de twintigste eeuw – twee Wereldoorlogen – voorgoed achter je te laten." Er waren grofweg twee idealen bij de eenwording van Europa. "Het praktische economische belang; samen wordt je sterker. Zonder tol et cetera. Daarnaast heb je ook een meer ideële grondslag. Het besef dat de mensen met wie wij oorlog voerden eigenlijk net zoals wij zijn. Waar men zijn identiteit ontleent aan het afzetten tegen anderen, is Europa juist een poging om een groeiende empathie met elkaar te ontwikkelen."

Maar, mensen zijn van nature niet geneigd te streven naar empathie. "Ook evolutionair zie je dat mensen goed kunnen samenwerken in een kleine groep. In een grote groep is een bindend verhaal nodig. Het nooit weer na de Tweede Wereldoorlog was zo'n bindend verhaal."

Naïef

Er is een tegenbeweging opgekomen, die juist de kleine gemeenschap als ideaal heeft. “De contra-verlichting, het geloof in de cultuur, neemt weer toe. De impulsen van vijftig jaar terug zijn uitgewerkt”, zegt hij. “Het is een reactie op de alsmaar uitbreidende empathie; dat je je ook druk moet maken om de 12-jarige die jouw schoenen heeft gemaakt bijvoorbeeld. Mensen zeggen dan: ‘hoezo? Mijn groep, mijn cultuur, mijn identiteit is genoeg.’”

Deze trend wordt slecht herkend door de zittende macht: “Mensen die in het verlichtingsideaal geloofden – en daar is D66 een goed voorbeeld van, die dachten: ‘wat komt hier voor vies uit de grond opgeborreld?’ Je moet beseffen dat ook zij hun identiteit aangevallen voelden, ook al zeggen ze wel dat het allemaal rationele overtuigingen zijn”, zegt Heijne. De reactie op Fortuyn een zelfde afgunst. “Hij was de kanarie in de mijn. Een vrij onevenwichtige man – op borderline af, denk ik – maar wel iemand die instinctief goed inspeelde op de trend.”

“Een actie roept altijd een reactie op. Als je zegt dat we allemaal één kant op gaan, wat is dan jouw natuurlijke neiging? Dan wil je een andere kant op. Het is niet zo dat de verlichtingswaarden achterhaald zijn in Europa. Ze zijn alleen verretorischt. Je moet het bevechten, ook in jezelf, dan kun je idealen in Europa echt nieuw leven inblazen.” Juist nu er veel groepen in en rond Europa zijn die ‘onze’ idealen bestrijden, kunnen deze juist versterkt worden. “Frans Timmermans bijvoorbeeld begrijpt dat best. Maar je moet het ook echt doen”, gaat hij verder, “Ik vind dat men vrij naïef is geweest – misschien ikzelf ook, maar toch iets minder.”

Er wordt verkeerd gereageerd op de contra-verlichting. “Mensen die zeggen dat de EU een soort ‘EUSSR’ is, of zoals Thierry Baudet – inmiddels een potsierlijke figuur overigens – zegt een ‘bezettingsmacht’, die kun je wel weghonen, maar het onbehagen dat geëxploiteerd wordt moet je wel serieus nemen”, zegt hij, “Je hoeft er niet mee in te stemmen, maar je kunt ook iemand serieus nemen door hem van repliek te dienen of desnoods een klap voor zijn kop te geven.”

Impulsen

Naast de afkeer tegen contra-geluiden, zoals van Poetin, is er ook bewondering voor politiek leiders als hij. Dat is begrijpelijk: “Er zijn heel veel mannen die een soort machismo prettig vinden. Als zij moeten kiezen tussen Obama en Poetin, dan voelen zij zich meer verbonden met de ‘waarden’ van Poetin dan met de intellectueel Obama.” Mensen hebben volgens Heijne bepaalde evolutionaire driften, waardoor ook het uitreizen van jihadisten deels kan worden verklaard.

“Dat soort natuurlijke impulsen is niet uit te bannen in de mens. Jarenlang werd dat geprobeerd met voetbal; zolang mensen in het stadion hele erge dingen kunnen roepen, zijn ze daarna weer brave burgers.” Tegenwoordig is met de opkomst van Facebook de vrijplaats om erge dingen te roepen verweven geraakt met de werkelijkheid. Tegelijkertijd zijn de mensen die racistische reacties plaatsen onder zo’n foto van het Nederlands elftal geen slechte mensen. “Het is half-virtueel, die mensen zijn waarschijnlijk heel goed voor hun huisdieren en hun kinderen. Wat de reactie natuurlijk niet minder erg maakt.”

Dat kan prima samengaan, zegt hij. “Mensen zijn van binnen een mengeling van allemaal verschillende gedachten.” Alleen een bindend verhaal of een gedeeld geloof – zoals je allebei gelooft in een gesprek en dus niet de ander uitscheldt – kan mensen vormen. Ook de ontsporende elementen komen dan tot rust. “Het is alsof je een laag beton om een lekkende kernreactor plaats. Dat is voor mij beschaving; die laag beton.”

‘Beschaving is een laag cement om een lekkende kernreactor’

Nederlanderschap

Beschaving is nodig om een maatschappij te laten functioneren. “Je hebt een persoonlijke identiteit en een gemeenschappelijke identiteit. Als je alleen maar jezelf bent, word je een lone wolf.” De minister-president is iemand die geen visie heeft, die zegt: ‘zoek het lekker zelf uit.’ “Maar je moet een vorm van binding hebben, anders vallen mensen terug op radicalere vormen.”

Het antwoord is dus niet de totale vrijheid. “Dat wordt te vaak gezegd in liberale kringen. Vrijheid betekent dat je vrij bent om je eigen grenzen te stellen. Maar het betekent niet dat je geen grenzen moet stellen”. Wanneer linkse partijen - en ook D66 - niet ingrijpen als diversiteit identitaire trekken krijgt, schieten zij dus tekort. “Die partijen zeggen; ‘dat is toch de vrijheid van dit land’. Dat is wel waar, je mag vinden wat je wil, maar wel in relatie tot anderen.”

Het bindende verhaal in Nederland ontbreekt. De magische woorden van destijds prinses Maxima ‘de Nederlander bestaat niet’ vinden nog steeds hun weerklank. “Doordat het Nederlanderschap zo onbepaald is, is het voor onze allochtonen heel moeilijk om het gevoel te krijgen er deel van uit te maken”. Het is wel zo dat Nederlandse normen en waarden in wetten vastliggen, maar dat is nog niet genoeg. “Je hebt een gemeenschappelijke voorgrond nodig om een samenleving te zijn.”

“Al mijn pogingen, oproepen en essays om de politiek daarvan te overtuigen zijn op niks uitgedraaid.” De hoop is nu gevestigd op kleine gemeenschappen en individuen. “Je moet beseffen dat je niet op een eiland leeft en te maken hebt met de wereld. Daarom zouden politieke partijen ook een soort gemeenschapspartij moeten zijn.”

De volmaakte mens

Tijdens het interview schemerde de focus van Heijne op de innerlijke mens al door. De natuurlijke impulsen lijken niet het uitgangspunt van een alpha als Bas Heijne. Toch koppelt hij zijn maatschappelijke belangstelling aan de biologische mens. Daarom gaat Bas Heijne vanaf 13 mei op zoek naar ‘de mens’ of beter gezegd ‘de volmaakte mens’ in een televisieserie van de VPRO.“Toen ik in 2013 een serie lezingen gaf over de mens, zei ik dat een heleboel kennis over onszelf inmiddels niet meer filosofisch is, maar wetenschappelijk. We weten steeds meer over hoe de mens in elkaar zit en we kunnen daar steeds meer aan sleutelen”. Ik vroeg me toen af: wat voor gevolgen heeft dat voor de samenleving?”

Het programma laat wekelijks wetenschappers aan het woord en Heijne verkent als alpha (hij studeerde Engelse taal- en letterkunde) de wereld van de genetische manipulatie en robotisering. Hij interviewt denkers die tegengestelde of aanvullende visies hebben op de casus van de aflevering. Een rol die hij wel goed kan vervullen. “Als het gesprek op het niveau van cellen en genen komt, snap ik het vaak al niet meer.”

De eerste aflevering ging over designer baby’s. Men krijgt steeds meer controle over het kind dat je krijgt. Heijne: “Dat zie je nu al; je kunt van te voren zien of jouw baby down syndroom heeft. Deze kinderen worden uniek bevonden (door programma’s van Johnny de Mol) maar anderen willen hun kind aborteren als ze weten dat het down syndroom heeft.” In de toekomst kan het zelfs zo ver komen dat je kunt zien of jouw ongeboren kind homoseksueel is of bijvoorbeeld agressieve genen heeft. “Wil je dan het risico nemen? Nog verder in de toekomst kun je misschien zelfs bepaalde genen weghalen.”

‘Je moet vragen blijven stellen over hoe je naar de wereld kijkt; kritisch zijn’

Tijdens de opnamen van het programma verbaasde het Heijne hoe ver de ontwikkelingen al zijn. “Heel veel dingen waarvan je denkt dat het science fiction is, kunnen al!” zegt hij. Onderzoekers zijn vaak veel verder dan de maatschappij, laat staan het politieke debat. “Het is een lastig debat, omdat het aan de ene kant belangrijk is, maar aan de andere kant de antwoorden nog niet gegeven zijn”, zegt Heijne, “Mij wordt ook vaak verweten dat ik geen antwoorden geef in mijn columns, maar het is belangrijk dat er een bewustzijn wordt gecreëerd. Deze serie stelt je de vraag: Wat moeten we hiermee?”

De Volmaakte Mens, 6 afleveringen, iedere woensdagavond 23:00 uur, NPO 2

De Formatie van Jan Paternotte

Oud-voorzitter
Jonge Democraten
Fractievoorzitter
D66 Amsterdam

De JD en ik zijn allebei opgericht in 1984, en eindelijk is mijn droom uitgekomen: een kabinet formeren! Het wordt een historisch kabinet: met het beste wat de JD de afgelopen 31 jaar te bieden had.

Premier
Thijs Kleinpaste

Plato zei het: een echt beschaafd land wordt geregeerd door een filosoof. Zijn voorganger premier Ruud Lubbers had al de gewoonte onbegrijpelijke teksten te declameren over een 'positieve grondhouding' ten aanzien van een 'elastieke egelstelling', daarmee het volk een waas voor de ogen te doen zien. Kleinpaste tilt deze verbale virtuositeit naar nieuwe hoogten. Hij denkt vernieuwend: over zijn eerste boek vertelde hij aan tafel bij Buitenhof dat Nederland langzaam verdwijnt. Thijs weet dus wat hem als premier te doen staat. Zijn afkeer van de monarchie zorgt voor een gezonde spanning met het staatshoofd. Retorisch is hij ijzersterk, zijn dagelijkse 'bergredes' geven het volk permanente inspiratie en – in bange dagen – de nodige troost. De Politiek Assistent van de jeune premier wordt Stefan de Koning, die nooit te beroerd is om met relativerende teksten Kleinpaste eraan te herinneren dat hij, diep van binnen, ergens ook maar een mens is.

Binnenlandse Zaken
Boris van der Ham

Voormalig voorzitter van de Jonge Democraten, vrijzinnig denker en tien jaar lang Kamerlid. Boris van der Ham doet de donkere dagen van Plasterk binnen een week vergeten met een overdosis energie, pikante grappen en zes terabyte aan nieuwe ambities. Binnen een jaar halveert hij het aantal provincies en gemeenten en zijn alle waterschappen verleden tijd. Van het vrijgekomen geld start hij een werkgelegenheidsproject voor door hem werkloos gemaakte dijkgraven in de gereguleerde wietplantages die onder transparant toezicht van de AIVD zijn gesteld. En passant voert hij de gekozen burgemeester in en haalt vervolgens zelf op straat 500.000 handtekeningen op om over datzelfde wetsvoorstel een correctief referendum te houden. Eat that, Ronald Plasterk.

Wonen en Rijksdienst
Nikie van Thiel

Ook op Binnenlandse Zaken zit de Minister voor Wonen en Rijksdienst: Nikie van Thiel. Zij verdubbelt de productiviteit door ambitieuze rijkstrainees op 80-uurscontracten te zetten, en bouwt het land vol met betaalbare eenpersoons Tinderwoningen voor Jonge Democraten die vinden dat er op de woningmarkt ook wat te swipen moet zijn voor vrijgezelle twintigers.

Buitenlandse zaken
Bart Woord

Bart Woord is het buitenland. "Nederland is een klein land, dus we hebben veel buitenland", was voor hem de reden om internationaal secretaris van de JD te worden. In die functie plantte hij in 2005 een JD-afdeling in Bogotá, Colombia, en stuurde hij tientallen JD'ers daarheen om de democratie te versterken. Omdat Europese samenwerking voor Nederland van levensbelang is organiseerde hij een twee weken durende achtervolging van Geert Wilders op diens campagne tegen de Europese Grondwet. Voor deze campagne regelde hij een blauwe caravan à 200 euro en 100 JD'ers die 's ochtends 7 uur klaar stonden om direct te reageren op het nieuws waar Wilders met zijn campagne zou opduiken. Bart zette zijn werk voort als president van de International Federation of Liberal Youth (IFLRY), en zo maakte hij kennis met meer dan 100 landen. Staatssecretaris voor Europese Zaken wordt Evi van den Dungen. De stoïcijnse diplomatie van Evi is nodig in de stoffige vergaderzalen van Brussel, die Evi al heeft verkend als voorzitter van de INCO en medewerker van Sophie in 't Veld.

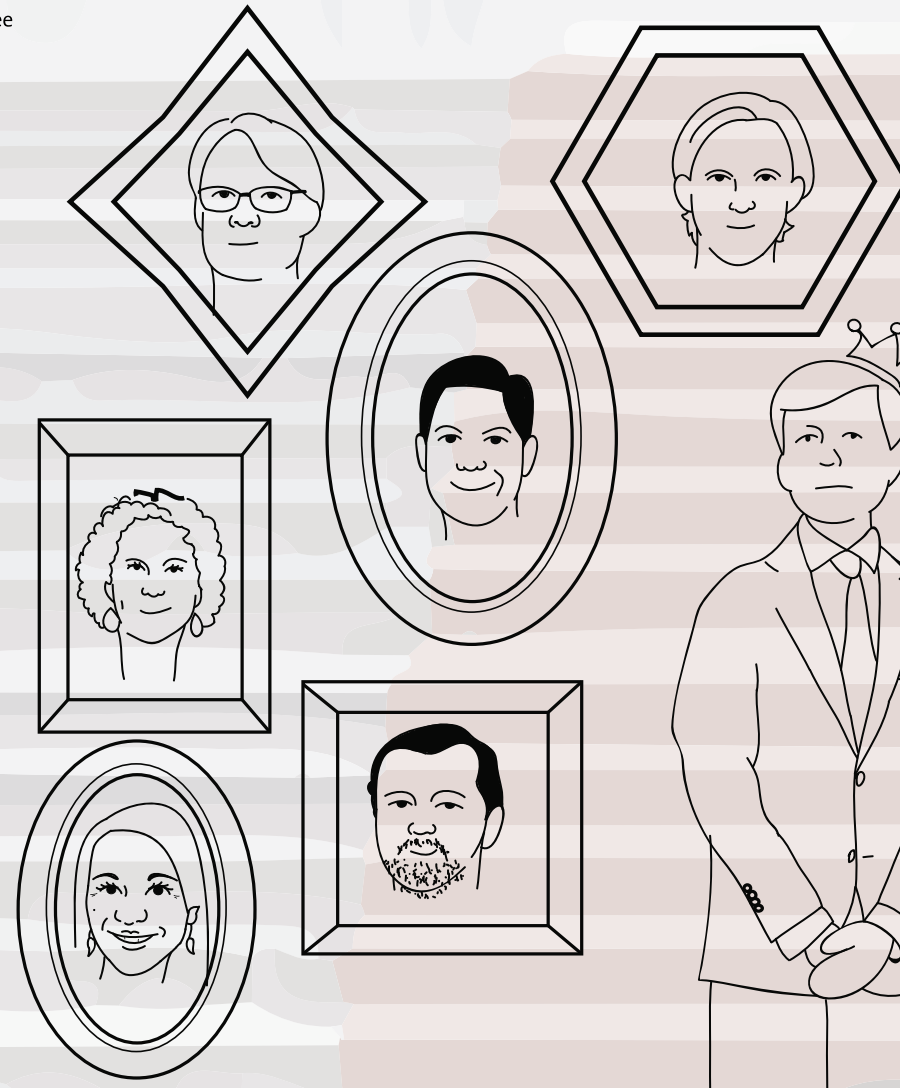

Handel en Ontwikkelingssamenwerking
Rob Jetten
Met Rob Jetten krijgt Nederland de best geklede minister in de vaderlandse geschiedenis. Logischerwijs sturen we die meteen naar het buitenland ter meerdere eer en glorie van de Hollandse handel. Zijn ervaringen als manager bij ProRail maken dat hij alles weet van het werken onder onmenselijke omstandigheden en met eindeloze vertragingen, essentieel voor een minister die veel tijd doorbrengt in ontwikkelingslanden.

Infrastructuur en Milieu
Suzanne Klaassen
Voor Nederland weegt niets zwaarder dan droge voeten houden. De minister van Infrastructuur en Milieu krijgt een loodzware taak nu Boris van der Ham de waterschappen heeft opgeheven, en deze minister eigenlijk de nationale Hans Brinker wordt: de vrouw met de vinger in de dijk. Zelfopoffering is dan een eerste vereiste, en daar is aan voldaan als je op 32-jarige leeftijd jezelf kandideert voor een zetel in de Provinciale Staten. Dat doe je immers niet voor je plezier. Suzanne Klaassen is onze groene voorvrouw die het land gaat volbouwen met zonnepanelen, windmolens en dubbel glas. Boren in Groningen hoeft niet meer, en gas uit Rusland gaat direct retour Putin. Dat is Suzanne's Green Deal.

Financiën
Arend Meijer
Een Brabantse minister van financiën; waarom niet? Meijer is Statenlid in Brabant, en zorgt in rap tempo voor een mega-lastenverlichting door Oeteldonk, Lampegat en Kruikegat tijdens carnaval vrij te stellen van accijns op alcohol. Arend Meijer: brengt de staatskas naar grotere hoogten.

Volksgezondheid
Suzan Kemperman
Op dit ministerie heb je mensen nodig met die met de poten in de modder, de handen aan het bed en de plumeau in de hand hebben gestaan. Als ZZP'er in de zorg weet Suzan wat zorgen betekent. Als portefeuillehouder gezondheidszorg ontwikkelde ze een nieuwe medisch-ethische agenda, waarmee Nederland weer een gidsland kan worden: "D66 zorgde voor het homohuwelijk, euthanasie en het donorregister. Daarmee waren wij het eerste land te wereld. Een koplopersfunctie die we helaas de laatste tijd steeds meer verliezen aan landen waarvan we nooit verwacht hadden het aan te verliezen."

Cultuur en Wetenschappen:
Bram Fokke
Op dit ministerie heb je mensen nodig met die met de poten in de modder, de handen aan het bed en de plumeau in de hand hebben gestaan. Als ZZP'er in de zorg weet Suzan wat zorgen betekent. Als portefeuillehouder gezondheidszorg ontwikkelde ze een nieuwe medisch-ethische agenda, waarmee Nederland weer een gidsland kan worden: "D66 zorgde voor het homohuwelijk, euthanasie en het donorregister. Daarmee waren wij het eerste land te wereld. Een koplopersfunctie die we helaas de laatste tijd steeds meer verliezen aan landen waarvan we nooit verwacht hadden het aan te verliezen."

Sociale zaken
Ilja Boelaars
Slimste JD'er sinds de geboorte van premier Kleinpaste. Woonachtig in Chicago, aankomend PhD in economics. Mede dankzij hem stopte de JD met ongegeneerd babyboombashen, en werd de koers verlegd naar genuanceerde deskundigheid over de rekenrentes van pensioenfondsen. Als minister gooit hij alle gevestigde belangen overboord, en zorgt hij ervoor dat het Zwitserleven ook voor de generatie ná 1980 haalbaar is.

Veiligheid en Justitie
Floor van der Zee
Op V&J wordt het tijd voor een Amsterdamse minister. Iemand die na Opstelten en Van der Steur het roer de andere kant op gooit. Als voorzitter van de JD Amsterdam deelde ze al MDMJA pillen uit. Nu gaat ze over tot legalisering van alle drugs. Met de accijnzen op hasj en wiet en verdient ze genoeg geld voor de carnavalspremie van minister Meijer (Financiën). Dat alles wel met mate.

Defensie
Dirkjan Tijs
Het is weer tijd voor een echte man op defensie. Dirkjan Tijs dus. In uniform wordt hij alleen maar aantrekkelijker. Voor de zekerheid krijgt Tijs een mannelijke adjudant.

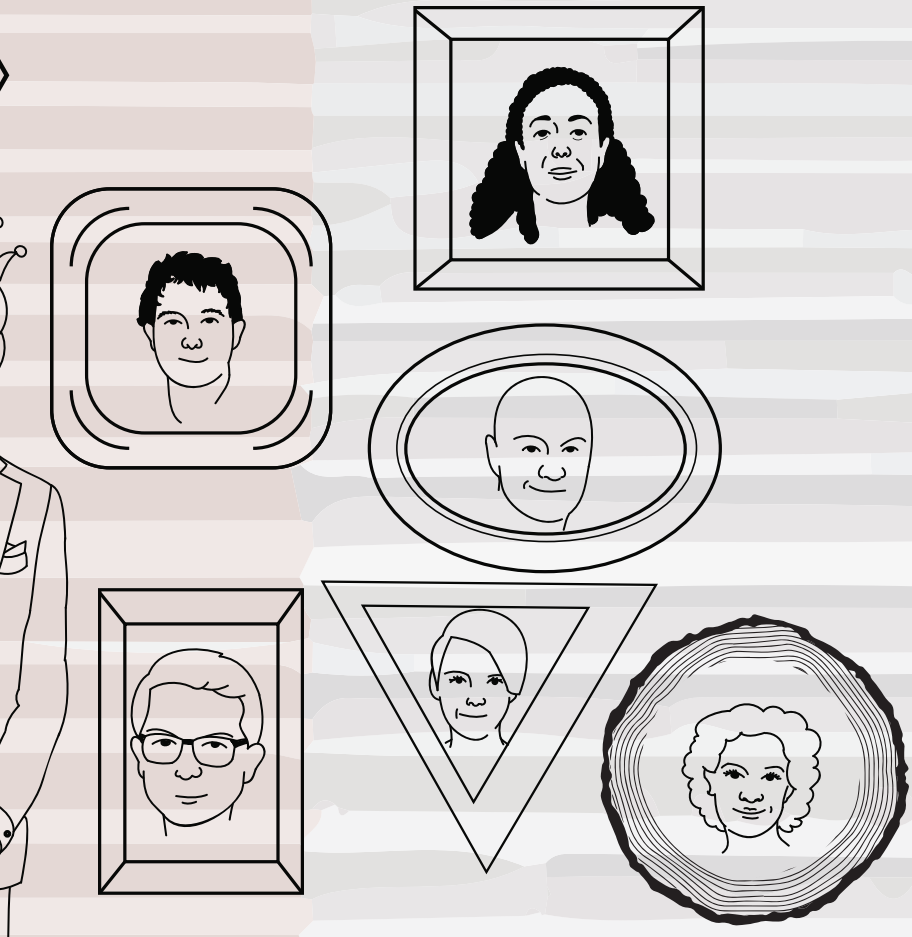

Willem Post

‘Van je idealen verlost!’

Tekst: Timothy Langstraat & Patrick van Gogh

"Laat je idealen los." Als deze uitspraak van iemand anders dan de gerenommeerde Willem Post zou komen, zou de mening in politiek Nederland direct onder de mat worden geveegd. Maar Post (1955) is geen lichtgewicht in de politiek. Als Amerika-deskundige van de Nederlandse publieke omroep, expert in de Amerikaanse politiek bij het Instituut Clingendael, en auteur van een legio boeken over de Amerikaanse politiek weet hij als geen ander hoe dit invloedrijke land zich over de jaren heen heeft ontwikkeld. Met dit inzicht heeft hij voor de Nederlandse politiek maar één boodschap: "Het Amerika van nu is het Nederland van over 20 jaar. En er is maar één manier om je als Nederlandse politiek daarop voor te bereiden: laat je idealen los!"

Al decennia staat Post aan de zijlijn bij de Amerikaanse politiek te observeren en verslag te doen.Gedurende zijn leven heeft Post de campagnevoering in de Amerikaanse politiek sterk zien veranderen in de handen van charismatische leiders zoals Reagan, Nixon en Clinton. "Waar vroegere presidenten nog vaak idealistisch waren, kwamen deze presidenten met een hele nieuwe aanpak. Een pragmatischere, bredere insteek om ook de "Silent Majority" aan te spreken, zoals Nixon het ooit stelde. Charismatische kopstukken als presidenten, die niet alleen de leider van de partij zijn, maar ook persoonlijk een potentiële kiezer kunnen aanspreken."

Volgens Post zet deze verandering zich nu ook door in de Nederlandse politiek. Politici, zo stelt hij, worden pragmatischer en gaan feller met elkaar om. "Vroeger waren er wel discussies in de Kamer, maar ging men niet hard tegen elkaar in. Dat is nu wel anders, met almaar fellere en persoonlijkere debatten." De afgelopen Provinciale Staten Verkiezingen zijn hier een goed voorbeeld van. "Roemer beschuldigt Samson van rechts beleid, de PvdA gaat fel in tegen het beleid van coalitiepartner VVD, en natuurlijk de eeuwige strijd tussen Pechtold en Wilders. , De verkiezingsstrijd wordt steeds feller. Amerika loopt hierin voor op de Nederlandse politiek. Waar wij deze verschuiving nu pas zien, veranderde Reagan in de jaren '80 al de retoriek in de Amerikaanse politiek. " Vanaf Reagan ging politieke strijd niet meer om de fijne details van een politiek plan, maar een pragmatisch bericht dat de behoeften van het publiek vertegenwoordigt. "Dat was nog wel een heel verschil met de verkiezingscampagne van Jimmy Carter, waarmee ik ben opgegroeid." Wel geeft Post aan dat het belangrijk is dat men niet doorschiet in de toon van het debat. "In Amerika doen ze er alles aan om een voordeel te krijgen. Het lijkt bijna wel op een politieke burgeroorlog.

"Deze verandering zette zich ook voort na het vertrek van Reagan: "Na Reagan kwamen er alsmaar charismatischere, pragmatischere politici. Politici die niet streden om de fijne details, maar het volk charmeerden door in te spelen op de behoeften van het volk en het bericht persoonlijk te maken. Nixon en Clinton waren hier prachtige voorbeelden van. Nixon, met zijn bericht over de Silent Majority sprak ook de mensen aan die normaal nooit op Republikeinen zouden stemmen." Ineens voelde stemmers dat hun, verloren, stem gehoord werd.

Populisme of Pragmatisme?

Op de vraag of deze verandering in Nederland komt door populisten zoals Pim Fortuyn en Geert Wilders, antwoord Willem Post bevestigend. "Door dichter bij het volk te staan en 'zeggen waar het volgens het volk op staat' scoorden zij in diverse bevolkingsgroepen zeer goed. Het werkt omdat een kiezer het idee heeft dat deze politicus er voor hem is, in tegenstelling tot de Kamerleden die in Den Haag strijden achter gesloten deuren, om zaken die er ogenschijnlijk niet toe doen."

'Social media zijn de toekomst van de politiek'

Volgens Post is dit op langere termijn geen goed antwoord. Populisme werkt alleen als de retoriek telkens heftiger wordt. Dit zorgt rvoor dat je op langere termijn niet meer geloofwaardig bent als politicus, omdat je standpunten te radicaal zijn geworden.. "Dan krijg je beloftes om de gulden weer in te voeren, of uit de EU te stappen. Dit is onhaalbaar en dit blijkt dan achteraf, terwijl de kiezer wel op jou gestemd heeft om die belofte. Je komt dan als politicus je beloftes niet na, terwijl je misschien wel hebt gestreden voor deze belangen." Volgens Post is populisme dan ook niet het antwoord, maar pragmatisme. "Nederland kan wat leren van de Amerikaanse politiek sinds Nixon. Laat je idealen los. De kiezer van tegenwoordig prikt door uitgebreide beloftes om de hypotheekaftrek te behouden, maar luistert wel naar iemand die de behoeften van hem of haar vertegenwoordigt."

Partij-invulling

Het probleem van idealen en campagnes ligt dan ook in de invulling van partijen in Nederland. "Er zijn nu rond de vijftien partijen in de Tweede Kamer, waarvan het merendeel minder dan vijf zetels heeft. Deze partijen hebben simpelweg te weinig zetels om significante invloed te uiten in de Kamer. Ik zou dan ook eerder pleiten voor het samenvoegen van soortgelijke partijen. Samen staan deze partijen sterker en zo laten ze ook de felle idealen vallen in ruil voor een

Wie is?

Willem Post

Geboren:
30 mei 1955

Studie:
Amerikaanse geschiedenis en internationale betrekkingen

Universiteit:
Leiden

Huidig werk:
Senior visiting fellow Amerikaanse politiek
Instituut Clingendaal
Amerika commentator / deskundige voor Nederlandse media

Vorig werk:
Buitenlandredacteur Parool

Greep uit publicaties:
De Amerikaanse Paradox
De opkomst van het conservatisme in een liberale maatschappij
Het Amerikaanse presidentschap en de verkiezingen van 2000

pragmatische boodschap, die inspeelt op de behoeften van de kiezers." Volgens Post zou deze samenvoeging ook betekenen dat er meer discussie mogelijk is binnen een partij, zoals in de Verenigde Staten nu al het geval is. Hier kent bijvoorbeeld de Republikeinse Partij de Tea Party-vleugel, die een extreem-libertair geluid laat horen. "Door de huidige focus op details en idealen is er ook weinig ruimte voor democratie binnenin een Nederlandse politieke partij. De concrete plannen worden na een landelijk congres verwerkt in het politiek programma. Interne afdelingen en groepen waar onenigheid bestaat over de koers van de partij gaan onderling in discussie over dit plan, en zo wordt eenheid gecreëerd voor de verkiezingen." Door partijen samen te voegen kan er alleen op grote lijnen een plan worden gemaakt, wat goed zou zijn voor de politiek in het algemeen. "Er is zo simpelweg meer ruimte voor discussie, ook na de verkiezingen."

> ***'In Amerika lijkt het wel een politieke burgeroorlog'***

De permanente campagne

Niet alleen pragmatisme is een welkome verbetering in de Nederlandse politiek, zo zegt Post. "Nederlandse campagnes zijn veelal kort. De afgelopen campagnes voor de Provinciale Staten begonnen in februari, terwijl de verkiezingen al in maart waren. Men laat zich een maand op straat zien en verdwijnt dan weer op de achtergrond. Een maand is niet genoeg om daadwerkelijk een connectie met de kiezer te maken en te luisteren naar zijn of haar wensen." Een beter voorbeeld van hoe het moet ziet Post in de Amerikaanse politiek. "Kijk naar de iconische Town Hall meetings in de Amerikaanse politiek. Presidentiële kandidaten reizen het land af en verschijnen in lokale verzamelplaatsen, zoals buurthuizen, om direct met de kiezer te praten. En ze beginnen ook vroeger. In april hebben al veel kandidaten zich gemeld voor de presidentiële verkiezingen, terwijl de stembussen pas over 1.5 jaar open gaan." Toch ziet Post wel dat de Nederlandse politiek zich laat inspireren door Amerika. Hij haalt het voorbeeld aan van D66, dat zich in de afgelopen verkiezingen op een bijna Amerikaanse manier heeft geprofileerd. "De afgelopen verkiezingscampagne ging Pechtold stad na stad af en liet zijn neus zien door het hele land. Meestal is hij er dan een uurtje, worden er wat handen geschud en gaat hij weer verder. Hoewel dit niet genoeg tijd is om met de kiezer te praten, is hij wel zichtbaar. Het is een begin." Ook in de inzet van een grote groep Jonge Democraten bij de campagnes ziet Post een symptoom van verameri kanisering: "De interesse van jongeren bij de politiek in Amerika is vrij breed. Zij worden veelal ingezet tijdens campagnes en worden hiervoor betaald, of krijgen zelfs studiepunten voor het participeren in een verkiezingscampagne. Ze gaan langs de deuren en de straat op om met de kiezer te praten en hun kandidaat te vertegenwoordigen. De flyeraars van D66 zijn hiermee vergelijkbaar, maar ook dit is maar een kleine stap richting de ideale inzet van studenten en jongeren."

George Clooney

"Een mooi voorbeeld van deze inzet van jongeren en het persoonlijke contact met de kiezer is denk ik wel de campagne van Obama. Obama had tijdens zijn verkiezingscampagne in 2008150 jongeren gerekruteerd, die 24/7 bezig waren met zijn social media campagne in een geheim kantoor in Chicago. Dat was van doorslaggevend belang voor zijn succes." De mate waarin social media, en de informatie daarop beschikbaar, wordt gebruikt door politieke partijen in de Verenigde Staten is onvoorstelbaar, zo stelt Post. Aan de hand van alles wat online te vinden is worden profielen opgesteld van kiezers, en partijen gebruiken dat om groots uit te pakken. Een campagneteam van Obama ging langs bij een vrouw, die op Facebook grote fan van George Clooney bleek. Nadat de campagnevoerders bij de vrouw thuis met haar hadden gesproken over haar keuze in de aankomende verkiezingen, kreeg

zij s 'avonds een telefoontje van een groot Obama-supporter – George Clooney. Het zijn maar voorbeelden hoe door middel van social media het persoonlijke contact met de kiezer veel makkelijker en breder gemaakt kan worden. Met name jongeren kunnen hier aan bijdragen."

moeten zijn voor de AEX om invloed te uiten op de Nederlandse politiek, zoals Wall Street dat wel kan op de Amerikaanse politiek. Met de komst van Citizens United in 2010, een wet die niet-politieke organisaties de mogelijkheid biedt om politieke advertenties uit te zenden in aanloop naar verkiezingen, is het mogelijk

zich heeft kunnen profileren in Nederland zoals Clinton, Nixon, of Reagan dat heeft gedaan." Wanneer gevraagd naar voorbeelden, noemt Post opvallend veel namen uit de rangen van D66. "Van Mierlo, Terlouw, en op dit moment Pechtold zijn schoolvoorbeelden van goede debaters. Zij hebben het vermogen om zich in

'Jonge Democraten, koester Alexander Pechtold'

Is dit wel de juiste richting?

De vraag is echter of de veramerikanisering van de Nederlandse politiek wel een stap is in de juiste richting. Een aantal Nederlandse politici zijn hier fel tegen gekant, waaronder Jeroen Dijsselbloem en Jolande Sap. Post ziet echter een probleem met deze kritiek: Deze veramerikanisering is de toekomst van de Nederlandse politiek. "Er zijn wel degelijk een aantal problemen die we moeten verhelpen, om niet dezelfde fouten te maken als de Amerikaanse politiek. Ik denk dat hierbij de grootste fout is de komst van het grote geld in de Amerikaanse politiek. Hillary Clinton en Jeb Bush zullen waarschijnlijk elk anderhalf miljard dollar aan campagnefondsen ophalen. Dit moeten we in Nederland voorkomen. Hoewel er natuurlijk geld nodig is om lange campagnes te voeren en overal in het land in contact te komen met de kiezer, zou het niet mogelijk voor de ultrarijken om veel invloed te uiten op de Amerikaanse politiek. Door het opzetten van "crowdfunding-pakketten" zoals Super PAC's, kan invloed ineens gekocht worden. Politiek moet echter gaan om het belang van het volk, niet om het belang van het geld van de ultrarijken. In Nederland is het momenteel verboden om donaties te maken aan politieke organisaties, echter is dit niet waterdicht. Ik ben als investeerder niet in staat om in de PVV te investeren, maar niemand houdt me tegen als ik een donatie wil maken aan Stichting Wilders. Mijn advies is dan ook om een dijk te bouwen tegen het grote geld. Zorg dat er voldoende kapitaal is voor grootschalige, langdurige campagnes. Draai echter niet door, zoals dat misschien in Amerika wel gebeurd is."

Koester Pechtold

Wat Post vooral wilt meegeven aan de Jonge Democraten is respect voor goede debaters. "Goede openbaar sprekers vindt je maar zelden in de Nederlandse politiek. Je kan op één hand tellen wie in de afgelopen vijftig jaar een debat perfect staande te houden. Ik zou jullie aanraden om Pechtold te koesteren. Hij is een aanwinst voor de partij, en het zal moeilijk zijn iemand te vinden die hem kan evenaren."

Afsluitend geeft Willem Post ons mee dat we zeker lessen moeten trekken uit de Amerikaanse politiek. "Er zijn veel zaken waar Nederlandse politici van kunnen leren, zowel de fouten als de successen. Jongeren en social media zijn van groter belang dan ooit en de politicus van vandaag is bereid om de strijd om de kiezer aan te gaan. Hoewel er een aantal politici gekant zijn tegen de veramerikanisering van de Nederlandse politiek, is het iets wat moeilijk tegen te houden is." Door globalisering beginnen jongeren ook steeds meer te amerikaniseren en politici zijn bereid om een fellere strijd te houden om de kiezer. "Een politicus kan hierbij kiezen om met deze strijd mee te gaan of niet. Ik zou mezelf dan echter wel afvragen of ik over tien jaar nog relevant zou zijn als partij. Wanneer je over je idealen struikelt bereik je niks, en dan strijd je voor idealen die de maatschappij al lang heeft losgelaten. "

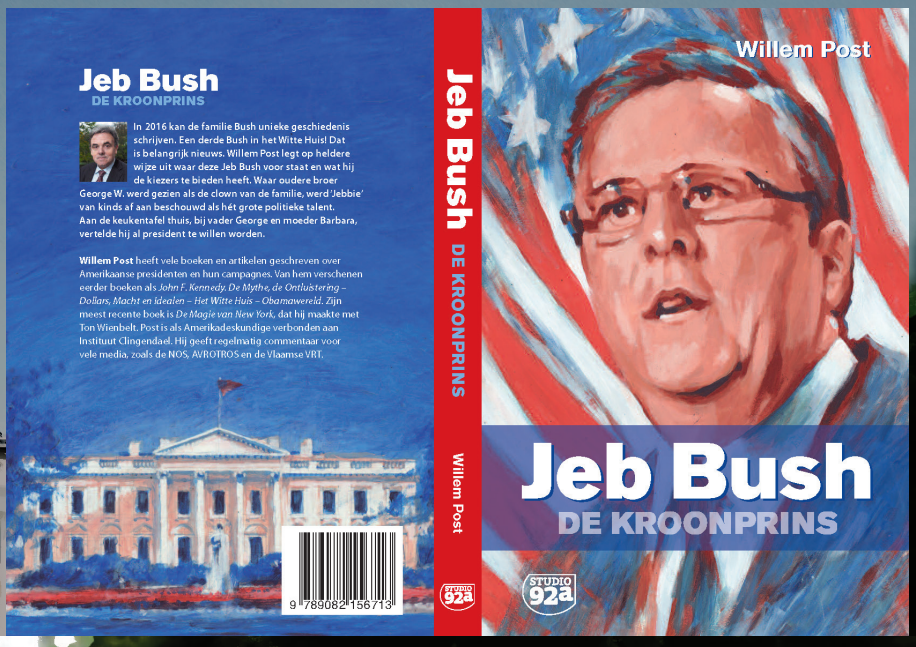

Willem Post introduceert Jeb Bush in Nederland

Half mei verschijnt het eerste boek in Europa over die andere zoon van de eerste president Bush. Broer George W. regeerde als tweede Bush-president van januari 2001 tot en met januari 2009. Een derde Bush in het Witte Huis zou uniek zijn. In Jeb Bush De Kroonprins laat Amerika-deskundige Willem Post zien waar hij voor staat en wat zijn kansen zijn. In 2016 publiceert Willem Post een boek over presidentskandidaat Hillary Clinton.

Luc Dabekaussen

De Verenigde Naties op hun zeventigste verjaardag

Een nieuwe wereldorde of meer van hetzelfde?

Tekst: Luc Dabekaussen
Beeld: Julian Lambermon

Op 4 mei sta ik, zodra de klok voor de twinstigste maal in het etmaal staat, altijd kort stil bij Sergeant David E. McPeters. De artilleriesergeant uit Tennessee sneuvelde op 16 april 1945 in de nadagen van het meest bloedige conflict dat de wereld in de moderne geschiedenis heeft gekend. Op de dag dat hij om het leven kwam was hij jonger dan de auteur van dit stuk nu is. Net als veel van zijn landgenoten leeft zijn nagedachtenis tot op de dag van vandaag voort in de vorm van een wit kruis op een perfect onderhouden gazon in de heuvels van Margraten. Zijn graf is nadien door mijn familie geadopteerd. Bij officiële ceremonies op 4 mei en Memorial Day vraag ik mij altijd af hoe de wereld er uit zou hebben gezien als David E. McPeters en zijn leeftijdsgenoten niet het ultieme offer hadden gebracht. En hoezeer hun offer onze blik op de wereld en de vorming van een nieuwe internationale rechtsorde heeft beïnvloed.

Reeds voor de dood van David E. McPeters waren de geallieerden al tot de conclusie gekomen dat het einde van de Tweede Wereldoorlog een nieuw tijdperk van internationale samenwerking moest inluiden. Geschokt door de horror van de Tweede Wereldoorlog en gelouterd met de gedachte dat de Volkerenbond de aardse Apocalyps niet had kunnen voorkomen werd reeds voor het einde van de oorlog in Jalta – ironisch genoeg op de Krim gelegen – door de groten der aarde besloten tot de oprichting van een nieuwe internationale organisatie die de wereldvrede zou moeten waarborgen. Hoewel het raamwerk dat in 1945 in San Francisco en in 1946 in Londen werd gecreëerd zeker was doorspekt met nobele intenties en voorzag in slagkracht tegenover de feitelijke voorganger, werd de kersverse organisatie al snel geplaagd door politieke impasses en leden die het naleven van de eigen statutaire bepalingen tegenhielden. Inmiddels zijn de VN de pensioengerechtigde leeftijd gepasseerd. De zeventigste verjaardag is een mooi moment om de balans op te maken.

Derde Wereldoorlog

Wie tegenwoordig nietsvermoedend een uitzending van het journaal bekijkt – ik kan het iedereen afraden – waant zich in een voortdurende brandhaard en krijgt de indruk dat in iedere hoek van de wereld een gewelddadige dood op de loer ligt. Na een incident of aanslag mogen al dan niet blondgepruikte politici graag debiteren dat de oorlog voor de deur staat. Niets is echter minder waar; de wereld is momenteel veiliger dan ooit. Het aantal doden door militaire conflicten neemt al decennialang gestaag af. Het primaire doel hebben de Verenigde Naties, in tegenstelling tot hun voorganger, tot op heden bereikt; een Derde Wereldoorlog is nooit uitgebroken. De vraag is echter aan wie de wereld dit te danken heeft. De grootste crises en de momenten waarop de Koude Oorlog heet dreigde te worden werden immers buiten de VN om uit onderhandeld.

Wat echter het meest beklijft is het gevoel dat juist de organisatie die de vrede in de wereld tot doel had de ergste conflicten niet heeft kunnen voorkomen. Door politieke impasses in de Veiligheidsraad werd vaak niet ingegrepen. In sommige gevallen besloten landen zonder VN-mandaat unilateraal in de grijpen. Daar waar de Verenigde Naties wel ingrepen – Rwanda, Joegoslavië, Congo – hebben de troepen door een zwak mandaat massale slachtpartijen niet kunnen tegenhouden. Hoe komt het dat een organisatie die op papier een dergelijk nobel streven heeft er zo vaak niet in slaagt in concrete situaties voor een oplossing te zorgen? Een bloemlezing over alle functionele en disfunctionele aspecten van de Verenigde Naties zou er al snel toe leiden dat de woordenlimiet voor dit artikel overschreden wordt. Bovendien zijn hier zijdens de VN zelf al zodanig veel rapporten over opgesteld dat ieder pand in het centrum van Amsterdam makkelijk tot de nok toe gevuld zou kunnen worden. Om de momenten waarop de Verenigde Naties falen echter beter te begrijpen is het wel van belang op een aantal zaken dieper in te gaan. Meest essentieel acht ik daarbij zelf de sterk gepolariseerde en bij vlagen vleugellamme Veiligheidsraad, het misbruik van instanties door diverse lidstaten om hun eigen falen te maskeren en ordinair geldgebrek.

‘In 2010 voldeden slechts dertien van de 192 VN-lidstaten tijdig hun contributie’

Invloed Rusland

Albert Einstein stelde ooit dat zolang er soevereine naties bestaan die grote macht bezitten, oorlog onontkoombaar is. Of ik het met de goede man eens ben is bijzaak, maar bij de totstandkoming van de Verenigde Naties was deze uitspraak in ieder geval niet het uitgangspunt. De onderhandelingen over de vormgeving ontaardden al snel in een politiek steekspel tussen de Sovjetunie enerzijds en de Westerse mogendheden anderzijds. Uitgangspunt was – in mijn optiek terecht – dat de Veiligheidsraad machtiger moest worden dan de oude Raad van de Volkerenbond. De manier waarop hieraan echter invulling werd gegeven werd grotendeels beïnvloed door Stalin en de zijnen. De Sovjets waren binnen de groep van 51 oprichtende landen in de minderheid qua politieke signatuur en vreesden dat zij bij iedere stemming het onderspit zouden delven. Tot enige onvrede van de kleinere lidstaten werd daarom niet alleen voorzien in vijf permanente leden van de Veiligheidsraad, maar kregen deze leden stuk voor stuk de beschikking over een vetorecht. Op deze manier werd tegemoet gekomen aan de vrees van de Russen.

De Veiligheidsraad bleek al vrij snel door het ontstaan van de Koude Oorlog en de tegengestelde belangen machteloos te zijn op cruciale momenten. Amper vijf jaar nadat de bommen op Hiroshima en Nagasaki waren geworpen bracht de Koreaanse Oorlog pijnlijk aan het licht dat de nieuwe internationale organisatie in tijden van crisis net zo tandeloos was dan haar voorganger. Het was het begin van een patstelling tussen Rusland en China enerzijds en de Westerse permanente leden anderzijds die decennia zou aanhouden. Ook na de Koude Oorlog, toen het aantal vredesmissies toenam, bleef de Veiligheidsraad vaak in een impasse hangen. Daar waar vredesmissies werden ingesteld, was het mandaat vaak dermate omslachtig en zwak dat er niet adequaat kon worden opgetreden. Notabene in de voortuin van het continent dat het toneel vormde van het bloedigste conflict van de twintigste eeuw kon de grootste genocide van na diezelfde Tweede Wereldoorlog niet voorkomen worden. In Srebrenica vonden onder het toeziend oog van de Nederlandse blauwhelmen duizenden mannen en jongens de dood.

Slagvaardigheid van de VN

In een aantal uitzonderlijke gevallen – Korea en Congo – schoot de Algemene Vergadering pijnlijk onder de duiven van de Veiligheidsraad. In de inmiddels roemruchte “Uniting for Peace”-resolutie besloot de Vergadering kort gezegd dat ook zij de bevoegdheid had om vredesmissies in te stellen, indien de Veiligheidsraad door onenigheid niet in staat bleek te zijn om de vrede te verzekeren. Deze omzeiling van vetoënde machtsblokken lijkt op het eerste gezicht een schappelijke oplossing, maar druist in tegen de gedachte dat de opvolger van de Volkerenbond middels een aparte raad slagvaardig en krachtdadig moest kunnen optreden om voor vrede en veiligheid te zorgen in de wereld. Dat blijkt onder meer uit het feit dat sinds 1950 maar twee keer van dit zogenoemde “Uniting for Peace”-mechanisme gebruik is gemaakt. Het geeft echter aanleiding tot enige mismoedigheid dat reeds vijf jaar na de Tweede Wereldoorlog al bleek dat de Verenigde Naties bij grote conflicten niet per definitie veel krachtdadiger waren dan de voorganger. Zolang het vetorecht in de Veiligheidsraad blijft bestaan zullen de VN nooit zo slagvaardig worden als in Jalta voorafgaand aan de beroemde epische foto werd uitgesproken.

Een afschaffing van het vetorecht brengt echter door het beperkte en wisselende aantal leden van de Veiligheidsraad wel een ander gevaar mee, dat zich in andere overlegorganen binnen de Verenigde Naties al manifesteert. Het stemgedrag van veel landen heeft namelijk vaak niets te maken met de concrete

doelstellingen van het betreffende orgaan, waardoor veel instellingen inmiddels in een verkapt Potemkindorp voor schurkenstaten zijn ontaard. Meest typerend daarbij is de VN-mensenrechtenraad. Alle spoedzittingen die zijn georganiseerd in de afgelopen jaren gingen over Israël en hebben tot een veroordeling van het laatstgenoemde land geleid. Het aandeel van Israël in de veroordelingen die door de Mensenrechtenraad zijn uitgesproken benadert inmiddels de honderd procent. Nu valt er genoeg over Israël te zeggen, maar wie enige notie heeft van hetgeen in Noord-Korea, Syrië of Darfoer plaatsvindt zal toch al snel met gefronste wenkbrauwen zijn kop koffie neer zetten. Het was dan ook een wat al te stoutmoedige hoop dat een raad die bestaat uit landen als Saudi-Arabië, Rusland en Libië daadwerkelijk een zinnige bijdrage aan het bevorderen van de mensenrechten zou leveren.

successen te overschaduwen. Het einde van de Koude Oorlog bleek voor de slagkracht van de VN een verlossing. Het aantal Vredesmissies groeide exponentieel en de Veiligheidsraad bleek plots in staat wel degelijk krachtdadig op te kunnen treden. Na debacles in Rwanda en Bosnië bleken de Verenigde Naties zelfs van hun eigen fouten te kunnen leren; na tal van onderzoeken ging het concept van de VN-vredesmissie grondig op de schop en werd voorzien in nieuwe, beter uitgewerkte mandaten en missies. Maar na zeventig jaar heeft de organisatie nu de leeftijd bereikt om zich te ontdoen van zijn kinderziekten.

Het moment om door te pakken is nu aangebroken. De eerste barsten in de vetoënde vesting zijn inmiddels zichtbaar. Regelmatig zetten verschillende landen in op een hervorming van de Veiligheidsraad. Niet alleen omdat zij inzien dat het huidige

aansprakelijkheidsverplichtingen niet wensten na te komen, ligt het in de lijn der verwachting dat ook hier weldra een hervorming doorgevoerd zal worden. Het nog niet zo heel lang geleden uitgebrachte Brahimi-rapport bevatte tal van aanbevelingen die de slagkracht van de Verenigde Naties als zo nobel bedoeld orgaan kunnen vergroten. Zowel de Derde Wereld als nota bene de Verenigde staten gaan inmiddels zelfs stemmen op om het nooit ingevulde artikel 43 van het Handvest, dat voorzag in een permanent oproepbare troepenmacht, nieuw leven in te blazen. Toegegeven, de hierboven omschreven veranderingen lijken op het eerste gezicht een wat naïeve droom. Maar in de huidige zo snel veranderende en zo snel welvarender wordende wereld kan het zijn dat de Verenigde Naties er op hun honderdste verjaardag heel anders uit zien dan nu.

'De VN-troepen hebben door een zwak mandaat massale slachtpartijen niet kunnen voorkomen'

Niet geïnde contributies

Dat lidstaten nogal eens een loopje met de instellingen nemen blijkt ook uit het financieel zwarte jaar 2010, waarin slechts 13 van de 192 lidstaten tijdig hun contributie voldeden. Momenteel bestaat ongeveer een derde van de totale begroting van de Verenigde Naties uit middelen die door de Verenigde Staten en Japan ter beschikking zijn gesteld. Het gebrek aan financiën zorgt ervoor dat de eigen statutaire verplichtingen door de VN vaak niet worden nageleefd. Zo worden aansprakelijkheidskwesties bij VN-Vredesmissies niet – Nederland heeft het inmiddels in de rechtbank aan den lijve ondervonden – of in afgeslankte vorm afgekaart, weigeren landen invulling te geven aan de bepaling die in de verplichte terbeschikkingstelling van troepen voorziet en worden veel aanbevelingen van het Secretariaat bij stemmingen uit vrees voor een toename van de contributie verworpen. Het resultaat is een Secretaris-Generaal die bij iedere kwestie met de pet rond moet gaan en is overgeleverd aan de vrijgevigheid van het moment.

Leren van eigen fouten

Wie deze korte uiteenzetting tot deze alinea heeft volgehouden zou de indruk kunnen krijgen dat zeventig jaren Verenigde Naties mij met enige scepsis hebben vervuld. Dat is echter niet helemaal waarheid. Zoals zo vaak heeft het falen nogal eens de neiging om de orgaan op deze manier niet voldoende effectief is, maar ook omdat de samenstelling – met grote economieën als Duitsland, Brazilië en India absent – geen recht meer doet aan de geopolitieke verhoudingen. Nu verschillende lidstaten als enige persoonlijk de slachtofferrekening bij vredesmissies hebben mogen betalen omdat de VN hun

Te fragiel om de mensheid te behoeden

De Verenigde Naties zijn het finale uitvloeisel van een van de grootste humanitaire catastrofes die de mensheid heeft gekend. Het sluitstuk van een apocalyptische strijd tegen barbaars kwaad. Inmiddels manifesteert het kwaad zich minder duidelijk dan vroeger. De met vierkante snor beplakte dictators die met asgrauwe bataljons de wereld willen veroveren zijn vervangen door brandhaarden in het Midden-Oosten, Afrika en Azië. In het op een geologische tijdschaal korte bestaan hebben de Verenigde Naties veel bereikt, maar ook vaak gefaald. Indien de wereldvrede opnieuw onverhoopt acuut in gevaar komt en een nieuwe Apocalyps op de loer ligt, vrees ik dat de VN net als haar voorganger momenteel te fragiel blijken om de mensheid te behoeden. Het is daarom van belang kritisch blijven kijken en fors in te blijven zetten op hervormingen.

Zal dat moeizaam gaan verlopen? Jazeker. Dat laat echter onverlet dat het streven op zichzelf al de moeite waard is. Niet alleen omdat wij dat aan de nagedachtenis van David E. McPeters verplicht zijn, maar ook om te voorkomen dat over een aantal jaar een nieuwe David E. McPeters een soortgelijk offer moet brengen om de mensheid voor de ondergang te behoeden. Eén dodenherdenking per jaar is wat mij betreft namelijk genoeg.

Wie is?

Luc Dabekaussen

Geboren:
10 september 1987

Studie:
Internationaal en Europees recht

Universiteit:
Vrije Universiteit Brussel

Huidig werk:
Junior Jurist / Senior Inspecteur
Autoriteit consument & markt

Vorig werk:
Advocaat bij Boumans & Partners
Commercieel medewerker Next projecten
Gouverneur Jonge Democraten Limburg

Vijf vragen aan: Jongerenvertegenwoordiger Sebastiaan Rood

‘D66, koppel speerpunt Europa nou eens aan speerpunt onderwijs!’

Tekst: Mart Roumen

Nederlands Jongerenvertegenwoordiger Europese Zaken Sebastiaan Rood roept Jonge Democraten op om de D66-fractie aan de mouw te trekken als het gaat om het onderwijs over Europa. De Jongerenvertegenwoordiger kwam spreken bij JD Brabant en vertelde daar onder meer dat er bij veel scholen vrijwel nooit over Europa of de EU wordt gesproken. “Terwijl er wel veel behoefte aan is.”

Hebben Nederlandse jongeren eigenlijk wel interesse in Europa?

“Jaarlijks spreken wij 18.000 jongeren, die ik weer vertegenwoordig in de EU, de Raad van Europa en de Europese jongerenbeweging. Ik kan zeggen dat de Nederlandse jongeren zeker veel interesse hebben in Europa. Maar het is ongelooflijk lastig om zomaar te beginnen als je er geen onderwijs over hebt gehad. Ik weet niet of je wel eens naar de website van de Europese Unie bent gegaan? Als je de EU wil begrijpen, kom je daar niet veel verder. Een derde van de jongeren heeft nooit onderwijs over Europa gekregen, terwijl de meerderheid wél beter onderwijs over Europa wil krijgen.”

Onderwijs over Europa... Wat is dat?

“Vaak komen scholen niet verder dan institutioneel geneuzel, om het zo maar even te zeggen. Dat is op zich ook niet erg, maar ze moeten een extra stap zetten om de vraagstukken echt over het voetlicht te kunnen brengen. Wat betekent het nou dat er tienduizenden mensen verdrinken in de Middellandse zee? Het is belangrijk dat leerlingen in hoofdlijnen weten hoe dat tot stand komt. Ook het energievraagstuk is typisch zo iets wat beter toegelicht moet worden, ook VMBO’ers en MBO’ers moeten daar wat vanaf weten.”

Moet ‘Europa’ dan een integraal onderdeel worden van geschiedenis of maatschappijleer?

“Samen met de jongerenorganisaties Beroepsonderwijs en de vier vakverenigingen van maatschappijleer, economie, geschiedenis en maatschappijleer hebben we een visiestuk geschreven hoe Europa in het onderwijs behandeld te krijgen. Docenten van die vier vakken moeten beter gefaciliteerd worden, zodat ze het verhaal over Europa beter kunnen overdragen.”

Kun je het signaal van Nederlandse jongeren die jullie spreken goed definiëren en vertolken?

“Wij merken dat ze heel pragmatisch zijn, ze denken in oplossingen die haalbaar zijn. Meestal zijn ze kritisch over grote idealen, zoals wereldvrede. Het moet stapje voor stapje. Dat kunnen wij heel goed vertalen naar het Europese niveau. Er zijn veel idealistische organisaties die voor het ideaal gaan, wij zijn voor concrete voorbeelden.”

Wat zou je mee willen geven aan de Jonge Democraten?

“Jullie moeten eigenlijk D66 aan de staart trekken om werk te maken van Europees Burgerschapsonderwijs in het Nederlands voortgezet onderwijs en in het MBO. D66 is heel goed in ‘onderwijs’ en heel goed in ‘Europa’, maar als je die twee nooit combineert, komt het er nooit. Ze moeten uit het eigen hokje stappen en met elkaar in gesprek gaan. Ik zie daar een rol voor de Jonge Democraten.”

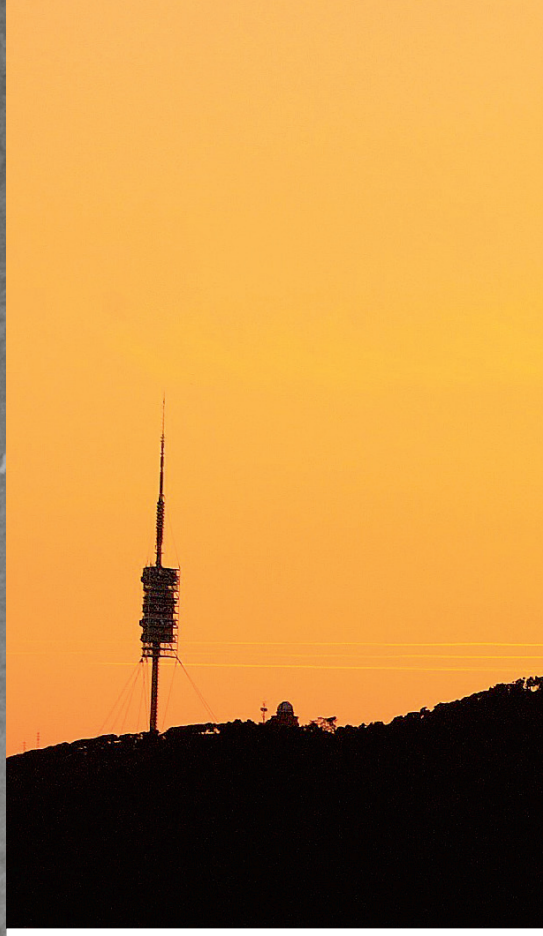

Tekst: Mart Roumen

Achter de grootse bouwwerken van Gaudi en Oriol Bohigas i Guardiola gaat een jarenlange geschiedenis van verongelijktheid schuil. De stad Barcelona gelegen in de bijbehorende regio Catalonië, bij veel lezers waarschijnlijk met name bekend om haar stranden, goede eten en toeristische trekpleisters, is het toneel van eeuwenlange bestuurlijke strijd.

Diep in het hart van iedere Catalaan zwerft een chauvinistische trots rond die in Nederland vrijwel onbekend is. Een trots, die zich gesterkt weet door symbolen, de liefde voor de plaatselijke voetbalclub FC Barcelona en een eigen taal. Toch siert het de Catalanen dat zij sinds de 18e eeuw écht op agressieve wijze in verweer gekomen zijn tegen ‘Madrid’. De hoofdstad die zich kenmerkt door een enigszins afwijzende houding richting de economisch sterkste regio: Catalonië, zowel cultureel als financieel. Zo was onder dictator Franco de Catalaanse taal verboden en zie je dat ook nu nog de meeste middelen verdwijnen naar de aandachtsregio’s.

Een referendum eind vorig jaar wees uit dat 80,7% van de Catalanen (opkomst: twee miljoen mensen, van de 5,4 miljoen stemgerechtigden) vóór onafhankelijkheid zou zijn. De Spaanse overheid erkende het referendum niet, waardoor het niet juridisch is in te zetten en slechts als raadgevend werd geoormerkt. Toch

Mart Roumen over Catalonië

‘Een revolutie, maar dan wel smart casual’

schreef de Catalaanse overheid mede door dit referendum vervroegde verkiezingen uit, om aan het sterke signaal gehoor te geven.

Een groepje Jonge Democraten toog naar Catalonië om daar in gesprek te gaan met parlementariërs, politiek geïnteresseerde jongeren én natuurlijk voor een knipoog van één van de Victors die ons door het programma leidden. De kern van het programma bestond uit een kennismaking met de plaatselijke politieke jongeren organisatie JNC, zeg maar de Catalaanse Jonge Democraten. De groep bezocht een congres en gingen met enkele van deze leden in debat over stellingen die betrekking hebben op Catalonië en de problematiek in Spanje.

Enkele hoogwaardige sprekers zorgden voor de inhoudelijke input van de Jonge Democraten. We spraken tijdens één van de vele sessies de woordvoerder buitenlandse zaken van Catalonië Marta Pascal, die ons toelichtte hoe ‘Madrid’ in de weg stond als het ging om het onderhandelen met andere landen en belangrijke bestuurlijke organen, zoals de EU. “Vorig jaar zijn we naar Madrid gegaan om Spaanse politieke partijen te vragen om de Catalaanse zaak te steunen in het parlement. Hun antwoord was: een directe nee. Ze hebben het gevoel dat Catalanen kwaadaardig zijn richting de Spanjaarden.” Eén van de eerste stappen die gezet zouden moeten worden in haar ogen is dat er grotere bevoegdheden naar Catalonië gaan op het moment. “Het plan om Barcelona aan het Europese spoornetwerk te koppelen is tegengehouden door het Spaanse parlement, met als argument dat Madrid als eerste aangesloten zou moeten worden. Veel van dat soort beslissingen worden niet op ratio, maar vanwege die afwijzende houding genomen.

‘Ze hebben het gevoel dat Catalanen kwaadaardig zijn richting de Spanjaarden’

Op het congres van het JNC viel met name de ongelooflijke professionaliteit op, waarmee deze politieke jongeren organisatie opereert. Bij afscheidingsbewegingen lijken sentiment, onderbuikgevoelens en emoties vaak de boventoon te voeren, zo niet bij dit JNC-congres. In het pittoreske Sant Cugat del Vallès, waar het plaatsvond, pleiten alle leden voor onafhankelijkheid, maar dan wel in overhemd en met argumenten. Noem het een smart casual revolutie.

Niet alleen de redelijke, goed beargumenteerde en vreedzame strijd van de Catalanen voor onafhankelijkheid viel op. Ook een uitstapje naar het integratieprogramma van de stad Barcelona maakte indruk op veel Jonge Democraten. Het niet pleiten voor integratie, maar juist voor een samenleving naast elkaar, met bijvoorbeeld een welkomstprogramma voor ‘nieuwe’ inwoners van Barcelona doet heel anders aan dan onze verharde discussies over het selecteren aan de poort. “Als je in Catalonië woont, ben je Catalaans, spreek je Catalaans en wil je ook Catalaans zijn”, vertelt Mr Miquel Esteve, raadslid van de stad Barcelona op het terrein van immigratie ons te vertellen. Integratie is eigenlijk volgens hem überhaupt geen probleem of politiek issue op dit moment.

Wanneer er daadwerkelijk stappen gezet zullen gaan worden op het gebied van een onafhankelijk Catalonië is maar de vraag. Al zullen de aankomende vervroegde verkiezingen (27 september) bepalend zijn als het gaat om de politiek-bestuurlijke lijn die gevolgd zal gaan worden. Van de zeven partijen zijn er op dit moment slechts twee die pleiten voor de huidige situatie, waarbij Madrid dus grotendeels de scepter zwaait in Catalonië. De missie van Victor & Victor is nog allerminst geslaagd, al zou het goed kunnen dat er dit najaar een vervolg van deze reis zal moeten komen.

Naakte leider stuwt ‘Spaanse D66’ tot grote hoogten

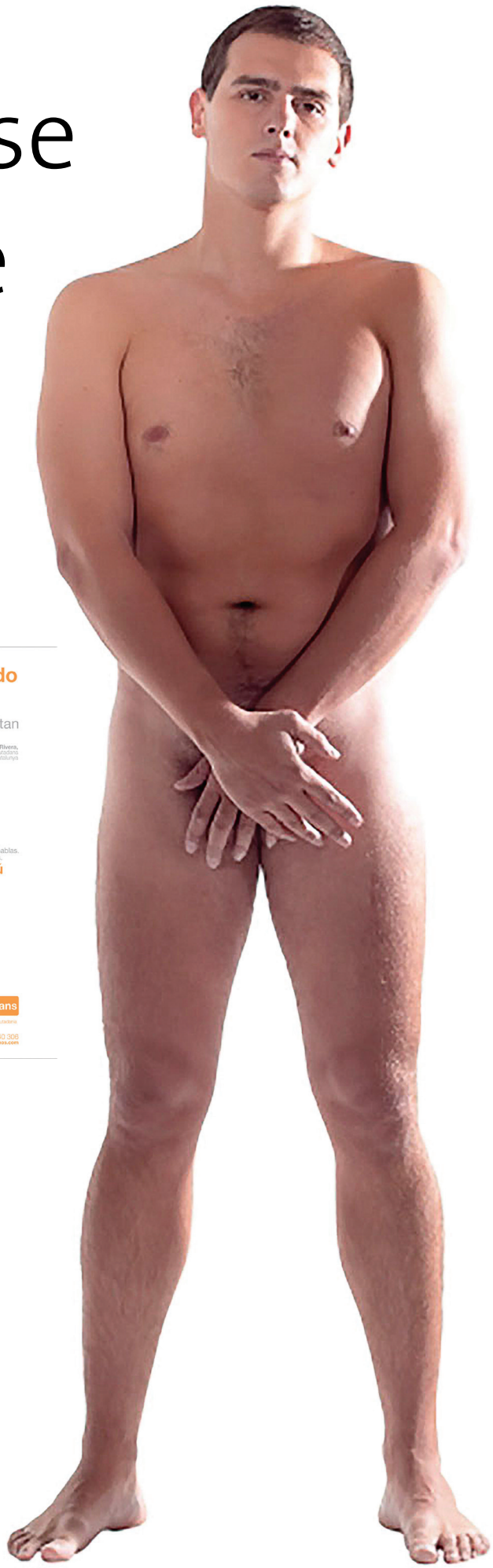

Tekst: Dion Mebius

Zo onschuldig als een pasgeboren baby, zo presenteert partijleider Albert Rivera van Ciudadanos zich graag. En dus ging de mediagenieke dertiger naakt op de foto tijdens de Catalaanse verkiezingen van 2006. Schoon van corruptie wil de voorman van Ciudadanos (Burgers) nu ook de landelijke politiek grondig gaan hervormen. Het lijkt erop dat het niet alleen bij dromen blijft: C’s, zoals de partij in de volksmond wordt genoemd, neemt in populariteit toe en schurkt in peilingen zelfs tegen de gevestigde partijen aan. ‘Het Spaanse D66’ lijkt daarmee een serieuze kandidaat te worden voor de landelijke verkiezingen van eind 2015.

De opkomst van Ciudadanos en haar populaire voorman zet de politieke verhoudingen in Spanje grondig op z’n kop. Het land is sinds de herinstallatie van de democratie in 1975 namelijk door slechts twee grote partijen geregeerd. De PSOE (sociaal-democratisch) en Partido Popular (rechts-conservatief) hebben bijna veertig jaar lang stuivertje mogen wisselen. Deze balans komt deels voort uit het problematische verleden van het land. Spanjaarden hebben decennialang de boot afgehouden als het om politieke veranderingen ging, bang als ze waren dat de vrede weer in het geding zou komen. Het verschafte de PSOE en PP een comfortabele basis, die cliëntelisme en nepotisme in de hand zou werken.

Nu er een nieuwe generatie is opgestaan in Spanje lijken de twee evenwel in de verdrukking te komen. Wekelijks komen corruptiezaken naar buiten die het blazoen van beiden in toenemende mate schenden. Bovendien hangt er nog altijd een vreemde zweem rond de PP van de zittende premier Rajoy: de partij komt voort uit een beweging waarin Francoisten massaal plaatsnamen na de val van het regime. De PSOE kampt niet met een dergelijk verleden, maar die partij wordt verantwoordelijk gehouden voor een groot deel van de financiële problemen die het land teisteren. Oud-premier Zapatero zou de huizenbubbel, die het land in een ongekende crisis heeft gestort, veel te laat hebben opgemerkt.

Als antwoord op de teleurstelling in de gevestigde politiek groeien het centrum-liberale C's en het veelbesproken links-populistische Podemos nu explosief, waardoor een machtsverdeling zoals in de afgelopen dertig jaar niet waarschijnlijk lijkt. De eerste tik is al uitgedeeld: tijdens provinciale verkiezingen in het zuidelijke Andalusië namen de twee nieuwe concurrenten samen 24 van de 109 stemmen in, waardoor er een coalitie zal moeten worden gevormd. Ongekend voor Spaanse begrippen. "Er zullen wellicht mensen zijn die morgen het nieuws lezen en denken dat ze hebben gewonnen, maar we weten allemaal dat het tweepartijenstelsel is gestorven", sprak Rivera opgetogen na de historische uitslag.

Catalaanse wortels

Een herhaling in de landelijke politiek lonkt, want Podemos en Ciudadanos zitten de twee grootmachten in de peilingen op de hielen. De uitdagers hebben onderling overigens nagenoeg niets gemeen. Podemos is de partij van de protesten, het Syriza van Spanje. Leider Pablo Iglesias is een intellectueel die de welvaart op een drastische manier wil herverdelen. Ciudadanos presenteert zichzelf daarentegen als het gematigde en liberale antwoord, zichzelf spiegelend aan vergelijkbare groeperingen in Noord-Europa. Rivera is daarmee de logische keuze voor Spanjaarden die met het verleden willen breken, maar Podemos veel te extreem achten.

In tegenstelling tot hun extreem-linkse collega's is Ciudadanos geen partij die pas sinds kort bestaat. De groepering heeft haar wortels in Catalonië, waar het in 2006 als Ciutadans (Catalaans voor hetzelfde woord) werd opgericht. De partij was een initiatief van enkele prominente Catalanen die het tijd vonden dat de politiek zich met 'echte problemen' ging bemoeien. Een van de speerpunten was (en is) de strijd tegen het Catalaanse nationalisme, dat een 'wij-zij-strijd' met Madrid in de hand zou werken. Nog altijd is een van de lijfspreuken van leider Albert Rivera 'Cataluña es mi tierra, España mi país y Europa nuestro futuro': Catalonië is mijn geboortegrond, Spanje mijn land, en Europa onze toekomst.

In de landelijke politiek wilde het tot dit jaar echter nog niet vlotten. De partij wist bij de landelijke verkiezingen van 2008 slechts 0,18% van de stemmen te behalen, waarvan het overgrote deel uit thuisbasis Catalonië afkomstig was. Drie jaar later deed C's zelfs helemaal niet mee bij de verkiezingen waar de huidige premier Rajoy met zijn PP aan de macht kwam. Dit was nog voordat de langdurige effecten van de financiële crisis zich zouden aftekenen in de Spaanse maatschappij. Nieuwe omstandigheden vragen om een nieuwe aanpak, en een steeds groter wordend aantal Spanjaarden denkt dat Ciudadanos daar de aangewezen partij voor is.

D66 met salsadip

Een van de unique selling points van C's is de nadrukkelijke wens voor meer Europa. De partij vergelijkt zichzelf daarin opvallend vaak met D66. Zo zei economisch adviseur Luis Garicano van Ciudadanos in gesprek met het NRC dat 'Je ons (van de partij, red.) sociaal-liberale beleid zou kunnen vergelijken met D66'. Ook lijsttrekker Ignacio Aguado van Ciudadanos in de autonome regio Madrid liet zich in gesprek met de Volkskrant iets soortgelijks ontvallen. "Misschien kun je ons wel vergelijken met het Nederlandse D66. We hebben volgende week in Madrid een overleg met ze. D66 doet het ook goed, toch?"Het klopt dat het pro-Europa-standpunt van C's niet de enige overeenkomst is tussen de partij en D66. Als enige in Spanje maakt het een halszaak van de scheiding tussen kerk en staat. Een precair punt in het land, aangezien het jaarlijks nog altijd een aanzienlijk bedrag aan de Katholieke Kerk overmaakt. Andere onderdelen van de progressieve visie zijn de legalisering van prostitutie, marihuana, en het mogelijk willen maken van (een vorm van) euthanasie. Ook in economische zin is de partij voorstander van 'de liberalisering van de economie, zonder de onderkant van de samenleving uit het oog te verliezen'.

Desondanks blijft Ciudadanos een soort D66 met conservatief Spaans salsa-dipje. Zo stellen Rivera en consorten een beperking van de abortus-mogelijkheden voor. Op dit moment is een ingreep mogelijk tot veertien weken mogelijk (verzachtende omstandigheden als verkrachting daargelaten). Ciudadanos wil hier twaalf weken van maken. Een ander heikel punt is de houding van de partij tegenover het Franco-tijdperk. Twee jaar geleden stemde het in het Catalaanse parlement nog tegen een veroordeling van het Francoisme, hoewel dat ook te maken had met het feit dat deze door Catalaanse partijen werd voorgesteld. "Wij zullen geen democratische lessen onder Barcelonees commando accepteren" sprak de leiding toen.

Frisse wind

Maar veel meer dan de som van verschillende standpunten is Ciudadanos een partij die staat voor een afrekening met het verleden. Voorman Rivera staat voor een open politiek, is benaderbaar voor de gewone man en presenteert zich als een modern bestuurder.

'Ciudadanos is een partij die staat voor een afrekening met het verleden'

Met zijn aanwezigheid op Twitter en Facebook windt hij de jonge kiezer om zijn vinger, terwijl hij ook bij oudere, gematigde Spanjaarden aan populariteit wint. Wie niet zit te wachten op de met corruptie doorspekte PP en PSOE, maar ook weinig ziet in het extreme Podemos, komt onvermijdelijk bij de slechts 36-jarige Rivera en zijn Ciudadanos uit. Ongeacht welke partij er aan de macht komt, worden het nog lange en moeilijke jaren voor Spanje. Het land worstelt met een groot begrotingstekort (over 2014 maar liefst 8%) en heeft pijnlijke maatregelen moeten nemen om dat niet nog verder op te laten lopen. Bovendien is de werkloosheid torenhoog: meer dan twintig procent van de bevolking zit nog altijd zonder baan, een cijfer waarin de Spaanse jongeren buitenproportioneel zijn vertegenwoordigd. Met Ciudadanos is er in ieder geval een partij opgestaan waar niet al van tevoren een diepe zucht bij gepaard gaat. Spanje heeft een frisse wind nodig; 'Democraten sesenta y seis' zou die wind kunnen zijn.

Als we echt staan voor onderwijs, moeten we onze militairen niet vergeten

Tekst: Patrick van Gogh

Het is een vrijdagmiddag, net over drieën. Ik stap in de Intercity richting Utrecht Centraal. De trein is al wat aan de late kant en ik kijk nog even op mijn horloge wat de precieze tijd is. Dat wordt krap met de overstap in Utrecht, denk ik. De conducteur fluit, de deuren gaan dicht. Maar net voordat de deur volledig gesloten is verschijnt de ongegeneerde stalen neus van een dikke legerkist tussen de deur. De deur gaat weer open en er stormt een legioen aan gierende pubers gekleed in truien met het logo van het Koning Willem I College erop gedrukt, legerprintbroeken en kisten met stalen neuzen binnengestormd. Schaamteloos gooien ze hun grote plunjezakken overal neer, waardoor er geen ziel meer kan staan. Terwijl ik aan de kant probeer te gaan om niet overspoeld te worden door deze zee van puberale grappen en opgefokte studenten struikel ik nog bijna over een van de tassen die ze zojuist midden op de doorloop hebben neergegooid. “En dat moet ons land verdedigen dan, dit stelletje aso’s?” vraag ik mezelf af.

Het sentiment rond militairen is de afgelopen decennia op zijn zachts gezegd niet echt positief, zeker niet bij veel Jonge Democraten. Hebben we vandaag de dag nou echt een leger nodig? Ik bedoel, we zitten toch bij de EU en bij de NAVO? Wie valt ons nou binnen, niemand toch? Daarnaast moet je haast wel gek zijn om de ambitie te hebben om in Afghanistan op terroristen te gaan schieten.

Maar de Nederlandse soldaat is meer dan alleen een puberale jongen die in een schietputje in Afghanistan gaat zitten. Als land dat zich verantwoordelijk voelt voor de minder bedeelden op deze wereld vertegenwoordigt onze militair wereldwijd de idealen van de Nederlandse staat door hulp te bieden aan lokale bevolkingen en misdaad op te sporen. Het zijn ordehandhavers, hulpverleners en vertegenwoordigers van de Nederlandse staat.

Een veilige, stabiele omgeving kan wel gezien worden als een van de fundamentele basisbehoeften van de mens. Aan de missies van de VN gericht op het creëren van stabiliteit en veiligheid, draagt Nederland bij, met name op gebied van training, communicatie en verkenning. De soldaat dient hierbij als het verlengstuk van de Nederlandse staat. Zonder militairen die bereid zijn om humanitaire hulp te gaan verlenen aan mensen in nood, terreur op te sporen en veiligheid te creëren, kan Nederland niet bijdragen aan de vredesmissies en humanitaire hulp die wereldwijd geboden wordt.

Dit doet de soldaat niet alleen door lokale misdadigers op te sporen in oorlogsgebieden en hulp te verlenen! Stabiliteit dient opgebouwd te worden, het is niet iets wat zo maar ontstaat nadat de lokale terrorist opgespoord en vervolgd is. Humanitaire hulp is van cruciaal belang, maar op korte termijn rampen bestrijden draagt niet bij aan een langetermijnoplossing voor de staat waar hulp aan wordt geboden. We willen geen landen die afhankelijk zijn van ontwikkelingshulp en we dienen dan ook de lokale regering, waar de soldaat hulp aan verleent, klaar te stomen om op eigen benen verder te gaan. Door trainingen en opleidingen te bieden aan lokale politie- en militaire machten draagt de soldaat bij aan regionale lange termijn stabiliteit. Zo bestrijden we niet alleen de lokale ramp, maar zorgen we er ook voor dat de lokale regering bij een volgende ramp beter voorbereid is.

Als Jonge Democraten staan we voor verdere specialisatie van Nederlandse militairen. Sluit dit dan ook niet aan bij het onderwijzen van lokale veiligheidsdriehoeken? Als land met veel militaire kennis, zouden we in de toekomst onze krijgsmachten kunnen specialiseren om onder andere lokale regeringen in onveilige regio's op te leiden en te trainen. Een onderwijzersmacht, als onderdeel van defensie. De docenten van defensie die bijdragen aan een veiligere wereld dienen niet vergeten te worden door een partij die voor onderwijs staat.

Het is makkelijk om de krijgsmacht te zien als een gedateerd concept gericht op interstatelijke conflicten en terreurbestrijding. De Nederlandse krijgsmacht is meer dan dat. Het zijn mannen en vrouwen die staan voor een veilige wereld, waarin geen zwakke staten meer bestaan. Het is een macht die over langer termijn bijdraagt aan het elimineren van de behoefte naar ontwikkelingshulp. Door lokale overheden op te leiden op diverse niveaus, dragen ze bij aan de zelfstandigheid en stabiliteit van deze landen. Als we als Jonge Democraten dan ook echt staan voor onderwijs, kunnen we onze globale docenten niet vergeten.

Milan Assies, Secretaris Internationaal Jonge Democraten

"Terecht wordt in dit artikel gewezen naar het brede takenpakket van het leger. Militairen zijn er niet alleen om te strijden, maar ook om buitenlandse overheden op verschillende niveaus op te leiden zelfvoorzienend in hun veiligheidsbehoefte te zijn. Dit is van essentieel belang, omdat een stabiele, veilige omgeving noodzakelijk is voor het bloeien van een staat. Dat bij de broodnodige specialisatie van het Nederlandse leger juist deze educatieve kracht nadruk krijgt, lijkt me dus van belang. Natuurlijk moet het proces van specialisatie gepaard gaan met intensieve Europese samenwerking. Als de Europese partners niet langs elkaar maar met elkaar werken, de beschikbare middelen efficiënt inzetten en bereid zijn kennis en ervaring op structurele basis te delen, dan vergroten we niet alleen onze militaire slagkracht, maar ook onze mogelijkheden om buitenlandse overheden zo snel en goed als mogelijk voor de veiligheid van haar eigen inwoners te laten zorgen."

Frerik Kampman
Geïntrigeerd door de Arabische wereld

Tekst: Julian Lambermon

Eind-2011 stond een groep JD'ers aan de wieg van wat inmiddels een duurzaam internationaal project is gebleken. Frerik Kampman was daar één van. Als oud-student Arabisch, geschiedenis en migratiegeschiedenis heeft de Arabische wereld hem altijd geboeid. Inmiddels werkt hij bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken en keerde hij pas recent terug uit Cairo, waar hij op de ambassade werkte. "Het is een luxe dat wij in Nederland jongerenpolitiek kunnen bedrijven als een doel op zich, en niet in dienst van een moederpartij."

Bierviltje tot Beleid

Veel jongerenorganisaties in Nederland richten zich op internationale samenwerking. Zij oriënteren zich doorgaans op bepaalde delen van de wereld, afhankelijk van de politieke ontwikkelingen aldaar. Waar dat in de jaren '90 voornamelijk Oost-Europa was, ontstond enkele jaren geleden het gevoel dat men zich op het Midden Oosten moest gaan richten. "We vonden dat het goed zou zijn als Europese jongerenpartijen een hand uit zouden steken naar Arabische generatiegenoten om te kijken wat er mogelijk is. Laten we leren van elkaar. Wat betekent zo'n Arabische Lente voor de mensen daar? Ik ben – ondanks alles- nog altijd van de school die vind dat de Arabische Lente een enorm wijze les is geweest voor de mensen en jongeren in die landen."

Bij een IFLRY-congres in Istanbul werd de eerste officiële oproep gedaan, waarna al snel een succesvol team gevormd werd. "Robert Wintraecken (toenmalig Internationaal Secretaris) vroeg mij om bij het team aan te sluiten aangezien ik tijdens de revolutie in Egypte zat. Dat was voor mij een enorm leuke kans om mijn slapende lidmaatschap eindelijk in te vullen. Het eerste jaar stond het team onder leiding van Floris Kreiken, oud-voorzitter van de JD."

Het team zou uiteindelijk Team Arab Transition gaan heten. Het is nog altijd een actieve club JD'ers, die recent nog Tunesië bezochten. "Dat was toevalligerwijs ook het land waar alles mee is begonnen. We troffen daar een partij genaamd Afek Tounes die op dezelfde verfrissende manier dacht als wij.

"Na die training heb ik het van Floris over mogen nemen en werd ik voorzitter van het team. Er was een enorme klik met iedereen, waaronder met Pauline Kastermans als Internationaal Secretaris van het Landelijk Bestuur." Niet lang daarna nam het team zowel een letterlijke als figuurlijke vlucht. "Met onmisbare steun van IDI (Internationaal Democratisch Initiatief) hebben we snel daarna een aantal trainingen kunnen geven in Tunesië. Inmiddels hebben we een duurzame relatie opgebouwd. Dat is organisaties als JS of de JOVD niet gelukt."

Kampman haalt veel vreugde uit het feit dat het team zo goed is opgevolgd. Inmiddels is Emiel Bijlmakers voorzitter en heeft hij het heel goed opgepakt. "Een nieuwe voorzitter helpt daarbij. Als je tijden als voorzitter aanblijft, wordt het steeds moeilijker om je op te volgen." De samenwerking met Afek Tounes bestaat nog steeds, en in september dit jaar verwacht de JD een aantal delegaties op bezoek. "Het is mooi om te zien dat een nieuwe groep mensen er weer een heel nieuwe impuls aan geeft."Vanuit zijn positie als voorzitter van het Team Arab Transition werd de groep actief betrokken bij het verband van liberale jongeren in de regio. "De JD is daar uitgenodigd en heeft geholpen een regionaal netwerk op te bouwen, waar je naast Tunesiërs ook in aanraking komt met landen als Marokko, Libanon, Jordanië, Egypte, en nog vele anderen." Die samenwerking is steeds formeler geworden. Inmiddels is de groep regional member van IFLRY geworden en draagt zij de naam Arab Youth Union for Freedom and Democracy.

'De Arabische Lente een enorm wijze les is geweest voor de mensen en jongeren in die landen'

"De organisatie wilde graag als Arabische Federatie door het leven gaan. Daarbij vroegen we ons af wat Arabisch betekent. Sluit je daarmee de Koerden in Noord-Irak uit? Om maar niet te zwijgen over Israël. Er gingen zelfs stemmen op om in de statuten op te nemen dat hun leden geen verbanden mochten hebben met Israël." Het bleek een lastig parket voor de Europese jongerenorganisaties. "We kunnen als JD wel vrolijk een resolutie aannemen over Israël/Palestina, maar hier hoor je dat vraagstuk op een hele andere en concrete manier terugkomen. We kunnen leren hoe anti-Israël de Arabische wereld is, of soms juist niet. Progressieven kunnen over het algemeen het verschil zien tussen de inwoners en de staat Israël, maar het blijft een pijnpunt."De Arabische landen hebben Kampman veel geleerd. In deze gebieden zijn geheel andere vraagstukken aan de orde dan hier in Nederland. "Hoe richt je een land in dat vanaf de grond wordt opgebouwd? De rechtstaat, het politieke systeem... Het maakt het veel emotioneler dan de Nederlandse politiek." De Nederlandse politiek is zo ontwikkeld dat het vaak slechts over de marge gaat, aldus Kampman. Grondwetswijzigingen in Nederland duren jaren en zijn zelden fundamenteel. "Daar is men bezig om in zeer korte tijd een geheel nieuwe grondwet aan te nemen, en discussieert men over wat het nieuwe systeem überhaupt moet worden. Hoe geven we democratie vorm, en hoe is het eigenlijk om vrij politiek te kunnen bedrijven? Hoe maak je compromissen op thema's waar je vrienden voor zijn gestorven? Het is een luxe dat wij het kunnen hebben over hervormingen in onderwijs, legalisering van drugs, over de verschillen tussen liberalisme en de sociaaldemocratie. Dat is daar nog niet aan de orde."

"Het Midden-Oosten grossiert in belangrijke thema's. Terrorisme en de opkomst van IS, het oneindige Israël-Palestina dossier, mensenrechten, migratiestromen, noem maar op. Veel van die thema's raken Nederland en dus de Jonge Democraten. Het is enorm boeiend om over die thema's in debat te gaan met mensen die ín die regio wonen, er elke dag mee te maken hebben en daardoor vaak een veel pragmatischere kijk op zaken hebben. Dat geldt uiteindelijk niet alleen voor het Midden-Oosten, maar is daarmee met alle internationale mogelijkheden die de JD biedt een waardevolle aanvulling op je JD-tijd."

De puinhopen van twee jaar Montfort

Nu tijdelijk maar 10 euro! Al meer dan 800 keer verkocht! Te pinnen op elke afdeling!

Lieve Robert

DE KRANT VAN WAKKERE JONGE DEMOCRATEN

No. 1 – 3e jaargang – Hoofdredactie: mr. Paroza – 1 pagina – juni 2015

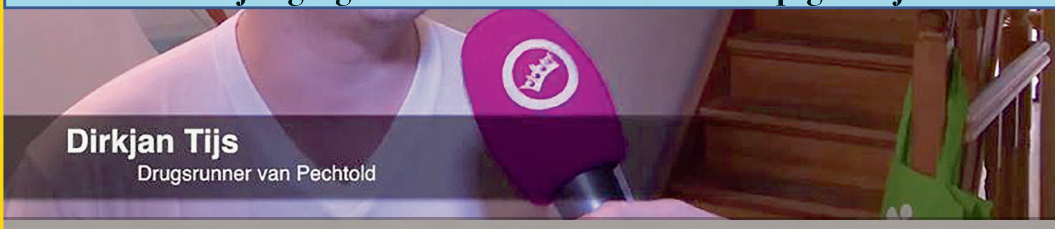

DENK AAN DE GRAPPEN DIE WE HADDEN KUNNEN MAKEN!

Ik denk dat we iets moois hadden, jullie en ik, de basis om magische dingen te doen. Dat gaat nu allemaal niet meer door, helaas. Ik ben zo van stress dat ik - zelfs terwijl ik onder een palmboom in zonnig Californië zit - mij toch geroepen voel om mij tot jullie te richten. Ik heb namelijk op mijn vakantielocatie de mail ontvangen dat ik geen congresvoorzitter mag worden, omdat nieuwe mensen ook een kans moeten krijgen. Een belachelijk standpunt natuurlijk. Wat is er gebeurt met nepotisme en cliëntelisme, zo lang de ruggengraat van onze fraaie vereniging?

Begrijp me niet verkeerd: ik denk dat een ruwe variant als Malu Pasman ook de kans verdient om zich te bewijzen (die meid gaat nog ver komen), maar ik denk aan de grappen die we hadden kunnen maken! Man man man, ik had een hele routine uitgewerkt met een harpoengeweer, een luchthoorn en wat babyschildpadden. Ik zal niet op de details ingaan, maar: hilarisch! Zeker 0,7 keer grappiger dan dingen die ik normaal zeg. (Disclaimer: dit is een inschatting.) Ik ga er vanuit dat een aantal JD’ers deze tekst zullen lezen tijdens het congres. En een van de redenen dit dit wordt gelezen is omdat verf zien drogen spannender is dan wat er nu in de congreszaal gebeurt. Dat ben ik met jullie eens beste JD’ers. Ik had dat moment graag voor jullie opgefleurd. Het had zo mooi kunnen zijn.

Mistroostige kusjes,
Robbert

EXCLUSIEF INTERVIEW MET RADICALE D66’ER

’Ik ben lid geworden in 2012. Tijdens de verkiezingen was ik het bizarre geluid van de linkerflank (SP) en de rechterflank (PVV) zo beu, dat ik me heb aangemeld. Pechtold verwoordt precies wat ik ook altijd denk, hij is zo’n type waarvan je denkt: alles wat hij zegt, daar zit wat in. Ik kan me opwinden over populisten zoals Rita Verdonk, Geert Wilders en Pim Fortuyn. Schreeuwen is leuk, maar dan? Ik heb me aangemeld zodat ik het goede geluid in het midden kan laten horen. Of ik de straat op ga? Dat is niet echt mijn manier van mensen overtuigen om ook op D66 te stemmen. Nee, op straat kom ik niet. Als mensen iets posten op Twitter reageer ik wel eens met ‘Waarom zeg je dat?’ Op die manier hoop ik mensen het goede geluid te laten horen. Als ik uit eten ga, hoop ik altijd dat ze een soort van combigerecht hebben. Het is niet mijn stijl om heel erg hard te zeggen dat ik bijvoorbeeld biefstuk neem. Nee, wat mij betreft stel ik het echte kiezen zo lang mogelijk uit. Ik weet nu toch niet wat ik over een uur wil eten?! Ik ben wel heel erg voor Europa, maar dan wel heel erg kritisch. Want Europa is leuk, maar we moeten er wel wat aan hebben, zeg ik altijd tegen mijn vrienden. Als ik mezelf opwind is het als het over voetbalsupporters gaat, ik snap die spreekkoren niet en de haat die zij uitdragen. Niets voor mij. Ik heb wel eens in een skybox gezeten, toen zei ik nog tegen mijn buurman wat van een spreekkoor over homoseksualiteit: ‘wat een primitief volk’, we hebben toen wel even gelachen. Ik hou wel van voetbal hoor, maar ik ben niet echt heel erg voor één club: dat leidt toch maar tot strijd. Als ik een avondje vrij heb vind ik het heerlijk om een goede CD te draaien van Bach of van Mozart. Ook ben ik geregeld in het concertgebouw, buiten dat je daar van voortreffelijke muziek kunt genieten, ontmoet je ook altijd leuke mensen. Soms spring ik zomaar op een willekeurige avond op mijn OV-fiets om ‘een concertje’ mee te pakken. Altijd handig voor je netwerk. Ik moet wel eens lachen als ik daar ook mensen uit de provincie tref. Op één of andere manier pik je ze er zo uit, een ongestreken blouse of een rugby-polo, soms zelfs gewoon een T-shirt. Meestal heb ik dan wel een leuk gesprek met ze hoor. Ik heb zelfs eens iemand uit Enschede gesproken daar, en we hebben nog geregeld contact. En zo zie ik ook D66 wel een beetje. Ik heb daar zoveel gelijkgestemden ontmoet, echt fantastisch. Ik hoop dat we de grootste partij worden binnenkort en zal daar ook zeker – in mijn netwerk – mijn steentje aan bijdragen. Pechtold is goed bezig.”

•Demo haalt deadline!

Den Haag

- ‘Voorzitter levert op tijd stukken in
- ‘Davira heeft dominantieprobleem.’
- Hypocriet LB: ‘Ik heb nog nooit XTC gebruikt’
- #JESUISSJUUL

‘Ik ben het beu heel de tijd als lustobject te worden gezien’

ROTTERDAM Sommige Jonge Democraten zijn zo ongelooflijk knap dat ze altijd en overal aandacht krijgen. De gevaren van knap zijn worden veelal onderschat, waardoor er soms een noodkreet aan te pas moet komen alvorens tot sommige jagers doordringt dat ze langzaam in het stalkingcircuit terecht komen. In Rotterdam plaatste één van die hunks de volgende tweet: ‘Ik ben het beu heel de tijd als lustobject gezien te worden’, waarmee hij potentiële jagers van zich af wist te houden. Of het succesvol is wil de bloedmooie Jonge Democraat niet vertellen aan de DEMO. Al komt het wellicht ook omdat het hem niet gevraagd is.

VOORMALIG SECRETARIS INTERNATIONAAL: WERELDKAMPIOEN BISEKSUELEGOLFSURFEN

Klachtenservice Lieve Robert

Voor klachten en gevonden spelfouten verwijzen we u graag naar onze klachtenservice, die helaas alleen werkte tot 1 juni 2015. Voor nieuwe klachten adviseren wij u om contact op te nemen met het shared service-service centre in Moldavië en/of België (deze is enkel nog per giro 555 te bereiken of per Fyra). Onze medewerkers aldaar zijn wegbezuinigd en vallen daarom niet meer onder CAO, maar wel op de klappende kaken van de persvoorlichter. In een reactie zegt hij niet veel, want hij wordt nooit gebeld. Desalniettemin kunt u met klachten terecht bij: 06 21 90 81 66 .

Colofon

32e jaargang - nummer 2 – zomer 2015
DEMO is een uitgave van de Jonge Democraten, onafhankelijke politieke jongerenorganisatie sinds 1984.
Oplage 7500 stuks

Kopij
Demo@jongedemocraten.nl

Hoofdredacteur:
Mart Roumen

Adjunct-hoofdredacteur:
Dion Mebius

Redactie:
Jesse de Jong, Julian Lambermon, Michiel van der Linden, Timothy Langstraat, Malu Pasman, Nikolai Jacobs, Patrick van Gogh, Jacqueline Brand, Jelle Ages

Politieke cartoon:
Tom van Boekholt

Fotografie:
Meriam de Lange, Edwin Bakker, Julian Lambermon

Art Director:
Edwin Bakker

Vormgevers:
Ingrid Weerts, Nick Leone, Niels Joorman , Brigitte van Tienen

De DEMO bedankt verder:
Harry van Bommel, Willem Post, Luc Dabekaussen, Bas Heijne, Sjoerd Sjoerdsma, Jan Paternotte, Milan Assies, Dirkjan Tijs, Astrid Zwinkels, Friso Bonga, Manuel Buitenhuis, Frerik Kampman, Mr. Paroza, La Chouffe, alle aanwezigen JDSM, Snuffie, alle afdelingen en het landelijk bestuur!

Landelijk bestuur JD
Postbus 660
2501 CR Den Haag
070 – 364 19 17
info@jongedemocraten.nl
www.jongedemocraten.nl

Drukker
Veldhuis Media BV
Kanaaldijk OZ 3
8102 HL Raalte
Postbus 28100 AA Raalte
0572 – 34 97 00
info@veldhuis.nl
www.veldhuis.nl

Wil je DEMO voortaan liever alleen digitaal ontvangen? Mail dan naar digidemo@jongedemocraten.nl.

Adverteren in DEMO? Mail naar demo@jongedemocraten.nl

'HET ONTBREEKT VVD AAN MOREEL KOMPAS'

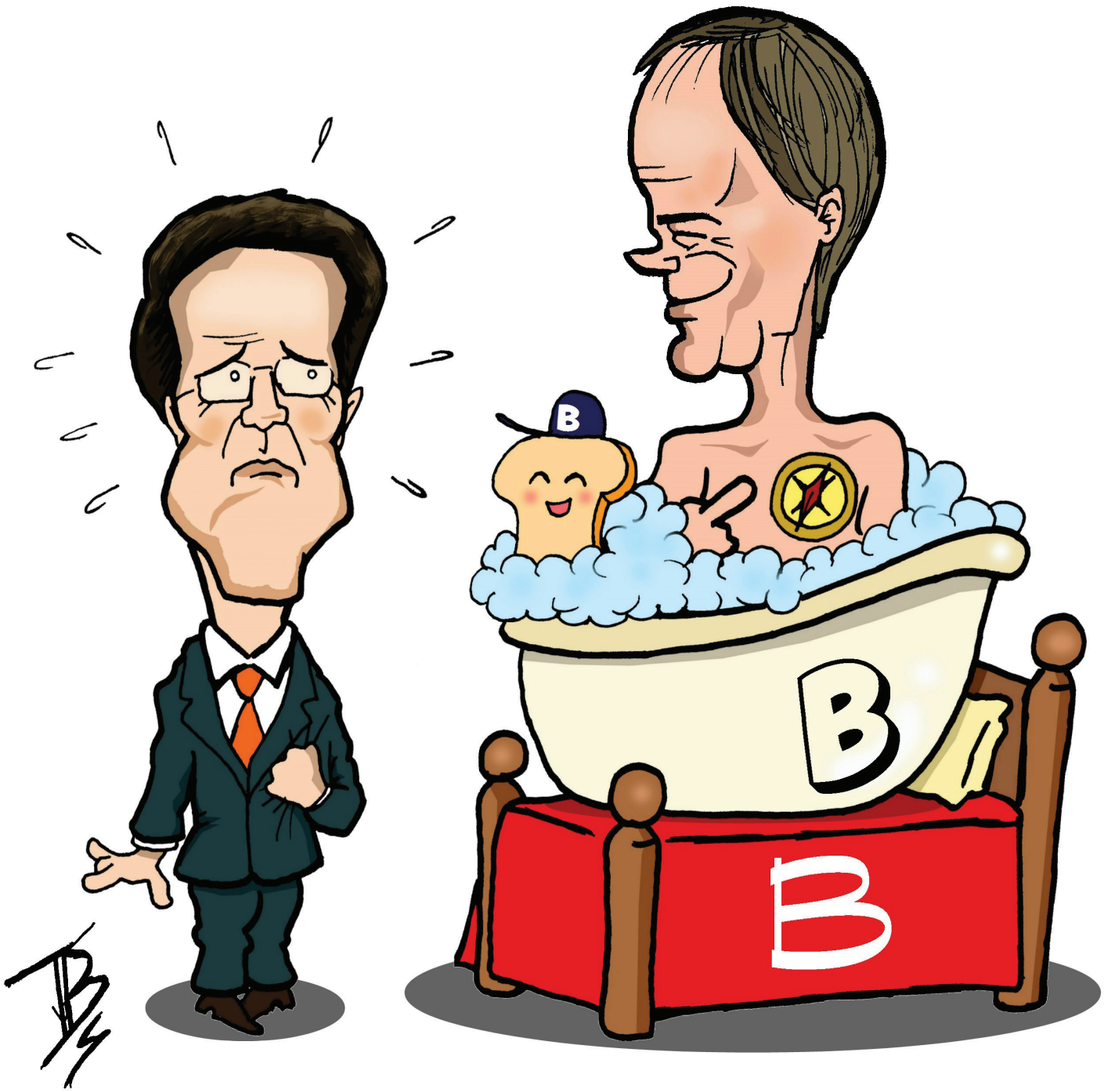

Van Mierlo: ‘Macht mag nooit onomstreden zijn’

Ledenmagazine JONGE DEMOCRATEN

DEMO

NUMMER 7, SEPT 2015

Pechtold: ‘Je zult mij echt van mijn stoel af moeten krijgen’

Timmermans: ‘Wakker worden, het kán misgaan!’

Van Rossem: ‘De kiezer is gruwelijk stom’

Boris van der Ham veelgenoemde fractievoorzitter

Van de hoofdredacteur

Het verleden heeft uitgewezen dat er na een sterke leider een vrije val volgt van onze moederpartij. Na het afscheid van Van Mierlo, Terlouw en ook na Dittrich was er veel gerommel bij D66. Het succes van ons gedachtegoed lijkt heel erg te hangen aan het profiel van onze partijleider. We mogen daarom trots zijn dat Pechtold inmiddels negen jaar succesvol de kar trekt. Er is stabiliteit, duidelijkheid, rust en met name in de grote gemeentes, provincies en Europa hebben 'we' ongelooflijk goede verkiezingsuitslagen behaald onder zijn bewind.

Door: Mart Roumen

In de zomer lijkt hij zich opgeladen te hebben om de komende periode écht stappen te gaan zetten. Hij is strijdbaar, scherp en komt in deze DEMO met drie nieuwe thema's waarop hij zich met zijn fractie wil gaan profileren. Een goede ontwikkeling voor onze partij en een goede ontwikkeling voor ons land.

Maar hoe goed de 49-jarige Pechtold het ook doet, het 'verhaal van D66' lijkt op het moment met name door één man vertolkt te worden. We luisteren naar een band, waarvan de ijzersterke frontman al negen jaar alleen de 'oehtjes' en 'ahtjes' aan zijn goed zingende muzikanten laat. Dat gaat lang goed, maar langzaam snak ik naar een tweede stem. Op specifieke portefeuilles pakken Tweede Kamerleden hun verantwoordelijkheid als spokesman, maar hoeveel mensen op straat kennen Sjoerd Sjoerdsma of Vera Bergkamp? Een zorgelijke situatie, omdat het niet zo kan en mag zijn dat er bij een eventueel vertrek van Pechtold als fractievoorzitter – het liefste als minister-president – onze partij wederom een vrije val zou kunnen vertonen. Juist nu het zo goed gaat is er alle tijd om leiders-in-spé naar voor te schuiven die op een andere manier 'ons verhaal' vertolken. Voor een partij waar hervormingen en vernieuwingen centraal staan, en die jeugdigheid en hedonisme uitstraalt, wordt er vrij weinig nagedacht over leiderschap in onze partij.

De functie van de Jonge Democraten is om de luis in de pels te zijn. Daarom hebben we – en dat zal D66 niet leuk vinden – een aantal mensen gevraagd om hun mening te geven over 'de nieuwe leiders' van D66. Veel Jonge Democraten geven de voorkeur aan Boris van der Ham, mocht Pechtold het torentje in promoveren. Hij speelt 'het spel' goed door politiek zichtbaar te blijven via zijn rol als voorzitter van het Humanistisch Verbond, de publicatie van zijn boeken, maar ook door in de vele afdelingen van de JD maandelijks op te komen draven. Tegelijkertijd lijken veel niet-JD'ers weinig heil te zien in het partijleiderschap van de kale Amsterdammer. In grote gemeentes zoals Amsterdam (Jan Paternotte) en Nijmegen (Rob Jetten) zitten er 'Jonge' Democraten aan het roer, die wellicht de potentie hebben om stappen in die richting te zetten. In ieder geval zien we met name – de overigens weinig genoemde – Paternotte veelvuldig voorbij komen op de landelijke televisie. Teken aan de wand?

De JD zou D66 eindelijk eens scherp moeten houden! In deze fase van D66 is er meer dan ooit behoefte aan het agenderen van nieuwe thema's en het uitstippelen van een koers. Daar komt bij dat – gezien het feit dat Pechtold nog de passie en scherpte heeft om jaren aan het roer te staan – de kans groot is dat zijn opvolger op dit moment nog rijpt in de luwte van de Jonge Democraten.

'We luisteren naar een band, waarvan de ijzersterke frontman al negen jaar alleen de 'oehtjes' en 'ahtjes' aan zijn goed zingende muzikanten laat'

Deze letters zullen worden gelezen door hem of hopelijk haar. Ik sluit me daarom bij Pechtold aan dat het allemaal wel wat steviger kan en mag bij de Jonge Democraten. D66 is niet gebaat bij conformisme en volgzaamheid, maar bij uitdaging, scherpte, idealen en leiderschap. Laat het komende jaar het jaar zijn waarin de Jonge Democraten zich onderscheiden en een meerwaarde bieden. Niet alleen voor onszelf, door te neuzelen over een eigen kantoorpand, maar juist voor de gehele samenleving, door ons gedachtegoed sterk over te brengen. Wellicht tot grote frustratie van Alexander en D66, maar op termijn zal dat meer worden gewaardeerd. De leiders van morgen zitten in ons midden. Nu bij de JD, straks bij D66. Laten we voorkomen dat D66 wederom 'langs de afgrond' zal gaan als minister-president Pechtold straks afstand van 'zijn' fractie moet nemen. Met eigen agenda, en wellicht met eigen mensen.

Inhoud

02. Hoofdredactioneel Commentaar
Tja, enig narcisme is ons ook niet vreemd

04. Update vereniging
'Want hey! Wij organiseren écht toffe dingen'

06. Voorzittershamers
Zowel van de scheidend als van de nieuwe voorzitter

08. Alexander Pechtold, negen jaar later
Voormalig DEMO-hoofdredacteur kijkt terug op vernietigende column

10. Interview Alexander Pechtold
Partijleider D66 over zijn toekomst en die van de partij

16. Column Chris Aalberts
'De jonge garde JD'ers is gewoonweg te laat'

18. Wat als Pechtold in het torentje raakt?
Prominenten en JD'ers over de mogelijke opvolger van Alexander Pechtold

22. De formatie: Boris van der Ham
Maar wisten jullie dat hij ook boekjes verkoopt?

24. Interview Maarten van Rossem
'Laat de politiek aan mannen van boven de zestig'

28. Column Julian Lambermon
'Dit D66 gaat politiek succes niet behouden'

30. Vrouwen in D66
Een aantal stellingen over het vrouwenbeleid intern en extern van D66

34. Interview Frans Timmermans
'Tijd voor de generatie van de idealen zonder idealistisch te zijn'

40. Biervilt je tot Beleid
Voormalig JD'ers Kaj Leers laat licht schijnen over spindocters in de politiek

42. Lieve Robert
Op de hoogte van de laatste informele ontwikkelingen?

44. Cartoon
Tom van Boekholt heeft er weer wat prachtigs van gemaakt!

Colofon

32e jaargang - nummer 3 – september 2015
DEMO is een uitgave van de Jonge Democraten, onafhankelijke politieke jongerenorganisatie sinds 1984.
Oplage 5200 stuks

Kopij
Demo@jongedemocraten.nl

Hoofdredacteur:
Mart Roumen

Adjunct-hoofdredacteur:
Scheidend: Dion Mebius
Nieuw: Julian Lambermon

Redactie:
Jesse de Jong, Timothy Langstraat, Nikolai Jacobs, Patrick van Gogh, Jacqueline Brand, Ingrid Weerts

Eindredactie:
Malu Pasman, Ayla Schneiders

Cartoonist:
Tom van Boekholt

Fotografie:
Meriam de Lange, Julian Lambermon, Malu Pasman

Art Director:
Edwin Bakker

Vormgevers:
Ingrid Weerts, Niels Joorman , Brigitte van Tienen, Rik van Berkel, Edwin Bakker

De DEMO bedankt verder:
Alexander Inia, Alexander Pechtold, Chris Aalberts, Arnout Maat, Boris van de der Ham, Maarten van Rossem en z'n vrouw, Ayla Schneiders, Tieneke Clevering, Astrid Zwinkels, Frans Timmermans ook bij tweede poging, Kaj Leers, Geer en Goor, Mr. Paroza, La Chouffe, alle leden bij zomeroffensief, alle afdelingen en het landelijk bestuur!

Landelijk bestuur JD
Postbus 660
2501 CR Den Haag
070 – 364 19 17
info@jongedemocraten.nl
www.jongedemocraten.nl

Drukker
Veldhuis Media BV
Kanaaldijk OZ 3
8102 HL Raalte
Postbus 28100 AA Raalte
0572 – 34 97 00
info@veldhuis.nl
www.veldhuis.nl

Wil je DEMO voortaan liever alleen digitaal ontvangen? Mail dan naar digidemo@jongedemocraten.nl.

Adverteren in DEMO? Mail naar **demo@jongedemocraten.nl**

Wat is de demo?

JONGE DEMOCRATEN

De DEMO is het onafhankelijke magazine van de Jonge Democraten. De DEMO houdt scherp. Zowel op politiek als op bestuurlijk niveau tracht de DEMO al jaren te prikkelen, uit te dagen en – soms ook – te controleren. Iedere Jonge Democraat die de DEMO dicht slaat zou nieuwe inzichten gekregen kunnen hebben. Zowel intern als extern. Door de onafhankelijke positie heeft de DEMO de verantwoordelijkheid en de positie om ook interne zaken aan te kaarten, en zal dat niet nalaten mocht het nodig zijn. Een oud medium, met een moderne boodschap.

VACATURE:

De DEMO is op zoek naar een enthousiaste vormgever die het leuk vindt om te leren en ook stiekem al wat ervaring heeft met het opmaken van pagina's, en van Chouffe houdt. Mail voor 20 september naar demo@jongedemocraten.nl

Boris van der Ham: de rol van religie

Door: Rob Martens

Wie op 25 juni naar Nijmegen kwam om een partijtje Christenen te pesten, kwam bedrogen uit. De avond met Boris van der Ham, voorzitter van het Humanistisch Verbond, was genuanceerder dan veel Jonge Democraten op voorhand hadden verwacht. Waar veel Jonge Democraten kwamen met voorstellen om het bijzonder onderwijs af te schaffen, of om religieuze feestdagen niet meer landelijk te vieren, ging Boris niet in hun gedachten mee. Hij stelde dat het Humanistisch Verbond er was om iedereen vrij te laten in hun geloofsovertuiging, of dat nou Christelijk bent of atheïstisch. Over dit standpunt werd op de borrel naderhand nog veel gesproken – golden deze individuele vrijheden ook voor mensen met wie je het niet eens was?

Leve de koning? / Fuck de koning?

Door: Edwin Bakker

'Het is het hete hangijzer op vele congressen. Zijn we voor of tegen de koning als staatshoofd? Daarom werd op het Zomeroffensief in Arnhem-Nijmegen de mening gepeild van de nieuwe studenten van de Radboud Universiteit.'

Zomers potentieel in Pechtolds achtertuin

Door: Ingrid Weerts

Met een flinke delegatie en vol goede moed struikelde JD Utrecht door het OV om op de infomarkt in Wageningen te komen. Flyerend en pillen uitdelend trok de nobele afdeling door de groene weiden van de Wageningse campus, om het woord van MDMJA te verkondigen én natuurlijk de afdeling te vergroten. Het zij, totdat de organisatie meldde klachten binnen te krijgen over aanstoogevende, XTC-promotende folders. Dat een stand aan de andere kant van het veld bijbels uitdeelde, viel echter niet onder het kopje 'aanstoogevend'. Hoe dan ook leverde de actie flink wat bekijks en Wagenings potentieel op. Een hoop enthousiaste, frisse eerstejaars lieten weten een hoop in een actieve Wageningse JD te zien. Wie weet, over twee jaar, een congresje georganiseerd door JD afdeling Wageningen? De populairste inwoner van Wageningen, onze eigen Pechie, zal er vast en zeker achter staan.

Het DEMO weekend

Door: Julian Lamberon

In het weekend van 21 tot 23 augustus trokken vijf enthousiaste DEMO-redacteuren naar het pittoreske 's Heer-Arendskerke om elkaar nader te leren kennen, te reflecteren op de afgelopen publicaties en vooruit te blikken. Wat gaat de rol van het ledenmagazine zijn in het komende jaar? Naast het delen nostalgische verhalen bij een kampvuur en het onveilig maken van Renesse werd de redactie getraind door een profesionele redacteur. Het maken van reportages stond hierin centraal. Geen overbodige luxe, aangezien het 50-jarig bestaan van D66 een leuk aanknopingspunt vormt voor het maken van een interessante serie.

Afscheidsbrief van een aftredend Landelijk Bestuur

Een jaar lang hebben wij als negenkoppig Landelijk Bestuur de kar voor de Jonge Democraten op landelijk niveau mogen trekken. Wat een voorrecht was dat. Een bestuursjaar in het Landelijk Bestuur is niet te vergelijken met enige eerdere ervaring die wij hiervoor hebben gehad. Hard werken aan politieke output (die hopelijk vervolgens terug te zien is om 20:00 uur), administratieve beslommeringen, talloze treinuren en de dynamische en veelzijdige teams en werkgroepen waarmee je werkt, maken dat je in het Landelijk Bestuur een enorme groeicurve doormaakt. Hoewel sommige periodes erg druk of stressvol waren toen je ermee bezig was, kijken we hier met een glimlach op ons gezicht op terug en wij zijn hier bovendien wijzer uitgekomen. We feliciteren onze opvolgers dan ook van harte met het voorrecht dat ze hebben om de kar nu een jaar te mogen trekken. We hebben er het volste vertrouwen in dat ze het nog veel beter gaan doen dan wij het hebben gedaan!

Als Landelijk Bestuur zijn wij vol enthousiasme en ambitieuze plannen het nieuwe jaar ingegaan. Een jaar vliegt echter voorbij en daardoor hebben we helaas niet genoeg tijd gevonden om al onze plannen te verwezenlijken of alles perfect af te handelen. Toch hopen we dat we de vereniging trots hebben mogen maken. 'Waar is Ivo' is door de NOS opgepikt, met de actie rondom Netneutraliteit hebben we de besluitvorming in de Europese Unie proberen te beïnvloeden en ons MDMJA-pand is zelfs internationaal groot opgepikt met zo'n half miljard views. Organisatorisch hebben we ook niet stilgezeten: het gratis kunnen bezoeken van ALV's en een bijdrage voor papieren Congresboeken zijn ontwikkelingen waar we nog steeds volledig overtuigd achterstaan. Administratief zijn de nodige slagen gemaakt in het bouwen van een nieuwe achterkant voor de hoofdwebsite, hebben we processen gestart om de ledenadministratie te verbeteren en bestaat er de mogelijkheid voor Afdelingen om online promotiemateriaal te bestellen.

Naast je bestuursleden leer je als Landelijk Bestuur de vereniging ook door en door kennen. Wij zien mooie initiatieven van gedreven jonge mensen op zowel politiek als organisatorisch vlak, wat ons de progressieve voorhoede maakt van Nederland. Toch zien we ook dingen die beter kunnen. Dingen die je als zittend Landelijk Bestuur niet altijd goed over kunt brengen, bijvoorbeeld vanwege de schijn van eigenbelang. Daarom willen wij misbruik maken van deze afscheidsbrief om de vereniging een en ander mee te geven:

I. Onderzoek de mogelijkheid tot een redelijke vergoeding voor bestuursleden: Momenteel krijgen bestuursleden ongeveer 180 euro vergoeding via DUO. Het zijn van een Landelijk Bestuur vraagt bij de meeste functies full time aandacht, maar 180 euro is ontoereikend om in je volledige levensonderhoud te voorzien. De noodzakelijke betaalde werkzaamheden die we elders moesten verrichten zorgen er soms voor dat je niet voldoende aandacht kan besteden aan je taken en niet aan verwachtingen vanuit de vereniging kan voldoen.

II. Onderzoek de werkdruk en werkverdeling van het Landelijk Bestuur: De werkdruk van bestuursleden is soms te hoog. Wij moedigen de vereniging van harte aan te onderzoeken of de werkdruk verlaagd kan worden, bijvoorbeeld door een andere werkverdeling of externe hulp. De focus op politieke output kan verloren gaan doordat veel tijd uitgaat naar de noodzakelijke organisatorische handelingen. Daarnaast verwacht de vereniging soms veel van bestuursleden buiten hun initiële taken om.

'Kritiek wordt niet altijd positief kritisch gebracht'

III. Stimuleer goede ideeën en wees positief kritisch: Van Landelijk Bestuurders tot leden van Afdelingswerkgroepen, allemaal hebben we het beste met de Jonge Democraten voor. We merken soms dat leden die al langer meelopen nieuwe ideeën en inzichten minder ruimte geven dan wij als progressieve jongerenorganisatie zouden moeten willen. Kritiek wordt niet altijd positief kritisch gebracht, wat erg kan demotiveren. Juich de moeite die anderen in onze vereniging steken dus toe, ondersteun die met positieve feedback en help de Jonge Democraten uit te groeien tot een nog mooiere vereniging dan we al zijn.

Wij hebben een fantastisch jaar gehad. Jonge Democraten, bedankt voor deze geweldige tijd!

Dirkjan Tijs, Martin van Montfort, Bas Hazeborg, Hanna Hekkert, Marjolein Niewijk, Mark Ottema, Tom Brouwers, Arnout Maat & Milan Assies

(Landelijk Bestuur 2015-2016)

Ex-Voorzitter Dirkjan Tijs

De bestuursperiode zit er op. Mijn opvolgster staat met een fris team te springen om het stokje over te nemen. Graag gebruik ik mijn laatste voorwoord in dit blad om mijn medebestuurders, die keihard hebben gewerkt om de vereniging verder te versterken, te bedanken.

Martin 'pinautomaat' van Montfort had als penningmeester al vóór ons bestuursjaar een fikse legacy opgebouwd. Afgelopen jaar kwam daar de ANBI-status ('belastingvrij doneren') en de duidelijkste jaarrekening ooit bij.

Het was Marjolein 'rots in de branding' Niewijk die erin slaagde om twee briljante congresweekenden neer te zetten. Dankzij haar werd het voor het eerst mogelijk om de ledenvergadering kosteloos te bezoeken. Vanuit Groningen legde ze voor de JD – geen grap – per trein een afstand af die gelijk is aan de omtrek van de aarde.

Bas 'jongens, deadline!' Hazeborg heeft niet alleen de administratieve kant van de vereniging vlekkeloos gecoördineerd. Zijn betrokkenheid bij het ICT-team heeft een volledige verbouwing van de achterkant van de website mede mogelijk gemaakt en dankzij zijn inspanning zijn notulen van bestuursvergaderingen voortaan openbaar.

Onder aanvoering van onze derde LB-Groninger, Mark 'als het maar gezellig is' Ottema, waren de introdagen- en weekenden drukker en leuker dan ooit tevoren. En dan moet het zomeroffensief – met spiegeltjes om vrouwelijke leden aan te trekken – nog beginnen.

Arnout 'check wat Geenstijl schrijft' Maat voerde een persbewind waarmee zo'n beetje wekelijks landelijke media werd behaald. Menige nacht is overgeslagen om met ideeën over drugs, pensioenen, leenstelsels, het verbieden van partijen en bedes in troonredes de media te bestormen.

Niemand weet waar Tom 'geen slaap nodig' Brouwers de tijd vandaan haalde. Een drukke baan, volop aanwezig bij afdelingsactiviteiten en dan ook nog zoveel uit zijn functie halen. Hij richtte scholing- & vormingsvakgroepen op en organiseerde succesvolle kaderweekenden.

Hanna 'toekomstig premier' Hekkert wist puur op basis van haar stralende ogen Dagblad de Limburger te halen. Een onvergetelijk PI-weekend en een PKO dat vol toewijding door Hanna werd aangestuurd voorkwamen niet dat ze ook nog tijd over hield om betrokken te zijn bij externe politieke uitingen. En het schijnt dat ze tussendoor ook nog een scriptie geschreven heeft.

Ten slotte was daar Milan 'we gaan toch nog wel borrelen op het Plein?' Assies. Milan leidde delegaties die zo'n beetje elke politieke motie door internationale congressen loodsten. Elke vergadering was het weer afwachten met welk nieuw plan – is het een reis? Een seminar? – hij nu weer vol enthousiasme op de proppen kwam.

Helaas is het aantal woorden dat ik aan dit stukje mag wijden beperkt. Jongens, enorm bedankt voor al het harde werken, en voor het neerzetten van een prachtig JD-jaar!

Aankomend-Voorzitter

Elene Walgenbach

Eindelijk is het zover: de zomer is voorbij, we mogen aan de slag! Vol enthousiasme gaan we komend jaar met een nieuw team verder bouwen op het sterke fundament waaraan de afgelopen 31 jaar hard en met veel liefde is gewerkt.

Het gaat goed met de Jonge Democraten. Met tien bruisende afdelingen, enerverende activiteiten en een fantastische groep actieve leden kunnen we stellen dat de vereniging bloeit. Daarnaast hebben grote acties de JD een gezicht gegeven voor de buitenwereld. Zoals bijvoorbeeld de MDMJA-actie, waardoor nu zelfs huisvaders en bakfietsmoeders voorstander zijn geworden van drugslegalisering.

Wat ons betreft zouden we nóg vaker de agenda moeten bepalen, in plaats van een reactieve houding aan te nemen ten opzichte van de actualiteit. Alleen door met vernieuwende ideeën in het publieke debat te stappen kunnen we daadwerkelijk gehoord worden. Het ultieme doel is om invloed te krijgen op het politieke en maatschappelijke beleid. Naast onze pijlers van de pensioenen en drugsbeleid, gaan we ons ook hard maken voor andere vrijzinnige, progressieve en sociale thema's.

Dit jaar gaan wij de vereniging sterk betrekken bij ons beleid. Wij willen transparant en toegankelijk zijn en leden de mogelijkheid geven om mee te denken met onze externe uitlatingen. Het zou zonde zijn om de kennis en ideeën die onder onze leden leven niet te benutten. Samen vormen we de Jonge Democraten en met een Landelijk Bestuur dat midden in de vereniging staat hopen we iedereen binnen onze vereniging te kunnen verbinden.

Deze zomer hebben Mieke, Marit, Bart, Jelle, Mark, Edwin, Arvid en ik (bijna genoeg voor een voetbalteam) elkaar goed leren kennen. Als acht jonge mensen zijn we in het diepe gegooid. Zie dan maar eens een beleid te ontwikkelen dat de hele vereniging dekt! In ons geval gaat het bovendien om een groepje eigenzinnige pubers. We staan te popelen om de vereniging naar een ongekende hoogte te laten stijgen. We gaan onszelf tegenkomen, we gaan fouten maken, maar we gaan ervoor en zetten we onze tanden erin.

Uit den ouden doosch: Demo herfst 2006

DEMO
nummer 4, herfst 2006

Jonge Democraten
www.jongedemocraten.nl

Redactioneel

Door **Alexander Inia**

Op internet hadden we het al aangekondigd: in dit nummer zou een interview met D66-lijsttrekker Alexander Pechtold verschijnen. Pechtold heeft een reputatie opgebouwd als iemand die heel open en eerlijk is in interviews, dus ik was erg benieuwd of hij ook tegenover de DEMO zo openhartig zou zijn.

Wat dat betreft overtrof hij alle verwachtingen. Ik denk niet dat er veel politici zijn die zo eerlijk vertellen hoe de partij er in hun ogen voorstaat. Eerlijkheid is een eigenschap die in principe erg toegejuicht zou moeten worden. Het is een prima manier om zetels te winnen in deze tijden waarin de burgers politici wantrouwen.

Helaas moest ik na het interview wel concluderen dat ik het voor een belangrijk deel oneens ben met zijn verhaal over D66 in de campagnestrijd. Ik schrok vooral van Pechtolds berusting in de slechte positie van D66. Zijn argument 'D66 speelt geen rol aan de onderhandelingstafel en dus stemmen de mensen niet op ons vanwege onze hypotheekrente- of onderwijsstandpunten' is in mijn ogen veel te negatief. Met meer strijdvaardigheid zouden meer zetels kunnen worden behaald.

Een tweede punt wat ik hier wil aanhalen is het feit dat hij 'de kloof tussen politiek en media zo groot mogelijk wil maken'. In deze tijden waarin het succes van partijen staat of valt met de hoeveelheid media-aandacht een onbegrijpelijke uitspraak.

Het hele, zeer lezenswaardige interview kun je elders in dit nummer lezen.

Tot slot wil ik benadrukken dat ik dit, hoe paradoxaal het ook mag lijken, schrijf uit liefde voor de partij. De Jonge Democraten hebben binnen D66 nou eenmaal de 'gatekeeper-functie'. We moeten kritisch zijn, hoewel dat soms met pijn in het hart is. Hoe vervelend die kritische geluiden ook zijn voor D66 in de verkiezingstijd, het is cruciaal voor een goed functioneren dat ze luisteren naar deze kritiek. Als een partij zich afsluit voor kritiek van de eigen leden, zijn we immers wel heel ver van huis.

Met vriendelijke groet,
Alexander Inia

Colofon

22e Jaargang – nummer 4
herfst 2006

DEMO is een uitgave van de *Jonge Democraten*, onafhankelijke politieke jongerenorganisatie sinds 1984.

Oplage: 1.500 exemplaren

DEMO redactie:
Hoofdredacteur: Alexander Inia
Adjunct-hoofdredacteur: Olaf Prinsen
Redactie: Charlotte Meindersma, Hugo van Haastert, Michiel Kellner, Peter Fijbes

demo@jongedemocraten.nl

Deadline DEMO 5:
30 november 2006

Bijdrages in deze DEMO van:
Erik Veldman, Esther de Wit, Frouke Hoekstra, Jeroen Mimpen, Pieter Meuwissen, Reinout de Vries, Salima Belhaj en Sophie in 't Veld

Foto voorpagina:
© Steven Rieder

Achterpagina:
© Michiel Kellner

Landelijk Bestuur JD
Postbus 660, 2501 CR Den Haag
fax: 070 – 364 19 17
info@jongedemocraten.nl
www.jongedemocraten.nl

Drukkerij Uleman
Goudstraat 6, 2718 RC Zoetermeer
tel: 079 – 361 40 26
info@drukkerijuleman.nl
www.drukkerijuleman.nl

Stel de regels, maar begin bij jezelf

Door **Olaf Prinsen**

In mijn huis gelden bepaalde regels. Zo wil ik graag dat het een beetje netjes gehouden wordt. Gebruikte glazen moeten naar de keuken, vieze kleren in de wasmand en schoenen moeten niet door de kamer slingeren. Er is één persoon in mijn huis die soms moeite heeft met deze regels. De weinige momenten van irritatie tussen mijn vriendin en mij gaan dan ook hierover, naast mijn soms wat al te langdradige gelul over politiek wat met de verkiezingen in zicht nog erger is dan gewoonlijk.

Wat ook erger wordt nu de datum van 22 november nadert is de roep om hervorming van onze verzorgingsstaat. Alle voorstellen om de verzorgingsstaat uit te kleden hangen samen met de wens om de verzorgingsstaat te laten na het einde van de Tweede Wereldoorlog zette zich om in een voortplantingsdrift. Langer en meer werken dus, zegt elke politicus, want de grijze golf moet worden opgevangen.

Een ander geluid in de aanloop naar de verkiezingen is die van politici die besluiten te stoppen. Met een verbazingwekkende nonchalance zetten politici een punt achter hun jarenlange carrière, terwijl het er bijna op leek dat ze aan de blauwe stoelen zaten vastgekleefd. Bovendien hebben ze vaak nog geeneens uitzicht op een andere baan. In deze tijd van de door hun voorgestelde versoberingen van ons sociale stelsel moet je daarvoor wel lef hebben... of toch niet?

manieren steeds meer gedwongen worden om weer te gaan werken, hebben politici voor zichzelf een oud privilege in stand gehouden. Voor hen geen sollicitatieplicht, geen versoberingen in hun uitkering na het (vrijwillig) verlies van hun baan, maar gewoon een zeer riante uitkering, voor degenen van boven de 50 zelfs tot aan hun pensioen.

Niet zo lang geleden vroeg ik aan mijn vriendin waarom ze haar troep niet opruimt. Ze antwoordde door dezelfde vraag aan mij voor te leggen en door eraan toe te voegen: "waarom moet ik het wel doen, als jij het ook niet doet?" Ze heeft gelijk, je kunt onmogelijk aan anderen regels opleggen zonder dat ze ook voor jou gelden

Futloze Tweede Kamer-verkiezingen

Column over Alexander Pechtold, negen jaar later

In 2006 was ik actief als hoofdredacteur van de DEMO. In november van dat jaar waren er Tweede Kamerverkiezingen en het leek ons als redactie een uitstekend idee om Alexander Pechtold een uitgebreid podium te geven in ons blad. Ik legde een officieel verzoek neer bij het landelijk secretariaat en niet veel later werd ik op een doordeweekse avond ineens opgebeld door Alexander himself om een afspraak te maken. Wat een eer!

Columnist: Alexander Inia

Een aantal weken later vertrok ik erg enthousiast richting Den Haag, want dit zou toch wel het belangrijkste artikel uit mijn DEMO-tijd worden. Het zou een mogelijkheid worden om Alexander Pechtold, en de D66 campagne, een extra impuls te geven.

Eenmaal aangekomen in Den Haag, vergezeld door een andere redacteur, viel de droom in duigen. Pechtold maakte een matte, vermoeide indruk. De felle uitspraken waar hij bekend om stond waren nergens te bekennen. Alexander wekte de indruk de handdoek bij voorbaat al in de ring te hebben gegooid. Toen we na het interview weer met z'n tweeën waren, zei de andere redacteur tegen me: 'ben jij ook zo teleurgesteld over wat we net hebben gehoord?'

En inderdaad, dat was ik. Eerlijk is eerlijk, D66 stond er bepaald niet florissant voor in de peilingen. Maar was het niet juist de taak van mijn naamgenoot om tot het einde - wellicht tegen beter weten in - positief te blijven om zodoende toch nog extra zetels te winnen bij de cruciale Kamerverkiezingen? Hoorde de leider niet ook de ziel van de partij te zijn?

Misschien kwam het ook door mijn grote enthousiasme vooraf, maar ik was bitter teleurgesteld. Mijn voorwoord in die DEMO was dan ook behoorlijk venijnig. Het was onbegrijpelijk dat D66 in verkiezingstijd werd geleid door iemand die er niet meer in leek te geloven.

Een dag later (voor publicatie dus) werd ik opgebeld door de voorzitter van de Jonge Democraten met de mededeling dat D66 lucht had gekregen van mijn voorwoord en dat ze publicatie 'zeer ontmoedigden'. Ik had mijn doel daarmee tóch bereikt, want D66 had dus gemerkt dat de achterban teleurgesteld was.

Aangezien ik vooral voor mijn plezier en uit liefhebberij bij de JD actief was, besloot ik het oorspronkelijke voorwoord wat te kuisen.

Als ik nu dat 'gekuiste' voorwoord teruglees, dan constateer ik dat ik nog altijd behoorlijk kritisch was. Ik ben daar trots op, dat ik ondanks alle tegenwind toch mijn belangrijke punt heb gemaakt. Ik kan me voorstellen dat D66 nog altijd niet blij was met mijn publicatie.

Na de verkiezingen bleek dat ik niet de enige was met twijfels. Het electoraat strafte D66 af met een daling naar 3 zetels, en ook vanuit de partijachterban kwam er een kritisch geluid. Naar aanleiding van mijn stuk werd ik uitgenodigd door een kritische, regionale D66-afdeling als spreker. Het was voor mij een teken dat mijn onvrede werd gedeeld door de afdelingen.

Achteraf denk ik dat Pechtold wellicht in 2006 niet de juiste persoon was om lijsttrekker te zijn. In de verkiezingen daarna toonde hij echter aan dat hij wel degelijk de kwaliteit heeft om D66 succesvol te maken bij verkiezingen. Ik denk dat ik op die bewuste interviewdag gewoon de verkeerde man op het verkeerde moment was.

'Pechtold was in 2006 niet de juiste lijsttrekker'

Alexander Pechtold

‘Je zult mij echt van mijn stoel af moeten krijgen’

Daags na het debat over het derde steunpakket aan Griekenland oogt Pechtold energiek. Het reces is voorbij en de politieke arena is weer geopend. Vlak voor het interview heeft hij onder de douche op de sportschool nog even een toelichting gegeven over de ontwikkelingen in Griekenland, politicus ben je nu eenmaal 24 uur per dag. En nu zit hij in zijn huis aan de rand van Wageningen in zijn tuin te genieten van de natuur en het prachtige weer. De DEMO schuift aan en komt tot de conclusie dat er – ook na negen jaar partijleiderschap – nog allerminst sleet in is geraakt. Sterker nog: hij lijkt ongelooflijk strijdbaar. “Ik heb nog één droom.”

Tekst: Jacqueline Brand & Mart Roumen

Na een korte rondleiding, langs stapels met houtblokken, een trampoline en een vergane glijbaan, die zijn tuin een nostalgisch aanzicht geven, neemt hij plaats op een oude houten stoel aan een tuinset. Het broze hout geeft wat mee, en de leuning heeft het aan één kant al begeven. Hij kijkt even naar zijn stoel en wijst naar een krakende gedeelte. “Zoals jullie zien heb ik er vrede mee om hierop plaats te nemen. Als iemand anders mijn stoel wil overpakken, zal hij daarvoor moeten vechten.

Actualiteit

Pechtold is terug en laat daar geen onzekerheid over bestaan. Tijdens zijn eerste werkdag mocht hij direct aantreden in veel verschillende media, met als sluitstuk een groot interview in het TV-programma van Eva Jinek. “*Het was even wennen om weer terug te zijn in Den Haag. Tijdens de start van het reces hadden we al de hoofdlijnen van het derde steunpakket aan Griekenland, dus we wisten dat er een mogelijkheid was dat we tijdens onze vakantie zouden worden teruggeroepen.*”

“*Ik was heel benieuwd naar de sfeer in Den Haag. Ik weet nog dat we ‘s morgens met de fractie bij elkaar kwamen. We konden de dynamiek toen nog slecht peilen, maar toen het debat begon was het eigenlijk vanaf de eerste minuut toch al wel heel erg ‘politiek’. In eerste instantie was dat niet de bedoeling. Als je kijkt naar mijn spreektekst was dat vooral heel erg inhoudelijk en gericht op de inhoud van het steunpakket. Ik voorzag niet dat Rutte zou draaien.*”

“*Natuurlijk vind ik dat een goed politicus met nieuwe argumenten tot andere inzichten zou kunnen komen, en draaien op zich vind ik ook helemaal niet zo erg als het op argumenten is gestoeld. Tijdens de verkiezingen had hij toegezegd dat er ‘geen geld meer naar de Grieken’ zou gaan. Dat was natuurlijk een onzinnige belofte, daarom vond ik het ook sterk dat hij daarvan terugkwam voor de zomer. Maar wat bleek tijdens dit debat? Rutte begon terug te krabbelen en zei iets als: ‘Die beslissing van toen was in een ander daglicht.’ Eigenlijk zei hij dus: degene die toen op de groene knop drukte, zat ernaast. Maar daar kwam hij niet mee weg deze week. Ik heb dat politieke flessentrekkerij genoemd. Dat is een oud en kwetsend woord, maar het is in dit geval wel terecht.*”

“*Wij zouden er als D66 nooit mee wegkomen om dat soort beloftes te doen. Als D66 10% van de loze beloftes van de VVD zou doen, zouden wij negatieve zetels behalen. Onze kiezers zijn daar heel gevoelig voor. Zij willen geen boude uitspraken en beloftes. Ik vind dat ook terecht. Het lijkt soms wel een strategie van enkele partijen om zoveel mogelijk beloftes te doen, maar bij ingewikkelde onderwerpen heb je de gezamenlijke verantwoordelijkheid om kiezers goed te informeren en vooral niet te belazeren. Uitspraken als: je krijgt 1000 euro of er gaat geen geld meer naar de Grieken, kun je niet hard maken! Je hebt het zeker op het internationale speelveld zeker niet alleen voor het zeggen. Je kan iemand niet met die opdracht op pad sturen, zonder dat de politiek geloofwaardigheid inlevert. Ik ben er verbaasd door en baal er van. Het is zo ongelooflijk plat!*”

Pechtolds agenda met D66: Immigratie

De zomer heeft Pechtold goed gedaan. Hij lijkt geïnspireerd om de politieke agenda van D66 te verbreden, maar vooral ook te verdiepen. Enkele thema’s die door D66 meer zouden kunnen worden gedragen, licht hij eruit. “*Als we het hebben over Nederlandse jihadstrijders, zou je in de kantine kunnen zeggen dat ze daar maar beter kunnen sneuvelen. Maar je kan het toch niet maken om in onze rechtsorde als politicus te vertellen dat een achttienjarig jongetje in Syrië mag worden afgeknald?! Als het dan vervolgens een gezicht krijgt en een moeder op televisie geëmotioneerd vertelt dat zij het contact met haar zoon is verloren, vinden we het allemaal weer heel erg. Die dubbele moraal is fascinerend. Ik vind het interessant om kiezers te confronteren met hun eigen inconsequentie.*”

“*Als het om mensen en ethische of rechtsstatelijke zaken gaat ben ik niet bezig met politiek. Dan reageer ik puur primair. Ik heb het politieke speelveld zien veranderen. Het verruwt en het verplat allemaal: ‘er zijn er 300 verdronken’, lees je dan. ‘Oh. Nou’, is dan de reactie van veel lezers. Het lijkt om materie te gaan, terwijl we het over mensen hebben.*”

“*De vooraankondiging van het verharde klimaat in de Kamer hebben we jaren geleden bij een congres in 2008 kunnen aanschouwen. Er kwam een collega-politicus uit Denemarken om ons een spiegel voor te houden. Daar was op dat moment al een gedoogsteun constructie met een wat radicalere partij. Zij zei op het congres:*

‘Ik vind het leuk om kiezers te confronteren met hun eigen inconsequenties’

‘Bevecht vooral die standpunten, maar waak er vooral voor dat extremisme geen mainstream wordt.’ Het infiltreert. Andere partijen denken: wij moeten ook een beetje.”

“*Dát is het grootste succes van Wilders. Hij dwingt anderen om die kant op de schuiven. De tijdsgeest is als een penduleklok. Je kan er achteraan gaan hollen, maar dat haal je nooit in. Al zijn er ook wel voordelen aan de komst van dat soort partijen. Het is denk ik goed dat we iets minder naïef over migratie zijn gaan denken.*”

“*In de Volkskrant las ik recent een stuk van Anne Entzinger, hoogleraar in Rotterdam. Het viel haar tegen dat zelfs GroenLinks en D66 niet het lef hebben om op dit moment de voordelen van migratie te noemen. Zij stelde in haar artikel dat dit continent juist veel meer migratie nodig heeft. Dat vind ik interessante oproepen. Dat zette mij aan het denken: Ik vind inderdaad óók dat we het met name over de nadelen hebben, en dat dit element totaal onderbelicht blijft. Wat mij betreft gaat D66 de komende jaren tegen alle winden in dit verhaal vertellen.*”

Pechtolds agenda met D66: Milieu

Eén van de andere speerpunten waar D66 zich de komende jaren volgens hem zou moeten gaan richten is duurzaamheid en klimaatproblematiek. “*Maar dan niet ‘even’ wat geld voor windmolens vrijmaken, het moet doordacht en structureel gaan gebeuren. De VVD zou niet moeten kunnen gaan zeggen dat één bosbrand in Indonesië meer negatieve impact heeft op het klimaat dan al onze maatregelen bij elkaar goed kunnen maken. Het moet uit het ‘burgertje pesten’. Uit de ‘hel en verdoemenis’. We zouden dit dossier als D66 aan moeten pakken, zoals we dat ook met onderwijs deden en doen. We zijn het hele land ingegaan met Paul van Meenen en maakten niet alleen extra geld vrij, maar creëerden ook kwalitatief sterke plannen om een inhoudelijke verbeterslag te maken. Dát zie ik ook graag bij ons milieu- en klimaatbeleid. We zouden daar als D66 drie lagen onder moeten gaan organiseren. Wij moeten de grootste bewijslast krijgen als partij om daar op in te zetten. En ik voel dat we dat kunnen, zeker met Stientje van Velthoven als aanjager.*”

Precies op dat moment vallen er een aantal grote vruchten van tien meter hoogte op de krakkemikkige tafel in de tuin van Pechtold. “*Er dreigt een mastjaar, dat betekent dat er veel meer vruchten uit de boom vallen dan normaal. Maar het aparte is: normaal vindt dat één keer in de negen jaar plaats, maar nu is het al voor het tweede jaar op rij.*” Hij lacht: een tekenend voorbeeld van dat het milieu aan sterke veranderingen onderhevig is op het moment.

“*Veel van onze huidige standpunten, die we in akkoorden veel hebben weten te verwezenlijken, waren nuttig en noodzakelijk, maar niet revolutionair: Ik vind het leuk om nu een thema – net als onderwijs in het verleden – écht op de kaart te gaan zetten. Milieu is één van de thema’s die dat wel zouden kunnen zijn voor D66. We moeten de dwarsverbanden gaan leggen tussen schaliegas in Groningen en het gaskraanbeleid van Poetin, het is nu allemaal veel te gefragmenteerd. Ik voel dat we daar – ook electoraal – een goede vertaalslag kunnen gaan maken.*”

Maar niet alleen partijpolitiek zou dit dossier gedragen moeten worden, volgens de partijleider. “*Nederland zou met landelijke trots voorop moeten gaan lopen op dit dossier. Zoals we nu overal eilanden opspuiten, zo zou het milieu ook aangepakt moeten worden. Onze schepen moeten weer uitvaren: maar dit keer niet om in specerijen te handelen, maar om de plastic soep op te ruimen! Er zit een knul in Delft die daar fantastische plannen mee heeft. Wij hebben dat gewoon in huis! Hij zou met zijn start-up niet weggekocht moeten worden door Amerika.*”

“*Het is niet voor niets dat, toen ik een thema uit mocht kiezen om met Wilders over te debatteren, ik milieu koos, want ik kon daar alles – ook migratie en internationale politiek – aan koppelen. Wilders was na een tijdje aan het praten over de SDE+ regeling. Hij moest zich duidelijk inlezen in dit thema en iedereen wist: dit voelt voor hem niet lekker.*”

Pechtolds agenda met D66: Democratisering

Naast onderwijs, milieu en immigratie is er nog een vierde speerpunt, eentje waar D66 ooit om is opgericht: democratisering van het politieke stelsel. Het dichter bij elkaar brengen van overheid en burger, maar vooral ook politiek en kiezers. "*Dat onderschrijf ik. We proberen dat met een aantal maatregelen (gekozen burgemeester en het raadgevend en correctief referendum), die we met dank aan de inzet van Gerard Schouw geruisloos door de Eerste Kamer proberen te loodsen. Ik vertelde altijd: de plannen voor bestuurlijke vernieuwing zijn uit voorraad leverbaar, maar even niet in de etalage. Dat was een uitspraak waarmee ik zelfs Hans van Mierlo recht in zijn ogen aan kon kijken. Inmiddels zijn we dat geruisloos aan het implementeren en zijn er al een aantal dingen verwezenlijkt, zoals het correctief referendum. Dat GeenStijl dat grapje (red: GeenPeil) met de handelsverdragen nu uit kan halen, terwijl ze juist ook afgeven op D66, komt door D66! Dat vind ik wel heel erg grappig.*"

"*Maar daadwerkelijk de kloof kleiner maken kan door heel andere dingen. Ik zie bijvoorbeeld heel veel kansen in de inzet van sociale media. Wat mij betreft moeten we gaan analyseren wat sociale media ons gebracht heeft. Toen de televisie werd ontwikkeld kwamen er na een tijdje omroepen. Zowel commercieel als publiek. Dat ontstaat allemaal. De vraag is: hebben we het ten positieve kunnen inzetten, zijn we er beter van geworden? Het jeugdjournaal en Sesamstraat zijn als verlengstuk van de opvoeding hartstikke interessant. Ook documentaires en nieuwsitems zijn hartstikke nuttig.*"

"*Bij sociale media zie je nu ook die ontwikkeling. Bijvoorbeeld een amber-alert via Twitter Dat is fantastisch en heel nuttig! Binnen no-time is heel Nederland op zoek naar een kindje. Tegelijkertijd zijn er initiatieven zoals buurtwhatsappgroepen, waarbij iemand die boodschappen gaat halen in de groep kan posten of er bij de buren of overburen nog behoefte is aan een net sinaasappelen. Ik zie heel veel kansen in de crowdsoursing van diensten, ervaringen en kennis via sociale media. Dáár zouden we als politiek nou echt mee voorop kunnen lopen om de kloof te verkleinen.*"

"*Op Twitter heb ik nu bijna 400.000 volgers en er zit nu een functie op dat je kan zien hoeveel mensen interacties met je tweet aangaan. Geregeld scoor ik daar getallen mee dat ik denk 'Ik vraag me ten zeerste af of zoveel mensen mijn quote in het NRC Handelsblad lezen'. Binnen een minuut word ik soms na een tweet gebeld door een radiostation om een reactie te geven op datzelfde nieuwsfeit waar ik over heb bericht. Dat is toch een enorme kracht en macht om met een politicus heel direct in contact te staan?! Dat is misschien nog wel belangrijker dan dat je je burgemeester kan kiezen iedere vier, vijf jaar.*"

"*Ik hoop dat we over tien jaar niet denken: 'Fuck. Als we in 2015 nou iets beter nagedacht hadden over de inzet van sociale media hadden we veel meer kunnen bereiken. Ik ben zelf niet opgegroeid met Facebook en Twitter, maar er kan zo ongelooflijk veel mee. We zouden op structurele wijze na moeten denken over hoe we dat inzetten om in directer contact met de burgers te staan. Dát is de bestuurlijke vernieuwing en dát is democratisering. Als de oprichters van D66 nu hadden geleefd, zou Twitter waarschijnlijk in de grondwet verankerd zijn. Ook bij D66 zouden we ons beter kunnen organiseren door middel van social media. Het heeft schitterende kansen, maar het kan natuurlijk ook verworden tot scheldkanonnades als we niet goed na blijven denken hoe we het ten positieve in kunnen zetten. We moeten ons niet weg laten pesten door de mensen met veel vrije tijd die op Twitter hun onderbuik vertolken.*"

Pechtold & Samenleving

In Wageningen ging Pechtold als burgemeester bij mensen thuis eten om te horen, te voelen en te ervaren wat er allemaal speelt in de gemeente. Nu in Den Haag vult de agenda zich snel, maar toch weet hij nog wel zijn momenten te pakken. "*Wat veel mensen niet weten is dat ik geregeld mensen opbel als ze mij twitteren of mailen. Dan mengt er bijvoorbeeld een veteraan zich in een twitterdiscussie en binnen drie zoekwoorden heb ik zijn 06-nummer. Dan bel ik hem gewoon op. 'Ik zag net je tweet, en ik wilde even weten het waarom en wat'. Eerst zijn ze verbaasd en denken ze dat ze door hun broer in de maling worden genomen. Overigens*

is dat ook wel een mooie fase. Vaak word je het niet inhoudelijk niet eens in zo'n gesprek, maar er is wel begrip over en weer. Ik hoor heel vaak: 'Ik zal nooit op jou stemmen, maar dit is wel hoe ik hoop dat de politiek zou moeten zijn.' Het kost mij zo'n tien tot vijftien minuten, terwijl mailen voor mij net zo lang of zelfs nog veel langer duurt met mijn twee vingertjes. Ik merk dat ik geïnspireerd wordt door dit soort gesprekken: 'Ah! Dat zit dus zo!', denk ik geregeld. Maar nu ik dit vertel is er eigenlijk al een deel van de magie af. Het is toch mooier als mensen dat niet weten."

Ook in het dagelijks leven komt hij in contact met alle lagen van de samenleving, soms door stom toeval. "*Twee weken geleden ging ik inkopen doen. Er lag een hoogbejaarde vrouw naast de supermarkt. De ambulance kon niet komen, want het was 'slechts' een beenwond. Toen ik terugkwam uit de winkel, kwam ik samen met een kassière tot de conclusie dat we toch echt naar het ziekenhuis moesten. Ze was ook een beetje de kluts kwijt. Ik ben toen urenlang met die kassière in het ziekenhuis geweest, op slippers.*"

"*Inmiddels ben ik twee keer bij haar langs geweest. Als mijn moeder valt hoop ik dat anderen dat ook doen. Ik vind dit ook interessant omdat ik er via een voorbeeld in de praktijk achter kom hoe alle systemen werken. Ik kan honderd rapporten lezen, maar nu zag ik de afweging wanneer er een ambulance komt, hoe je doorgestuurd wordt in het ziekenhuis, en hoe het hele medische systeem werkt. Ik kwam positieve dingen tegen, maar soms dacht ik ook: 'mijn hemel! Hoe kom ik hier doorheen. Maar van die schets, die ik dan even krijg kan ik wel echt genieten.*"

Jonge Democraten

Nu Pechtold al negen jaar partijleider is heeft hij al vele voorzitters van de Jonge Democraten zien komen en gaan. Wat de invloed van de JD is? "*Niks! Nou ja: Het mooie van de Jonge Democraten is dat ze ieder jaar een nieuwe voorzitter hebben. Als ze mijn trucjes door hebben, zijn ze weer weg. Ha! Kun jij lekker opschrijven: zei hij met een grote glimlach. Nee, even serieus. Wat ik het leuke vind is dat ik met iedere voorzitter een soort introductiegesprek heb, waarin ik zeg: Jullie zijn niet onze jongeren en wij zijn niet jullie oudjes, maar de ervaring leert dat het wel helpt om de zaken met elkaar af te stemmen. Met alle voorzitters hebben we daardoor een gezonde verhouding gecreëerd. En natuurlijk denk ik soms eens: 'Nee! Niet op dit moment. Kap nou! Graaf je eigen graf, maar trek mij er niet in'. Een voorbeeld? Nee, dat is echt te lang geleden.*"

"*Ik vind het prima als jullie harddrugs willen verkopen, maar besef wel dat wij nog bezig zijn met softdrugs in de Kamer. Ik ga dan niet opeens samen met Pia daarvoor pleiten. Maar toch ben ik blij dat er anderen bezig zijn met harddrugs. Flink agenderen en voor de troepen uit lopen en dingen doen die wij (nog) niet kunnen doen. Dát vind ik leuk. Als je altijd voorzichtig bent, gebeurt er nooit iets. Het is nuttig als het handen zijn, die elkaar kunnen wassen. Bij de JOVD denk ik vaak: met zulke vrienden heb je geen vijanden meer nodig. Uitingen ten koste van de moederpartij brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Zij halen nooit de pers als ze in dit geval niet de moederpartij VVD achter zich hebben staan.*"

"*Jan Paternotte was een goede voorzitter van de Jonge Democraten, maar dat was heel lang geleden. Als Paternotte het partijleiderschap van D66 interessant vindt, moet hij er hard voor werken. Hij moet nog heel erg veel leren. Stefan de Koning vind ik echt een held. Daar heb ik wat mee. Zijn tweets zijn altijd bingo. Dezelfde cynische soort humor die ik ook leuk vind.*"

"*Ik ben ontzettend blij dat we zo'n actieve en snel gegroeide jongerenafdeling hebben. Ik hoop dat de generatie onder de dertig zich sneller met thema's gaat bemoeien dan dat mijn generatie lief is. We zetten oude bestuurders in als analist van ICT-vraagstukken en Job Cohen mocht in Haaren advies geven over een sociale media spin-off. Ik heb veel respect voor oudere politici, maar ik snak naar mensen voor wie sociale media niet 'iets nieuws' in hun leven is, maar bij wie het in het DNA zit vervlochten. Er komen dingen aan die alleen zij op kunnen lossen. Mijn generatie staat op achterstand wat dat betreft. Kom op jongeren: wacht niet op je beurt of tot 'wij' agenderen. We hebben nu tussen JD en D66 wat rustige jaren gehad. Als dat dit jaar wat meer van 'auw' moet gaan, dan moet dat maar. Het basisgevoel van 'waarom doen we dit' moet blijven, maar we zijn super goed ingespeeld, dus Jonge Democraten, laat je vooral gelden!*"

'Als de oprichters van D66 nu hadden geleefd, zou Twitter waarschijnlijk in de grondwet verankerd zijn'

Leiderschap & Pechtold

In 2014 vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats, waarbij in veel steden D66 de grootste partij is geworden. Zo ook in Amsterdam, waar onder leiding van Jan Paternotte een college is geformeerd van VVD, D66 en de SP. Jij sprak toen dat de Amsterdamse coalitie 'naar meer smaakte'. Waarom?

"*Het gaat mij er tegenwoordig niet om dat we tégen een andere partij zijn, vroeger had ik dat wel iets meer. Met de één heb je meer dan*

met de ander. Nu vind ik het belangrijk dat wij ons eigen gedachtegoed op orde hebben. Wat ik gezond vind is – bijvoorbeeld bij paars eind jaren '90 - dat het CDA een keer in het stof mag bijten, en dat geldt nu ook voor de PvdA op lokaal niveau. Ik vind dat je het lef moet hebben om buiten de gebaande paden te treden. Ik durf te kiezen voor de SP als samenwerkingspartner, omdat de oude machtspartijen VVD, CDA en PvdA verkiezingsbeloftes zo makkelijk breken. Als het CDA regeert, zouden ze wel meestemmen met de steunpakketten voor Griekenland, maar nu in de oppositie roepen ze dat het schande is. Zij houden ook al vijftig jaar de bestuurlijke vernieuwing tegen, om beurten. De SP en D66 zijn erdoorheen gebroken en hebben zich bewezen. Hun cultuur en mensen zijn iets interessanter, omdat ze zeker niet voor hun carrière lid zijn geworden van hun partij. Bij SP en D66 zijn mensen lid omdat ze een keer onvrede hadden over het beleid, om dat te veranderen."

Het profiel en de uitstraling van een partijleider is anno 2015 misschien wel belangrijker dan ooit voor het succes van een politieke partij. Wat moet de uitstraling zijn van een D66-fractievoorzitter?

"Als je daarmee maar niet bedoelt dat je het over mijn opvolger wil gaan hebben.... Die kan nog mooi even wachten!"

"We komen na een bepaald aantal jaren altijd weer even in de problemen. De kracht van D66 is dat er altijd wel weer – zij het na enige tijd – een partijleider komt die heel erg bij het tijdsbeeld past. We komen na een bepaald aantal jaren altijd weer even in de problemen. Zij hebben het juiste D66-DNA in hun periode. Ik vind het moeilijk om te zeggen wat de opvolger moet krijgen. Zij moeten het D66-antwoord van dát moment hebben. Het zou iemand moeten zijn die duurzaamheid als van nature kan neerzetten. Ik kwam in een tijd waarin iedereen dacht: zoek het maar uit. De oprechte gevoelens over de rechtsstaat en de multiculturele samenleving kwam uit mijn tenen. Het was authentiek dat ik boos was op Wilders, geen doordachte strategie."

Is het wenselijk dat het succes van een partij zo hangt aan één man of vrouw?

"Ieder uur dat je besteedt aan de frustratie dat succes van een partij hangt aan de partijleider is verspilde energie. Zelf heb ik geen politieke voorbeelden. Ik heb veel achterdocht voor politici die ermee schermen dat Mandela of Ghandi hun grote voorbeeld is. 'Joh hoor, tuurlijk', denk ik dan. Daar heb ik niet veel mee. Ik loop niet achter mensen aan, maar achter ideeën. Wel word ik op momenten geïnspireerd door mensen. Sarkozy stond tegenover een groep heel grote en sterke havenwerkers bij een staking. Dan staat dat kleine menneke tegenover die grote beren te vertellen dat hij het 'alsnog doet'. Dáár hou ik van. Ik kan professioneel respect hebben voor iemand waar ik het politiek helemaal niet mee eens ben. Als het maar voortkomt uit een authentiek gevoel."

'Het zit nog wel goed. Ik stel niet teleur'

Alexander, je bent nu negen jaar aan het roer. Is er nog een droom, een ideaal voor de persoon Pechtold?

"Sommige dingen kun je sturen, andere dingen minder. Na 2006 was het een tijdje 'flat line' en gaf niemand er wat voor. Daarna kregen we een enorme stroomversnelling van enthousiasme en nieuwe leden. In 2009 stonden we op 26 zetels en in de praktijk hadden we drie zetels. Er kwamen toen iedere week 300 nieuwe leden bij. We maakten ons toen wel echt zorgen. Dat was op het onbeheersbare af. We dachten: 'Ooh. Dit gaat dadelijk mis, we stellen teleur en dan zijn ze allemaal weg. In 2010 hebben we de partij in een ruk uit de marge getrokken bij alle verkiezingen. In de provincie, Eerste Kamer, in de gemeentes en in Europa. Nu hebben we op bijna alle niveaus een enorme klap gemaakt naar écht een flinke partij. Maar: Alexander Pechtold wil nog één ding..... Als het moet, als dat de kans is..... Het torentje.... Ik vind dat deze partij niet alleen zijn invloed in de constructieve oppositie moet uitoefenen, maar dat we inmiddels het lef, het gedachtegoed én de mensen hebben om ook in Den Haag, in het kabinet, te besturen."

"De afgelopen twee jaar was het zo dat ik zowel in de aanval als in de verdediging tegelijk speelde. Ik was oppositie en moest iedere maand een akkoord sluiten. Het was hard lopen. Van spits naar doelman. Eigenlijk hebben we die periode geregeerd zonder ministers. Maar ik vind dat de partij het lef moet hebben om zijn plek in het bestuur op te eisen."

Maar is het niet tijd voor een nieuwe wind? Na negen jaar?

"Je zag dat deze stoel knakte toen ik erop ging zitten. Ik schuw het niet om op krakkemikkige stoelen te gaan zitten, letterlijk en figuurlijk. Maar je moet me er wel vanaf krijgen. Ik heb nog nooit op een plek gezeten waarvan ik dacht: mijn houdbaarheid is voorbij. Toen ik wethouder was dacht ik wel: ik moet nu wat anders gaan doen anders komen ze me halen. Ik durf wel te zeggen dat ik een antenne heb om dat voor te zijn. Maar zelfs al zou daar een kleine neiging toe zijn, er ligt nog steeds een agenda en ik ben nog met onderwerpen bezig die ik leuk en uitdagend vind. Na mijn eerste debat keek ik naar achter na mijn inspreekbeurt. De fractie knikte instemmend. Het zit nog wel goed. Ik stel niet teleur."

Chris Aalberts

‘Wat voor D66 wilt u? Technocratisch, constructief of gewoon vaag?’

Elke D66-bijeenkomst zie je ze staan: de jongens en meisjes aan het einde van hun studie, klaar om de arbeidsmarkt op te gaan. Ze zien hun partij als de springplank naar een mooie maatschappelijke positie in de wereld van overheid en politiek.

Gastcolumn: Chris Aalberts

Deze jonge garde lijkt intelligent en veelbelovend, maar in politiek opzicht moeten ze nog veel leren. Het belangrijkste wat ze zijn vergeten is de cyclus van D66: van grote hoogten naar diepe dalen en weer terug. Het is nog maar tien jaar geleden dat D66 totaal overbodig leek en volgens velen beter opgedoekt kon worden. Een beetje zoals de PvdA nu.

De jonge garde is gewoonweg te laat: ze hadden een paar jaar geleden met hun politieke activiteiten moeten starten. Het is het beste om op het dieptepunt in te stappen, zoals de Amsterdamse D66-wethouder Simone Kukenheim. Dan word je vanzelf belangrijk. Maar de jongeren van nu stappen op het hoogtepunt in.

Deze keer is het anders

De jongeren op de partijbijeenkomsten zijn in hun overmoed dit simpele gegeven vergeten. Na Jan Terlouw kwam er niks en na Hans van Mierlo ook niet. Bij Alexander Pechtold zal dat niet anders zijn. D66 probeert bij hoog en laag vol te houden dat het “deze keer anders gaat” maar dat valt nog maar te bezien. Straks wordt de partij weer klein.

Pechtold zal immers niet eeuwig blijven. Stel dat hij morgen een mooie functie tegen het lijf loopt en het wel welletjes vindt in Den Haag. Wie komen er dan in aanmerking voor het leiderschap?

We kunnen ingewikkeld gaan doen over procedures en partijdemocratie, maar de fractievoorzitter is in de praktijk beeldbepalend en dus moet Pechtolds opvolger nu al in de Tweede Kamer zitten.

‘D66 is inhoudelijk structureel niet onderscheidend van andere partijen’

Ga maar eens naar een verjaardag en vraag willekeurige gasten Tweede Kamerleden van D66 op te noemen. Men noemt dan Pechtold en niemand anders. Homo’s zullen enthousiast Boris van der Ham aandragen, maar die is allang vertrokken. Het illustreert hoe dun de spoeling is.

Drie kandidaten

Er zijn in de praktijk maar drie kandidaten die eventueel leider kunnen worden. Ze illustreren allemaal een eigenschap van D66 waar velen in Nederland een grondige allergie tegen hebben.

Wouter Koolmees wordt als vicefractivoorzitter veel genoemd. Men vergeet dat een vicevoorzitter onzichtbaar mag zijn en dat de populariteit niet uitmaakt. Koolmees is dan ook de ultieme technocraat. Alles gaat over techniek, details en cijfers en er is geen burger die begrijpt wat Koolmees bedoelt. Maar Koolmees stelt ons graag gerust. Het komt altijd neer op een ingewikkelde formulering van: “ik heb gelijk en zo is het”.

Stientje van Veldhoven is fractiesecretaris. Zij is na een lange ambtelijke carrière vooral lekker constructief. Ze heeft groene vingers en is buitengewoon vriendelijk, maar ze zal het nooit iemand echt moeilijk maken. Haar favoriete zin is: “de minister gaat er dankzij mijn Kamervragen nog eens naar kijken.” Het is moeilijk voorstelbaar dat kiezers haar als leider zien zitten.

En dan hebben we nog Kees Verhoeven, de potentiële kroonprins. Hij doet over allerlei economische thema’s de ene na de andere vage uitspraak. De D66-website tekent op uit zijn mond: “Nieuwe groei is echte groei, schone groei en duurzame groei.” Het schoolvoorbeeld van oeverloos D66-gewauwel.

Structureel succes

Wie zegt dat het succes van D66 waarschijnlijk structureel is, heeft niets geleerd van bijvoorbeeld de Paarse kabinetten, toen D66 eventjes niet stuk kon. Dat kon D66 namelijk wel want de populariteit was er maar “heel eventjes”. D66 is inhoudelijk structureel niet onderscheidend van andere partijen en dus een prima vluchtheuvel voor kiezers als ze het even niet weten.

De mensen van D66 helpen niet erg mee. In de Tweede Kamer zitten nu voor D66 ongetwijfeld allemaal zeer kundige politici, maar ze zijn specialistische, constructieve technocraten die als belangrijkste kenmerk vaag taalgebruik hebben. Dat is leuk zolang je een sterke leider hebt en andere partijen – lees: de PvdA – grote problemen hebben. Maar sterke leiders vertrekken en andere partijen krabbelen weer op.

Het is dus niet moeilijk te voorspellen wat er de komende jaren gebeurt: D66 zal langzaamaan weer uit de kiezersgunst geraken omdat zich elders aansprekender politici met duidelijkere standpunten aandienen. De jonge garde op de partijbijeenkomsten is te laat ingestapt.

Arnout Maat, Persvoorlichter Jonge Democraten

Het recente D66-succes bestaat volgens Chris dus bij de gratie van Pechtold en 'kiezers die het even niet meer weten'. De geschiedenis leert ons dan ook dat D66 zonder sterke leider – soms trouwens ook met - op d'r bek gaat. De jonkies, die net zijn ingestapt, zouden te laat zijn om de partij nog te kunnen redden. Dat kan. Maar hij vergeet dat D66 inmiddels in de grote steden verschrikkelijk heeft lopen huishouden. Dat duidt toch op meer dan een tijdelijk verzetje. Daarbij loopt er buiten de Tweede Kamer genoeg leidersmateriaal rond. Neem bijvoorbeeld een Paternotte, die in Amsterdam als een verlicht-liberale Rambo de PvdA-bezettingsmacht (na 70 lange jaren) van het pluche heeft verjaagd. Het kan dus zomaar goedkomen.

Wat als Pechtold in torentje komt?

Op de wandelgangen gaat het eigenlijk al jaren erover. "Welke troeven hebben we achter de hand?", "Welke Jonge Democraat zou geschikt zijn om op de lijst van de Haagse D66-fractie te komen?", maar vooral ook "Wie vind jij geschikt als partijleider".

Het lijkt lastig om het onderwerp aan te kaarten, veel D66'ers of 'opinieleiders' willen zich niet wagen aan het opvolgingsvraagstuk. Toch is het leuk, interessant en wellicht nuttig om te weten wie er in 'het veld gezien wordt als potentiële partijleider. In het netwerk van de DEMO is er aan een aantal mensen gevraagd om na te denken wie volgens hen een geschikte opvolger van Alexander Pechtold zou kunnen zijn.

Daarmee niet zeggende dat hij niet voldoet of zijn spullen zou moeten pakken, maar het zou zomaar kunnen dat Pechtold komende jaren een rol als minister aanvaardt, of vroeg of laat is uitgekeken op de Haagse slangenkuil. Om welke reden dan ook, het is goed om te onderzoeken wie er eventueel geschikt is, maar ook wie er op draagvlak kan rekenen.

Het wonderlijke aan de peiling is dat veel JD'ers direct of indirect het vertrouwen aan Boris van der Ham geven. De voormalige Voorzitter van de Jonge Democraten lijkt ook meer dan tien jaar nadat hij zelf de scepter zwaaide op een of andere manier nog op veel loyaliteit te rekenen van zijn 'oude' club.

Bij niet-JD'ers zijn de meningen zodanig verdeeld dat er eigenlijk niets zinnigs over te zeggen is. Veel verschillende namen passeren de revue. Daarnaast is het opmerkelijk dat geen enkel iemand de jonge fractievoorzitter van de grootste gemeente (red: Amsterdam) noemt: Jan Paternotte. Blijkbaar vinden de gepeilden hem toch te licht voor de functie. Misschien over een aantal jaar.

Martin van Montfort, Penningmeester Landelijk Bestuur

"Ik hoop dat Boris van der Ham de nieuwe partijleider wordt. Het zou goed kunnen dat er eerst een tussenpaus komt, maar uiteindelijk denk ik dat we het beste af zijn met Boris. Vanuit de huidige fractie denk ik dat Wouter Koolmees het meest geschikt is om het eventueel tijdelijk over te nemen."

Eric van der Burg, VVD-wethouder Amsterdam

"Ik zie geen logische opvolger, het zou wat mij betreft een huidig fractielid moeten zijn als hij lijsttrekker wordt en na de verkiezingen vicepremier wordt in Rutte III of na een verlies opstapt. Als hij niet gaat voor het lijsttrekkerschap ga ik uit van een lijsttrekkersverkiezing met een aantal kandidaten vanuit de fractie en de lokale politiek. Een naam? Koolmees."

Jordy Buiskamp, bestuurslid PvdA Rotterdam

"Het is denk ik duidelijk dat de opvolger van Pechtold uit Brussel moet komen. Voor mij is Marietje Schaake de opvolger van Alexander Pechtold. Volgens mij ligt ze intern heel goed en wil ze het ook wel heel erg graag."

Mark Ottema, Secretaris Promotie Landelijk Bestuur

"Ik vind dat Boris van der Ham de nieuwe partijleider moet worden. Hij is de enige die een beetje bekend is bij de rest van de Nederlanders. Oké, naast Pia Dijkstra dan. Bovendien straalt hij écht D66 uit. Hij spreekt mensen aan en is charismatisch. Hij zou het gelijk over moeten nemen. Een tussenpaus? Daar geloof ik niet in."

Hanna Hekkert, Secretaris Politiek Landelijk Bestuur

"Ayla Schneiders zou de nieuwe partijleider moeten worden. Zij kan de partij weer een beetje een jeugdig, sociaal en progressief gezicht geven. Maar dat zijn van die holle termen. Verder is het gewoon een lekker wijf natuurlijk. En lesbisch."

Tom Brouwers, Secretaris Scholing & Vorming

"Vera Bergkamp zou de opvolger van Alexander Pechtold moeten worden. Zij is charismatisch en krijgt op dit moment ook de meeste voorstellen erdoor. Op termijn denk ik dat Boris van der Ham de meest geschikte kandidaat is."

Luc Dabekaussen, oud-voorzitter JD Limburg

"Boris van der Ham. Hij is een eloquente échte liberaal die ons gedachtegoed goed naar buiten toe kan uitdragen. Los daarvan vind ik het leuk dat hij een boek voor mij heeft gesigneerd. Concluderend: kale, jolige mannen zijn altijd wel grappig. Bovendien bietst hij geen sigaretten op D66-congressen."

Frits Huffnagel, voormalig VVD-wethouder Den Haag & Amsterdam

"Ik vind dat Mart Roumen, de huidige Hoofdredacteur van de DEMO, de nieuwe partijleider moet worden van D66. Hij is inhoudelijk sterk en bovendien is het een lieve jongen."

Bart Vosmer, aankomend Secretaris Politiek Landelijk Bestuur

"Boris van der Ham. Gezellige man, houdt wel van een feestje. Ik denk dat hij zelf ook heel graag de opvolger wil worden dus wat mij betreft is het een hele logische keuze."

Milan Assies, Secretaris Internationaal Landelijk Bestuur

"Ik wilde altijd dat Gerard Schouw het over ging nemen. Hij is een eerlijk mens, niet echt zo'n raspoliticus. Hij is gewoon sympathiek. Het is niet zo'n Jesse Klaver, waar je altijd wat achter denkt."

Jaap Stalenburg, PvdA-strateeg

"Stientje van Velthoven. Lastig! Ik vind het profiel van de huidige fractie nogal bleek. Stientje steekt er qua zichtbaarheid wel boven uit. Als je dat al profiel zou willen noemen."

Gerd de Smyter, voormalig zendercoördinator BNR-nieuwsradio

"Wat mij betreft wordt huidig Tweede Kamerlid Kees Verhoeven de nieuwe partijleider. Hij is kundig en beheerst en heeft bovendien een grote portie humor."

Rob Goossens, journalist DasKapital

"Bert Bakker. Politici horen namelijk geen lobbyist te worden, en D66'ers zeker niet voor de wapen- en gokindustrie. Hem partijleider maken bevrijdt de partij van een vervelende smet en voorziet hem van een baan die hij ongetwijfeld niet eens leuk vindt."

Sywert van Lienden, initiator G500

"Ik zie allerlei mensen die graag zouden willen, maar de nieuwe Van Mierlo (filosoof in de politiek) met nieuwe basis voor D66 voorbij de vijf richtingwijzers (van Backer/Pechtold/Van Engelshoven) zie ik nog niet. Maar dat komt vast vanzelf, de tijd is er rijp voor. Daarbij denk ik dat D66 de eerste partij zou kunnen zijn met een partijleider in het Europese Parlement. En daar zit één aansprekende kandidaat: Marietje."

Sjoerd Wannet, fractievoorzitter D66 Lingewaard

"Mijn ideale leider zou er uitzien als Jan Terlouw. Een politicus die de consensus opzoekt maar tegelijkertijd oog heeft voor het grote verhaal.. Een politiek leider die fundamentele vragen kan beantwoorden als: "Waar moet ons land over 10 jaar staan? Hoe willen we de wereld beter maken voor onze kinderen? Wat kunnen wij doen om dat te realiseren?" Daarbij een visie schetsen die de toestand van het land beschrijft en een heldere visie geeft waar we naartoe moeten. Waar die visie voorop staat en niet de boekhoudkundige realiteit. Het grote verhaal dat verteld wordt. Zo'n politicus is er heden ten dage niet binnen D66. Daarom kom ik toch bij het afgezaagde antwoord dat Boris van der Ham de beste kandidaat zou zijn."

Jos Verveen, raadslid D66 Rotterdam

"Daar hoef ik niet lang over na te denken. Jules Deelder natuurlijk. Hij is niet alleen net zo'n wijs man als onze Alexander en minstens zo taalvaardig, maar hij brengt ook behoorlijk wat ervaring van de straat mee. Daar kan D66, die soms te boek staat als partij van de boekengeleerden, best een dosis van gebruiken. Onlangs vierde Jules zijn 70-jarige verjaardag en mocht hij voor acht uur dagburgemeester van Rotterdam zijn. In de gemeenteraad van Rotterdam ontvouwde hij zijn visie op de stad en joeg er gelijk een aantal voorstellen doorheen. Kijk, daar houden we van in Rotterdam. Niet lullen, maar poetsen. Goede voorstellen hebben geen debat nodig. Die voer je gelijk in en als er een wettelijke basis ontbreekt, dan maken we er gewoon een 'experiment' van. En dan hangen we dat 'experiment' onder de geroemde 'Rotterdamwet' waarin is geregeld dat alles wat niet mag toch mag, zodat het ook juridisch weer klopt.Deelder begint zijn rede op 27 november 2014, licht voorovergebogen omdat zij speciaal gemaakte ambtsketting toch vrij zwaar blijkt te vallen, met zijn kijk op de samenleving en roept op tot een nog grotere eensgezindheid onder álle Rotterdammers. Daarbij maakt het volgens hem 'geen reet' uit waar je vandaan komt. Je zou zeggen dat Deelder met deze uitspraak de voorronde voor de opvolging van Pechtold mag overslaan en gelijk een ticket voor de finaleronde heeft verdiend. Maar hij is nog niet klaar, want hij roept tevens op "de dingen wat meer op zijn beloop te laten": niet te veel willen regelen als overheid ("het loopt echt niet uit de hand") en wat meer te vertrouwen op de mensen. Nou, als dat geen taal van een D66-voorman is... Deelder wordt echter ook direct concreet. Hij pleit voor vrije sluitingstijden voor de horeca. "Als je een eigen zaak hebt, moet je toch zélf kunnen uitmaken wanneer je open bent?", aldus Deelder. Zelfs de VVD-ers kreeg hij stil met dit waterdichte betoog. Verder is Deelder - net als Alexander en zoveel andere D66-ers - een cultuurliefhebber en wordt hij ook op dat thema gelijk praktisch: eerst bestaande kunstwerken in de buitenruimte opknappen, alvorens je er nieuwe beelden "neerpleurt'. Geen speld tussen te krijgen, zou je zeggen en ook Henk en Ingrid zal dit aanspreken. En over kunstwerken in de de buitenruimte gesproken... Het standbeeld van onze nieuwe D66-voorman is er ook al: op de hoek van de Nieuwe Binnenweg en de Mathenesserlaan naast zijn stamcafé Ari. Dat beeld staat er illegaal trouwens, oh nee... het is een experiment voor vrije kunstzones in de buitenruimte. Zo werkt dat in Rotterdam en onder aanvoering van onze nieuwe leider straks ook landelijk!"

Eindscore:

Boris van der Ham 🏆🏆🏆🏆
Marietje Schaake 🏆🏆
Jules Deelder 🏆
Kees Verhoeven 🏆
Bert Bakker 🏆
Stientje van Velthoven 🏆
Gerard Schouw 🏆
Wouter Koolmees 🏆
Ayla Schneiders 🏆
Vera Bergkamp 🏆
Mart Roumen 🏆

De winnaar: Boris van der Ham!

Disclaimer: Deze cartoon is al gebruikt in de editie van Juli 2014
Maar hé, jullie hoofdvormgever houdt van recycling en wil af en toe ook gewoon een avondje zuipen.

De formatie van Boris van der Ham

Iedere politiekgeïnteresseerde zou het wel een keer willen doen: zelf een regering formeren. De DEMO geeft doorgewinterde Jonge Democraten een podium om zélf een keer de formateur te zijn. Het enige criterium is dat de regering volledig moet bestaan uit (ex-)leden van de Jonge Democraten. Deze editie is het woord aan formateur Boris van de Ham.

Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
Nikie van Thiel

Econome, oud-voorzitter van de Jonge Democraten, nu werkzaam in het bankwezen. Nog steeds is ze regelmatig te horen op de radio, en geeft ze helder weer hoe het verder moet in deze moerasdelta der Nederlanden.

Minister van Buitenlandse Zaken
Pauline Kastermans

Als voormalig Internationaal Secretaris en kandidaat Europarlementariër, kan zij de zorgen voor een frisse wind op dit ministerie.

Minister van Binnenlandse Zaken
Jan Paternotte

Jan Paternotte maakte mij onlangs in deze rubriek verantwoordelijk voor dit ministerie. Kiesstelsels, provinciale herverkaveling, decentralisatie-ellende, jee! Hij zei tijdens de vergadering van de Vrienden van de Jonge Democraten tegen me dat hij dit ministerie eigenlijk graag zelf wilde. Omdat ik vanzelfsprekend ruim baan geef aan zijn persoonlijke ambities, ben ik niet te beroerd dit boeiende ministerie aan hem te gunnen. Zo rol ik.

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Irene van den Broek

Irene van den Broek was voorzitter van de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb), werkt als medewerker onderwijs in de Tweede Kamer en is lange tijd actief geweest bij de Jonge Democraten. Gedreven, met kennis van zaken.

Minister van Verkeer, Vervoer en Milieu
Cas van Kleef

Was lange tijd Secretaris Politiek van het JD-bestuur. Maar ook actief bij diverse milieuorganisaties en het promoten van zonne-energie. Ideale kandidaat voor deze post!

Minister-president
Jan-Willem Bertens

Nederland wordt een stuk gezelliger. Voor een minister-president heb je iemand nodig die het gekissebis ontstijgt. Een klasse buitencategorie. De Limburgse Europeaan Jan-Willem Bertens heeft nooit lid kunnen zijn van de Jonge Democraten (de club bestond in zijn jeugd domweg niet) maar heeft een groot hart voor ons. Dat blijkt wel uit de naar hem genoemde jaarlijkse vrijwilligerstrofee van de JD. Weg met de keffende veertigers! We nemen een gewoon een bijna tachtiger als premier! In andere landen is dat heel normaal, dat moet het hier ook worden. En de Maastrichtse voetbalclub MVV krijgt natuurlijk een extra subsidie.

Minister van Sociale Zaken
Ilja Boelaars

Ilja is de sociaaleconomische wonderboy van de Jonge Democraten. Schrijft nu al columns voor financiële websites, schrijft boeiende opinieartikelen, is scherp, idealistisch en realistisch

Minister van Volksgezondheid
Lotte Bruins Slot

Lotte was jaren geleden actief als voorzitter bij de Jonge Democraten-Groningen en zat in de gemeenteraad. Toen ik voorzitter van de Jonge Democraten was (1998-2000), heb ik erg mijn best gedaan om haar tot mijn opvolger te maken, maar ze ambieerde het niet. Ze is arts, heeft een goed politiek gevoel, en straalt alles uit wat je graag wilt van een minister van Volksgezondheid: kennis, kunde, duidelijkheid en warmte.

Minister van Veiligheid en Justitie
Dirkjan Tijs

De huidige voorzitter van de Jonge Democraten breekt eigenhandig de internationale drugsverdragen open. Hij verkocht (nep) XTC als pleidooi voor het legaliseren ervan. Dat smaakt naar meer. Daarmee bedoel ik: dat beleid smaakt naar meer.

Minister van Defensie
Daniëlle Paulssen

Voormalig Internationaal Secretaris (en zelfs tijdelijk JD-voorzitter) is politiek sterk doortimmert. Ze loopt al wat jaartjes mee in Den Haag. Ze zit nu op het ministerie van Onderwijs, maar het is maar drie minuutjes lopen naar het ministerie van Defensie.

Minister van Financiën
Wouter Koolmees

Toen ik net politiek actief werd bij de Jonge Democraten was huidig Tweede Kamerlid Wouter Koolmees lid van de economiecommissie van de JD. De afgelopen vier jaar was Wouter al verantwoordelijk voor veel staatsbegrotingen, dus feitelijk verandert er niet veel. Bonus: ook gezellig.

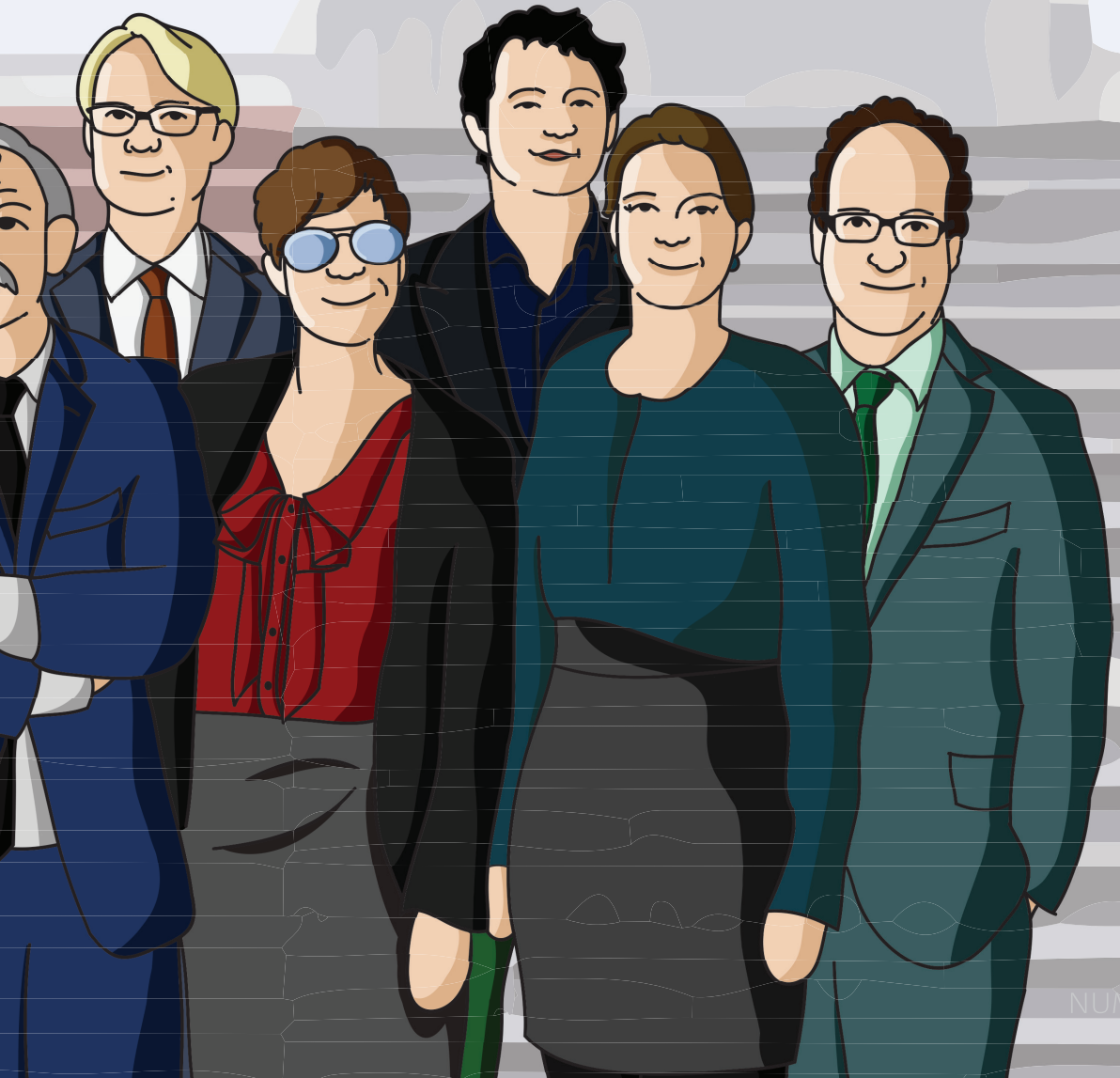

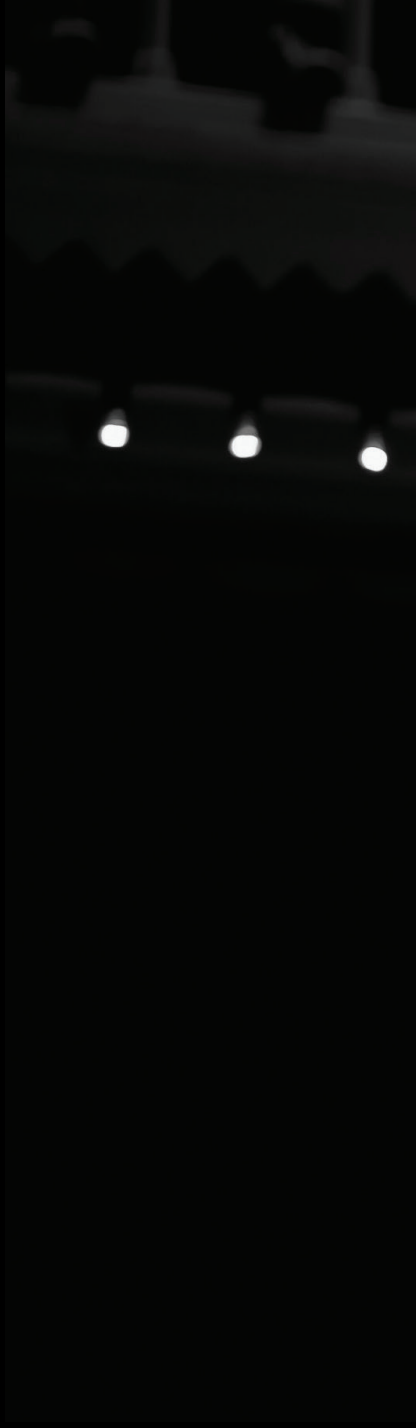

Maarten van Rossem: ‘De kiezer begrijpt geen reet van politiek’

Tekst: Julian Lambermon
Beeld: Jos van Zetten

Wie is?
Maarten van Rossem

Geboren:
4 oktober 1943

Studie:
Geschiedenis aan de Universiteit van Utrecht

Huidig werk:
Historicus, presentator, schrijver

Overige functies:
Bijzonder hoogleraar

Opmerkelijk:
lid PvdA, eenmansjurylid ‘De Slimste Mens’

Zo geliefd als hij bij velen is om zijn nuchtere en kritische kijk, zo gehaat is hij door anderen om zijn relativerende houding ten aanzien van grote gebeurtenissen en de Nederlandse samenleving. Maarten van Rossem is een analist pur sang. ’s Lands mopperkont - zoals Sven Kockelmann hem eens typeerde - neemt werkelijk geen blad voor zijn mond. De DEMO spreekt hem over de teloorgang van zijn Partij van de Arbeid, nieuwsgierig naar zijn ideeën over het behalen en behouden van politiek succes. Als er iemand uitgebreid kan praten is het Maarten van Rossem wel. “Het zou verstandig zijn als de politiek zou bestaan uit wat oudere mannen van boven de 60.”

Tot tweemaal toe was Maarten van Rossem lijstduwer van de Partij van de Arbeid. Zowel bij de Utrechtse gemeenteraadsverkiezingen in 2009 als bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2012 liet van Rossem zich op de symbolische plaats zetten. “Een signaal van protest tegen de huidige politieke stemming in Nederland” verklaarde hij destijds. In 2012 kruisten zo’n 5900 mensen het vakje voor zijn naam aan, waarmee hij de meeste voorkeursstemmen van alle lijstduwers binnenhaalde. Sinds die succesvolle verkiezing – waarbij de PvdA 38 zetels behaalde – gaat het de sociaaldemocraten minder goed af. Al maanden staat de partij historisch laag in alle peilingen en velen vragen zich af of de partij zich nog zal herstellen.

Dat het nu zo slecht gaat met de PvdA is volgens van Rossem heel gemakkelijk te verklaren. "*Daar hoef je geen politiek genie voor te zijn.*" *De verkiezingsstrijd in 2012 werd een links-rechtsstrijd waarbij men op de PvdA ging stemmen toen Emile Roemer een aantal slippertjes maakte. Samson deed het goed in de debatten ("het is op zichzelf al een treurige zaak dat die debatjes doorslaggevend zijn") en men stemde op hem om Rutte uit het torentje te houden. En: "mensen stemden op hun beurt Rutte om Samson uit het torentje te houden. Het zou verstandiger zijn geweest niet samen te gaan regeren. Heel simpel."*

Hij vervolgt: "*Het zou überhaupt verstandiger zijn als de politieke leiding zou bestaan uit wat oudere mannen. Niet van die 40'ers die nog indruk op de wereld willen maken. Wat dat betreft zouden 60-plussers die weten hoe de hazen lopen en waar de wind vandaan komt het verstandiger hebben aangepakt.*"

Een soort Eerste Kamer , bedoelt u?

"*Zoiets, ja. Iets meer reflectie zou verstandig zijn geweest in het najaar van 2012. Maar goed, zodoende zijn er veel PvdA'ers weggelopen. Je hoeft 's avonds je televisie maar aan te zetten en er is weer een ongelukkig verzorgingstehuis gesloten, of er is een bejaarde aangetroffen die een week lang geen nieuwe luier heeft gehad. Al die andere linkse partijen beweren dat ze het beter zouden doen. Dat is gewoon niet zo, maar dat blijkt pas wanneer ze in de regering komen.*"

Is dat de grootste valkuil waar iedere politieke partij in valt?

"*Men claimt altijd dat ze de samenleving op allerlei gronden gaan veranderen, maar wanneer ze regeren blijkt het al moeilijk om een boompje om te hakken. Dat ligt aan de immense complexiteit van alles.*"

Hans van Mierlo, medeoprichter van D66, noemde (in een interview met Ischa Meijer) de individualisering van de samenleving een groot probleem voor de Partij van de Arbeid, aangezien zij 'bij uitstek bestaan bij de gratie van het feit dat ze een groep kunnen aanspreken.' De kiezer zou zich in de toekomst steeds minder in groepsverband laten aanspreken door de politiek, was zijn verwachting. De politiek moest grondig op zoek naar nieuwe, direct verbanden tussen de kiezer en gekozenen. De afgelopen jaren zijn die verbanden echter schijnbaar groter geworden dan destijds. De kritiek dat de volksvertegenwoordiging te ver afstaat van de eigen bevolking is groter dan ooit.

Is dat een reden waarom het nu zo slecht gaat met de PvdA?

"*Dat lijkt me vreselijke lulkoek. Van Mierlo was een hele aardige man, maar politiek gezien heeft hij er nooit veel van begrepen. Als politiek denker is hij schromelijk overschat. Alle partijen zijn collectieve organisaties, dat is D66 ook. De individualisering is een proces waar iedereen tot op zekere hoogte aan onderworpen is.*"

Van Rossem vraagt zich openlijk af hoe het komt dat men het aan de ene kant prettig vindt om geïndividualiseerd te zijn, terwijl men aan de andere kant het gevoel heeft door dat proces iets te verliezen. "*Daardoor creëren we collectieve emoties waarvan je je afvraagt of dat wel zo verstandig is. Laat ik een pijnlijk voorbeeld geven: de collectieve sentimenten rond MH17. Iedereen kende zogenaamd mensen op dat vliegtuig. Nou, ik niet. Misschien ben ik een rare Nederlander. Ik vind het verschrikkelijk, maar moeten we nu elk jaar collectief gaan rouwen over MH17?*" "*Er vallen jaarlijks honderden doden in het verkeer. Moeten we daar dan niets mee doen? Dat vind ik heel raar. Dat komt omdat mensen wel houden van die collectieve emoties. Dan hebben ze het gevoel dat ze allemaal bij elkaar horen. Weer zo'n gelegenheid waar ze een nationale paal hebben en een knuffel neer kunnen leggen.*"

U bent nog steeds lid van de PvdA.

"*Ja, ik zal waarschijnlijk het laatste lid zijn.*"

U klinkt niet heel enthousiast over enige vorm van collectivisme. Waarom bent u lid?

"*De PvdA is een hele brave sociaaldemocratische partij die na de Tweede Wereldoorlog, samen met de confessionele partijen, een geweldige constructie heeft opgebouwd, namelijk de verzorgingsstaat. Deze zijn we nu in allerlei opzichten vanwege dat neoliberale gelul aan het beschadigen en ik hoop dat het niet al te ver gaat. De overheid is een hele nuttige instantie. Zonder efficiënte overheid ben je de klos.*"

De PvdA is toch wel een partij van naar elkaar omkijken. In die zin is het toch wel enigszins collectief, of niet?

"*Ik heb dat nooit gemerkt, moet ik u zeggen. Ik zie niet dat de PvdA wezenlijk anders is dan het CDA, of dan D66, of enige andere politieke partij.*"

De PvdA had vroeger een aanzienlijk vastere achterban.

"*Dat had elke partij. De versplintering van het politieke spectrum ligt aan de emancipatie en de individualisering van de kiezer. Vroeger las iemand Het Vrije Volk, was lid van de vakbond en stemde PvdA. Nu bestaat Het Vrije Volk niet meer, neemt de vakbond een verzwakte positie in en is de kiezer volledig geëmancipeerd geraakt.*"

"*Het probleem is...*", *mompelt hij* , "*dat de kiezer van de politiek geen reet begrijpt. Hij denkt dat wat hij 's avonds op het journaal ziet of in de talkshow hoort van wezenlijke betekenis is. Hij waait met de wind en de waan van de dag mee en besluit op grond daarvan.*" Dat Maarten van Rossem geen hoge pet op heeft van de kiezer heeft hij in meerdere interviews al eens geuit. Hij pleitte al eens voor een systeem waarin iedere burger een toets zou moeten maken alvorens te mogen stemmen. Tien simpele vragen waarvan er minstens zes goed beantwoord moesten zijn.

"U zult zien als u die vanavond in het café aan willekeurige mensen stelt dat zij niets weten. Ze begrijpen er helemaal geen ene zak van, maar ze mogen wel stemmen. Het gekke is, dat je in Nederland op een hele simpele manier je rijbewijs mag halen. Zonder rijbewijs mag je niet rijden, maar zonder politiek rijbewijs mag je wel stemmen. Op Pim Fortuyn, Henk Krol, Rita Verdonk; we hebben de afgelopen 20 jaar een serie kermisgasten gehad waar je u tegen zegt."

Volgens van Rossem deugen andere werelden, als de wetenschap, ook voor geen meter. *"Als u daar dezelfde schijnwerper op zou zetten als op de politiek, zou u dat zien. Om over de sport te zwijgen. Sport krijgt dan wel veel aandacht, maar we weten dat het voor een groot deel oplichterij is. Als er een vorm van terreur is, is het sport. Sport kan altijd! Sport is gezond! Sport is helemaal niet gezond. Zoals wij die bedrijven is het zeer ongezond en zeer onsportief"* besluit hij.

"Pechtold is een prima debater," vervolgt hij. *"Een man die het in die mediawereld er voortreffelijk vanaf brengt. Het knapste wat D66 gedaan heeft is regeren maar op een manier die de kiezer niet in de gaten heeft. De kiezer is namelijk gruwelijk stom, daar moet u vanuit gaan. U moet afscheid nemen van die kletspraat dat de kiezer altijd gelijk heeft. Al is dat voor D66 natuurlijk een enorm probleem aangezien jullie een enorm vertrouwen in de mensheid hebben dat nergens op gebaseerd is."*

'Het gekke is: zonder rijbewijs mag je niet rijden, maar zonder politiek rijbewijs mag je wel stemmen'

Zou de politiek niet meer naar zichzelf moeten kijken? Het gaat vaak over de onkunde van de kiezer.

Stellig: *"welnee, kletskoek. Het ligt niet aan de politici. De politici zijn het slachtoffer geworden van hele ingewikkelde niet te stoppen processen in de samenleving. Individualisering, medialisering, het feit dat we 24/7 nieuws hebben; tel uit je winst! Je ziet hoe de politici gevangen zitten in een systeem waarin ze feitelijk niets goed kunnen doen. Daar komt bij dat er voor de politiek enorm veel aandacht is in de media. Elke kleine misstap wordt eindeloos vergroot."*

Maar ik neem aan dat u wel vindt dat de politiek een afspiegeling moet zijn van de samenleving? Het is toch volksvertegenwoordiging?

"Ja..." er volgt een korte pauze. *"Dus ik zit ook met een enorm dilemma. Ik zit met het probleem dat ik voor de modale kiezer geen cent geef, maar dat je met dat tienvragenplan net zoveel kiezers over zou houden als Thorbecke had in 1848. Ik geloof dat dat zo'n 3% van het potentieel electoraat was. Dat moeten we dus toch maar niet doen. Ik heb geen oplossing, het spijt me zeer."*

Politieke partijen vallen en staan tegenwoordig vaak bij een aansprekende, charismatische leider. Er zijn tal van voorbeelden - LPF na Fortuyn, GroenLinks na Halsema, SP na Marijnissen - waar partijen na het wegvallen van deze persoon wegzakken in een stuurloze en chaotische periode. Het lijkt lastig om een partij na een periode van sterk leiderschap goed te kunnen organiseren, een potentieel gevaar voor partijen als de PVV en D66.

"Wat je vooral niet moet doen is regeren" begint van Rossem. *"Wilders heeft dat gemerkt. Althans, hij gedoogde. Hij heeft zich nu op een dusdanige wijze geradicaliseerd dat hij op een zijspoor zal blijven staan. Die kunnen we afschrijven. Dat geldt natuurlijk niet voor D66. Het probleem ontstaat wanneer D66 moet gaan regeren, want het zal daar niet de grootste partij zijn en met de billen bloot moeten gaan. Regeren blijkt in werkelijkheid altijd een stuk ingewikkelder dan je denkt."*

Is er een geschikte opvolger voor Pechtold indien hij plots minister wordt of iets dergelijks?

"Zijn daar indicaties voor? Het is typisch de moderne tijd. Die man doet het prima, hij is niet oud. Of wilt u ook zo'n blitse jongeman of vrouw van 28 hebben? Koester hem, hij begint net een goed politicus te worden! Al die rare veranderlust van tegenwoordig dat alles anders moet hoeft van mij helemaal niet."

Wat veranderlust betreft zouden D66-verwanten zich als het aan van Rossem ligt ook niet bezig moeten houden met het filosoferen over een nieuwe manier van politiek bedrijven. *"Die is er namelijk niet. Je zult de loop van de wereld niet veranderen. Al die lollige ideeën van Van Reybrouck dat we moeten gaan loten klinken nog lolliger als hij er een biertje bij op heeft. Je voelt aan je water dat het flauwekul is."*

Waarom heeft u zelf eigenlijk nooit een politieke functie vervult?

"Omdat ik inmiddels een dusdanig grondige kennis van mezelf heb dat ik weet dat ik geen bestuurder ben. Ik ben daar nooit in geïnteresseerd geweest."

Hij besluit: *"de opkomst van populisme in Nederland, wat voor mij een zeer pijnlijke verassing was, heeft mij meer geïnteresseerd gemaakt in de politiek dan ik al was. Dat wij gevallen zijn voor een charlatan als Pim Fortuyn en onszelf allerlei fobieën hebben aangepraat toont aan wat een waardeloze kennis ik heb van de ware aard van de Nederlandse samenleving."*

Julian Lambermon

‘Dit D66 gaat politiek succes niet behouden’

Het borgen van politiek succes – dat in deze DEMO centraal staat en door meerdere prominenten wordt belicht – en D66 lijken allerminst hand in hand te gaan. Helder is de constatering dat D66 tot op heden, meer dan andere partijen, te maken heeft gehad met schommelingen in peilingen en behaalde zetels in de verschillende vertegenwoordigingen. Maar wat is politiek succes eigenlijk? Is het behalen van het meeste aantal zetels in de Tweede Kamer een weerspiegeling van het succes van een partij? Ben je politiek succesvol wanneer je meedingt in een akkoord tussen regering en constructieve oppositie? Of kun je – naar voorbeeld van de PVV – politiek succesvol zijn als je weliswaar weinig moties aangenomen ziet worden, maar wel de publieke opinie en media beheerst met controversiële uitspraken?

Tekst: Julian Lambermon

Hoe dan ook, menigeen zal het ermee eens zijn dat je een partij invloedrijk kunt noemen als zij zich in een dusdanige positie heeft gemanoeuvreerd dat er veel van het verkiezingsprogramma kan worden uitgevoerd. Het is al helemáál succesvol als de kiezer je daarvoor beloont. Wat dat betreft heeft D66 het de afgelopen jaren briljant gedaan. Terwijl de coalitiepartijen zelf op een dik verlies staan wordt D66 door de kiezer beloond voor haar constructieve houding. Althans, zo wordt vaak beweerd. Ook Pechtold zei dolenthousiast iets vergelijkbaars op het verkiezingsfeest in Leiden na de Provinciale Statenverkiezingen van 2015. En ongetwijfeld zal een deel van de kiezers zo hebben geredeneerd bij het bepalen van hun stem, maar het verklaart geenszins de verdubbeling ten opzichte van de verkiezingen van 2011. De partij zal zich de komende jaren verder moeten ontwikkelen om het succes vast te houden.

Rennend de vluchtheuvel af

Al op 22 oktober 1983 sprak Hans van Mierlo de echte reden uit voor de betreffende winst van D66, evenals die uit het verleden. Op een D66-symposium sprak hij over etiketten en gevoelens die politieke partijen oproepen bij kiezers. Hij beschreef het ‘schouder-aan-schouder-gevoel’ van de PvdA, de ‘veiligheid van God’ bij het CDA en de ‘veiligheid van de portemonnee’ van de VVD. D66 is altijd een vluchtheuvel geweest voor kiezers van deze partijen (en vandaag de dag ook van GroenLinks, dat toen nog niet bestond) op momenten dat de oude machtspartijen het af lieten weten. Ook anno 2015 is dit het geval. De vluchtheuvel die D66 heet, is vandaag de dag nog onverminderd aanwezig.

‘Nou en?’ vraagt u zich misschien af. Welnu, eind deze zomer vier ik mijn tweede verjaardag als lid van D66. Vanaf het begin van mijn lidmaatschap bevind ik mij in een tamelijk succesvolle partij die als onderdeel van de oppositie de nodige invloed kan uitoefenen op het kabinetsbeleid van Rutte II, en daar in de peilingen voor lijkt te worden beloond. Kabinetsdeelname lonkt. Als jong lid is het eigenlijk onmogelijk voor te stellen dat deze partij er in de geschiedenis tot tweemaal toe dusdanig slecht voor heeft gestaan dat het woord opheffing angstvallig door de congreszaal werd gefluisterd.

Het lijkt me een goede zaak om het politieke succes dat lonkt niet alleen te verzilveren, maar nu eindelijk eens na een diep dal vast te houden. Driemaal scheepsrecht. D66 zal af moeten van het imago van een partij die als vluchtheuvel fungeert en daarmee – meer dan andere partijen – schommelende zetelaantallen kent. Vroeger voerde D66 de slogan: ‘redelijke alternatief’. Dit heeft zijn successen gekend, maar is in essentie een deftige beschrijving van een partij waar je tijdelijk op zou stemmen als er niets beters zou zijn.

Terug naar een ideologieloze politiek

Alle partijen in de Tweede Kamer hebben een bepaald ideologisch DNA. Waar de VVD zich vastklampt aan het liberalisme, de SP aan het socialisme en de PvdA aan de sociaaldemocratie heeft D66 sinds het eind van de vorige eeuw het verstikkende ‘sociaalliberalisme’ aan zich kleven. Het sympathieke idee van de groep

‘Opschudding’ om de partij herkenbaarder te maken voor de kiezer heeft zich ontwikkeld in een verwarrende stroming die – zo merk ik vaker wel dan niet – voor veel leden niet in minder dan 10 minuten valt uit te leggen. Vaak komt het neer op een slappe synthese tussen liberalisme en sociaaldemocratie, maar hoe dat precies ten uitvoer komt is mij de afgelopen twee jaar maar zelden duidelijk geworden. Laat staan voor de modale kiezer. Sterker nog, in JD-kringen wordt vaak op afdelingsvergaderingen naar de definitie van sociaalliberalisme gevraagd om nerveuze kandidaat-bestuursleden te plagen.

Ik ben mede lid geworden van D66 om de missie die bij de oprichting is geformuleerd. De oude politiek waarin politici vrijwel louter redeneerde vanuit een dogmatische ideologie was op termijn gedoemd te mislukken, was de voorspelling. Mensen zouden zich steeds meer individualiseren en dus moesten politieke partijen op zoek naar nieuwe manieren om de burger aan te spreken. Ideologieloze politiek dus. Briljant!

‘D66 is een partij waar men op stemt als er niets beters is’

Zoals Frans Timmermans in het kielzog van de voorspelling van Van Mierlo in een interview in deze DEMO zei, zijn veel mensen tegenwoordig niet meer ideologisch gebonden. Men is nog wel idealistisch – dat wil zeggen dat de dromen over wereldvrede, een duurzaam milieu en een wereld zonder honger nog onverminderd aanwezig zijn – maar probeert dit pragmatisch vorm te geven. Al met al ben ik van mening dat het aanmeten van de ideologische stempel van het sociaalliberalisme, in een tijd van ontideologisering een stap in de verkeerde richting is geweest. Het is niet meer van deze tijd.

D66 heeft een DNA nodig

Een uniek herkenningspunt, dus. Dat D66 af moet van haar ideologie betekent niet dat de partij niet herkenbaar kan zijn voor de kiezer. Juist wel . Idealistisch zonder ideologie is het adagium. Waar de andere partijen een ideologisch DNA hebben, zou D66 een idealistisch DNA moeten kweken om de partij herkenbaar te maken voor de kiezer. Veel kiezers die op het laatst moment hebben besloten D66 te stemmen noemen onderwijs en ‘meer banen’ als redenen. Daar is uiteraard niets mis mee. Het zijn echter weinig onderscheidende onderwerpen in de politieke arena. Ik kan me geen voorstelling maken van een partij die minder banen wil en voor matig onderwijs staat.

Als er één ideaal is dat D66 sinds die oprichting als DNA met zich meedraagt, is het wel de drang naar bestuurlijke vernieuwing. De politiek dichter bij de mensen brengen. Des te jammer vind ik het dat de partij dat karakter niet meer uitstraalt. Wouter Koolmees vertelde me eens dat pas toen er minder bombarie werd gemaakt over het afschaffen van de benoemde burgemeester, deze door de Kamers kon worden geloodst. Een slimme strategie, zo vond ik. Maar daarmee lijkt het doorvoeren van deze wet, evenals bijvoorbeeld het correctief referendum, een doel op zich te zijn geworden. Een soort eerbetoon aan Van Mierlo. Brengt een gekozen burgemeester de politiek daadwerkelijk dichterbij de kiezer? Ik betwijfel het.

Eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ook ik vooralsnog geen waterdichte methode heb om de kloof tussen burger en politiek te dichten. Wel ben ik ervan overtuigd dat D66 - in tijden waar de onvrede onder de bevolking over de wijze waarop politiek bedreven wordt groter lijkt dan ooit – weer voorop zou moeten lopen in het filosoferen over nieuwe vormen van democratie en politiek. Het vertrouwen herstellen. Dat is het nobele streven, het DNA van de partij, waarmee zij respect af kan dwingen bij de bevolking en een stap kan zetten richting het borgen van het politieke succes.

Al met al zal het huidige D66 niet in staat zijn om het politieke succes te behouden. Hoe je het ook wendt of keert, de huidige speerpunten over Europa, onderwijs en meer banen zullen geen garantie zijn voor succes op de langere termijn. Het zijn geen onderwerpen waardoor mensen jaren lid blijven, laat staan waardoor mensen jarenlang op D66 zullen stemmen. Daarvoor heeft D66 een herkenbaar, ideologieloos DNA nodig dat zich te allen tijde - en met name vandaag de dag - onuitputtelijk inzet voor het verbeteren van de band tussen kiezer en gekozenen.

Reactie Boris van der Ham: Waar word je kwaad over?

Ik was als voorzitter van de JD (1998-2000) ook actief bij ‘Opschudding’. Nog steeds is het goed dat D66 zich sindsdien sociaalliberaal is gaan noemen. Het plaatst D66 in een traditie van geweldige denkers, van een inspirerende sociale en liberale geschiedenis. Ik heb niet veel met de term ‘pragmatisme’. Natuurlijk moet je praktisch zijn, maar het doel waar je naar streeft moet helder zijn. Daar kan D66 in verbeteren. Soms identificeert D66 zich zo met een praktische tussenstap, dat het uiteindelijke doel niet helder is. D66-ers zijn vaak optimistische mensen, en dat is mooi, maar moet jezelf ook af en toe de rauwe vraag durven te stellen: waar word ik nou echt heel kwaad over, welk onrecht moet worden bestreden, wat is mijn ideale samenleving? En hoe kom ik daar? Een ideologie moet je inderdaad niet vastzetten, maar het aardige van het liberale gedachtegoed is nou juist dat het bestrijden van dogmatiek nu precies onderdeel van de ideologie is.

Opschudding

Opschudding was een initiatief van jonge D66’ers (waaronder Boris van der Ham en Lousewies van der Laan) uit 1998. Zij waren van mening dat de herkenbaarheid van D66 moest worden vergroot door de politieke identiteit en kernwaarden uit te werken, en door sociaalliberaal als ondertitel te nemen. De vernieuwingsbeweging hief zich in december 1999 op.

‘Els Borst-netwerk zorgt voor interne discussie’

Dit jaar, op internationale vrouwendag, lanceerde D66 het Els Borstnetwerk. Het netwerk heeft als doel vrouwen te ondersteunen en de inzet van vrouwen binnen de politiek maar ook binnen de partij te vergroten. De dood van Els Borst was toen alweer bijna een jaar geleden. Zij heeft zich jarenlang ingezet voor verscheidene medisch-ethische kwesties. Daarnaast was bekend dat zij vond dat er (te) weinig vrouwen in de politiek zaten. “Politiek is te belangrijk om alleen aan mannen over te laten.”Om erachter te komen hoe het nu eigenlijk gesteld is met dit netwerk en de positie van vrouwen in de politiek en binnen D66 maar natuurlijk ook binnen de JD, sprak ik met Ayla Schneiders. Ik legde haar een vijftal stellingen voor.

Provinciale Statenlid en Jonge Democraat Ayla Schneiders geeft haar visie op de rol van vrouwen in de politiek aan de hand van vijf stellingen.

Ayla Schneiders

D66 is een mannenpartij

Ayla: "*De cultuur van politiek sluit misschien eerder aan bij 'mannelijke' voorkeuren. D66 is hierin geen uitzondering. De partij is qua structuur gebouw op professionaliteit, hiërarchie, debat en metadiscussies. Ik denk wel dat D66 een uitzondering is als het gaat om de diversiteit van vormen van politiek bedrijven. De 'In Gesprek Met'-actie is een mooi voorbeeld van een meer informeel instrument om politiek menselijker en alledaagser te maken. Elke politieke partij is overigens wel op zoek naar dit soort mogelijkheden.*"

"*Wel denk ik dat vrouwen iets anders in politiek zoeken: gesprekken zonder een vaste structuur met 'menselijkere' onderwerpen en ruimte voor nuance en reflectie. Hiermee generaliseer ik natuurlijk een beetje. Dit moet je maar met een korreltje zout nemen. D66 gaat uit van het individu, niet van een groep.*"

"Wat we misschien wel zouden kunnen doen is wat vaker naar buiten treden met de wat 'softere' thema's. D66 onderscheidt zich onder meer op het gebied van medische ethiek. Maar dat zijn dan weer niet de thema's die nu per se geschikt zijn voor de grote bühne. De JD heeft hier af en toe ook nog wel een handje van – met onderwerpen als pensioenen en softdrugs spelen we misschien net wat meer de ver-van-mijn-bedshow dan wanneer we een thema als integratie op zouden pakken. Het is echter niet zo dat D66 alleen maar top-down ervoor moet zorgen dat de wat 'vrouwelijkere thema's' ook genoeg aan bod komen. Het is voor een deel ook aan de leden zelf."

D66 doet niet genoeg om vrouwen te betrekken bij de partij

Ayla: "*Het lid worden van een partij of het betrokken worden bij een partij is in grote mate een verantwoordelijkheid van een persoon zelf. D66 én de Jonge Democraten moeten echter niet vergeten dat zij ook een verantwoordelijkheid hebben zich bewust te zijn van de mindere vertegenwoordiging van vrouwen. Positieve discriminatie is een stap te ver. Quota's passen niet bij het principe van 'de kracht van het individu'. Ze bieden ook geen duurzaam perspectief. Vrouwen moeten niet het gevoel hebben dat hun geslacht ervoor gezorgd heeft dat zij ergens terecht zijn gekomen. Als partij kan je er wel voor zorgen dat meerdere mensen zich aangetrokken voelen tot jouw manieren van politiek bedrijven. Een partij kan ervoor zorgen dat mensen die zich verbonden voelen met een bepaalde groep elkaar kunnen vinden. Met deze reden is het Els Borstnetwerk opgericht.*"

Het Els Borstnetwerk is gedoemd te mislukken

Ayla: "*Het is als netwerk bijna onmogelijk te mislukken wanneer je doel is meer vrouwen te betrekken en elkaar te laten vinden. Natuurlijk weet ik niet hoe lang het zal blijven bestaan of hoe lang het nodig zal zijn. Ik denk dat juist bij D66 het Els Borstnetwerk een lang leven bekoren is. Het Els Borstnetwerk is een middel om vrouwen actief te laten worden, maar zeker ook om ze actief te houden. Els Borst zei het al: 'Politiek is te belangrijk om aan mannen over te laten.' Het is een instrument om op een duurzame manier de diversiteit binnen de partij te vergroten.*"

"*Het zorgt er ook voor dat leden bewust na gaan denken over de man-vrouw verhouding en hoe wij hier zelf een aandeel in hebben. Denk aan de vraag die de meeste vrouwen krijgen wanneer zij aangeven een politieke functie te ambiëren: 'Hoe denk je dat te gaan combineren met kinderen?' Die vraag wordt nou nooit aan mannen gesteld. Kleine aanpassingen kunnen het mogelijk maken dat de drempel voor vrouwen om politiek actief te worden lager wordt. We kunnen niet ontkennen dat mannen en vrouwen in veel gevallen nu eenmaal anders zijn. Waar een vrouw vaak 'nee' zegt wanneer ze denkt dat ze het nog niet kan, zegt een man 'ja' omdat hij denkt dat hij het wel zou kunnen. Misschien een open deur en zo'n cultuur verander je natuurlijk niet zomaar. Dat hoeft ook helemaal niet. Toch is het een mooi bewustwordingsproces voor een partij. Vanzelfsprekendheden raken makkelijk geïntegreerd in de structuur van een partij. Met de komst van het Els Borstnetwerk kunnen we dit tegengaan.*"

D66 moet de emancipatie van vrouwen sterker agenderen in de Tweede Kamer

Ayla: "Grote thema's als diversiteit, emancipatie en geaardheid zijn juist voor D66 weggelegd om te agenderen en dit gebeurt dan ook. Ik weet niet of daar een uitzondering voor vrouwen in gemaakt moet worden. De overheid moet geen zaken gaan afdwingen. JD'ers en D66'ers zullen het daar ook snel over eens worden. Ik denk echter dat het in sommige gevallen zeker niet slecht is om als overheid een beetje te sturen. Denk aan het verwijderen van een verplichte geslachtsaanduiding bij administratieve zaken, zwangerschapsverlof voor beide ouders en een gelijk salaris voor man en vrouw. Zoals ik eerder al zei speelt de manier waarop de politiek is ingericht ook een rol. Er zou meer ruimte moeten zijn voor een open debat, meer flexibiliteit in regels en ook meer werkbezoeken. Emancipatie brengt een zekere paradox met zich mee. Het doel is twee dingen samen te brengen. Denk aan het gelijk behandelen van mensen ongeacht geslacht. Maar door juist het onderscheid te benoemen, komt er weer nadruk op het verschil in plaats van de op de gelijkheid."

De opvolger van Alexander Pechtold is een vrouw

Ayla: "*Dat kan. Mits zij capabel is. Ik zie niet zozeer gelijk een man of vrouw. Wat ik wel heel goed vond/vind aan de huidige/oude (Fleur weg) situatie is de verhouding tussen Fleur en Alexander. Twee verschillende personen met misschien beide wel genderspecifieke kenmerken, samen in de partijtop. Dit kwam op mij over als een mooie balans. Als gezicht van de partij hadden we een man én vrouw. Ik denk dat dit wel goed is voor een partij, zo'n complementair duo. Dan hoeven we niet per se te denken aan een vrouw en man. Zolang zij samen, idealiter, maar een goede afspiegeling zijn van de achterban. Zeker als het gaat om achtergrond en thema's.*"

Wat kunnen Jonge Democraten doen?

Ayla: "*Ik was met de Jonge Democraten op een internationaal congres. Het debat ging over emancipatie. In Zweden had een jongerenpartij onderzoek gedaan naar welke activiteiten interessant waren voor vrouwen en welke voor mannen. Uit hun onderzoek kwam dat het vaak aan de onderwerpen en de manier van communiceren tijdens zo'n activiteit lag. De meeste Jonge Democraten zijn zeer verbale mensen. Over bijna alles wordt tot op de puntkomma gemierenneukt.*""Je ziet vaak dat afdelingen als doel stellen meer vrouwen of MBO'ers te trekken. Dit is natuurlijk een nastrevenswaardig doel. Er wordt echter voorbijgegaan aan de belangrijkste vraag: waarom wil je dat? Als het gaat om een betere vertegenwoordiging van de maatschappij moeten we dit juist aanpakken via onze activiteiten. De wil alleen om een bepaalde groep meer te betrekken is niet voldoende. Je moet aan gaan sluiten bij de belevingswereld van die groep. Vrouwen komen nu eenmaal minder snel naar een activiteit over Cyber-wars. Daarnaast zitten wellicht weinig praktisch ingestelde mensen te wachten op het heen en weer gegooi van termen als 'resolutie', 'amendement' of 'LB'. Het is aan de Jonge Democraten, D66 en ook de DEMO om op verschillende manieren politieke betrokkenheid mogelijk te maken. Ieder individu moet de kans krijgen zijn of haar bijdrage te leveren. Juist sociaalliberalen zouden hier het voortouw in moeten nemen."

‘Als het gaat om vrouwen emancipatie lopen we voorop’

Ze is de jongste medewerker van de waterschappen van deze generatie. Te midden van de relatief oude leden van de Friese waterschappen valt Tineke Clevering direct op, bijvoorbeeld op de groepsfoto’s van Wettenskip Fryslân. Via de voorzitter van D66 Fryslân kwam ze in aanraking met Water Natuurlijk. “Ik ben al een langere tijd actief binnen D66 en in de aanloop naar de verkiezingen werd mij gevraagd of het waterschap niet wat voor mij was.” Dat men in de provincie relatief betrokken is bij het waterschap bleek wel uit de verkiezingsopkomst. “Ook het aantal voorkeursstemmen dat ik kreeg (3813, red.) waren een aangename verrassing.”

Ondanks haar leeftijd heeft ze wel degelijk het gevoel dat ze serieus genomen wordt. “*Ja! Die vraag wordt vaak aan me gesteld. Ik heb me voor mijn gevoel wel extra moeten bewijzen. Door fel mee te discussiëren en te laten zien dat ik bereid ben om in een heftig debat op te treden heb ik zeker duidelijk gemaakt dat ik niet onder doe voor iemand die veertig jaar ouder is. Ook spreek ik namens de grootste fractie dus zou het vreemd zijn me niet serieus te nemen.” Water Natuurlijk staat bekend als een vrouwenpartij in Friesland, aldus Clevering. “Maar ik weet niet of dat direct invloed heeft op onze populariteit. Men stemt hopelijk op de idealen waar wij voor staan, niet omdat ze vertegenwoordig worden door vrouwen. We zijn als partij vooral erg vooruitstrevend”, stelt ze vast.Het loopt in de vertegenwoordigingen van de waterschappen over het algemeen niet over van de jongeren. “Dat heeft naar mijn idee vooral te maken met het feit dat veel mensen niet weten wat het waterschap doet. Jongeren zijn hier geen uitzondering op. Ik probeer er extra aandacht aan te besteden, door te hameren op het sociale media-beleid en door zelf bij te dragen aan de bekendheid van het orgaan.” Meer dan eens is zij te horen geweest als radiocolumnist in de provincie, en ook schrijft Clevering stukjes voor (internet)kranten. Voor politiek geïnteresseerden valt er veel te beleven bij Water Natuurlijk, en een lidmaatschap kost slechts: 12,50. “Ik zou dan ook graag alle JD’ers aan willen moedigen om zich aan te melden! Je beleeft er de meest vrolijke ALV’s”, verzekert ze. “Misschien help jij dan ook wel progressieve en duurzame ideeën te verkondigen in de Nederlandse waterschappen!”*

Tieneke Clevering

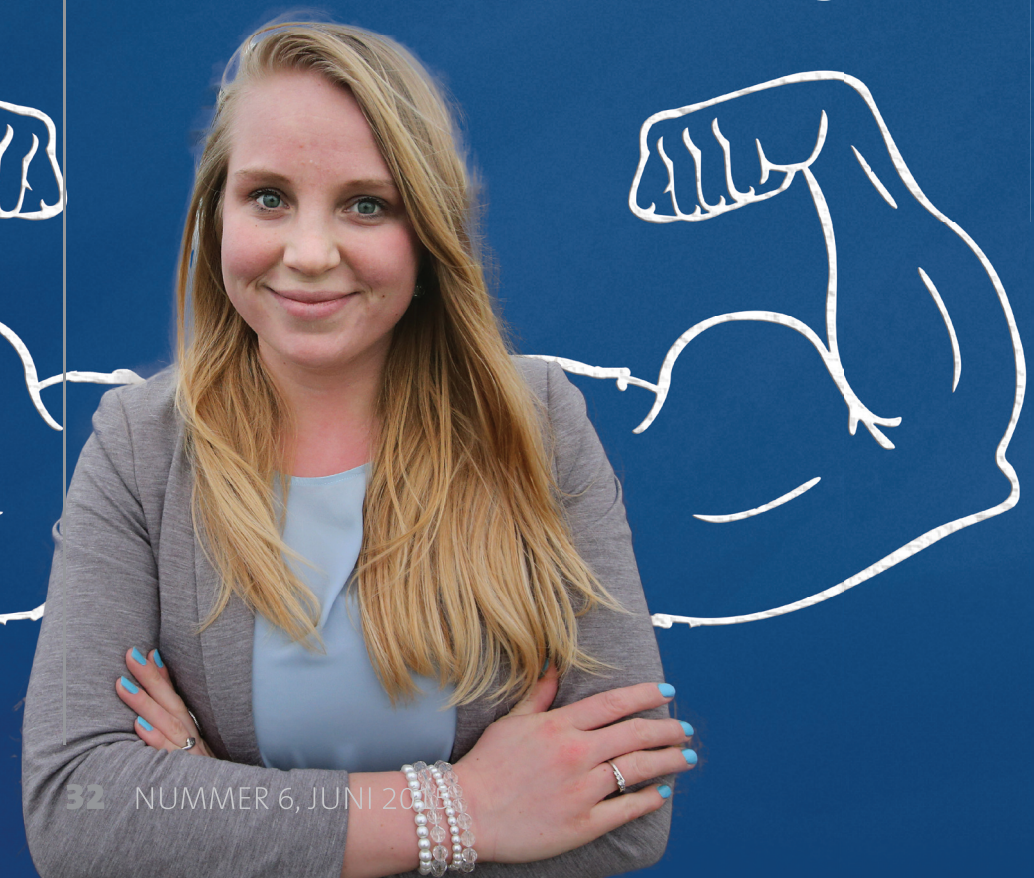

D66 loopt mijlenver achter omdat ze te vaak een mannelijke partijleider naar voren schuiven.

Nee, daar ben ik het niet mee eens. We staan juist bekend als een partij die strijdt voor gelijkheid voor man, vrouw, hetero, homo en transgender. Wat dat betreft lopen we juist voor op de meeste partijen.

Het Els Borst-netwerk is gedoemd te falen.”

Het is een laagdrempelig netwerk dat zich inzet om alle vrouwen binnen D66 een extra mogelijkheid tot netwerken te bieden. Al heeft het natuurlijk wel iets tegenstrijdigs om in een partij waar iedereen gelijk is een apart vrouwennetwerk oprichten.

D66 doet niet genoeg om vrouwen te betrekken bij de partij.

Het is juist goed dat dit niet expliciet gebeurt. Als D66’ers vinden wij dat iedereen gelijk is. Ik zou dus vooral graag mensen met goede ideeën en politiek talent binnen de partijen. Het maakt me hierbij niet uit of de persoon nou Mark of Marie heet.

In de Tweede Kamer dient D66 de emancipatie van vrouwen veel actiever te agenderen.

Ik weet niet goed in hoeverre dit nu gebeurt en of dit te veel of te weinig is. Maar er zijn dingen die naar mijn idee hogere prioriteit hebben dan vrouwenrechten... Positie van ouders van het gelijke geslacht bij adoptie bijvoorbeeld.

De masculiene sfeer van onze partij stoot vrouwen af.

Die masculiene sfeer heb ik eigenlijk zelf nooit ervaren. Wellicht is dat in bepaalde plaatsen zeker zo, maar ik heb mijzelf nooit belemmerd gevoeld of het idee gekregen dat ik mezelf in een mannenpartij begeef. Sterker nog, ik denk dat ik er toe nu toe alleen maar profijt van heb gehad dat ik als famke op de wereld gezet ben.

‘De opvolger van Pechtold is bij voorkeur een mens’

Astrid Zwinkels (24) volgt de research master Social Sciences aan de Universiteit van Amsterdam, nadat ze eerder Engels en Politicologie studeerde. Bij de Jonge Democraten is ze actief voor de landelijke portefeuille Participatie en Diversiteit, maar ze schrijft deze reactie niet namens die werkgroep.

D66 is een mannenpartij

Er zitten verdomd veel mannen bij D66, ja. Het programma van D66 is nou alleen niet bijster mannelijk. Onderwijs is nogal genderneutraal als je het mij vraagt. Aan het programma van de partij ligt het dus in ieder geval niet. Zullen we er gewoon ‘D66 is een partij’ van maken?

D66 doet niet genoeg om vrouwen te betrekken bij de partij.

Vrouwen die in de politiek willen zijn zelf wel in staat om hun stem te laten horen. D66 zou hier zeker wat meer ruimte aan kunnen geven, maar ik heb het idee dat ze het niet veel slechter doen dan andere partijen. Of ze ‘genoeg’ doen kan iedereen voor zichzelf wel bepalen.

Het Els Borst netwerk is gedoemd te mislukken.

De politiek is zeker te belangrijk om enkel aan mannen over te laten. Het Els Borst netwerk is een super tof concept en gaat ook zeker excelleren. Geef getalenteerde vrouwen een springplank en ze schieten de ongetalenteerde mannen zo voorbij. Ik ga me zo ook maar eens aanmelden.

D66 moet de emancipatie van vrouwen sterker agenderen in de Tweede Kamer

Volgens mij is D66 al een partij die zich met emancipatie in het algemeen bezig houdt. Emancipatie is zeker een onderwerp waar aandacht voor nodig is, maar ik betwijfel of dit perse via de politiek moet. Als ze dan toch iets hieromtrent willen agenderen, laat het dan over het emanciperen van mannen gaan.

De opvolger van Pechtold is een vrouw.

De opvolger van Pechtold is hopelijk een goed leider van D66. Bij voorkeur is het een mens, maar als een alien de partij goed van dienst kan zijn kan ik me hier in principe ook in vinden. Zo lang het een eerlijke strijd is kan de gender me vrij weinig schelen. Misschien word ik dan zelfs wel eindelijk eens lid.

Astrid Zwinkels

Els Borst netwerk

HET ELS BORSTNETWERK Dit jaar, op internationale vrouwendag, lanceerde D66 het Els Borstnetwerk. Het netwerk heeft als doel vrouwen te ondersteunen en de inzet van vrouwen binnen de politiek maar ook binnen de partij te vergroten. De dood van Els Borst was toen alweer bijna een jaar geleden. Politica Els Borst heeft zich jarenlang ingezet voor verscheidene medisch-ethische kwesties. Daarnaast was bekend dat zij vond dat er (te) weinig vrouwen in de politiek zaten. “*Politiek is te belangrijk om alleen aan mannen over te laten.*”

Wie is?

Frans Timmermans

Geboren: 6 mei 1961

Studie:
Franse Letterkunde en Europees Recht

Universiteit:
KU Nijmegen & Universiteit Nancy

Huidig werk:
Eerste Vice-President Europese Commissie Juncker

Voorheen:
Staatssecretaris en Minister BuZa

Opmerkelijk:
Voormalig lid D66

Voormalig D66'er Frans Timmermans gefascineerd door pragmatisme

Eerste Vicepresident van de Europese Commissie Frans Timmermans oogt ietwat verbaasd als we plaatsnemen in zijn werkkamer. "Waarom feliciteren jullie mij?", vraagt hij zich af. Hij herpakt zich snel. "Mijn vrouw kreeg negen jaar geleden een hersenbloeding en het zag er niet uit alsof ze het ging overleven. Ze is gelukkig goed hersteld en dat maakt deze dag – samen met de verjaardag van mijn jongste dochter – altijd heel bijzonder. Het is overigens ook de dag waarop Balkenende III viel. Maar goed, daarvoor zijn jullie hier niet."

De DEMO is inderdaad niet naar Brussel afgereisd voor een verkapt theekransje met een EU-Commissaris, want achter deze man gaat een ongelooflijk interessant verhaal schuil. Na zijn overstap van D66 naar PvdA wist hij zich gestaag op te werken bij de sociaaldemocraten. Eerst tot Tweede Kamerlid (vanaf 1998) en later werd hij staatssecretaris van Buitenlandse Zaken (vanaf 2007). Écht landelijke bekendheid kreeg hij pas toen hij in 2012 werd aangesteld als – alom geprezen – minister van Buitenlandse Zaken.

Door zijn befaamde speeches en uitmuntende taalbeheersing wist hij zich in no time in de kijker te spelen van alle internationale televisiestations. In zijn speeches combineert hij emotionele lading met een gedegen inhoudelijke agenda. Een unieke combinatie in 2015, waarin cijfers, statistieken, feiten toch vaak de inhoud van debatten vormen. Als er iemand in Brussel is die de EU het beste zou kunnen vertolken in ons eigen land, is dat zonder twijfel Timmermans. Wat drijft hem? Wat is zijn droom met Europa en tegen welke valkuilen loopt hij aan? We nemen plaats aan de - door Facebook inmiddels befaamde - werktafel in het Berlaymont gebouw van de Europese Commissie, waar Timmermans ruimschoots de tijd neemt om met oprechte interesse zijn interviewers te woord te staan. "Jullie generatie is de meest interessante in lange tijd."

Tekst: Julian Lambermon
Interview: Julian Lambermon & Stefan de Koning

‘Wakker worden, het kan zomaar mis gaan’

De 54-jarige PvdA’er is één van de weinige prominente politici is die zijn best doet om op de sociale media contact te blijven houden met zijn achterban. Waar het ‘zolderkamerterrorisme’ – zoals Youp van ’t Hek het eens typeerde – voor andere politici reden is geweest de sociale media de rug toe te keren laat Timmermans de moed niet zakken en heeft hij nog weleens het lef om scherpe teksten op zijn Facebook-profiel te zetten.

Bijna dagelijks verschijnen er updates over muziek, de voetbalwedstrijden van zijn zoontje, hersenspinsels over de samenleving en zijn baan. Ruim 206.000 ‘vrienden’ heeft hij inmiddels. “*Ach, mensen die me uitschelden op Facebook groeten mij waarschijnlijk vriendelijk op straat*”, *vertelt Timmermans nonchalant.* “*Ik vind het handig dat het drempelverlagend werkt om Europa bekender te maken bij de mensen. Sommige mensen vinden dat leuk, sommige mensen totaal niet.*”

Toen hij in 2007 als staatssecretaris voor Buitenlandse Zaken aantrad, begon hij frequenter te zenden op de online kanalen. “*Dat is een heel leerproces. Zoiets groeit, dat is niet iets dat je zomaar even uitvindt om Europa aan de man te brengen.*”

Toch is het niet alleen eenrichtingsverkeer op Facebook, vindt Timmermans. “*Ik leer ook heel veel van reacties op mijn Facebook. Ik neem vaak de tijd om op de posts te reageren. Dan zie ik dat er best goede ideeën voorbijkomen, en dat het vaak ook nuttig is om dingen uit te leggen. De informatie die mensen hebben klopt soms gewoon niet.*”

Op momenten slaan de reacties gewoon door. Voor sommige mensen is uitleg niet mogelijk. Timmermans is daar duidelijk over: “*Alles is uit te leggen, maar om het uit te leggen heb je niet alleen mensen nodig die het kunnen uitleggen, maar ook mensen die willen luisteren. Velen willen op Facebook hun boosheid uiten en zijn helemaal niet geïnteresseerd in uitleg.*”

Toch is de frustratie op sommige momenten best te begrijpen, vindt Timmermans. Zo toont hij begrip voor diegene die beweren dat Griekenland louter wordt geholpen om de banken de redden. “*Maar denk eens door. Wie is er écht het haasje wanneer dat niet gebeurt? Zijn dat de grote financiële instellingen die hun weg wel naar een ander deel van de wereld vinden, of de mensen met een hypotheek en salaris op de bank?*” *klinkt het stellig.* “*De discussie wordt onvoldoende op die manier gevoerd.*”

Verscheurd door Europees sentiment

De situatie in Griekenland heeft de nodige impact gehad op het Europese project. Dit is de afgelopen jaren flink aan het wankelen gebracht. Onrust in de lidstaten, een krimpend draagvlak voor verdere Europese integratie, verslappende begrotingsdiscipline. Timmermans noemt een ander groot probleem het gebrek aan vertrouwen in ieders solidariteit. Zichtbaar bezorgd licht hij zijn analyse toe.

“*Mensen zijn verscheurd door twee sentimenten. Iedereen voelt voor de arme Grieken die écht slachtoffer zijn, maar tegelijkertijd willen we niet aan de lat staan voor ze.*” *Europeanen willen best solidair zijn, maar twijfelen aan de solidariteit van hun mede-Europeaan, aldus de Eurocommissaris.* “*Er is onvoldoende vertrouwen dat de ander ook terugdoet wat ‘ie belooft. Daar zit het probleem, over en weer. Zowel de vrees dat de Grieken toch niet doen wat is overeengekomen, als wel de vrees van de Grieken die beweren dat zij toch nooit genoeg bezuinigen volgens de schuldeisers*”,

constateert hij.

Timmermans is er stellig over. "*Het is echt een politiek probleem met de regering in Athene, niet zo zeer met de bevolking.*" Hij geeft toe dat er in het verleden een fout is gemaakt door onvoldoende te kijken naar de impact van de hervormingen. "*Maar*", benadrukt hij, "*de Europese landen hebben tegelijkertijd veel meer solidariteit getoond dan wordt erkend door de Grieken. Het feit dat die beelden over elkaar niet kloppen vind ik zorgelijk.*"

Het onderkennen van de impact van de hervormingen is allerminst een koerswijziging te noemen. "*Nee hoor,*" *zegt hij stellig.* "*Ik citeer letterlijk President Juncker die dat voor zichzelf had geconcludeerd nadat hij President van de Eurogroep was geweest.*" Hard hervormen was echt nodig, aldus Timmermans, die tegelijkertijd oprecht mee lijkt te leven met de Griekse bevolking.

"*Ik denk dat iedereen het ermee eens kan zijn dat de rijken in Griekenland weleens wat meer belasting mogen gaan betalen. En stel je eens voor wat het betekent om een kwart van je welvaart te verliezen.*" *Hij pauzeert kort en kijkt ons recht in de ogen aan. Op karakteristieke toon herhaalt hij zijn statement:* "*een kwart! Ik zou het fijn vinden als er in Nederland eens wat meer aandacht zou zijn voor het lijden van de Griekse bevolking.*"

"De EU zal nooit een centraal geleide eenheid worden"

De Griekse kwestie heeft zich over de jaren bovenal ontwikkeld tot een politieke kwestie. De Europese Commissie is intensief bezig geweest een uitweg te vinden, en om andere landen voor een dergelijk scenario te behoeden. Hiermee heeft de Commissie – veelal bestempeld als ambtelijk dier – zich in de politieke discussie gemengd.

"*Of ik nog politicus ben?*" *kaatst Timmermans de vraag terug.* "*Maar dan veronderstel je al dat er een tegenstrijdigheid zit tussen ambtenarij en politiek, dat hoeft natuurlijk niet*" *antwoordt hij behendig.* "*We zijn maanden intensief bezig geweest een uitweg te vinden in Griekenland. En ja, dat is op momenten meer politiek dan ambtelijk*" *aldus de Eurocommissaris. Tegelijkertijd kunnen we natuurlijk wel voorstellen doen voor investeringen. Dat onderdeel blijft jammer genoeg zeer onderbelicht*", aldus Timmermans .

Er wordt in Europa vaak vergeten hoe rijk het continent is. "*Maar de verschillen tussen lidstaten zijn groot,*" *benadrukt Timmermans. In een aantal landen is er een overschot aan kapitaal dat geen investeringen vindt, terwijl er in andere landen juist een krapte is. Nederland is daar een voorbeeld van.* "*Die kapitaalmarktunie moet er dus echt komen, want dan kan het kapitaal terecht komen waar het nuttig kan worden besteed*", zegt hij.

Eind juni verscheen het vijf-

'Mensen die mij uitschelden op Facebook, zouden mij vriendelijk groeten op straat'

presidentenrapport waarin benadrukt wordt dat het onvermijdelijk is dat Eurolanden meer soevereiniteit op moeten geven om de stabiliteit van de Eurozone te garanderen. Er moet dus mogelijk meer geïntegreerd worden. Toch moeten we realistisch zijn, aldus Timmermans. "*Je kunt nooit verder integreren dan lidstaten kunnen dragen. Praten over verdere integratie op korte termijn heeft gewoon geen zin*" zegt hij met half opgetrokken wenkbrauwen.

Hij vervolgt: "*De EU zal nooit een centraal geleide eenheid worden als elk heel groot land. Kijk naar onze geschiedenis. Nederland was een wereldmacht met een zeer decentraal bestuur.*" *Buitenlanders klaagden weliswaar dat het vaak lang duurde voor we tot besluiten kwamen, maar Nederland was wel een wereldmacht van formaat.* "*Ergens werkte het dus wel!*", glimlacht hij.

Idealistisch zonder ideologie

Frans Timmermans is bijzonder geboeid door de jongere generaties van tegenwoordig. "*Er is steun voor iets dat werkt. Mensen zijn nu eenmaal pragmatisch, zeker de jongeren.*" Hij begint een rede die doet denken aan zijn geprezen toespraken in de Tweede Kamer over racisme en soevereiniteit. Bevlogen noemt hij

Marietje Schaake, Europarlementariër D66

Timmermans geeft veel voorbeelden van waar de pijn in het huidige Europa zit. Onduidelijkheid of misinformatie over de Unie, of gebrek aan solidariteit door en voor de Grieken. Terechte punten, en helaas zijn er nog wel meer te noemen, zoals de positie van Europa in de wereld die verzwakt terwijl de dreigingen vanuit de landen om ons heen enorm zijn. Ook hebben we innovatie nodig en is de interne digitale markt nog te ver weg, terwijl die voor de nodige economische groei kan zorgen.

De grootste vraag die onbeantwoord blijft in het interview is wat Frans Timmermans wel wil doen om een beter werkend Europa vorm te geven. Hij is erg stellig over het gebrek aan draagvlak voor verdere integratie, maar schetst geen alternatief. De door hem gewaardeerde pragmatische oplossingen voor problemen door de jonge generatie kunnen hem wellicht inspireren; maar misschien bewaart hij die oplossingen juist voor zijn volgende Facebook post.

Friso Bonga, portefeuillehouder BuZa & Maud van Koeveringe, voorzitter werkgroep EU

Niet zomaar méér, méér, méér Europa, maar bovenal een zinvol Europa met onmiskenbare meerwaarde voor de Europese burgers. Deze gedachte steunen we graag en we nemen de uitdaging aan! De JD kunnen problemen signaleren en agenderen. We moeten blijven na-denken over de vraag hoe Europese samenwerking problemen kan oplossen en wat de rol van de EU daarbij moet zijn. De volgende resolutie van de werkgroep EU heeft dit ook als uitgangspunt.

De belangrijkste kwestie waarvoor Europa meer moet samenwerken is veiligheid. Timmer-mans noemt de veiligheid binnen Europa. Maar daar waar hij benadrukt dat het écht mis kan gaan moet hij ook hebben gedacht aan de instabiliteit om ons heen. Dit is typisch voor Eu-ropa. Interne politiek leidt telkens de aandacht af van groeiende externe dreiging. Dat zal niet snel veranderen en daarmee snijden de lidstaten zichzelf ernstig in de vingers. Of ei-genlijk, in de vingers van toekomstige generaties. Onze vingers.

de jongere generatie de meest interessante in lange tijd.

"*Jongeren zijn enorm idealistisch zonder ideologisch te zijn. Dat is iets waar mijn generatie op momenten moeite mee heeft. Hun overtuiging is dat je alleen idealistisch kan zijn als je dat in een ideologisch malletje giet. Jongere generaties streven evenzeer naar sociale rechtvaardigheid, minder internationale spanningen en een duurzame natuur. Maar hoe men dat moet bereiken daar zijn jullie pragmatisch over. Dat is de nieuwe wereld! Enorm fascinerend.*"

Als het aan de Eurocommissaris ligt zou men ook zo naar het Europese bestuur moeten kijken. "*Dus niet: wij geloven in meer Europese samenwerking dus we moeten naar een Federaal Europa, maar: wat zijn de problemen en wat hebben we daarvoor nodig?*" Hij ergert zich zichtbaar aan de steriele houding van sommigen. "*Mensen zeggen bijvoorbeeld: 'ik ben eurosceptisch, dus alles dat ertoe leidt dat Europa meer samenwerkt wijs ik af.' Zo krijg je mensen nooit bij elkaar*", verzucht hij.

Valse nostalgie

Veel Eurosceptische politici beweren dat Nederland eenzelfde aansluiting kan behouden op de wereld zonder een vorm van Europese eenwording. Volgens hen kan Nederland als soeverein land de opgebouwde welvaart, toegang tot de wereldmarkt en het vrije verkeer van goederen behouden en tegelijkertijd weer baas zijn over eigen land. Ook Wilders haalt geregeld landen als Noorwegen en Zwitserland aan die in zijn ogen beter presteren dan Nederland maar géén lid zijn van de Europese Unie.

"*Compleet illusoir*" verzuchtTimmermans hoofdschuddend. Hij schaart zich daarmee achter Alexander Pechtold, die in een eerder debat met Wilders benadrukte: 'Noorwegen zit op het zwarte goud, en de Zwitsers zitten op het zwarte geld. Met u zitten wij straks op zwart zaad.'

"*Er wordt veel te weinig aangegeven hoe veel wij te danken hebben aan Europa. Kijk...*" overdenkt hij. "*We leven in een tijd van nostalgie. Wat is nostalgie? Dat is een geestestoestand waarin je verlangt naar een verleden dat nooit heeft bestaan.*"

"*Het probleem van nostalgische politici als Wilders is dat zij op basis van een verleden dat nooit heeft bestaan een toekomst beloven die er nooit zal zijn. Het is als een schrijver die een historische roman schrijft en vanuit zijn eigen beeld van vandaag een romantisch verleden construeert. Als we daarnaartoe teruggaan komt alles zogenaamd weer goed.*"

Timmermans haalt een eerder gesprek aan met een Engelse parlementariër die hem erop had gewezen dat de afstand tot de burger onacceptabel groot was. Het Europese niveau moest afgeschaft worden en dan zou alles weer

goed zijn, aldus de Engelsman. Timmermans, zichtbaar geraakt: "*Toen was mijn wedervraag: maar is het dan zo goed op nationaal niveau vandaag? De crisis raakt de Europese instituties, maar de nationale instituties evenzeer! Als je kijkt naar politieke vernieuwing, het dichten van de kloof met de burgers; wat zou het heerlijk zijn als die problemen zich alleen op Europees niveau zouden afspelen. Het speelt op alle niveaus van bestuur. Je zult op alle niveaus moeten innoveren en verbeteren wil je de burger bij het bestuur kunnen betrekken.*"

kunnen we Harry vragen daar nog over na te denken. De unie is imperfect, zoals iedere politieke constructie imperfect is. Het is feilbaar, zoals iedere politieke constructie feilbaar is. En het is omkeerbaar...", benadrukt hij met lagere stem.

Het blijkt het startschot van een waarschuwing. "*Te vaak zie ik bij jullie generatie de nonchalante overtuiging dat het niet echt mis kan gaan in Europa. Mijn overtuiging als grootbewonderaar van de geschiedenis is: wakker worden, het kan écht misgaan! Als je terugkijkt in de menselijke*

in Nederland en Europa niet meer in lijn met de werkelijkheid van hoe mensen hun leven beleven. Waar je bij The Voice of Holland direct online kunt stemmen op wie je het beste vindt kun je dat in een democratie slechts eens per vier of vijf jaar. De wereld van mensen verandert veel sneller dan de politieke structuren die daarbij zijn opgezet in een ver verleden. Daar zullen we met z'n allen een antwoord op moeten vinden."

"*We hebben op dit vlak enorm veel te doen*", zegt Timmermans. *Veel mensen moeten daarvoor gemobiliseerd worden en ik zie dat op*

'De EU zal nooit een centraal geleide eenheid worden'

Europees vergezicht

"*Wat een winst!*" zegt Timmermans lachend. *We hebben zojuist het interview met Harry van Bommel uit de vorige DEMO toegelicht waarin de SP'er Europa geslaagd noemt op drie kernthema's van vrede, stabiliteit en welvaart. "Het getuigt van volwassenheid dat een politieke partij ingenomen standpunten radicaal wil herzien. Daar complimenteer ik hem mee*", plaagt hij.

Timmermans gaat direct een stap verder. "*Wat zijn de factoren die tot het slagen hebben geleid? Is de constructie die we nu hebben compleet losgetrokken van de successen? Zijn die uit de lucht komen vallen? Misschien*

geschiedenis blijken we altijd weer in staat om van een succes een groot probleem te maken. En fouten te herhalen."

We besluiten het interview met een vergezicht. De Europese Unie heeft ons veel gebracht, maar er is blijvende kritiek op het functioneren van het instituut en het gebrek aan draagvlak bij veel burgers. Waar staan we over een aantal jaar? Hoe kijkt de burger tegen het Europese project aan?

"*We moeten goed kijken naar de wijze waarop je de stem van mensen vertaalt naar hoe ze vertegenwoordigd worden, en hoe deze vertegenwoordiging beleid maakt. Die wijze is*

dit moment te weinig gebeuren. Ook hier vind ik de aanpak van de jonge generatie verfrissend en de enige juiste. Het probleem analyseren, oplossingen zoeken, en je pragmatisch afvragen wat er werkt."

"*De fout van jongeren is om te denken dat je helemaal geen kaders nodig hebt, die heb je wel degelijk nodig. Maar het is nonsens dat je ideologische kaders nodig hebt om idealistisch te kunnen zijn*" besluit Timmermans die - inmiddels poserend naast een Europese vlag - na deze woorden één dezer dagen met een knipoog een D66-lidmaatschap van ons krijgt toegestuurd.

Kaj Leers

‘Wat ik vervelend vind aan D66 is de verstikkende loyaliteit’

Kaj Leers (1975) staat met @kajleers in de top 50 van meest invloedrijke twitteraars, is voormalig hoofdredacteur van de DEMO en maakte carrière als journalist en onafhankelijk communicatie- en campagnestrateeg. Op een druilerige dinsdagmiddag spreken wij hem tijdens de lunch in café Berlage over zijn carrièrepad, de rol van de JD daarin en het borgen van politiek succes.

Tekst: Nikolai Jacobs & Jesse de Jong

Tijdens een demonstratie midden jaren ‘90 waarbij ook de JD aanwezig was, werd Kaj lid. *“De JD was toen echt een club mensen waar je gewoon mee in P96 kon zitten. Je kon er een jongere die ook lid was van SP-club ROOD tegenkomen, terwijl je discussieerde met een jongen die ook lid was van de JOVD en een meisje dat lid was van het CDJA. Het was echt een bonte verzameling toen en dat had wel zijn charme.”Met name de vrijzinnigheid van de JD, zonder een duidelijke sociaaleconomische ideologie, trok hem aan. “Dat scherpt de geest.” De JD hield zich destijds vooral bezig met softe liberale zaken, zoals legalisering van softdrugs en meer democratisering. Kaj: “en dat maakte het Derde Weg-politiek. Je kunt heel goed voor legalisering van softdrugs zijn en ook lid van de JOVD of voor meer democratisering zijn en ook lid van DWARS.”*

Toen Kaj hoofdredacteur werd van DEMO had hij al plannen om de journalistiek in te gaan. *“Ik was ook al vrijwilliger voor een radiostation in die tijd. Dus een reden voor mij was dat je – naast het feit dat je inhoudelijk bezig bent met zaken – je kon bezighouden met zoiets als het journalistieke handwerk.” De DEMO was zijn eerste aanraking met drukwerk. “Dat ging toen nog op papier - opa vertelt” roept Kaj. “Dan ging je met je drukwerk naar de drukker en zei je: ‘hier, het is klaar.’ Dan zei de drukker: ‘ja, dat is leuk, maar het staat compleet verkeerd gestencild, dat kan ik niet afdrukken.’ Dan moest je helemaal terug en opnieuw beginnen.”*

Al snel na de start van zijn redacteurschap kreeg Kaj het erg druk. *“Ik had de mazzel dat ik redacteur kon worden bij een nieuw blad dat een concurrent moest worden van Quote. Ik ging solliciteren en, bam, ik werd het zomaar.”* Dat maakte dat hij ook vrij snel weer stopte met de DEMO. De journalistieke carrière van Kaj verliep vervolgens voorspoedig. Hij werkte onder andere voor Quote, Business Nieuws Radio en Thomson-Reuters.

Toen de JD een wat rechtsere kant op begon te glijden, hield Kaj het voor gezien. Sindsdien is hij partijloos. Kaj: *”ik voel me niet echt thuis bij één partij. Wat ik vooral vervelend vind aan een politieke partij - en ik zie dat ook bij D66 gebeuren - is de verstikkende loyaliteit die je wordt opgelegd. Als je verder wilt komen in een*

Bierviltje tot Beleid

partij, moet je vooral maar je mond houden en afwijkende partijen onder het tapijt vegen. Dat slaat dus echt inhoudelijk alles dood en daar wordt de partij ook niet beter van."

Na zijn journalistieke werk ging Kaj aan de slag als communicatieadviseur, onder andere voor de PvdA in Amsterdam. Een van de belangrijkste taken daarbij is het managen van verwachtingen. Over de val van Job Cohen zegt Kaj: "*de man werd op een enorm voetstuk geplaatst. De PvdA heeft toen - achteraf he, dat is altijd makkelijk lullen - helemaal niets gedaan om de verwachtingen te temperen. Die waren enorm. En het enige dat er dan nodig is, is één verkeerd interview."*

'D66 is de ideale vluchtheuvel voor kiezers'

We vervolgen het gesprek over partijen in algemene zin. Kaj: "*partijen zijn vaak ook maar gewoon clubjes met mensen die bezig zijn het wiel uit te vinden."* Hij verbaast zich erover dat om de een of andere reden de meeste partijen enige continuïteit niet kunnen borgen. "*Dat is zo dom en zo zonde."* Met name bij leiderschapswissels komt dat nogal eens voor, zo horen we. "*Mensen met ervaring vertrekken dan. En omdat het vaak clubjes zijn van voormalige vijanden in een strijd om het partijleiderschap, is de motivatie om mensen van vorige clubjes te gaan bellen vrij klein. Vanwege ego-gedoe en clubjesgedrag. Doodzonde want zo herhaalt de nieuwe club fouten die voorkomen hadden kunnen worden. Maak draaiboeken, doe de campagne, evalueer, trek lessen en bewaar die voor je opvolgers."*

Ook D66 loopt dat risico, mocht Pechtold vertrekken, beaamt Kaj. "*Maar ik ben benieuwd wie die opvolger dan is; of die er wel is. Is hij überhaupt wel bezig met het vinden van een eigen opvolger?" Kaj vervolgt: "Je merkt dat D66 bij verkiezingsuitslagen door de jaren heen nogal fluctueert." Hoe voorkom je nu dat D66 na het aftreden van Pechtold omlaag valt, vragen we Kaj."* Met deze vraag liepen mensen in de jaren '90 ook", antwoordt hij, "*Het antwoord toen was: we gaan onszelf een sociaal-economische identiteit aanmeten. Maar in de kern was het een amalgaam van bestaande politieke ideologieën." Kaj geeft aan dat het van belang is om bij mensen in het hoofd te krijgen waar een partij nu eigenlijk voor staat. Dat was bij D66 altijd radicale democratisering. "Maar waar denk je dan nu aan? D66 moet wel een keuze maken tussen wat ze nu eigenlijk willen en wat ze willen uitstralen. Eigenlijk is D66 de ideale vluchtheuvel voor kiezers"*, zo constateert hij.

Gevraagd naar wat mensen bij de JD kunnen halen, antwoordt Kaj: "*het is een deur naar een andere wereld, die je normaal niet zo één, twee, drie zou kunnen betreden. Je kunt zien hoe de machine van het publieke bestuur werkt. En het is ook een goede manier om mensen beter te leren kennen en door hun ogen de wereld te leren zien. Dat geeft veel inzicht. Je krijgt mee hoe de hazen lopen." Hij illustreert: "Ik heb de lijsttrekkersverkiezingen toen meegemaakt tussen Van der Laan en Pechtold. Op een gegeven moment was ik bij een vergadering die het toenmalige bestuur bijeenriep, omdat de campagne tussen die twee erg uit de klauwen begon te lopen. En op een gegeven moment gedroeg Pechtold zich echt als een hautain klein kind. Het irriteerde hem dat Lousewies er niet zelf zat, maar een afgevaardigde had gestuurd, omdat ze een interview had op Radio 1. Pechtold voelde zich dus meteen op zijn pik getrapt en in de zeik genomen door het bestuur. Toen was toevallig de wedstrijd Jong Oranje - Jong Wit-Rusland bezig. Pechtold begon uit puur anti-gedrag scorestanden rond te brullen in de hele zaal."*

Afsluitend stelt Kaj dat zulk gedrag wel een groot risico kan zijn. "*Ik noem dat de Ministerstic: dat is dat je je na verloop van tijd laat omringen door ja-knikkers en je dus niet meer je eigen tegenspraak kunt organiseren. Dat is het grootste gevaar dat je als politicus kunt lopen."*

HOOFDREDACTEUR komt later dan VOORZITTER als het gaat om deadlines deze editie

Top 5 jongens
Cars de Rooij
Kaz de Bruijn
Tom Kunzler
Wouter van Erkel
David Schultz

Top 5 meisjes
Ayla Schneiders
Hanna Hekkert
Floor van der Zee
Samira Rafaela
Elene Walgenbach
Lauri van den Berg

Chris Aalberts: #Blijmetjonge-democraten

Lieve
DE KRANT VAN WAKK
No. 1 wv– 3e jaargang – Hoofdredact

‘Kevin van Dal ontvangt meubilair-award’

Op een geheime locatie heeft de Utrechtse JD’er Kevin van Dal (30) de JD Meubilair-award ontvangen van de Bilderberggroep van de Jonge Democraten. In een ambiance van stilte en rust wist hij zich uit de massa te onttrekken om een reactie te geven aan de DEMO.

“Ja, het is toch niet niks. Zo’n award”, vertelt hij wat vertwijfeld. Hij heeft zijn zin nog niet uitgesproken of een andere JD’er haast zich naar buiten om ook zijn verhaal te vertellen. In het silhouet herkennen we een Provinciale Staten-lid uit Noord-Brabant in de mysterieuze tweede persoon. “Ja, ik was laatst ook héél erg verbaasd toen ik een award mocht ontvangen. Dat was uit de handen van een absolute grootheid bij de JD. Echt, mijn hartslag steeg. Eigenlijk wilde ik al naar de bar gaan, maar toen hoorde ik plots mijn naam.” Hij lijkt verrukt met zijn award, maar toch wringt er iets. “Of nou ja, plots… Ik ben natuurlijk al heel lang actief, dus eigenlijk was het wel logisch dat er iemand ‘als ik’ die award zou winnen.” Hij kijkt even naar de grond. Nog steeds is niet helemaal duidelijk wie die persoon is. “Ik heb natuurlijk ook wel wat vrienden ingeseind dat ik volgend jaar de JD moet verlaten”, vertelt hij blozend. “En ik heb nog wel een reactie gegeven op de tekst die ze hebben ingestuurd. En ik heb natuurlijk ook wel in de gaten gehouden welke andere kandidaten er waren. Maar toch: het kwam echt als een verrassing.” Langzaam loopt hij dichterbij uit de schaduw. “En ja, als je er zoveel werk in hebt zitten wil je ook wel weten of je het geworden bent, dus ik heb ze vooraf wel één keer gebeld om er zeker van te zijn of ik het wel zou worden.”Dan veert hij op. “Natuurlijk zat ik erachter! Het was gewoon campagne! Dit is juist politiek. Alles, ja echt alles moest kloppen. En het is me gelukt! Ik ben super trots, hier kijk mijn telefoon. Het kostte me in totaal 135 belminuten, verdeeld over drie weken, maar dan ben je vereeuwigd. Heb ik er wel voor over.”

Briefing Gaypride D66

“Welkom allemaal bij de afvaart van de Gaypride boot van D66. Een erg uniek moment, omdat we hier tonen dat wij niet alleen goed beleid maken voor homoseksuele medemensen, maar we het ook gewoon actief uitdragen. Super goed ook dat jullie hier in grote getallen aanwezig zijn, want het is broodnodig. Om te beginnen even een kort verhaaltje over wat wij belangrijk vinden. Punt één is persvrijheid. We hebben niet voor niets allemaal sessies gehad, waarin we concludeerden dat journalisten in heel veel landen niet de vrijheid en toegankelijkheid hebben om alles op te schrijven wat ze tegenkomen. Vooral ook rondom het thema homoseksualiteit hebben veel journalisten weinig ruimte. Punt twee is dat de slogan vandaag ‘zichtbaar jezelf zijn’ is. We vinden het allemaal heel belangrijk dat dat kan. En dus ook vandaag. Draag dat vooral uit. Het laatste puntje is dat wij – als Democraten – zonder aanziens des persoons voor iedereen gelijkheid willen hebben. Wij verzetten ons tegen oude hiërarchische denkbeelden die vooral bij de machtspartijen nog aan de orde van de dag zijn. Zo. Nu de regels. Een momentje hoor, even mijn briefje pakken.”

“Om te beginnen zijn we hier vooral om de homotolerantie van D66 uit te dragen. Er staan zo’n 500.000 mensen langs de kant, maar er kijken er nóg veel meer televisie. Het belangrijkste punt van de route is dus daar waar de camera’s staan. Belangrijk is dan dat we allemaal lachen. Even oefenen? Ok! Lach…. Nu! Goed zo.”

“Verder hebben we een aantal prominenten aan boord, die komen straks nog. Niet zonder enige trots kan ik vertellen dat ze alledrie op de longlist van Pauw en Witteman hebben gestaan. Het zijn dus écht mensen in het centrum van de macht. Het is logisch dat we hen niet aanspreken, lastigvallen of ze uit hun filosofisch-intellectuele flow halen. Anders kunnen we onze partij net zo goed opdoeken. Toch? Ja!”

“We vieren vandaag de vrijheid, maar zoals eerder al verteld vieren we vooral ook dat we D66’ers zijn. We houden dus te allen tijden ons shirt aan en gedragen ons zoals D66’ers

‘Nieuwe Voorzitter JD heeft sterke voorkeur voor paars kabinet

’DEN HAAG Op het zomercongres van de Jonge Democraten is Elene Walgenbach verkozen tot nieuwe voorzitter van de Jonge Democraten. Met grote steun van de aanwezige leden kan zij vanaf september aan haar nieuwe klus beginnen. Kwade tongen beweren dat zij een sterke voorkeur heeft voor een paars kabinet. In een exclusieve reactie aan de DEMO onderschrijft zij dit verhaal. “Ik kan niet goed tegen al die grijzigheid in de samenleving. Wat mij betreft mag er best wat kleur in de politiek zitten, vandaar dat ik het wel mooi vind als we een paars kabinet krijgen”, vertelt ze huppelend. “Maar ministers die zwart haar hebben, kunnen het natuurlijk slecht paars maken, dus dan is een paars accent in de stropdas ook wel goed”, besluit ze. “Knuffel!”

HR-HEKS van JD vindt vormfout in natuurwet: zwaartekracht geschrapt

Robert

ERE JONGE DEMOCRATEN

Den Haag

- Adjunct-Hoofdredacteur blijkt vrouw
- Alexander Pechtold heeft spijt van secondelijm op stoel
- Edwin Bakker legt prioriteiten bij LB: ontslag bij DEMO volgt
- JD dagelijks gemaild met vraag of ze XTC verkopen
- Pechtold timmert alle wijnkistjes op glijbaan in achtertuin
- Bij hoge uitzondering geeft mevrouw Van Rossem 06-nummer man
- Timmermans laat redacteurs voor niets naar Brussel komen

tie: mr. Paroza – 1 pagina – september 2015

boot

zich horen te gedragen. Niet zo lomp als de SP en niet zo elitair als de VVD dus. Verder schelden we niet en vinden we alle mensen langs de kant nét zo interessant. Vrouwen, mannen, tussenmodellen, jong, oud, lelijk, knap. Vergeet niet dat veel van onze stemmers langs de kant staan. En zij bepalen uiteindelijk dat jullie je baantje krijgen? OK? OK!"

"Journalisten mogen alleen aan boord als ze positief berichten over onze boot en ons gedachtegoed. Kritische types als Jan Roos en Chris Aalberts moeten we zien te mijden. Het moet immers wel leuk blijven. Als een van die kritische journalisten dan dus aan boord probeert te komen, meld het even bij de beveiliging. Zij weten daar wel raad mee. Check? Check!"

"Het kan zijn dat we langs de boot van GroenLinks varen. Dat ligt politiek nogal gevoelig omdat we ze tijdens de onderhandelingen gepasseerd hebben. Let dus op als er camera's aan staan. In dat geval zwaaien we gewoon lief. Akkoord? Akkoord!""Veel plezier vandaag, en vergeet niet: wees zichtbaar jezelf."

Landelijk Bestuur: 'Drugs? Mij niet gezien'

Veel schuddende hoofden waren er aan de andere kant van de balie van de eerste XTC-shop ter wereld te zien. GeenStijl-verslaggevers wilden weten of de statement-makende Jonge Democraten zelf ook eens iets geprobeerd hadden. 'Njet', was het vrijwel collectieve antwoord.

Alsof je in het Alkmaars Biermuseum alleen maar mensen treft die rode wijn drinken, zo moet het gevoel van de verslaggever zijn geweest toen hij de exclusieve XTC-shop binnen was gedrongen. Gelukkig was er één Jonge Democraat die dapper weerstand bood tegen de morele vertrutting van het liberaal-progressieve gedachtegoed van de JD. Arnout Maat – onthoud die naam mensen – durfde als enige toe te geven dat hij 'zelf wel eens een XTC-pilletje nam'. Een Held met hoofdletter H. Maat sprak tegenover de draaiende GeenStijl-camera's de legendarische woorden: "Ja, het gebruiken van XTC was wel leuk. Opeens ga je techno wel lekker vinden. Over dertig jaar zijn wij aan de macht, dan gaan we dat allemaal wel regelen."

Geer & Goor draaien mee in Landelijk Bestuur Jonge Democraten

Klachtenservice Lieve Robert

Heb je een klacht, compliment of voel je je een beetje bisexueel als je dronken bent, bel: 06 29193299

Mocht je klachten of opmerkingen hebben over de vormgeving, houd je mond of doe het zelf. Voor dat laatste is op dit moment volop kans omdat we een nieuwe hoofdvormgever zoeken. Wie weet, verhoogt dat je kans op een functie in het landelijke bestuur volgend jaar. Mail naar demo@jongedemocraten.nl.

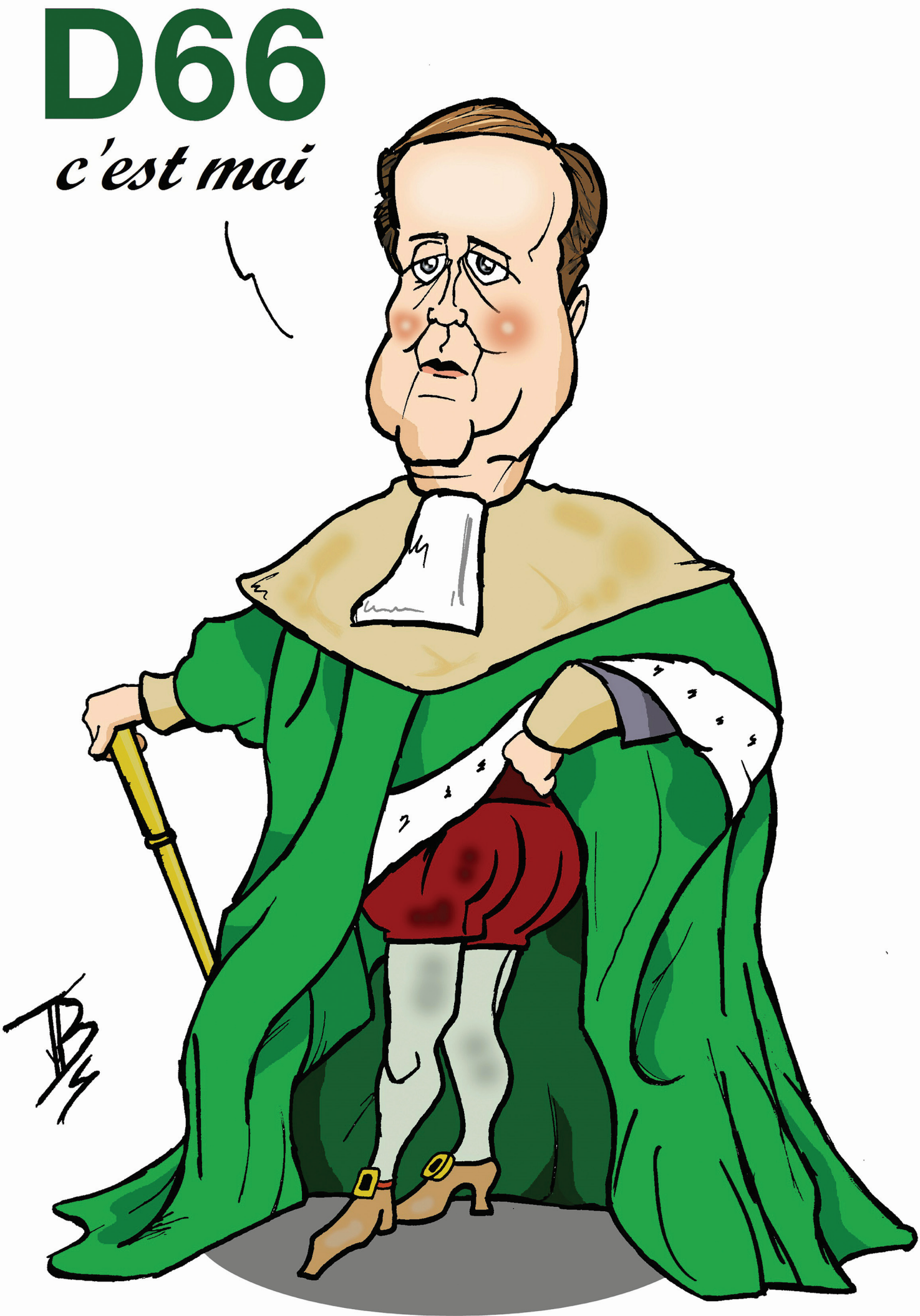
D66
c'est moi

IMMIGRATIE IN NEDERLAND: ‘KOM, MAAR...’

DEMO

Ledenmagazine Jonge Democraten
Jaargang 32 - nummer 4 - December 2015

Han Entzinger

Petra Stienen

Shervin Nekkuee

Rob Jetten

Zouhair Saddiki

‘Nederland tolereert te veel, en accepteert te weinig’

D66 Amsterdam legt JD het zwijgen op

Migratieanalyse Vogelvlucht door het verleden

Rob Jetten wil naar Den Haag

Van de **Hoofdredacteur**

Vluchtelingenproblematiek. Ik zie de frustrerende beeldvorming; schreeuwende, Hitlergroetmakende jongens in zaaltjes, de heftige en bedreigende reacties op social media, en de allergische linkse tegenreactie; zingende vrouwen in koortjes om 'welkom te heten', duizenden knuffels die worden ingezameld, terwijl het toch met name een doelgroep van jongere mannen betreft. Het is chaos en er gaat een hoop fout. We maken water en de kapitein is zoek. Sterker nog, al zijn collega's liggen ook te pitten, geen zin in storm.

Tekst: Mart Roumen

Het kabinet acteert alsof ze overdonderd zijn met de vluchtelingenstromen en – tot op de dag van vandaag - perplex staan. Afgelopen jaren heeft Rutte aangetoond wel degelijk snel te kunnen handelen als er problemen opdoemen. Maar nu? VVD en PvdA – maar met name die laatste – zijn laf, bang en tonen het failiet aan van het huidige stelsel. Zij weten dat te veel roeren op dit dossier weerstand zou kunnen oproepen waardoor ze bang zijn dat de kiezers ze zou afrekenen bij de volgende verkiezingen. Dus wat gebeurt er? Niets!

duurzaamheidsplan, Asscher is met name met zijn campagne bezig om het in 2017 over te nemen van Samsom. Plasterk, tja wat doet die de hele dag. Blauwdrukken voor de immer falende superprovincie aan het tekenen, zijn baard laten staan, zoiets? De enige die we horen is Zijlstra die met man en macht probeert om het de vluchtelingen zuur te maken. 'Ach, dan slapen ze maar op straat', is een van zijn favoriete oneliners. Den Haag duikt.

In de tussentijd wordt het koersloze schip Nederland – als altijd – bestuurd door de crew – de burgemeesters. Zowel in de praktijk als

'Burgemeesters moeten roeien met de riemen die ze niet hebben'

In alle zaaltjes leren we dat we een representatieve democratie hebben – politici krijgen vier jaar lang het vertrouwen van de burger – en bij succes wellicht nog eens een termijn van vier jaar. De praktijk vandaag de dag is dat we aan de hand van peilingen een schijn-directe-democratie lijken te hebben. Je kan iedere zondag door Maurice – ehm ik bedoel de kiezer - worden afgerekend op een stellige mening, een plan dat niet goed valt, of zoals vandaag compassie met duizenden vluchtelingen. Vluchtelingen die in alle wanhoop – en met alle frustraties vandien – een weg naar, inderdaad, geluk en succes proberen te vinden. Die wekelijkse afrekening, is waar PvdA en VVD last van hebben, en dát is ook de reden waarom ze al een half jaar de andere kant op kijken.

In het belang van de eigen electorale afwegingen wordt het op dit moment meest actuele, acute en maatschappelijke thema geparkeerd, totdat het hopelijk is vergeten. Inpopulaire maatregelen moeten maar door anderen worden genomen, lijkt het credo. Rutte lacht, Samsom maakt een in de theorie zijn zij verantwoordelijk voor de financiering, de toon en de oplossing van en voor de vluchtelingenproblematiek. Van der Laan (PvdA), Aboutaleb (PvdA) en in mindere mate Van Aartsen (VVD) verdedigen op de publieke zenders 'onze' aanpak. Terwijl ze in de tussentijd met een budget vanuit Den Haag dat nog niet voor de helft de kosten dekt – improviserend en druk bellend met instanties voor plastische zaken zoals bedden, dekens en eten – moeten roeien met de riemen die ze niet hebben. Dat het in enkele gemeentes fout gaat is niet meer dan een logisch gevolg van de lamlendige houding van Den Haag. Dat het in veel gemeentes relatief goed gaat is vooral en alleen de verdienste van daadkrachtige burgemeesters en hun ambtenaren. Daarom wil ik dit artikeltje afsluiten met een grote lofzang voor de redders van Nederland: de zorgvuldig door de Koning geselecteerde burgemeesters. Ha!

Zij willen het beste voor hun gemeente en voor de samenleving. Burgemeesters zijn eigenlijk de ultieme gelukszoekers. Of mogen

ze dan niet meer blijven – stelletje sukkels dat we zijn.
Waar ‘de macht’ in Den Haag het laat afweten, is er ruimte voor tegenmacht. Dat kan vanuit de oppositie in de Kamer komen, zoals Alexander Pechtold en met name Jesse Klaver doen, maar het verschaft ook ruimte voor PJO’s. Partijpolitieke belangen komen nu slecht uit, en wie hebben daar geen last van? Juist. In deze DEMO scheppen wij historische context, spreken we voorvechters en belichten we alle kanten van de vluchtelingenstromen. Laat je inspireren, maar niet zonder bij iedere pagina je eigen mening of actieradius in de gaten te houden. De riemen die ons schip nodig heeft, kunnen de komende maanden wellicht door de JD aangereikt worden. Owja en Rutte: hup, spreek je bemanning toe, pak het roer en ga dit schip weer besturen, je bent ervoor aangenomen. Pannenkoek.

DECEMBER 2015

DE RELATIE MET D66 04
Verkenningstoch met nare bijsmaak

VOORZITTER ELENE WALGENBACH 07

REFLECTIE HUGO VAN HAASTERT 08
Wat schreef de DEMO tien jaar geleden over vluchtelingen?

DE MIGRATIEANALYSE 10
Het conflict tussen twee gezichten van de Nederlandse overheid

CHRISTENEN BASHEN EN MOSLIMS KNUFFELEN 16
Is progressief Nederland te lief voor Moslims?

DE FORMATIE 18
George Kwekel

REDACTIEPRAAT 20
Dus eigenlijk is het helemaal niet zo gek dat Pechtold in Vlissingen een stel Albaniërs heeft aangetroffen?

BURGEMEESTER LEEUWARDEN STEEKT NEK UIT IN VLUCHTELINGENDOSSIER 22

JD FRYSLAN PAKT UIT BIJ WINTERCONGRES 25

VLUCHTELING IN KRIJTSTREEP PAK 26

DIVINE NKRUMAH: DE MAN DIE DE JEUGD NAAR DE GHANESE POLITIEK BRACHT 28

NOODOPVANG IN ROTTERDAM 32

BIERVILTJE TOT BELEID 34
Rob Jetten

LIEVE ROBERT 36

Colofon

32e jaargang - nummer 4 – december 2015
DEMO is een uitgave van de Jonge Democraten, onafhankelijke politieke jongerenorganisatie sinds 1984.
Oplage: 6375: Deurmat JD 3074, Digitaal: 2126, Promotie: 1000, Deurmat VJD 175

Kopij:
Demo@jongedemocraten.nl

Hoofdredacteur:
Mart Roumen

Adjunct-hoofdredacteur:
Julian Lambermon

Redactie:
Jesse de Jong, Timothy Langstraat, Dion Mebius, Malu Pasman, Nikolai Jacobs, Patrick van Gogh, Jacqueline Brand

Eindredactie:
Silke Slootweg, Malu Pasman, Ayla Schneiders

Politieke cartoon:
Tom van Boekholt

Fotografie:
Meriam de Lange, Julian Lambermon, Jeanette Schols (cover), Peter Wijnands, Jan Flickschu, Jeroen Mooijman, Bert Verhoeff, Peter Mokveld, Malu Pasman

Vormgevers:
Brigitte van Tienen, Julian Lambermon, Edwin Bakker, Laura Neijenhuis

De DEMO bedankt verder:
Petra Stienen, Shervin Nekuee, Han Entzinger, Nazim Tekin, Carlo Schimmel, Vincent Maessen, Ferd Crone, George Kwekel, Jurjen Hoekstra, Zouhair Saddiki, Rob Jetten, Arend-Jan Boekestein, Hero Brinkman, Marnix Gerding, Laura Lidwien, Koos van de Merbel, Mr. Paroza, de klassenboekdragers, La Chouffe, alle afdelingen en het landelijk bestuur!

Landelijk bestuur JD
Postbus 660
2501 CR Den Haag
070 – 364 19 17
info@jongedemocraten.nl
www.jongedemocraten.nl

Drukker
Veldhuis Media BV
Kanaaldijk OZ 3
8102 HL Raalte
Postbus 28100 AA Raalte
0572 – 34 97 00
info@veldhuis.nl
www.veldhuis.nl

Wil je DEMO voortaan liever alleen digitaal ontvangen? Mail dan naar digidemo@jongedemocraten.nl.

Adverteren in DEMO? Mail naar demo@jongedemocraten.nl

De DEMO is het onafhankelijke magazine van de Jonge Democraten. De DEMO houdt scherp. Zowel op politiek als op bestuurlijk niveau tracht de DEMO te prikkelen, uit te dagen en – soms ook – te controleren. Iedere Jonge Democraat die de DEMO dicht slaat zou nieuwe inzichten gekregen kunnen hebben. Zowel intern als extern. Door de onafhankelijke positie heeft de DEMO de verantwoordelijkheid en de positie om ook interne zaken aan te kaarten, en zal dat niet nalaten mocht het nodig zijn. Een oud medium, met een moderne boodschap.

D66 LEGT JD HET ZWIJGEN OP

Tekst: Redactie
Beeld: Jeroen Mooijman

Dat de Jonge Democraten onafhankelijk van D66 opereren, schuurt soms. D66 heeft partijpolitieke belangen om kritiek op het functioneren niet al te openbaar plaats te laten vinden. In Amsterdam was er recent een voorbeeld van D66'ers die de positie van de Jonge Democraten slecht begrijpen en Jonge Democraten die op hun beurt gebruik maken van hun relatie met D66 door snel de media op te zoeken. De Amsterdamse D66-fractie, nota bene onder leiding van Jan Paternotte (ex-voorzitter JD), legde de JD een spreekverbod op, die ze accepteerden en tot op de dag van vandaag handhaven. Waar is die recalcitrante 'we staan achter onze woorden' die de JD zo kenmerkt, en; waar haalt D66 Amsterdam het lef vandaan om de eigen onafhankelijke jongeren een spreekverbod op te leggen. Een reconstructie van hét voorbeeld van een vertroebelde relatie tussen D66 en de JD: De Kukenheimgate.

Het verhaal begint bij het rapport 'Kwaliteitsaanpak Basisonderwijs Amsterdam', dat op 19 augustus door het Kohnstamm Instituut wordt verstuurd aan de Amsterdamse wethouder onderwijs Simone Kukenheim (D66). De conclusie van dat rapport was dat het, door de toenmalige wethouder Lodewijk Asscher (PvdA) ingezette, beleid had geleid tot een sterke afname van het aantal zeer zwakke scholen in Amsterdam. De onderwijsagenda was tijdens de gemeenteraadsverkiezingen voor D66 juist een van de speerpunten. Het moest anders, het moest beter. Kukenheim besluit het rapport niet naar de raad te sturen.

Op 17 oktober komt het Amsterdamse dagblad Parool achter dit rapport en kopt 'Kukenheim houdt positief rapport over Asschers onderwijsbeleid in de la'. In datzelfde artikel is de officiële reactie van de woordvoerder van Kukenheim dat 'het rapport nog niet geaccordeerd is en niet klaar voor publicatie'

Een week later, op 29 oktober, komt datzelfde Parool erachter dat Kukenheim 'nog twee rapporten achter hield'. In totaal zijn er dus drie rapporten over onderwijs die niet officieel aan de raad zijn gestuurd. De Jonge Democraten Amsterdam gaan twee dagen later in conclaaf en komen tot de conclusie dat er namens hen via de media een statement tegen de D66-wethouder gemaakt moet worden. Drie van de vijf bestuursleden nemen dit initiatief, de overige twee bestuursleden zijn niet betrokken en hadden er zodoende ook niets over in te brengen. Toch is er een lichte democratische meerderheid vóór het uitspreken tegen Kukenheim.

Aangezien ze de relatie met de fractie niet op het spel willen zetten, wordt afgesproken dat de fractie van D66 op de hoogte wordt gesteld van dit statement. Vanuit de fractie wordt er direct om de officiële tekst gevraagd waarmee de Jonge Democraten naar buiten willen treden. In de tussentijd proberen zij het betrokken bestuurslid van de Jonge Democraten op andere gedachte te brengen. Tevergeefs. De tekst komt er wel.

In eerste instantie wil het Parool niet publiceren, maar AT5 heeft er wel oren naar. Zij noteren diezelfde avond (vóór het D66 Congres in Amsterdam) dat de JD 'onaangenaam verrast' is over het achterhouden van rapporten. Verder vinden zij het 'zeer vreemd' dat er niet transparant gecommuniceerd is naar de gemeenteraad. 'Het wekt onze verbazing dat een wethouder van de partij die zich hardmaakt voor onderwijs juist deze rapporten onder tafel veegt',

'D66 weet het niet, laten wij ze gidsen'

luidt verder de tekst in het bericht. Eén van de D66-raadsleden belt verbolgen met het bestuurslid van de Jonge Democraten die verantwoordelijk is voor de publicatie. De uiting werd niet gewaardeerd. Het was immers een rapport dat opgetikt was door een 'PvdA-stagiair' en bovendien was het 'nog niet af'. Het statement is 'nodeloos olie op het vuur', volgens de D66-fractie.

De ochtend na publicatie van AT5 besluit het Parool om ook te gaan publiceren. Zij bellen voor extra informatie met een vertegenwoordiger van de Jonge Democraten Amsterdam die het statement herhaalt, maar ook de woorden van het fractielid aan de journalist vertelt. Terwijl de Beurs van Berlage is volgestroomd met vele honderden D66'ers voor het congres publiceert het Parool het artikel op hun website: 'Jongeren D66 verbolgen over achterhouden rapporten

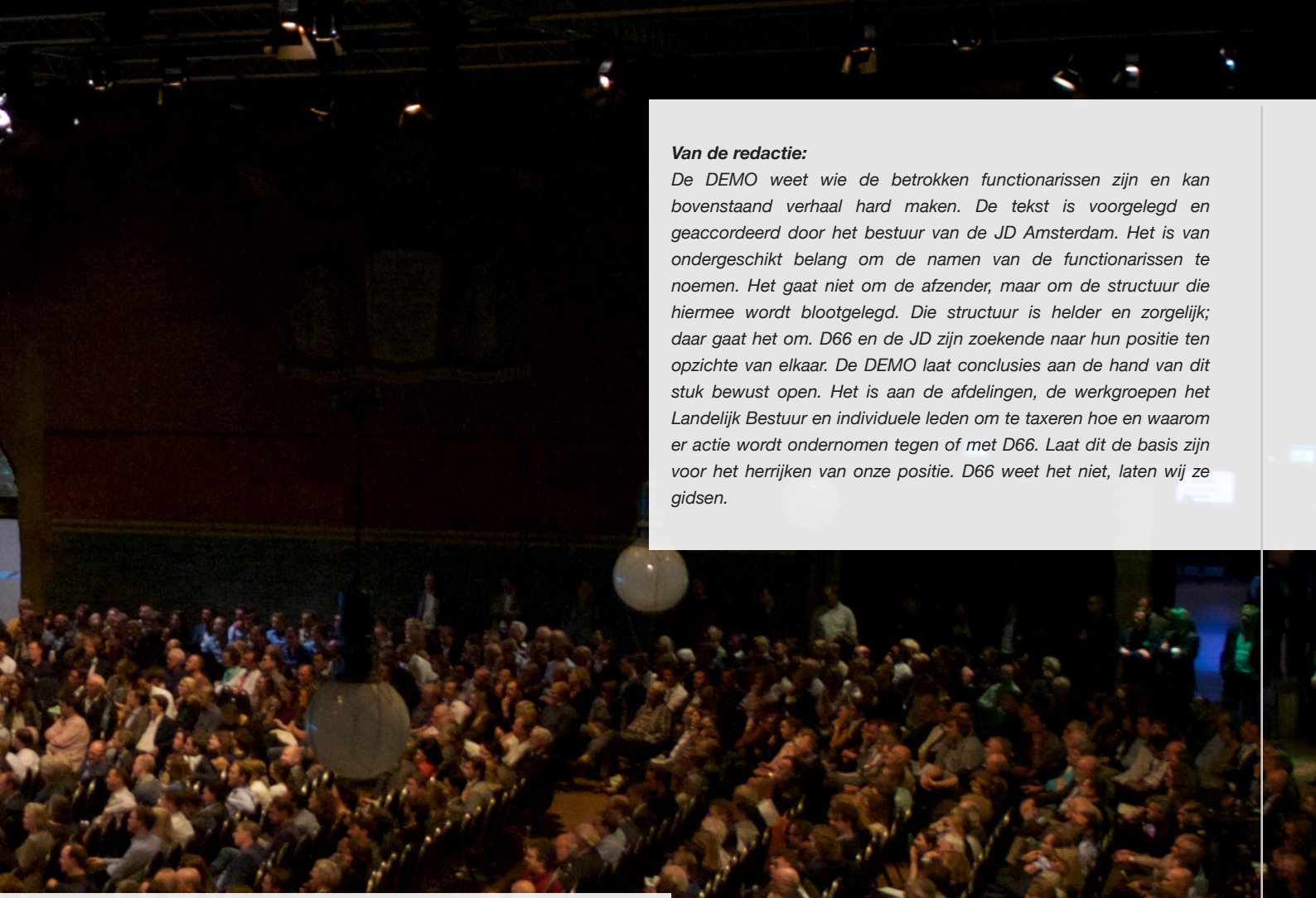

Van de redactie:
De DEMO weet wie de betrokken functionarissen zijn en kan bovenstaand verhaal hard maken. De tekst is voorgelegd en geaccordeerd door het bestuur van de JD Amsterdam. Het is van ondergeschikt belang om de namen van de functionarissen te noemen. Het gaat niet om de afzender, maar om de structuur die hiermee wordt blootgelegd. Die structuur is helder en zorgelijk; daar gaat het om. D66 en de JD zijn zoekende naar hun positie ten opzichte van elkaar. De DEMO laat conclusies aan de hand van dit stuk bewust open. Het is aan de afdelingen, de werkgroepen het Landelijk Bestuur en individuele leden om te taxeren hoe en waarom er actie wordt ondernomen tegen of met D66. Laat dit de basis zijn voor het herrijken van onze positie. D66 weet het niet, laten wij ze gidsen.

eigen wethouder'. In het artikel staat: 'Zijn (red: fractielid) verklaring, waarin hij stelt dat een rapport nog niet af was en een ander rapport geschreven door een stagiair met 'affiniteit voor de PvdA', lijkt voor de Jonge Democraten niet voldoende.'

Er wordt door datzelfde fractielid herhaaldelijk telefonisch contact gezocht met het bestuurslid van de JD Amsterdam. Daarbij laat D66 zich niet van de beste kant zien, door in heftige bewoording het vertrouwen op te zeggen in het bestuurslid. Dat laatste statement wordt ook door fractievoorzitter Paternotte herhaald, waarna het betrokken bestuurslid afspreekt zich op dit dossier niet meer te laten horen. Achteraf verklaarde ze dat het ei toch al gelegd was en dat de JD duidelijk een positie in de discussie rondom de rapporten heeft genomen. 'Het was dus niet nodig om nog van ons te laten horen.'

Op 2 november is de reguliere fractievergadering, waarbij de Jonge Democraten – zoals altijd – aanschuiven. De hoofdmoot van deze vergadering is de te volgen strategie bij het debat van woensdag 4 november over de rapporten van Kukenheim. Hier wordt herhaald dat de Jonge Democraten niets zenden. De vertegenwoordiger van het bestuur, die aansluit bij deze vergadering, geeft aan de positie aan die tafel lastig te vinden. "Wij horen dat we het fout hebben gedaan, maar waarom zitten we daar eigenlijk?", vraagt hij zich af. "Door het sociale en formele contact dat wij met D66 hebben is het lastig om écht een eigen koers te varen."

Twee dagen later, op 4 november, vindt het debat in de Stopera plaats. De oppositie dient een motie van wantrouwen in, maar het leidt niet tot consequenties. De coalitiefracties blijven achter hun college en wethouder staan.

Van de DEMO

Afrekencultuur JD

Tekst: DEMO

Jonge Democraten strijden altijd en overal voor privacy, voor tweede kansen bij incidenten, voor maximale individuele vrijheid ondanks een eerdere geschiedenis. Tegelijkertijd lijkt het – nu ook met een aftredend Algemeen Secretaris – spel geworden om zoveel mogelijk publiekelijk (en traceerbaar) iemand te schandpalen. Iemand die zich vrijwillig en hard in zet voor de vereniging.

Buiten dat het ongelooflijk hypocriet is – wat we voor Nederlanders willen, praktiseren we intern slecht – hekelt de DEMO-redactie de verregaande persoonlijke afrekencultuur. De vereniging bestaat bij het feit dat goedwillende vrijwilligers de kar trekken. In het kader van de continuïteit van de vereniging, maar ook qua uitstraling naar nieuwe leden toe en de sfeer bij gezamenlijke activiteiten, is het een slechte ontwikkeling die een halt moet worden toegeroepen.

In de afgelopen DEMO deed het vorige bestuur een oproep aan leden om hun kritiek en feedback op een constructieve wijze te geven. Inmiddels kunnen we constateren dat (na een introweekend en het kaderweekend) slechts één iemand van het vorige bestuur aanwezig is geweest bij één weekend. Een treurige ontwikkeling, waarvan de verklaring ligt bij de aangebrande feedback en afrekencultuur die ontstaan is bij verschillende afdelingen en groepen JD'ers. Stop deze waanzin. Laten we weer dromen over de toekomst van Nederland. Proost.

Van Landelijk Bestuur:

Wat staat de JD te wachten?

Tekst: Landelijk Bestuur

We kijken met tevredenheid terug op onze eerste paar maanden als Landelijk Bestuur. Een aantal van onze speerpunten hebben we reeds voltooid. Denk bijvoorbeeld aan het versterken van onze sociale-media-kanalen, het naar buiten treden met vernieuwende standpunten (nierhandel), het betrekken van de vereniging bij internationale reizen, nieuwe leden werven voor het ICT-team (allemaal vrouwen!), het oprichten van Tip de PoHo, enzovoorts.

Natuurlijk zijn er ook nog genoeg zaken waar we nog hard aan gaan werken tijdens de rest van ons bestuursjaar. Zo willen we nog meer agenderen in het publieke debat, het LB nog dichter bij de leden brengen, zorgen voor meer samenwerking tussen de afdelingen onderling en de afdelingen en het LB, het trainersbestand op orde brengen, een aantal grote ludieke acties organiseren, en nog veel, veel meer. Stay tuned!

JD op het D66 Congres

Tekst: Landelijk Bestuur

Tijdens het laatste D66-netwerkevenementcongres, georganiseerd in de prestigieuze Beurs van Berlage, werd een viertal moties behandeld, die eerder op een JD Congres zijn aangenomen. Hoewel, behandeld… Het was nog maar de vraag of elke motie plenair behandeld zou worden, aangezien onze moederpartij experimenteerde met een nieuw behandelsysteem.

In verschillende ochtendsessies passeerden alle voorstellen de revue in kleine, klamme achterkamertjes. Als moties daar met meer dan 70% van de stemmen werden aangenomen, zouden ze – tenzij er bezwaar werd gemaakt – niet plenair worden behandeld. Als een motie met meer dan 70% van de stemmen werd verworpen, zou deze helemaal niet meer in aanmerking komen voor het plenair debat.

Onze motie over gereguleerde nierhandel werd in zo'n achterkamertje met meer dan 70% verworpen. Uiteindelijk konden we 'm toch nog plenair in behandeling brengen, via een ordevoorstel waarin we de procedurele missers aankaartten. Onze moties over de erkenning van Palestina en de verbeterde voorlichting van vluchtelingen over hun zorgrechten zijn gelukkig allebei aangenomen.

Het is goed dat D66 kijkt naar nieuwe manieren om politieke moties behapbaar en met voldoende aandacht te behandelen op haar congressen, waar inmiddels standaard meer dan 1500 leden aan deelnemen. Deze pilot is wat ons betreft echter niet geslaagd. Er kan simpelweg meer tijd vrijgemaakt worden voor het plenair debat, door bijvoorbeeld experimentele dans en cabaret achterwege te laten.

Beeld: Jeroen Mooijman

Van de **Voorzitter**

Tekst: Elene Walgenbach
Beeld: Meriam de Lange

Er wordt ontzettend veel geschreven over de toenemende migratiestromen naar Europa, vanwege brandhaarden elders in de wereld. Ik wil het gerust een overvloed aan berichtgeving noemen en toch durft ons ledenblad het aan om hier een editie aan te wijden, spannend. De stukken die geschreven worden over dit onderwerp, uiten vaak terechte zorgen: over het aantal vluchtelingen dat naar Nederland komt en hoeveel wij er op kunnen vangen. Hoeveel draagvlak er is voor opvang en hoe deze mensen het snelst kunnen integreren. Hoe houdbaar de situatie is voor onze verzorgingsstaat en wat er moet gebeuren op het gebied van huisvesting en arbeidsparticipatie. Terechte vragen en daadkrachtig beleid ontbreken nog bij veel van deze vraagstukken.

Mijn grootste persoonlijke zorg is het ontspoorde publieke debat en de zichtbare polarisatie in de berichtgeving. Ja, er is een overvloed aan stukken, maar de berichtgeving bevindt zich grotendeels op twee flanken. De berichtgeving stookt intolerantie op en de politiek gooit er nog wat spiritus overheen. Laten we de vluchtelingenstromen uiteenzetten.

‘Allereerste wat moet gebeuren is verbeteren van leven in de regio’

Er is momenteel een record aantal mensen op de vlucht, bijna 60 miljoen. Het overgrote gedeelte van deze vluchtelingen zoekt hun plekje ergens anders in eigen land. Zij verlaten de eigen grenzen niet en krijgen geen opvang in de omringende landen of in Europa. Hoe verschrikkelijk het ook is om op de vlucht te zijn en te leven in onzekerheid, onze verantwoordelijkheid voor opvang reikt niet tot aan deze mensen. Wel vormt deze groep vluchtelingen driekwart van het totaal aantal vluchtelingen.
De kwart die overblijft en vlucht uit eigen land, vlucht voornamelijk naar landen in de regio. Dit zijn in de meeste gevallen ontwikkelingslanden: Turkije, Pakistan, Libanon, Jordanië en Iran voeren de lijst aan. Ontwikkelingslanden dragen dus een groot gedeelte van de lasten van hun buurlanden, die geteisterd worden door burgeroorlogen en armoede. Deze ontwikkelingslanden kunnen de stroom vaak niet aan en sommige landen, zoals Jordanië dreigen hier zelfs aan onder door te gaan. Meneer Zijlstra van de VVD, die in elk mediaoptreden roept dat vluchtelingen in de eigen regio opgevangen moeten worden, mist wat realiteitszin. Er is opvang in de regio, grootschalige, uitzichtloze opvang.
Dan blijft dat procentje over dat naar Europa komt. Relatief is het misschien niet veel. In de jaren ’80 hebben wij in Nederland een dubbele instroom gekend, maar dat betekent niet dat het probleem hier om die reden weggewuifd mag worden. De instroom gaat namelijk in een ongekend tempo. Door dit tempo moet opvang snel worden gerealiseerd en dit gebeurt niet altijd op een evenredige en eerlijke manier. Dit geeft sommigen een gevoel van machteloosheid.

De vraag is dus: hoe verbeter je de opvang in de regio en hoe zorg je ervoor dat wij de instroom van vluchtelingen in Nederland en Europa beter beheersbaar maken? De voorbeelden van enorme vluchtelingenkampen in de regio, waar mensen jarenlang uitzichtloos vastzitten, zijn bekend. Het is juist de somberheid en de uitzichtloosheid van deze kampen die mensen het besluit doen nemen om de tocht naar Europa te maken. Het eerste dat moet gebeuren, is het leven in de kampen verbeteren. Aan basisbehoeften worden vaak (schaars) voldaan; een tent, eten en relatieve veiligheid. Toch is de situatie sociaal-economisch belabberd. Het zouden kleine gemeenschappen kunnen worden die zelfredzaam kunnen zijn, als hen die kans wordt gegeven. Vluchtelingenkampen worden nu gebouwd met het idee dat ze tijdelijk zijn. Wanneer goed nagedacht zou worden met o.a. planologen over langdurige opvang, kunnen er kampen ontstaan waar iets opgebouwd kan worden. Zo blijft de situatie daar draaglijk en houdbaar.
Daarnaast moet er gekeken worden naar het geven van een eerlijkere kans. Op dit moment zijn het de vluchtelingen met relatief veel middelen die de situatie ontvluchten en naar Europa trekken. Het zou goed zijn wanneer alle vluchtelingen de kans krijgen om een asielprocedure te doorlopen. Daarom pleiten de Jonge Democraten voor het aanvragen van asiel in de regio. Op deze manier kan allereerst meer grip gekregen worden op de omvang van de instroom. Ten tweede kan, wanneer de procedure is voltooid, iemand op een evenredige manier geplaatst worden in Europa door middel van de verdeelsleutel. Ten slotte kan iemand op een veilige manier het land bereiken.
Wanneer de situatie niet verandert en het leven in vluchtelingenkampen uitzichtloos blijft, zullen mensen de tocht naar Europa blijven maken. Maak de situatie daar draaglijker en geef vluchtelingen daarnaast een eerlijke kans op asiel elders. Dit zorgt voor een eerlijk en humaan asielbeleid met een betere beheersing van de instroom.

Uit den ouden doosch

Hugo van Haastert kijkt terug op artikel uit 2006 over integratie

Als ik terugkijk op het artikel dat ik bijna een decennium geleden heb geschreven, dan moet ik constateren dat het debat over de multiculturele samenleving er niet per se beter op is geworden. Een sombere constatering, maar de kansarmoede is volgens mij niet kleiner geworden voor immigranten en het ongenuanceerde populisme is salonfähig en luider dan ooit.

Tekst: Hugo van Haastert
Beeld: D66 Voorschoten

Toen de DEMO redactie mij vroeg om een stuk te schrijven om te reflecteren op mijn eigen artikel uit 2006, vond ik dat een fantastische uitnodiging! Het is heel bijzonder om als oud-JD'er terug te kijken op die tijd en door de oude DEMO heen te bladeren. Ik zat in 2006 in het LB als Politiek Secretaris. D66 zat in het kabinet Balkenende II en we probeerden als JD het verzet tegen minister Rita Verdonk te organiseren vanwege haar kille vreemdelingenbeleid. Dat verzet ging niet onbeloond, want Lousewies van der Laan zei in 2006 namens D66 het vertrouwen in het kabinet op vanwege, jawel, het wangedrag van 'IJzeren Rita'.

In het artikel uit 2006 constateerde ik dat de discussie in de Paarse jaren erg politiek correct was geweest, maar dat was wel erg hard omgeslagen naar politiek incorrect. Mijn artikel was dus vooral ingestoken om terug te keren naar het midden: niet wegkijken, maar ook niet opkloppen en overdrijven. Maar nu in 2015 lijkt het alsof het publiek debat over vreemdelingen nog steeds alleen maar kan plaatsvinden vanuit loopgraven.

In 2006 vertrok D66 uit het kabinet en kwamen er vervroegde verkiezingen. Bij die verkiezingen kwam de PVV van Geert Wilders voor het eerst de Tweede Kamer binnen met 9 zetels. Met de entree van de PVV in de landspolitiek is het debat over integratie en immigratie verder gepolariseerd. En polarisatie heeft voordelen en nadelen: het mobiliseert mensen waardoor meer mensen betrokken worden bij de politiek, maar het kan ook leiden tot een groeiende kloof in opvattingen tussen mensen. Beiden hebben plaatsgevonden, vermoed ik.

De actualiteiten zorgen er voor dat het onderwerp niet van de politieke agenda is verdwenen. De gigantische vluchtelingenstroom als gevolg van de aanhoudende brandhaarden in de wereld zetten de Europese samenwerking op scherp. De Zwarte Pietendiscussie jaagt hele volksstammen op de kast. En de aanslagen in Parijs van vrijdag 13 november tonen aan dat de terreur van ISIS ook naar Europa komt.

WIE IS?

Naam
Hugo van Haastert
Studeerde
Politicologie
Werk
RDW, projectleider smart mobility
Politiek
Bestuurslid D66 Groningen
JD
2004-2006

Demo Jaargang 23, 2006

Jonge Democraten
www.jongedemocraten.nl

'De discussie over de multiculturele samenleving is sinds de aanslagen van 11 september, de opkomst van de LPF en de moord op Pim Fortuyn en Theo van Gogh dramatisch omgeslagen. Het was met name Pim Fortuyn die taboes rondom het onderwerp doorbrak. In de periode faarvoor werd de keerzijde van multicultualisme door de politieke elite doodgezwegen. Broelend ongenoegen kwam in een electoraal geweld tot uitbarsting en voedde de opkomst van de lijst Pim Fortuyn en Leefbaar Rotterdam. De gepolariseerde discussie over integratie is echter blijven steken in een verzuurd discourse en een klimaat van angst. Tijd voor een redelijke beschouwing.'

Fragment uit het oude artikel van Hugo van Haastert, De multiculturele boel bij elkaar houden, DEMO jaargang 23, 2006.

Als we naar de vluchtelingenstroom kijken, dan moet ik denken aan de inspraakavonden in Steenbergen en Purmerend. De komst van een asielzoekerscentrum roept grote weerstand op waarbij de nuance volledig zoek raakt: geschreeuw over en weer is de nieuwe norm. Het kan natuurlijk heel goed dat we ons niet moeten laten misleiden door de media, want er zijn ook vele inspraakavonden waarbij mensen wel degelijk op een rustige manier van gedachten wisselen. Maar toch: daar gaan weinig mensen heen en de beelden van het NOS Journaal hebben een groot bereik.

'Mijn artikel uit 2006 roept op dit moment vooral teleurstelling op'

In het artikel schrijf ik over een gekleurde onderklasse. Dat probleem zie ik nog steeds. Maral Noshad Sharifi is journalist bij de NRC en ik heb met haar in het JD bestuur gezeten. Zij schreef op 11 november 2015 in de NRC een stuk over White Privilege. Dat is een onbewuste vorm van discriminatie die ook in Nederland voorkomt. Dit privilege van de witte mensen leidt tot kansarmoede onder immigranten en als sociaal-liberaal vind ik dat moeilijk te verkroppen. Maar hoe bewerkstellig je kansengelijkheid als er zulke sterke fundamentele krachten aan het werk zijn die je tegenwerken?
Mijn punt over de verantwoordelijkheid van politici om bewust gebruik te maken van taal (management by speech) heeft steun gekregen vanuit Deense hoek. Op het najaarscongres van D66 in 2010 kwam de Deense politica Margrethe Vestager spreken. Zij was destijds fractievoorzitter van Radikale Venstre, de Deense sociaal-liberalen. Tegenwoordig is zij Eurocommissaris Mededinging en doet zij fantastisch werk, zoals Nederland tot de orde roepen als ons land weer eens grote multinationals via fiscale verdragen helpt aan absurd lage belastingtarieven.
Deze zelfde mevrouw Vestager waarschuwde de congresgangers in 2010 dat populistische politici een gevaarlijk effect kunnen hebben op het maatschappelijk klimaat. Wat vroeger normaal werd gevonden (tolerantie, multiculturalisme, verdraagzaamheid en een redelijk debat) word nu gezien als abnormaal. En omgekeerd. Vestager haar waarschuwing is nog niet te laat en is een blijvende oproep om weerstand te bieden aan de populistische taal. De toespraak van Vestager, die terug te zien is op Youtube, gaf mij destijds kippenvel.
Als ik terugblik, welk gevoel roept het artikel in 2006 uiteindelijk bij mij op? Ik voel dan teleurstelling, omdat de ongelijke kansen voortbestaan en dat deel van de discussie ondergesneeuwd raakt door geschreeuw en angst. Maar ik voel ook strijdlust. D66 blijft voor mij de partij die zijn nek uitsteekt als het gaat om tolerantie, mensenrechten en vrijheden, voor iedereen. En de partij die weerstand biedt tegen het populisme. Die strijd voeren, dat blijft belangrijk.

‘KOM, MAAR...’

Het **conflict** tussen de twee gezichten van de **Nederlandse overheid**

Tekst: Julian Lambermon & Timothy Langstraat

Toen enkele maanden geleden door de DEMO-redactie werd besloten dat het thema ‘migratie en integratie’ zou worden, begonnen onze vingers, na enige aarzeling, te jeuken. Die aarzeling kwam omdat dit thema de afgelopen tijd al - op zijn zachtst gezegd - breed uitgemeten werd in de media. Er gaat geen dag voorbij zonder dat De Wereld Draait Door, Pauw, RTL Late Night of een van de talloze andere programma’s aandacht besteedt aan migratie. De uitgesproken conclusie in ieder programma? Het beleid tot nu toe heeft gefaald en we moeten het over een radicaal andere boeg gooien. De ene na de andere spreker radicaliseert het onderwerp, en de nuance wordt niet gehoord in een polariserende zoektocht naar de oplossing.

Dus begon de zoektocht naar de prikkelende nuance. Konden we nog een spannend, vernieuwend verhaal brengen in de wirwar van duizenden analyses en nieuwsberichten? Ja! Maar dan wel vanuit 'het veld'. Door vele telefoontjes, mailuitwisselingen en huisbezoeken. We ontmoetten bijzondere geleerden en ervaringsdeskundigen in de zoektocht naar een andere invalshoek. Met verhalen vanuit eerste hand, door één de eerste gastarbeiders, vanuit de wetenschap en de politiek maakte de DEMO een reis door het verleden, en stellen we de te nemen stappen ter discussie. We beseften gaandeweg in toenemende mate dat immigratie en integratie één van de meest bepalende politieke onderwerpen van de komende decennia zal blijven. Maar dan moest wel het werkelijke verhaal boven tafel komen.

Want volgens alle geïnterviewden is één ding duidelijk: De Nederlandse maatschappij praat veel over migratie, maar lang niet altijd over de kwesties die er werkelijk toe doen.

Immigratie: een oud fenomeen, terug van weggeweest

"Als we kijken naar de Nederlandse migratiegeschiedenis kunnen we spreken van een uitzonderingsperiode die liep van de tweede helft van de negentiende eeuw tot de eerste helft van de twintigste eeuw", zo legt Han Entzinger, emeritus professor migratie- en integratiestudies aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, uit. "Nederland heeft in die periode zeer weinig immigratie gekend in tegenstelling tot de periodes daarvoor, maar zeker ook daarna. Hierdoor heeft het lang geduurd voordat het besef kwam dat immigratie geen tijdelijk verschijnsel was, maar een structureel onderdeel van de samenleving."

Dat arbeidsmigratie vanaf het begin als tijdelijk verschijnsel werd beschouwd, is te zien aan het systeem dat werd opgezet om arbeiders vanuit Turkije en Marokko naar Nederland te halen. Gastarbeiders kregen de kans om zich in hun thuisland in te schrijven voor een bepaald beroep, en moesten hierbij aangeven in welk land ze wilden gaan werken, vertelt Nazim Tekin. "Nadat onze gezondheid was gecontroleerd, om zeker te weten dat we konden werken in de fabrieken, mochten we naar Nederland komen."

Hoewel de uitnodiging om in Nederland te komen werken, uitging van het bedrijfsleven, speelde de overheid ook een actieve rol. Toen bleek dat veel meer arbeiders zich hadden ingeschreven om in de mijnen van België te werken en er maar weinig arbeiders naar Nederland wilden komen, greep de overheid in. Mensen die zich hadden ingeschreven op wachtlijsten werden benaderd of ze niet in Nederland wilden komen werken. Hoewel hij oorspronkelijk als mijnwerker aan de slag wilde, ging Tekin op verzoek van de Nederlandse overheid als vrachtwagenchauffeur aan de slag. "Ik wilde in Europa werken om mijn vrachtwagen - die ik samen met een vriend in Turkije had gekocht - af te kunnen betalen."

Hij herinnert zich de reis nog goed. Eenmaal in Nederland werd hij in een groep opgevangen door een begeleider en naar een woning in Schiedam gebracht. "Na een ontbijt werden we volledig vrij gelaten. We besloten met een groep de stad in te gaan. Op dat moment werd ik een beetje de begeleider voor andere Turken en vertegenwoordiger van de werknemers. Mensen gaven me de bijnaam Churchill", vertelt hij trots. De Nederlandse bevolking verwelkomde hen met open armen. "Soms kwamen we thuis en dan lag er bij wijze van spreken melk, kaas of brood voor onze deur. Er was een heel gemoedelijke sfeer en de buurt deed haar best om ons welkom te laten voelen."

In deze tijd werden buitenlanders, volgens Han Entzinger, gezien als de hulp die Nederland nodig had om zichzelf op te bouwen. Daarnaast waren veel Nederlanders, die nooit buiten hun eigen landsgrenzen waren gekomen, benieuwd naar deze nieuwe inwoners van hun stad. Tekin vertelt over een middag dat hij in de glasfabriek werkte en er plots vier blonde dames in de deuropening stonden. "Ze keken naar ons, en waren heel enthousiast. Wij begrepen hen niet, omdat zij geen Turks spraken en wij geen Nederlands. Toen de tolk kwam helpen bleek al snel dat zij nog nooit iemand met onze huidskleur hadden gezien. Eén sprak zelfs haar verbazing uit, en zei 'ze lijken net op mensen.'"

Aanvankelijk tekende Tekin een werkovereenkomst voor één jaar. Ieder jaar werd het tijdelijke contract (en daarmee de verblijfsvergunning) herzien. Zo werd bijvoorbeeld ook gekeken of gastarbeiders zich in de tussentijd niet hadden misdragen of met politie in aanraking waren gekomen. En hoewel het begon met een contract voor één jaar, liep het uit op een verblijf zonder einde.

'Nederland **tolereert te veel** en accepteert te weinig'

Met de kop in het zand

Het verhaal van Tekin is niet uniek. Veel immigranten kwamen met het idee om tijdelijk in Europa te komen werken. Zij zagen Nederland als een plek om geld te verdienen en hun leven in Turkije of Marokko te kunnen verbeteren. Voor velen van hen was de beweegreden om te blijven hetzelfde. Ze hadden werk in Nederland, hadden hun familie hier opgebouwd en het leven was beter dan in het land van herkomst. Ze hadden niets meer om naar terug te gaan en het leven zou niet beter worden als ze dat wel zouden doen.

Volgens Entzinger heeft de Nederlandse overheid lang de kop in het zand gestoken. Officieel werd er gezegd dat de gastarbeiders weer terug naar hun eigen land zouden gaan wanneer ze uitgewerkt waren, en daar werd het beleid op aangepast. "Integratie met behoud van eigen identiteit was hierdoor lang het uitgangspunt. Men kreeg vaak les in de eigen taal om het gevoel met het land van herkomst niet te verliezen." Achteraf bleek dat er destijds ook was gewaarschuwd dat een deel van de arbeidsmigranten hier permanent zou blijven, maar dat dit niet werd erkend door de politici.

Om deze reden is het ook voor velen nooit tot naturalisatie gekomen. De Nederlandse overheid probeerde de Turken en Marokkanen die naar Nederland waren gekomen zo zelfstandig mogelijk te houden. "Ons werd niet gevraagd om te integreren, of om ons staatsburgerschap op te geven. Ik heb nog steeds alleen maar een Turks paspoort. Elke vijf jaar moet ik mijn verblijfsvergunning verlengen, maar ik ben nooit burger van Nederland geworden. Daar werd niet eens aan gedacht."

Het staatsburgerschap was niet het enige onderwerp waarbij de Nederlandse overheid haar handen van de arbeidsmigranten af trok. Als één van de eerste Turkse families in Rotterdam, werden Tekin en zijn vrouw een centraal punt voor nieuwe Turkse arbeidsmigranten. Waar Nederland weinig steun gaf, stond Tekin klaar met advies over Nederland en hielp hij de arbeidsmigranten hun weg vinden in het nieuwe land. De verwachting was immers dat de arbeidsmigranten op termijn weer zouden vertrekken naar eigen land.

Ondanks de signalen vanuit wetenschappelijk onderzoek, waaronder van Entzinger en zijn collega's, waaruit bleek dat deze migranten naar alle waarschijnlijkheid zouden blijven, heeft Nederland, zowel de overheid als de bevolking, lang in de veronderstelling geleefd dat de migranten daadwerkelijk terug zouden keren. Het beleid dat daarop was ingesteld hield tot en met de jaren '80 stand. Pas in de jaren '90

kwam langzaam, maar zeker het besef dat het niet aan de orde was. Tekin heeft geen goede woorden voor de omslag in de houding van de Nederlandse maatschappij ten opzichte van migranten. “Het voelt ondankbaar. Wij hebben Nederland geholpen te groeien toen dat nodig was, en in de jaren ‘90 werden we plots bedankt en gevraagd om ons nu maar aan te passen. Nederlands heeft veel genomen van de arbeidsmigranten maar dit leek niet altijd even gewaardeerd te worden. Toen ze realiseerden dat wij hier zouden blijven, was het opeens de vraag wat wij ooit voor Nederland hadden gedaan.”

De veranderde houding kwam in een periode waarin er een nieuwe stroming in Nederland op gang kwam. Bij de twee Paarse coalities stond zelfvoorzienendheid hoog in het vaandel en dit werd ook gevraagd van de migranten. “Tot in de jaren ‘90 werd veel onderwijs gegeven in de eigen taal. Er werd van migranten gevraagd om zoveel mogelijk eigen cultuur te behouden, gericht op de uiteindelijke terugkeer van de gastarbeiders. Vanaf de jaren ‘90 draaide dat om. Migranten moesten integreren, en waar de Nederlandse overheid eerst het initiatief had genomen om migranten in hun eigen cultuur te voorzien, legde de overheid – zeker sinds de Fortuynperiode - de druk nu op de schouders van de migranten. Zij moesten integreren, maar zelf uitvinden hoe”, aldus Entzinger.

De Puinhopen van Pim

Het was het begin van een nieuw debat. “Men nam afstand van het idee om migranten in hun culturele eigenheid te houden. Steeds meer werd het behouden en ontwikkelen van cultuur gezien als een eigen verantwoordelijkheid van mensen”, aldus Entzinger. De overheid moest vooral zorgen voor ‘werk, werk, werk’, zoals het motto vooral onder ‘Paars’ luidde.

Tegen het einde van de Paarse periode schreef Paul Scheffer, nu hoogleraar Europese Studies aan de Universiteit van Tilburg, het essay ‘Het Multiculturele Drama’. Daarin sprak hij over de ontwikkeling van een etnische onderklasse in Nederland. De centrale vraag was of de verschillende culturen van de migranten wel goed konden samengaan met de Nederlandse waarden en normen. Scheffer stelde dat de Nederlandse benadering van een multiculturele samenleving, waar verschillende bevolkingsgroepen naast elkaar leefden, had geleid tot een etnische onderklasse. Die kon niet goed mee komen in de Nederlandse samenleving vanwege verschillen in cultuur. Hij drong aan op een parlementaire enquête, om te kijken of het integratiebeleid had gefaald.

Deze analyse werd door velen als te somber gezien, maar vond wel een voedingsbodem bij een deel van de Nederlandse bevolking. Volgens Entzinger: “Definieerde Scheffer dat ook in termen van een hernieuwd nationalistisch elan, waar ik het nooit mee eens ben geweest. Maar het is waar...” voegt hij toe, “dat wanneer je kijkt naar allerlei probleemlijstjes, je altijd veel mensen met een migratieachtergrond ziet staan. En dat fenomeen heeft Fortuyn destijds natuurlijk groots opgepakt.”

De opkomst van Fortuyn vertaalde zich politiek en maatschappelijk in een discussie over normen en waarden. Volgens Entzinger ging de nadruk steeds meer liggen op de Nederlandse cultuur en hoe buitenlanders daarmee om moesten gaan. “Er klonk impliciet een oproep vanuit de overheid om ‘te worden zoals wij!’, wat zich zou moeten vertalen in meer vriendschappen, meer huwelijken tussen migranten en Nederlanders, en uiteindelijk een betere integratie.”

‘In de afgelopen **40 jaar** zijn Nederlanders **niet** negatiever ten **opzichte van migranten** gaan staan’

De aanslag van 11 september 2001 vormde een belangrijk kantelmoment in het onderwerp van de discussie. Entzinger herinnert zich deze tijd nog goed. “Ik weet nog wel dat, in de dagen net na 11 september, de Amerikaanse overheid sprak over de islam als de schuldige. Al snel veranderde dit in een War on Terror, maar de ondertoon is nooit weg gegaan.”

Na de moord op Fortuyn in 2002 zette deze tendens zich ook in ons land door, en werden de woorden migrant en moslim veel nadrukkelijker met elkaar verbonden. De moord op Theo van Gogh in 2004 was niet alleen een daad van terrorisme, maar werd door sommige politici en media media neergezet als een vraagstuk over migranten. Geert Wilders, die op zeer behendige manier in de leegte van Fortuyn sprong, bevestigde dit verband nog meer. Elke migrant was een moslim, en de islam was niet te integreren met de Nederlandse cultuur.

Dat de islam een steeds grotere rol is gaan spelen in het migratiedebat is volgens D66 Eerste Kamerlid en arabiste Petra Stienen een grote fout. “Ik wil de islamisering van de discussie stoppen. We moeten de discussie over immigratie en integratie niet religieuseren. Als je mensen steeds maar op één onderdeel van hun identiteit aanspreekt, moet je niet verbaasd zijn als zij zich op een gegeven moment ook daarop laten voorstaan. Als ik in dit gesprek zou beweren: ‘Alle mannen zijn dit, alle mannen doen dat’, dan ga jij daar op een gegeven moment tegen ageren: ‘Ho eens even, niet alle mannen zijn zo!’ Zie mensen als individu.”

Hoewel Entzinger van mening is dat er meer speelt dan alleen een polarisatie op religie, signaleert hij wel een soortgelijke trend in de

Wie is?

Naam	Petra Stienen
Geboren	8 mei 1965
Beroep	Eerste Kamerlid D66,
Voorheen	Arbiste, Diplomaat
Studie	Arabisch & Midden-Oostenstudies

maatschappij. “Je ziet dat Nederlandse en buitenlandse jongeren steeds meer naar elkaar toe groeien. Qua opleiding, koopgedrag en arbeidsparticipatie gaan ze steeds meer op elkaar lijken. Het enige vlak waar verschil bestaat, is in de religie - jongeren van buitenlandse komaf zijn steeds meer geneigd om hun identiteit als moslim voorop te stellen. Daardoor ervaren ze de onderlinge verschillen als veel groter dan de feiten rechtvaardigen.”

Shervin Nekuee, een socioloog die zelf in de jaren ‘80 naar Nederland is gevlucht vanuit Iran, heeft een mogelijke verklaring waarom de islam nu zo centraal staat. “In het beleid voor van voor 1990 was het Koude Oorlogsdenken heel prominent. Veel vluchtelingen werden juist door Nederland uitgenodigd, zodat zij kennis konden maken met het progressieve Westerse beleid. Dit wij/zij denken was de basis van het migratiebeleid tot de jaren ‘90 en het is goed mogelijk dat dit zich heeft doorgezet naar de moderne tijd, hoewel het nu met een andere vijand is.”
Opvallend is ook de heersende perceptie dat Nederland minder positief tegenover buitenlanders zou staan sinds de opkomst van Fortuyn, zo stelt Shervin Nekuee. “Wat me het meeste verbaast in deze discussie, is het idee dat de Nederlandse bevolking minder verwelkomend is geworden tegenover de migranten. Dit is een discussie die eigenlijk alleen in de media wordt gevoerd. Als je kijkt naar de cijfers van het SCP staat Nederland, gemiddeld gezien, nog steeds hetzelfde tegenover buitenlanders als 30 jaar geleden.”
Deze uitspraak onderstreept Entzinger. “In de afgelopen 40 jaar is er weinig tot niks veranderd. Veertig procent van de bevolking staat niet positief tegenover migranten, maar dat is niets nieuws. Wat wel nieuw is, is de toon van deze discussie die in de politiek wordt gevoerd. Die wordt aangewakkerd door de media. Het discours is feller geworden en daarmee ook het beleid, zonder dat daar nu direct een aanleiding voor is.”

Entzinger vertelt over een gesprek dat hij had met de producer van een bekend televisieprogramma. Hij werd gebeld met de vraag of hij in drie schamele minuten het genuanceerde verhaal over migranten wilde vertellen. Na een lang gesprek kwamen ze tot de conclusie dat in de moderne media er geen plek is voor nuance. Dit zou te lang duren en niet ‘spannend’ genoeg zijn voor de kijker.
Ondanks de polariserende toon van het debat, die niet altijd zijn basis heeft in feiten, heeft het nieuwe beleid wel effect gehad. Volgens Entzinger lijken jongeren van buitenlandse komaf en Nederlandse jongeren steeds meer op elkaar. Er is steeds minder verschil in de manier waarop ze naar de wereld kijken en de integratie van nieuwe migranten verloopt steeds sneller. Desondanks verandert het percentage Nederlanders dat negatief staat tegenover buitenlanders niet en is de toon van het debat alleen nog maar feller geworden.

Op naar de toekomst

Als je het Nederlandse debat over migratie vanuit de media zou moeten geloven, dan zouden we een ramp tegemoet gaan. Uitspraken zoals “de tsunami van islamisering” van Wilders en de berichtgeving over migrantenproblematiek in kranten impliceren dat Nederland strenge maatregelen moet nemen om deze problemen af te wenden.
Dat de politiek zich laat leiden door de media, en niet door experts, is een zorgelijke trend. Han Entzinger, die lang voorzitter is geweest van het wetenschappelijk bureau van D66, herkent dit wel. “In de jaren ‘90 is de politiek steeds minder gaan luisteren naar wetenschappers. Beleid wordt tegenwoordig veel meer gevoed door media of marketeers die zeggen wat het beste is voor de publieke perceptie, in plaats van door feiten, zoals de wetenschap die produceert.”
De opkomst van dagelijkse politieke praatprogramma’s heeft hier ook aan bijgedragen. Waar vroeger, in de jaren ’80 en ’90, de politiek eens per week werd besproken, is met de komst van programma’s zoals Pauw en Witteman een sterkere focus op one-liners ontstaan. De politicus die de mooiste slagzin verzint, mag hem ’s avonds op televisie komen uitleggen – een systeem waarin polarisatie, en niet de nuance wordt beloond.

Tekin geeft aan dat de aanpak van de jaren ‘70 en ‘80 voorgoed in de mottenballen mag. “Nieuwe migranten, leer alsjeblieft de taal!” Hij geeft aan dat de taalbarrière een groot probleem kan zijn in het dagelijks leven. “Als je bijvoorbeeld bij de dokter bent, in het ziekenhuis, dan moet je de taal beheersen om hem te begrijpen.”
“Jammer genoeg is dat heel moeilijk. Er zijn geen fondsen meer voor”, aldus Stienen. “De voorzieningen om de taal te leren zijn aanzienlijk slechter geworden ten opzichte van de jaren ‘90. De les van de jaren ‘90 moet toch zijn dat we niet moeten denken dat alles vanzelf gaat. Wat we nu hebben gedaan, is dat we het moeilijker hebben gemaakt”, betreurt ze. “Er is een woud van mogelijkheden om de taal te leren, maar de kwaliteit is niet goed, je moet het zelf betalen en het is enorm ingewikkeld.”

Shervin Nekuee ziet een betere oplossing in een oud-Europees gebruik: de vrije markt. “Op dit moment heeft Vluchtelingenwerk Nederland het alleenrecht op taalcursussen voor asielzoekers. Er zijn genoeg mensen op de vrije markt die hierbij willen helpen, maar die niet mogen helpen omdat het COA een exclusief contract heeft gesloten met Vluchtelingenwerk Nederland. Door dit op de vrije markt te gooien en meer mensen als taalcoach te laten werken, zie je dat de efficiëntie van de taalcursussen sterk omhoog gaat.”
Niet alleen in het taalonderwijs, maar ook in de opvang zou Nederland minder streng op de regels moeten zijn. “We hebben zoveel leegstand in kantoorgebouwen in Nederland en tegelijkertijd zijn er vluchtelingen die jarenlang moeten wachten op een woning. Als je deze mensen vraagt wat ze liever hebben, nu een eigen ruimte in een kantoorpand of een eigen woning over drie jaar, wat denk je dan dat ze zeggen?”

Volgens Nekuee toont het Nederlandse asielbeleid in het algemeen een starheid die integratie tegenwerkt. “Nederland is te fatalistisch in zijn beleid. Het lijkt een trauma te zijn dat nu nog steeds doorwerkt vanaf de tijd van de gastarbeiders. Het toont te weinig creativiteit. Talloze vluchtelingen willen gewoon zo snel mogelijk aan het werk, maar mogen niet omdat de Nederlandse overheid ‘een proces heeft’. In plaats daarvan zitten ze thuis, en krijgen ze een uitkering. Vanuit het Nederlandse perspectief is dat heel nobel, maar voor veel

‘Besef dat **cultuur** niet iets statisch is. Het **verandert voortdurend**’

vluchtelingen is het de ultieme vernedering. We sturen een bericht dat asielzoekers naar Nederland mogen komen, en prima mee mogen doen in de samenleving - maar wel op onze voorwaarden.”
Het lijkt de ultieme expressie van Nederland - doe maar Nederlands, dan doe je al gek genoeg.
Zo ontstaat er een vreemde paradox in het Nederlandse asielbeleid. Een deel van de Nederlanders wil asielzoekers in de watten leggen – geef ze een uitkering en een woonruimte die past bij de standaarden van Nederland. Een ander deel van de Nederlanders vindt dit maar onzin: waarom zouden asielzoekers, die gelukszoekers, nu zo veel moeten krijgen van de overheid? De asielzoekers en migranten zitten klem tussen deze twee kampen. Zij willen werken en gewoon een simpele woonruimte waar ze zelfstandig kunnen zijn. De betuttelaars voelen ondankbaarheid, ondanks hun goede zorgen en de critici worden boos dat buitenlanders zo veel krijgen van de overheid, zonder ook maar één dag te hebben gewerkt. Dit leidt tot verwijten van beide kanten.
Stienen, Entzinger en Nekuee geven aan dat Nederland te veel tolereert en te weinig accepteert. Nekuee: “De aanpak die zo goed heeft gewerkt in de Koude Oorlog, lijkt nu vergeten te zijn. In de jaren ‘80 werden communistische groeperingen niet buiten de maatschappij gezet - integendeel! Ze werden geaccepteerd en betrokken bij de maatschappij. Hierdoor zag je dat radicale groepen bijna geen kans hadden om op te komen, omdat het klimaat er niet voor bestond.”
“Ik zou al blij zijn als een deel van onze landgenoten de ander zou kunnen tolereren, maar op termijn zullen we elkaar toch echt moeten accepteren. Zeker gezien het feit dat verschillen over de jaren zullen verkleinen; over 1000 jaar hebben we hier echt geen Turkse minderheid meer”, zegt Entzinger.
Stienen pleit er zelfs voor om het begrip tolerantie af te schaffen. “Ik vind tolerantie een heel lastig proces, want het is er van boven naar beneden: ‘Ik tolereer jou.’ In plaats daarvan zouden we ons bezig moeten houden met acceptatie, en dan voornamelijk hoe je acceptatie voor verschil creëert”, aldus Stienen. “Hoe leer je om verschillen te accepteren? Dat geldt ook voor D66’ers. Hoe gaan we om met mensen waar we het fundamenteel mee oneens zijn? Dat merk ik ook met mijn PVV collega’s in de Senaat. Ik weet waar zij voor staan. Het lukt mij om hen te tolereren, maar ik vind dat ik zou moeten accepteren dat zij anders denken. Dat kost moeite.”
“Bovendien zal Europa zijn houding ten aanzien van de rest van de wereld moeten aanpassen”, aldus Entzinger. “We worden ons er opeens van bewust dat we onderdeel zijn van een grotere wereld. Waar we eerst gewend waren dat wij de grotere wereld dicteerden

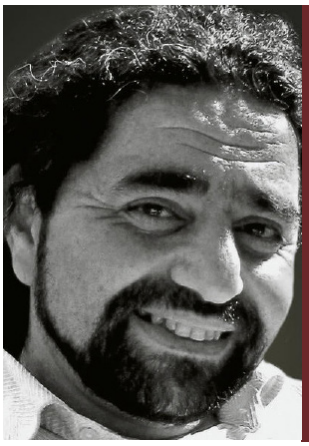

Wie is?

Naam Shervin Nekuee
Geboren 1968 (Teheran)
Beroep Essayist, publicist, programmamaker, socioloog.
Studie Sociologie in Utrecht

Hoe verder? De recente spontane toestroom van grote aantallen migranten, sommige als politiek vluchteling en andere met primair economische motieven, heeft de thema’s migratie en integratie bovenaan de maatschappelijke en politieke agenda geplaatst. Op de korte termijn rijst vooral de vraag hoe deze toestroom weer enigermate onder controle te krijgen. Als dit al zal kunnen lukken, dan alleen in Europees verband. De lidstaten afzonderlijk zijn hiervoor eenvoudig niet krachtig genoeg, maar tegelijkertijd verschillen ze onderling vaak fundamenteel van mening over de beste aanpak.

We moeten er ook van uitgaan dat een belangrijk deel van de vluchtelingen die nu en in de komende tijd naar ons zullen komen, hier zullen blijven. Er zullen grote inspanningen moeten worden geleverd om hen als volwaardige, geaccepteerde burgers in onze samenleving te laten integreren. Voor Nederland klemt hierbij vooral dat het integratiebeleid van de overheid in de afgelopen jaren geleidelijk is afgeschaft met als argument dat de nieuwkomer zelf maar voor zijn of haar integratie moet zorgen. Dat gaat voor de vluchtelingen niet werken; zij hebben een steuntje in de rug nodig en zouden dat ook moeten krijgen, al zal dit onder bepaalde groepen burgers (en kiezers) zeker tegenstand oproepen.

En ook als de huidige vluchtelingencrisis weer enigszins onder controle zal zijn, zal de immigratie doorgaan. We leven immers in een steeds kleinere wereld, waar goederen, geld, informatie, toeristen, cultuuruitingen, kennis etc. etc. vrijelijk circuleren. Waarom zou dat niet ook voor mensen kunnen gelden?

Han Entzinger

wat wij wilden, begint het nu toch vaak andersom te worden. Europa was lang in staat om een cordon van staten om ons heen te organiseren, maar de laatste jaren zijn die pionnen omgevallen."

Europa schreeuwt om een serieus migratiebeleid voor de toekomst. "Hier moet je langere termijn op plannen. Je kunt niet iedere keer ad-hoc beslissen hoe met dit vraagstuk om te gaan!", beweert Stienen. "Ik zeg niet dat alle grenzen open moeten, maar het is tevens een illusie om te denken dat er geen vluchtelingen meer naar Europa komen als we er een hek omheen plaatsen. Het maakt het probleem alleen maar duurder en gevaarlijker. En: we hebben gezien dat het niet heeft geholpen."

Entzinger besluit: "Besef dat cultuur niet iets statisch is. Het verandert voortdurend. Er zijn regionaal en sociaal al grote verschillen. En daarbij is de cultuur van de 17e en 19e eeuw heel verschillend ten opzichte van nu. Sterker nog, onze huidige cultuur is mede gevormd door migranten uit het verleden. Sommige mensen hebben een heel statisch cultuurbeeld, bijna alsof het genetisch bepaald is. Cultuur is tijd- en plaatsgebonden en voortdurend aan verandering onderhevig.

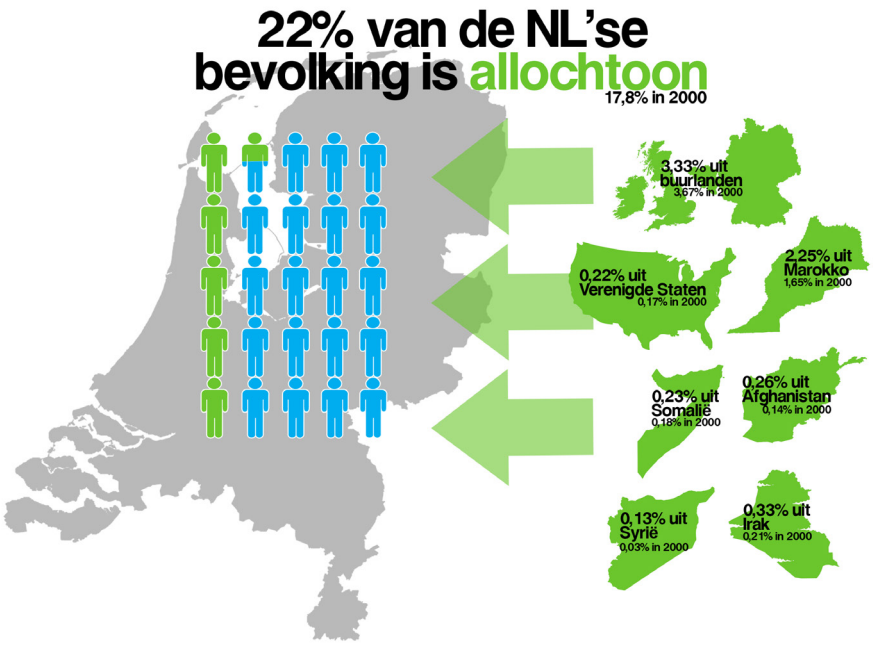

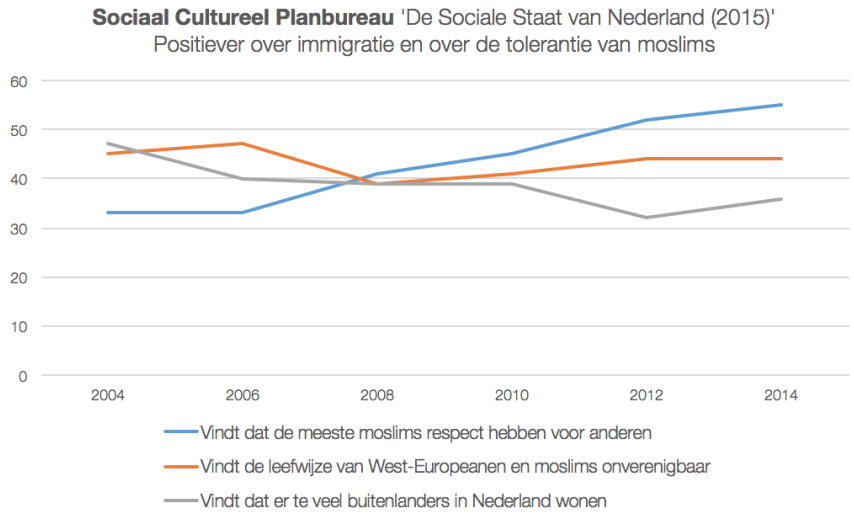

Wie is?

Naam	Han Entzinger
Geboren	1947 (Den Haag)
Beroep	Hoogleraar integratie- en migratiestudies socioloog.
Voorheen	Voorzitter wetenschappelijk bureau D66
Studie	Sociologie in Leiden, Rotterdam & Straatsburg.

Moslims knuffelen en christenen bashen

“Als het over religie gaat in de tolerante/progressieve hoek van D66, GroenLinks en de Partij van de Arbeid is het echt supermakkelijk om christenen weg te zetten als gekkies die gewoon kut doen. Als er echter bij andere geloven shit gaande is, zijn we daar veel minder hard op. Alles rond de islam is zielig en alles rondom het christendom is gewoon dom holbewonergedrag.”

Tekst: Carlo Schimmel

Bovenstaande is een parafrasering van het minder genuanceerde deel van een vraag, gesteld door een anonieme Jonge Democraat. Die vraag luidt of progressief Nederland (vanaf hier beperkt tot D66), waarvoor het bekritiseren van christenen bijna gewoonte is, niet ‘te lief’ is voor moslims? De verdenking bestaat dat er met twee maten wordt gemeten: een militant atheïstische houding wanneer de SGP geen vrouwen op haar kieslijst duldt en gelijktijdig cultuurrelativistisch wegkijken wanneer een Imam weigert een vrouw de hand te schudden. Tik voor de grap eens “D66 islam” in op Google. Het resultaat bestaat grotendeels uit stukjes van rechtse media waarin D66 wordt omschreven als een elitaire bende van nihilistische moslimknuffelaars. Onze anonieme JD’er is dus niet de enige met deze indruk, maar in hoeverre is die indruk terecht?

D666

Het imago van D66 als antichristelijke partij is grotendeels ontstaan op grond van inhoudelijke meningsverschillen. D66 is vóór euthanasie, vóór het homohuwelijk en vóór de koopzondag. Allemaal zaken waar christelijk Nederland nooit op zat te wachten, terwijl D66 vaak gold als grootste pleitbezorger en telkens een prominente rol speelde in de totstandkoming ervan. Dit is echter geen verklaring voor de christelijke animositeit jegens D66. De oorzaken liggen dieper dan een zuiver inhoudelijk verschil van mening. Een mogelijke verklaring vanuit D66-perspectief zou het volgende kunnen zijn: de christenen kruipen uit wrok over hun verlies in deze kwesties in een slachtofferrol. De inhoud van progressieve argumentatie willen ze horen noch begrijpen, dus verkettert men gemakshalve de boosdoener tot zondebok.

Deze verklaring is op zichzelf genomen, grotendeels incorrect, maar toont wel precies het pijnpunt. D66’ers hebben geen begrip voor religieuze gevoelens. Progressieven begrijpen oprecht niet dat iemand fundamenteel bezwaar maakt tegen een arts die een patiënt voor altijd uit zijn lijden verlost. Dit onbegrip wordt door christenen soms ervaren als een gebrek aan respect voor hun overtuigingen. Dat resulteert in een weerzin die dieper gaat dan het meningsverschil an sich. Omgekeerd geldt iets vergelijkbaars. Een D66’er ervaart die christelijke weerzin vaak als arrogantie. Als claim dat hun religieuze overtuigingen speciale behandeling vereisen boven seculiere opvattingen en argumenten. Voor zover D66 overkomt als een partij van ‘christen-bashers’ zit hier, naar mijn idee de oorzaak. Het zit hem niet zozeer in afgunst of haat, maar in wederzijds onbegrip.

Moslimknuffelaars

Dat het beeld van D66’ers als islamvriendjes bij de PVV achterban bestaat, is op zichzelf niet verwonderlijk. Door het sterk gepolariseerde debat is een middenweg bijna onbegaanbaar en zien sommige reaguurders elke verwijzing naar tolerantie als steunbetuiging aan de Sharia. Dit beeld slaat natuurlijk nergens op. Het zou eigenlijk niet eens serieus genomen moeten worden, maar de frequentie waarmee dit frame voorbij komt, baart zorgen. Om er toch inhoudelijk op in te gaan, men vergeet hier natuurlijk gemakshalve dat homohuwelijk, euthanasie en abortus nou ook niet bepaald de speerpunten van het salafisme zijn. Verder lezen we in het D66 verkiezingsprogramma uit 2012 het volgende:

De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst. Centrale waarden voor ons zijn lichamelijke integriteit, geweldloze oplossing van belangenconflicten en een respectvol gehanteerde vrijheid van meningsvorming en uiting, inclusief respect voor onze democratische rechtsstaat. Die waarden zijn universeel en zonder meer bovengeschikt. (Verkiezingsprogramma D66, 2012 – 2017)

Met name met die laatste zin bekent D66 kleur. Vrijheid van meningsvorming en respect voor de democratische rechtsstaat zijn zonder meer bovengeschikt. Indien we onder de abstractie ‘islam’ een godsdienst verstaan waarin vrouwen ondergeschikt zijn aan mannen, homoseksualiteit geldt als doodzonde en ‘vrijheid van meningsuiting’ nou niet echt het eerste is waar men aan denkt bij een cartoon van Mohammed, zou je dus concluderen dat D66 daar niets van moet hebben. De terechte vraag die zich dan aandient, is: waarom horen we vanuit D66 zo weinig kritiek op de islam?

Natuurlijk, D66’ers houden van de nuance en zullen erop wijzen

‘D66 is te lief voor moslims’

dat deze islam niet de norm is voor alle moslims. Niet elke moslim is een vrouwenslaande homohater die elk moment kan ontploffen op de redactie van een hem onwelgevallige krant. Mensen moet je niet als groep beoordelen, maar als individu. Die nuance is volkomen terecht en nodig, maar bevat wel het risico om door te slaan in ontkenning van die andere realiteit: dat intolerantie naar andersdenkenden en een ondergeschikte positie van vrouwen een serieus probleem is onder veel mensen die zichzelf als gelovige moslim aanduiden.

Over deze problematiek hoor je D66 nauwelijks. Ja, ook D66 stemde voor het ongeldig verklaren van huwelijken van minderjarige kindbruidjes, maar in het mediacircus rondom de publieke verontwaardiging speelde de partij geen rol van betekenis. Jihadisme wordt door Pechtold (weg)verklaard door te wijzen op sociaal-economische factoren, als iets dat je oplost met het bieden van kansen, perspectief en werk. Dat is ongetwijfeld een deel van de verklaring, maar ontkent de invloed van culturele en religieuze invloeden die wel degelijk bestaat. Wie erkent dat de achtergestelde positie van vrouwen en homoseksuelen in (streng) gereformeerde milieus een religieuze oorsprong heeft, kan niet gelijktijdig beweren dat deze problemen in de moslimgemeenschap geen religieuze grondslag hebben.

Polarisatie

Ik vrees dus dat er wel degelijk een kern van waarheid zit in de stelling dat D66’ers ‘te lief’ zijn voor moslims. Maar de echt interessante vraag is: waarom? De reden is mijns inziens de extreme polarisatie van het debat over de islam die partijen dwingt een kant te kiezen. Voor of tegen, een middenpositie bestaat nauwelijks nog. Waar D66’ers christenen nog kunnen ervaren als arrogante mensen die niet voor progressieve rede vatbaar zijn, zien zij moslims door de continue stroom aan ongenuanceerde en vaak overdreven kritiek primair als onderdrukt, gemarginaliseerd en hulpeloos. De focus ligt op het idee dat de rechten van moslims onder druk staan, waardoor nauwelijks nog aandacht uitgaat naar het probleem dat sommige moslims rechten van anderen onder druk zetten.

Op het citaat hierboven uit het verkiezingsprogramma volgt de afsluitende zin: “Wij beschermen de grondrechten van onszelf en anderen.” In dat streven ten aanzien van de islamitische minderheid in Nederland, maakt D66 ironisch genoeg precies de fout die zij voortdurend de PVV verwijt. Het midden en de nuance verdwijnt: voor gefundeerde islamkritiek is geen plaats meer, omdat men juist bezig is moslims te verdedigen. Als moslims bij de PVV alleen daders zijn, zijn zij bij D66 enkel slachtoffers.

Dus ja, D66 is te lief voor moslims. Voor inhoudelijke kritiek op de islam is nauwelijks ruimte, waardoor de zwaar overdreven kritiek van de PVV het enige geluid blijft dat protesteert tegen islamitische intolerantie. Als wij het debat willen voeren op basis van argumenten, laat ons dat dan ook echt doen. Terechte kritiek op de islam mag niet worden weggewuifd uit angst voor het predicaat racisme of weglopende kiezers uit de allochtone achterban. Tussen knuffelen en bashen zit ergens een midden van gewoon de feiten benoemen en zoeken naar werkbare oplossingen. De discussie voeren op basis van feiten betekent dat je voor die feiten niet bang moet zijn. Voor gefundeerde kritiek op de islam zijn, zeker met de richtingwijzers van D66 in het achterhoofd, voldoende redenen te vinden. Wat rest, is het lef om die gewoon eens te benoemen.

DISCLAIMER: *De auteur is zich er terdege van bewust dat moslims, christenen en D66’ers geen homogene groepen zijn en dat elke poging hen als zodanig te benaderen de werkelijkheid geweld aandoet.*

WIE IS?

Naam	Carlo Schimmel
Studeert	Filosofie, Theoretische Natuurkunde en Econometrie
Politiek	Raadslid D66 Groningen
JD	Portefeuillehouder JD 2015 - heden Werkgroep Filosofie 2011 - heden

Formatie van George Kwekel

Iedere politiek geïnteresseerde zou het wel een keer willen doen: zelf een regering formeren. De DEMO geeft doorgewinterde Jonge Democraten een podium om zelf een keer de formateur te zijn. Het enige criterium is dat de regering volledig moet bestaan uit (ex-)leden van de Jonge Democraten. Deze editie is het woord aan George Kwekel van JD-Rotterdam.

Tekst: George Kwekel
Beeld: Julian Lambermon

Minister-President

Robbert Coenmans

Vakbondsman Robbert werd ooit beschreven als 'een verbinder met een goed gevoel voor humor, die in staat is op een natuurlijke manier de leiding te pakken zonder te overschreeuwen'. Dat is precies iemand die we nodig hebben als premier. In controversiële kwesties die het land in tweeën dreigen te splijten - zoals het al dan niet voortbestaan van onze prachtige monarchie bijvoorbeeld - weet Robbert het volk met zijn ongekende relativeringsvermogen bij elkaar te houden. Daarbij weet hij met zijn ervaring als trainer pers, de aandacht van de media constant bij zich te houden met opvallende uitspraken en zelf ingezonden krantenkoppen.

Economische Zaken

Wouter van Erkel

In korte tijd heeft deze man zich opgewerkt tot voorzitter van de Groningse afdeling, maar nu is het alweer tijd voor een stapje hogerop: minister van Economische Zaken. Onder het mom van 'meer baans, minder bevings' draait deze Groninger de gaskraan nog verder dicht. Verder gaat het gerucht de rondte dat Wouter als afdelingspromo (verreweg de meest eervolle functie die je binnen de JD kunt bekleden) in plaats van flessen wijn, DEMO's uitdeelt als bedankje voor sprekers. Dat getuigt nog eens van economisch denken!

Buitenlandse Zaken

Felix Woudenberg

Nadat Felix zijn 'Elfstedentocht' langs alle afdelingen van de JD heeft afgerond, is het tijd voor een nieuwe uitdaging. In zijn eerste ambtstermijn van vier jaar (want zo lang houdt dit kabinet het ongetwijfeld vol) zal hij daarom alle 195 landen ter wereld aandoen voor een staatsbezoek. Dit alles doet hij niet alleen. Milan Assies zal hem assisteren als reisleider, voor een compleet stress- en zorgeloze reis.

Defensie

Elene Walgenbach

Al knuffelend met alle grote legerleiders zal 'ons Leentje' binnen korte tijd zorgen voor totale wereldvrede, maar voor haar eigen krijgsmacht is 'Stalene' onverbiddelijk. Zij wordt dan ook de eerste succesvolle vrouw op deze post. Bovendien heeft haar benoeming het eerste kabinet plus-Paars tot gevolg. Als spindoctor en staatssecretaris heeft zij een waar zwaargewicht als rechterhand: Michael Vos. Welke functie hij ook bekleedt, Elene zal altijd zijn baas blijven. Koen Sijtsema wordt als hoogste ambtenaar ingehuurd om al Elene's politieke vijanden uit de weg te ruimen.

Binnenlandse Zaken

Sjoerd Wannet

Met een sloopkogel trekt ‘Wanneti’ door het land. De provincie moet er als eerst aan geloven en maakt plaats voor een districtenstelsel, waarvan de Metropool het bruisende middelpunt zal zijn. En passant voert de man uit Huissen (hoe binnenlands wil je het hebben?) de langverwachte democratisch gekozen burgemeester in. Ondanks zijn meer dan succesvolle periode in kabinet Coenmans I keert Sjoerd in deze rol terug naar de gemeente Lingewaard, waar hij nu fractievoorzitter van D66 is. Verder wil ik nog even vermeld hebben dat Sjoerds Facebook-timeline ons leert dat hij voor 97% gelijkenis vertoont met Disneyfiguur Tarzan.

Financien

Hanna Hekkert

Of Hanna goed met geld om kan gaan? Ik weet het niet. Één ding is wel zeker: als ik mijn eigen portemonnee aan een JD’er toe zou moeten vertrouwen, zou ik voor haar kiezen. Waarom zouden we deze schat dan ook niet gewoon de hele schatkist toevertrouwen? Bovendien hadden we nog een capabele vrouw nodig, om aan het vrouwenquotum van de minister van SZW te komen. Om daadwerkelijk de Rijksbegroting in elkaar te flansen, heeft ze Mats Koenemans naast zich, die deze rol in Rotterdam al ruim een jaar met verve vervult.

Infrastructuur & Milieu

Rik van Berkel

Op dit moment maakt hij zich op voor zijn periode als First Lady van de JD. Een erefunctie die zeker niet onderschat dient te worden. Toch heeft Rik het in zijn mars om het ministerschap er gewoon even bij te doen. Zo is hij met twee afgeronde masters (Sociale Planologie en Culturele Geografie) als geen ander geschikt voor deze portefeuille. Zijn eerste daad als minister zal bestaan uit het bouwen van een hypermoderne loopbrug over de gesloten poortjes op Rotterdam Centraal, zodat iedereen weer lekker een twee-euro-menu of een broodje döner kan halen zonder in te checken.

Onderwijs, Cultuur & Wetenschap

Mart Roumen & Edwin Kaptein

Dit ministerie wordt geleid door twee ministers: Mart voor Cultuur en Edwin voor Onderwijs en Wetenschap. De vraag is natuurlijk of dat wel goed gaat, een 010- en een 020-minister bij elkaar. Eerstgenoemde zorgt er hoogstpersoonlijk voor dat dit kabinet menig gaybar in het land tot in de late uurtjes onveilig maakt, als hij niet geweigerd wordt vanwege zijn heteroseksuele uiterlijk. Met Onderwijs en Wetenschap heeft Mart echter niet veel te maken. Vandaar onze moleculaire celbioloog die onderzoek doet naar lichtloos leven, diep in een Roemeense grot op deze spot. Dat behoeft verder geen uitleg, lijkt me.

Sociale Zaken & Werkgelegenheid

Anne Ardon

Anne zit eigenlijk vooral op deze plek om aan het door haarzelf ingestelde vrouwenquotum te voldoen. Minister Ardon tilt het ‘sociaal’ in Sociale Zaken naar een heel nieuw level. Via Twitter houdt zij het volk van minuut tot minuut op de hoogte van haar bezigheden. Tegelijkertijd frustreert ze de besprekingen in de ministerraad-whatsappgroep van tijd tot tijd met plaatjes van katten. In Jacqueline Brand vindt zij de ideale staatssecretaris. Nog meer Twitter, nog meer kattenplaatjes. Met deze twee powerwomen slaat kabinet Coenmans I wel een radicaal linkse koers in. Is de kiezer daar wel klaar voor?

Veiligheid & Justitie

Luc Dabekaussen

Een formatie is niet compleet zonder een Limburger in het kabinet. Dat is slechts een van de redenen om Dabekaussen op V&J te zetten. Een verademing na Opstelten en van der Steur, want Lucs verhalen zijn een stuk vlotter en meeslepender dan de redes van zijn voorgangers. Ze duren echter net zo lang, gezien hij in dezelfde tijd drieëntwintig keer zoveel zegt. De rechterlijke macht maakt hij sexier, door een orgaan op te richten die een onvergetelijke naam moet bedenken voor elk arrest dat de Hoge Raad ooit heeft gewezen.

Volksgezondheid, Welzijn & Sport

Christiaan Wever

In navolging van de triatlon die Christiaan voor zijn afdeling organiseerde, op en nabij het strand van Scheveningen, wordt op zijn initiatief het eerste MK (Metropool Kampioenschap) gehouden. Een toernooi dat qua prestige de Olympische Spelen of het WK voetbal ruimschoots zal overtreffen. Een nog grotere uitdaging ligt ‘m echter in het aanpakken van zijn staatssecretaris van Defensie. Die lijkt de laatste tijd toch flink wat kilo’s te zijn aangekomen…

Burgemeester Leeuwarden stak nek uit in vluchtelingendossier

In Friesland is er afgelopen maanden in relatieve rust en met veel draagvlak van de bevolking bij veel gemeentes noodopvang geboden aan vluchtelingen. Wat is de truc van Friesland, en hoe komt het dat er politiek, bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak is in de laagbevolkte regio? De DEMO sprak met één de voortrekkers van de opvang in Friesland, de burgemeester van Leeuwarden Ferd Crone.

Ferd Crone: 'Kabinet moet leiding geven en tempo maken in vluchtelingendebat'

Tekst: Mart Roumen
Beeld: Hindrik Sijens

Het eerste moment dat het woord noodopvang viel bij de burgemeester van Leeuwarden was in september. "We hadden toen al contact met het COA om een definitief asielzoekerscentrum te openen. Vlak daarna kwam het verzoek aan de veiligheidsregio's om, gezien de grote toestroom van vluchtelingen, een snelle oplossing te zoeken."
"We waren één van de eerste die de hand op staken: 'kom maar met die vluchtelingen'. Dat kwam omdat wij eerdere goede ervaringen hadden met AZC's. Ook de bevolking was grotendeels positief. Een week voor de eerste noodopvang richtten zij een website op 'Wij Willen Wat Doen'. Dat was een samenwerking tussen welzijnsstichtingen en de Hogeschool. Zij kregen een ruimte in de Hogeschool toegewezen en vrijwel direct meldden allerlei partijen en individuen meldden zich aan om wat te doen. Van taallessen tot knutselen met kinderen. Er waren al 400 vrijwilligers, terwijl er nog geen vluchteling de provinciegrens was overgekomen."

De verantwoordelijkheid voor die vluchtelingen kon Crone op zich nemen, omdat hij tevens voorzitter van de veiligheidsregio Friesland is, waarin meerdere gemeentes samenwerken bij (gemeente)grensoverstijgende problemen. "In Friesland hebben we geleerd dat, als er crisis is en er snel moet worden gehandeld, we de veiligheidsregio inzetten. Het is zinloos en tijdsintensief om vanuit het COA allemaal mensen en gemeentes apart te gaan bellen. Je moet dat altijd samen doen."
Voor de burgemeester was één ding duidelijk: niet één gemeente, maar het crisiscentrum van de veiligheidsregio werd de centrale locatie van waaruit de noodopvang werd gecoördineerd. "Het was eigenlijk heel simpel. Het begint met de burgemeester en de lokale gemeenteambtenaren die wilden helpen. Vanuit het crisiscentrum werd contact opgenomen met de aangesloten gemeentes: 'hebben jullie een opvang?' 'Nou wat is dat dan', 'Gewoon een gymzaal of materialen', 'Als het moet, hebben we dat wel'. Heel logisch. Enkele gemeentes hadden locaties, anderen weer ambtelijk apparaat of materialen. Het is best een operatie, maar dat hebben we met alle gemeentes samen gedragen. Ik herinner me dat er een collega-burgemeester in paniek belde: 'Zeg Ferd, kun jij nog dekens regelen toevallig? Het wordt koud en ik zou niet weten hoe ik daar aan moet komen.' Dan spring ik in en regel ik dat via contacten bij de legertop."
Maar toch waren er wel problemen vanaf de eerste dag. Niet in de laatste plaats van financiële aard. "Van het COA kregen we 40 euro per dag per vluchteling om voor een slaapplaats te zorgen. Dat was een gok, we wisten niet hoeveel het zou gaan kosten. Daarnaast zouden we het zelf moeten betalen als het meer zou worden. De gemeentes zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor het project."
"Tijdens de eerste week noodopvang hoorde ik van de burgemeester van Kollumerland dat het veel duurder was geworden. Aan het einde van die week zouden die vluchtelingen weer moeten verplaatsen. Voor die mensen is het natuurlijk verschrikkelijk om telkens te moeten verplaatsen, één groep moest zelfs negen keer verhuizen. Maar het was veel te duur voor die gemeente om de meerkosten zelf te betalen, dus hebben ze besloten dat ze voor 40 euro per vluchteling per dag extra de noodopvang aan konden houden voor langere periode. Dat extra budget is dichtgelopen door de buurgemeentes, aangesloten bij de veiligheidsregio. Anders zouden zij 'aan de beurt' zijn, en nu hoefden ze slechts financieel bij te dragen."
"Blijkbaar waren we de eerste met die aanpak, terwijl het een

hele logische stap is. Waarom het bij ons wél een succes werd? Ik denk door de Friese mentaliteit. Bij ons is er altijd de gedachte van ‘als er een probleem is, moeten we er gezamenlijk uitkomen’. Daarnaast wachten we niet tot Den Haag met een oplossing komt, maar anticiperen al op de problemen die gaan komen.”

Het Friese voorbeeld heeft inmiddels nationale opvolging gekregen. “Het kabinet besloot vorige week dat de inzet van veiligheidsregio’s als contactpunt tussen COA en noopvang bij gemeentes de landelijke structuur is geworden.”

In veel gemeentes, die van landelijke media een uitgebreid podium hebben gekregen, is er vanuit de omwonenden veel weerstand tegen asielzoekerscentra en noodopvang. In Friesland was die er ook, maar in mindere mate. Crone hanteert een duidelijke lijn in de toon van de kritiek die wordt geuit. “Natuurlijk waren er ook felle reacties. Soms ook discriminerend, maar dat pik ik niet.” Ferd staat op uit zijn stoel. “ ’Ho meneer! Zo doen we dat niet hier. Je mag tien keer je mening geven, maar we beledigen geen groepen, personen of religies.’ Dat had ook een zelfcorrigerende werking. De zaal ging morren op het moment dat er soortgelijke geluiden te horen waren.”

Op het gebied van veiligheid op straat maakten sommige burgers zich wel veel zorgen. Crone heeft geprobeerd om daarin tegemoet te komen door een inspraakavond te organiseren de avond vóór de opening van de noodopvang. “Ik heb veel respect voor mensen die tegen de vluchtelingen zijn. Ik snap de angst om banen kwijt te raken en het gevoel van toegenomen onveiligheid. Tijdens die avond stond iemand op en vertelde mij dat hij zich onveilig voelde gezien de proef met het dimmen van de lantaarnpalen in Leeuwarden. Toen heb ik gezegd: dat experiment stellen we twee maanden uit. Pats boem. En: de wijkagent loopt een extra rondje.”

De geboren Dordtenaar is niet bang dat via die vluchtelingenstromen terrorisme voet aan de Nederlandse wal zet. “Voor zover ik het tot nu kan volgen, is er niet één IS-strijder gevonden in die mensenmassa die onze kant op kwam. Mijn politiechef zegt altijd: ‘Je denkt toch niet dat als ze een aanslag willen plegen, de makkelijkste manier is om een normale asielaanvraag te gaan doen in Nederland?!’ Als ze dat willen komen ze eersteklas met vliegtuig of trein. Je kan overal wel bang voor zijn, al moeten we natuurlijk wel de vluchtelingen identificeren. In Friesland doen ze bij binnenkomst via vingerafdrukken de identificatie.

Hoe in Friesland over Den Haag wordt gesproken

Om mear te witten te kommen oer de Fryske polityk en de hâlding tsjinoer ‘De Haach’, is it goed om ris te sjen nei de Fryske Steateseal. Yn dit neogoatyske sintrum fan de Fryske macht út 1891, folle moaier dan dy boereskoarre yn Grinslân, hingje fjouwer foarstellings út de Fryske skiednis. De seleksje dy’t makke is, is fansels in goeie yndikaasje fan hoe’t de Friezen harren sels sjoche.

Tekst: Jurjen Hoekstra

Wie is?

Naam	Ferd Crone
Geboren	19 juli 1954
Beroep	Burgermeester Leeuwarden
Voorheen	FNV, mondiaal mileubeleid ministerie, SER Tweede Kamerlid PvdA
Studie	Economie in Amsterdam

It earste tafriel is fan de Fryske oanfierders Malorik en Veritus. It ûnderskrift is “Gjin stjerling oertreft de Friezen yn dapperheid of trou.” In oar tafriel giet oer de edelman Gemme fan Burmania, dy’t by de eedôflizzing fan Filips II wegere te knibbeljen. Hy sei “Wy Friezen knibbelje allinne foar God”. Friezen binne grutsk op it Frysk wêzen en de Fryske frijheid. De meast bekende Frysk is net foar neat Kimswerter Grutte Pier, in Rintje Ritsma on steroids, dy’t om it jier 1500 hinne Hollanners mei in 2,15 meter lang swurd fermoarde.
Dy eigensinnigens komt noch hieltiten, hûnderten jierren letter, nei foaren yn de Fryske herten. Sa is de Fryske Nasjonale Partij in serieuze machtsfaktor mei fjouwer sitten yn de Steaten, dielnimming oan de koalysje en in eigen deputearre. Ek, frij unyk, hat de FNP in eigen sit yn de Earste Keamer fia de senaatsfraksje OSF. De fyzje fan de FNP op ‘de haach’ is dúdlik: “minder De Haach, mear Fryslân”. It sintralistysk gesach is in lest foar Fryslân, Nederlân moat in federaasje wurde en de provinsjes moatte folle mear te sizzen krije. Dy federale fyzje soarget der ek foar dat de FNP in grut foarstander is fan Europeeske gearwurking. Sels docht de partij dat troch yn Skotlân en Kataloanje te hifkjen hoe’t dy folken op syk binne nei autonomy.
Mar earlik sein nimt de rest fan Fryslân de FNP yn dit soarte diskusjes meastentiids net sa serieus. Fansels wurdt der seurt oer “De Haach”, krekt as yn Grinslân, Limburch en Twinte. Fansels fynt de gemiddelde Frysk Fryslân ‘it bêste lân fan d’ierde”. Fansels docht it altyd wat sear as minsken yn it bûtenlân “Hollân” sizze as se “Nederlân” bedoele. En fansels binne de Friezen yn De Haach populêr (no Lutz no glory!).

Mar yn stee fan unyk, makket dat Fryslân just in provinsje as alle oaren. Hoe letter je fan Rotterdam en de doarpkes der om hinne, lykas Amsterdam en Utrecht, komme, hoe mear minsken har mei harren eigen provinsje identifisearje (en minder mei De Haach.
It spesjale oan Fryslân en har Friezen is miskien foaral de moaie Fryske taal. Nei oanlieding fan Kneppelfreed (‘knuppelvrijdag’, in suksesfolle opstân, yn tsjinstelling ta de mislearre fan Pieter Jelles Troelstra), is it Frysk de twadde rykstaal wurden. Dat nimme de Friezen hiel serieus. Sa fine je yn Fryslân neist twatalige skoallen (Frysk en Hollânsk) ek trijetalige skoallen (mei it Ingelsk), en mei in Frysk yn de rjochtbank yn it Frysk syn wurd dwaan. Ek Omrop Fryslân is fansels yn it Frysk, krekt as de measte kommunikaasje fan de provinsjale oerheid. Sa binne alle Friezen hiel bliid mei it Frysk en it Frysk wêzen.

Alle Friezen? Nee, ien plak biedt moedich wjerstân, en dat is no krekt de stêd dêr’t de Jonge Demokraten harren kongres organisearje: Ljouwert!

De vertaling van dit artikel lezen? Ga naar http://jdcongres.nl/ en schrijf je alvast in voor het congres!

Vluchteling in krijtstreep pak

Nederland, de ideale eindbestemming voor veel vluchtelingen. Niet alleen voor personen die vluchten voor oorlog, maar ook voor economische vluchtelingen. Deze vluchtelingen komen echter niet uit Syrië, Eritrea of dé Soedan, maar uit Amerika, Groot-Brittannië en Italië. We hebben het niet over gewone mensen, maar over rechtspersonen. Zowat de enige economische vluchtelingen die de Nederlandse overheid wél graag wil binnenhalen. Bedrijven die hier komen om één simpele reden: minder belasting betalen.

Tekst: Vincent Maessen

Het is chaos op de Amsterdamse Zuidas en in het Luxemburgse Kirchberg. Eurocommissaris Margrethe Vestager bracht onlangs naar buiten dat Starbucks in Nederland 20 tot 30 miljoen moet aftikken vanwege verboden staatssteun, gegeven in een besluit van de Belastingdienst. Luxemburg moest intussen met de billen bloot over schimmige `dealtjes` met Fiat. Vaak zijn deze dealtjes dusdanig ingewikkeld gemaakt, dat Albert Einstein nog wel eens gelijk kan hebben toen hij zei: `The hardest thing in the world to understand is the income tax'.

Nederland en Luxemburg stonden al langer bekend als de stoutste jongetjes van klas. President Obama zette Nederland luttele jaren geleden op een lijst van belastingparadijzen, die schadelijk zijn voor de Amerikaanse economie. Margareth Hodge, Brits parlementslid en pittige tante als het om belastingen gaat, gaf de Nederlandse Belastingdienst in 2012 al een oorvijg tijdens een hoorzitting in het Britse Lagerhuis. Bovendien wordt de Europese Commissie geleid door een man die naast sigaren roken en wijn drinken ook een passie had voor belastingontwijking faciliteren: de Luxemburger Jean-Claude Juncker. In Nederland zijn vluchtende multinationals met hun brievenbusmaatschappijen al jaren het sujet van kritiek. De moraal: het kunstmatig verlagen van je belastingdruk mag niet, ook al is het legaal. De hamvraag is eigenlijk: hoe kunnen wij dit toelaten? Hoe maakt men deze deals met de Belastingdienst? Waarom gaat de Belastingdienst erin mee, en krijgen we minder krijtstreepvluchtelingen door de uitspraak van de Commissie?

Wat betreft belasting voor bedrijven hebben we drie dimensies: de nationale, de Europese, en de internationale dimensie. De nationale dimensie wordt gestuurd door onze eigen belastingwetten, de Europese door richtlijnen en verordeningen van de EU, en de internationale door belastingverdragen en internationale organisaties zoals de OESO en de VN. De overheid is door onze grondwet verplicht de Europese wetgeving toe te passen, net als verdragen die we sluiten met andere landen. Nederland heeft bijvoorbeeld zeer veel belastingverdragen afgesloten, om dubbel belasting betalen te voorkomen en zo de internationale handel te stimuleren. Belasting dient één keer te worden betaald, en verdragen verdelen de bevoegdheid van landen om die belasting te heffen. Zo is het voor een Nederlandse inwoner die werkzaam is in België, in het belastingverdrag met België geregeld waar deze persoon belasting moet betalen. De meeste van onze verdragen zijn gebaseerd op één verdrag van de OESO, waar Nederland lid van is. Nederland is enigszins gebonden aan de afspraken van de OESO, maar het heeft niet hetzelfde dwingende effect als Europese wetgeving.

> ‘Nederland en Luxemburg staan bekend als stoutste jongetjes van de klas’

De uitspraak van de Commissie over Starbucks en Fiat gaat over de zogenaamde verrekeningsprijzen, ook wel `transfer pricing`-regels genoemd. 70% van alle wereldhandel vindt plaats tussen gelieerde bedrijven en dus is de afspraak gemaakt tussen OESO-landen dat de prijzen die multinationals intern rekenen marktconform moeten zijn. Veel EU-landen, ook Nederland, passen die regels netjes toe. Het Europese Hof van Justitie heeft deze regels zelfs expliciet goedgekeurd. Deze regels zijn echter niet erg specifiek, maar bieden beginselen en kaders waarbinnen Belastingdiensten moeten handelen. Het liefst willen we natuurlijk vooraf weten hoeveel belasting we moeten betalen over ons inkomen, en voor bedrijven zijn daar de rulings voor. Hierin geeft de Belastingdienst duidelijkheid

hoe zij de internationale regels toepassen, uiteraard binnen de eerder genoemde kaders en beginselen. Het algemene beginsel van de OESO-regels is dat hoeveel winst er in een land achter blijft, afhankelijk is van de hoeveelheid economische activiteiten er plaatsvinden in dat land. Winst wordt belast daar waar de waarde wordt gecreëerd.

In het geval van de Starbucks-royalties kijkt de fiscus dus naar wat de Starbucks-BV daadwerkelijk doet in Nederland en dat is niet veel. In zo'n situatie is er volgens de OESO-regels weinig winst toe te rekenen in Nederland, met als gevolg dat de fiscus weinig belasting kan heffen. Dit verklaart ook de verbaasde reactie van het kabinet: ze passen immers gewoon de regels toe die de OESO (én de EU) goedkeurt. Dat de Commissie nu zegt dat wij de regels verkeerd toepassen, mag men dus met recht `Quatsch` noemen.

Te verwachten valt dat de Nederlandse en Luxemburgse overheden een zaak voor het Europese Hof van Justitie gaan beginnen over dit geval. En in dat geval staat de Commissie niet sterk. De OESO regels worden namelijk op alle transacties die bedrijven maken, toegepast en er is dus geen selectief voordeel voor Starbucks. Dat laatste is een belangrijk criterium voor staatssteun. Intussen zitten de belastingdiensten van de EU-landen echter met de gebakken peren. Welke regels moeten zij toepassen? De regels van de OESO, ondanks het feit dat de Commissie deze regels nu blijkbaar afkeurt? Het is een vervelende impasse als belastinginspecteur.

In de tussentijd kan Nederland echter gewoon doorgaan met het binnenhalen van economische vluchtelingen als Starbucks en Google. Sterker nog, een van de asielzoekerscentra in Nederland, Intertrust in Amsterdam, gaat binnenkort naar de Amsterdamse beurs. Dit bedrijf doet niets meer dan het verzorgen van de doorstroomfirma's die multinationals in Nederland opzetten.

Net als de échte vluchtelingenkwestie is belastingontwijking is een wereldwijd probleem, dat alleen door internationale coördinatie kan worden gestopt en niet alleen door de EU. We moeten echter voorzichtig zijn met het oormerken van belastingontwijking via Nederland, waar onze belastinginspecteurs gewoon internationale regels toepassen. Die regels zullen we dus moeten aanpassen. De OESO publiceerde onlangs een groot rapport tegen belastingontwijking , waarin de krijtstreepvluchtelingen keihard worden aangepakt. Of de heer Wiebes en zijn Luxemburgse collega Gramegna hier gehoor aan geven, is de grote vraag. We kunnen ze in ieder geval vragen consequent te zijn. Als ze minder vluchtelingen willen, zullen ze ook Starbucks en Fiat moeten uitzetten.

Wie is?

Naam	Vincent Maessen
Geboren	9 augustus 1991
Beroep	Belastingadviseur KPMG Luxemburg
Studie	International & European Tax Law
JD	2010-heden, verschillende functies JD-Limburg

REDACTIEPRAAT

De Nederlandse politiek worstelt met de vraag wat er moet worden gedaan met de duizenden vluchtelingen die maandelijks naar ons land trekken. Het standpunt van D66 lijkt in al dat strijdgewoel onderbelicht te blijven. De partij kwam wel met een plan voor de 'vluchtelingencrisis', maar daar wordt inmiddels weinig meer van gehoord. De redactie van DEMO dacht eerst dat dit door het genuanceerde standpunt van D66 kwam. Dat wil zeggen: tot Alexander Pechtold op 12 oktober aanschoof bij Pauw en aan die illusie een einde maakte.
Terwijl er net een schrijnend verhaal was afgestoken over het gebrek aan schoon ondergoed voor vluchtelingen liet de fractievoorzitter van D66 een ander geluid horen. Pechtold vertelde dat hij een AZC in Vlissingen had bezocht, waar hij tot zijn verrassing dertig Albanezen had aangetroffen. 'Albanië is een veilig land. Terug met die mensen!", luidde het devies, dat gepaard ging met een wegwerpgebaar. En dus kwam de DEMO-redactie bijeen in The Florin te Utrecht om onder het genot van een biertje het laatste optreden van de voorman van D66 te bespreken.

Tekst: Dion Mebius

Mart: Toen ik wat over Pechtolds optreden op Twitter schreef kreeg ik een berichtje van de meningenpolitie van D66. 'Dit had ik niet van jou verwacht, ik ben een beetje teleurgesteld. Jij kan beter'. Dat gaat dus over het feit dat Albaniërs per ongeluk in een asielzoekerscentrum zijn terechtgekomen, zonder enige communicatie namens de Nederlandse overheid. En dan zit Pechtold bij Pauw over die paar Albaniërs te roepen dat ze het land uit moeten. ,,Want ze horen hier niet."

Dion: Maar dat is niet wat D66 voor mij is. Die reactie. Dat vind ik zo raar. Voor mij is D66 juist een partij waar ruimte is voor discussie, waar ruimte is voor meningen. Geen Polizei op Twitter.

Mart: Zonder enige grondslag verklaren dat een aantal Albaniërs die in Nederland verzeild zijn geraakt niet welkom zijn, en dat met zo'n handgebaar populistisch afdoen met 'Wegwezen!'… Dat is wel exact de reden waarom ik niet op de PVV stem.

Dion: Misschien probeert Pechtold met van die boude uitspraken wel hetzelfde effect als Wilders te bewerkstellingen…

Jesse: Meer als Zijlstra, die een beetje probeert mee te liften. Misschien is dat voor D66 ook wel zo. D66 krimpt nu in de peilingen en de PVV groeit. Dat komt wel ergens vandaan.

Mart: Maar in de vorige DEMO vertelde Pechtold dat hij juist – tegen de stroom in - op het gebied van immigratie wilde gaan vertellen wat de positieve meerwaarde voor de Nederlandse maatschappij. En dat is ook het verhaal van D66 op het gebied van immigratie, vind ik.

Jesse: En dat terwijl de partij dat in eerste instantie wel zelf naar buiten brengt. 'Je moet je aanpassen aan de samenleving en zo snel mogelijk de taal leren, want dan hebben we het meest aan je.'

Dion: Maar dat doen ze wel uiterst voorzichtig. Ze willen er ook weer niet al te prominent mee in het nieuws komen, heb ik het idee. Niemand weet iets van de plannen van D66.

Mart: Wat vind jij, Julian?

Julian: Nou ja, jij bent het er niet eens dat Pechtold zo'n sneer maakte, maar ik vond het niet eens zo heel storend. Ik vind: mensen die hier om economische redenen zijn, die moeten inderdaad...

Mart: Wie zegt dat ze hier om economische redenen zijn? In de

noodopvang vragen ze daar niet naar.

Julian: Dat is dus het punt. Hij had daar wat genuanceerder kunnen zijn en kunnen zeggen: ‘als deze mensen economische vluchtelingen blijken te zijn’ ...

Dion: Dan blijkt dat wel uit de procedure.

Julian: Daarom mis je de nuance met zo’n sneer. Maar ik vind wel dat hij dat heel duidelijk moet kunnen zeggen op televisie. Het blijven soundbites. Als het economische vluchtelingen zijn: wegwezen.

Dion: Maar ik vind dat wel heel gevaarlijk. We hebben het over ‘de Albaniërs’. In principe hebben we het over in totaal dertig mensen, allemaal met een eigen verhaal. En daar gaat dan even een politicus aan tafel zitten bij een talkshow en die gaat een wegwerpgebaar maken. Waarschijnlijk heeft hij geen belletje gemaakt, niet met die mensen gepraat, niets gehoord van de immigratiedienst...

Jesse: Daarmee bagatelliseert Pechtold het probleem ook een beetje. Want het gaat dus over duizenden mensen die de grens over komen. Dan ga je toch om dertig mensen geen punt maken?

Julian: Ik ben het wel met jullie eens, maar ik probeer Pechtold ook een beetje te begrijpen. Hij ziet D66 ook dalen te midden van al het politieke geweld en daarom is hij bezig met zijn stijl. De vraag is: moet hij zich dan door de stijl van anderen laten leiden, of moet hij zijn eigen stijl aannemen? Hij heeft heel lang zijn eigen stijl aangehouden en dat heeft ook niet echt geholpen.

Mart: Nee, hij moet daar verdomme gewoon verklaren waarom die Albanezen een meerwaarde voor de Nederlandse samenleving zouden kunnen zijn!

Julian: Afgaand op wat we van D66 kunnen verwachten wel ja. Maar ik kan me ook goed voorstellen - en dat is ook waar we ietwat begrip voor moeten hebben - dat hij wordt meegesleurd in de hectiek. Ik kan me voorstellen dat je dan toch beïnvloed wordt door al die politici om je heen die het wél goed lijken te doen. Dan kan later altijd nog de nuance aangebracht worden.

Mart: Pechtold zou juist het hele spel niet mee moeten meespelen. Fuck die hele peilingen.

Jesse: Ik denk ook dat hij wel een sterk genoeg politicus is om een stapje terug te doen. Dit was een uitglijder.

Dion: Maar wat probeert Pechtold precies met dit soort optredens te bewerkstelligen?

Julian: Wat meer ‘de normale man’ in soundbites aanspreken om toch het gevoel te wekken dat hij die mensen begrijpt?

Dion: Ik denk, dat het probleem is dat hij daar nooit zo goed in zal worden als die andere politici. Die mensen die Pechtold bij Pauw probeerde aan te spreken stemmen niet op D66, volgens mij. Überhaupt niet. En ik weet zeker dat er genoeg mensen zijn die een boodschap als ‘de vluchtelingen kunnen iets toevoegen aan de samenleving’ zouden waarderen. Maar die mensen worden niet aangesproken.

Mart: Maar je hoort ook niet het verhaal van Pechtold over wat voor slag mensen deze asielzoekers zijn. Dat mensen gevlucht zijn voor een regime dat zwaar de Islam aanhangt en de Sharia heeft uitgeroepen. Maar je hoort hem wel over die paar Albaniërs.

Jesse: Het is ook niet zo dat alle vluchtelingen uit Syrië komen. In mijn woonplaats Leiden zitten er Serviërs, Mongolen, Eritreërs, Syriërs, Turken, Russen, noem maar op. Allemaal in de noodopvang.

Mart: Dus eigenlijk is het helemaal niet zo gek dat Pechtold in Vlissingen een stel Albaniërs heeft aangetroffen?

Jesse: Nee, dat is doodnormaal. We hebben al tijden te maken met grote groepen vluchtelingen die naar Nederland willen. Maar het stomme is dat die stroom niet wordt gefilterd aan de grens van Europa. Of aan die van Nederland.
En dus komen de Mongolen, de Russen, de Albanezen...

‘Hij moet verdomme verklaren waarom die Albanezen een meerwaarde voor de samenleving zijn’

Dion: Jongens wat is het nou, Albanezen, Albaniërs, Albanen? Ik heb het afgelopen half uur alle mogelijke soorten langs horen komen.

Jesse: Albanezen.

Julian: Albaniërs.

Mart: Albaniërs.

Jesse: Albanezen! Ik ben er onlangs geweest.

Mart: Oke. (lacht) Haal dat er maar uit, Dion. Het ondermijnt onze autoriteit.

Divine Nkrumah: De man die de jeugd naar de Ghanese politiek bracht

In 2012 deed de recentelijk opgerichte Progressive People's Party of Ghana (PPP) mee aan de verkiezingen. Hoewel hun partij een recente nieuwkomer was aan het politieke firmament van Ghana, lukte het ze toch om de twee-na-grootste politieke partij te worden, en de een-na-grootste oppositiepartij. Met hun progressieve beleid en actieve houding tegenover studentenparticipatie heeft de PPP zich snel gevestigd als de stem van een nieuwe generatie in Ghana. We hebben gesproken met Divine Nkrumah, de jongerencoordinator van deze nieuwe partij, over de politiek in Ghana, en hoe de nieuwe generatie kan helpen om de politieke toekomst te veranderen.

Tekst: Timothy Langstraat

"Het kenmerk van politiek in Ghana? Lege retoriek. Onze twee grootste partijen, het National Democratic Congress en de New Patriotic Party, verschillen misschien wel op papier in hun standpunten, maar in de realiteit zijn er geen verschillen tussen de twee. Wanneer een partij het overneemt van de ander zetten ze het beleid voort waar ze in de oppositie zo sterk tegen ageerden, en hoewel ze claimen dat ze voortspoed brengen in het land, houden ze het in stilstand met corrupt beleid." De nationale jongerencoordinator van de PPP heeft een bijna infectieuze overtuiging rond zich. Hij vertelt een boeiend verhaal: Ghana is een land waarin meer dan 90% van de macht in handen is van de president, met weinig scheiding van de machten, en waar de overheid nooit op het matje wordt geroepen. Hoe Divine Nkrumah het boegbeeld werd van de strijd tegen het systeem was, vreemd genoeg, compleet toevallig.

Toen Divine jonger was had bij bijna geen interesse in de politiek. In zijn eigen woorden "wilde ik studeren, mijn diploma halen, entrepreneur worden, en geld gaan verdienen." Dit veranderde allemaal toen hij het boek 'Dark Days of Ghana', geschreven door voormalig president Kwame Nkrumah, las. Hij realiseerde dat hij als Ghanees niet alleen een plicht had naar zichzelf, maar ook naar Ghana. Hij besloot om zichzelf op de best mogelijke manier in te zetten – door lid te worden van een politieke jongerenorganisatie.

Een nationale verantwoordelijkheid

"Op dat moment realiseerde ik me pas dat we allemaal een verantwoordelijkheid hebben om een beter Ghana te bouwen. Ik werd lid van een studentenorganisatie op mijn campus die deel was van de Convention People's Party, en werd zelfs president van de studentenorganisatie." Na het behalen van zijn diploma veranderde Divine's geluk. Zonder baan reisde hij terug naar zijn dorp, waar zelfs de lokale versie van het UWV geen baan voor hem kon vinden. Dit, ondanks de grote woorden van de landelijke politiek dat elke jongere een baan zou hebben na de opleiding. Er was iets fundamenteel mis met het politieke systeem in Ghana, en Divine zou de persoon zijn om een alternatief te presenteren.

"Onze partij is gebaseerd op vier pilaren. Allereerst willen we de macht van de president van Ghana verminderen. Hij heeft een ongeoorloofde hoeveelheid macht – hoewel we onze nationale vertegenwoordigers zelf verkiezen, worden veel andere posten direct benoemd door de president. Posten die eigenlijk ook verkiesbaar zouden moeten zijn. De tweede pilaar is de scheiding van het parlement en de regering.

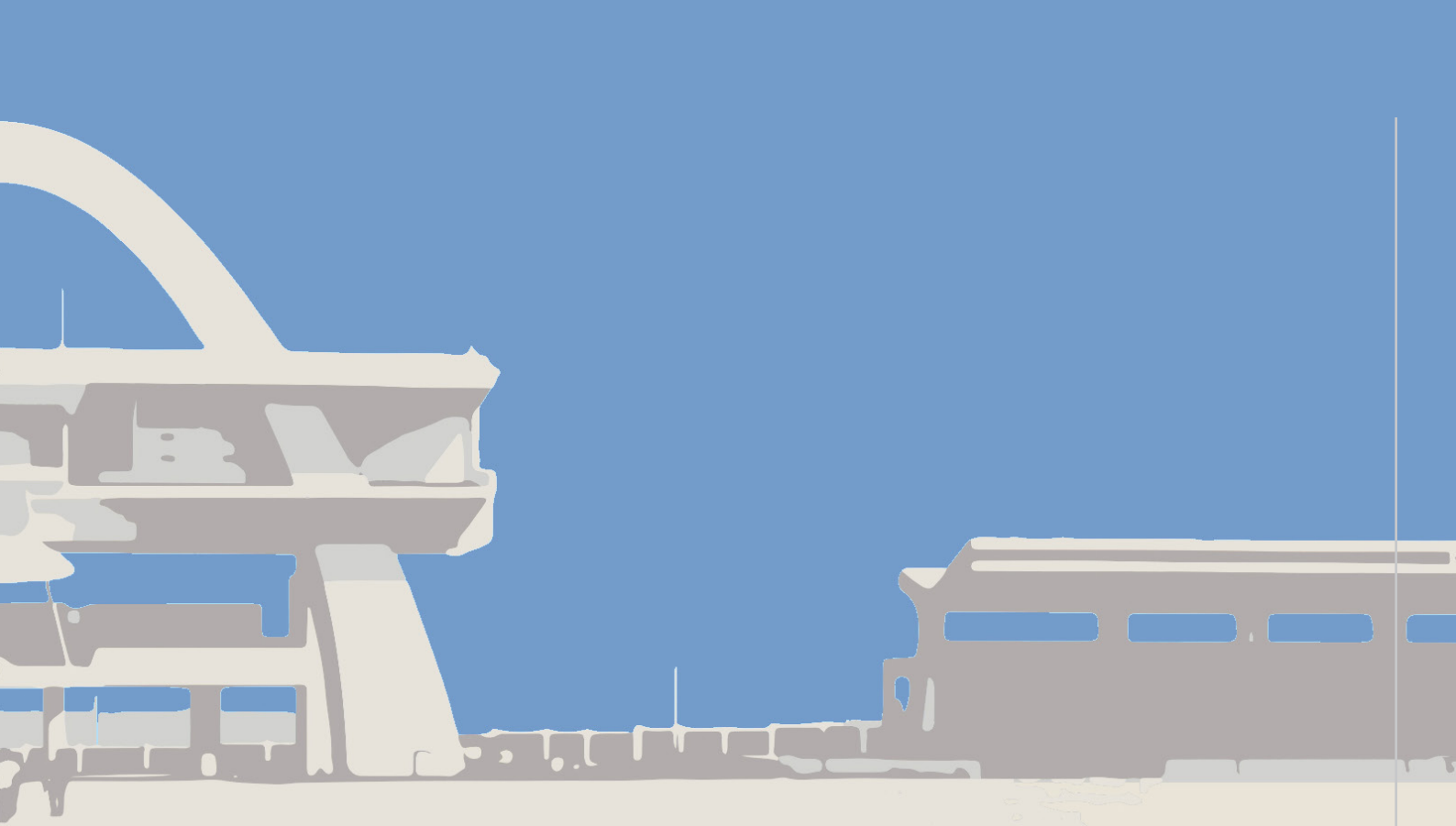

Op dit moment is veertig procent van de ministers ook een lid van het parlement. Ze zijn hun eigen controle! Nog erger is dat het ministerie van justitie en de openbaar aanklagers geen aparte organisaties zijn, waardoor het justitieel systeem inherent corrupt is. Dit is de derde pilaar waartegen wij strijden. Als laatste pilaar geloven we dat iedereen in Ghana een opleiidng verdient. Op dit moment is er geen universeel recht op onderwijs, en veel mensen krijgen maar weinig formele opleiding."

De verjonging van de politiek

Dit laatste punt, het universele recht op onderwijs, geeft de PPP zijn kracht. De progressieve standpunten van de organisatie resoneren sterk met de jonge generatie studenten, wat weerspiegeld wordt door de sterke groei van grassroots organisaties op de universiteitscampussen. Als nationale jeugdcoordinator heeft Divine hier zeker een actieve invloed op gehad. Hij organiseert seminars om de boodschap van de PPP te verspreiden onder de studentenbevolking. Ook helpt hij om de jeugd te onderwijzen over politiek, en leert hij ze hoe ze de overheid tot verantwoording kunnen roepen.

"Het is van het grootste belang dat, als we Ghana willen veranderen, we jongeren gaan onderwijzen. We moeten studenten vertellen dat, ook al is de partij jong, we aanzienelijke macht kunnen hebben." Om dit te bereiken heeft de PPP ook jeugdconferenties georganiseerd. Op deze conferenties leert de PPP studenten hoe ze zichzelf moeten organiseren, en hoe ze hun doelen kunnen bereiken.

Het belangrijkste wat de PPP deze studenten mee wilt geven is om discipline te tonen. "Wanneer je jezelf vestigt als progressieve partij, dan moet alles wat je doet dat ondersteunen. Als we een positie hebben dan moeten we deze mening uiten zonder bang te zijn voor de repercussies. We verwachten al onze leden om hetzelfde te doen, om de discipline te hebben om hun doelen te bereiken, en om een rechte rug te houden tegenover de mensen met een andere mening."

Van underdog tot leader of the pack

In Ghana heeft deze aanpak gewerkt. Hoewel de partij nog maar drie jaar oud is, zijn ze snel gegroeid tot de twee-na-grootste partij in het land. Waar in het begin hun standpunten door niemand werden geaccepteerd, hebben andere partijen nu de beleidspunten overgenomen waar het PPP sinds het begin al voor strijdt. Het netwerk van jeugdorganisaties door geheel Ghana toont aan dat de partij eindelijk op stoom begint te komen.

Wanneer hij wordt gevraagd wat hij zou voorstellen voor de Jonge Democraten die ook een verandering willen aanbrengen in eigen land, heeft Divine een simple antwoord. "Wees de stem van de menigte. Kies iets waar je in gelooft, zorg dat je geluid maakt, en wees niet bang op de spotlight op te zoeken. Het is belangrijk dat je corruptie en onkunde in de overheid blootlegt, en dat je de mensen die je hebt verkozen verantwoordelijk houdt voor hun acties. Echter, bewaar altijd de vrede – een maatschappij is altijd het meest gediend met eenheid, niet versplintering."

Wat de PPP in de afgelopen drie jaar heeft bereikt is buitengewoon. Vanaf het begin als een kleine, onbekende partij, tot hun huidige status als de progressieve stem in hun land, ze zijn een macht die erkend moet worden. Wat er zal gebeuren in de toekomst? "We moeten een systeem opzetten waarin meer partijen hun draai kunnen vinden, en zich kunnen uitbreiden om de hele bevolking te representeren. We moeten onze invloed gebruiken om meer banen te scheppen, en het land te groeien op een manier die iedereen in Ghana ten beste komt. Zijn het grootse doelen? Jazeker. Maar als we een ding hebben bewezen, dan is het dit wel: als we de Progressive People's Party zo veel kunnen groeien in drie jaar, dan is alles mogelijk."

Box:

De DEMO is in contact gekomen dankzij het werk van het Team West-Afrika, geleid door Samira Rafaela en Friso Bonga. Het idee kwam hen toen ze terugreden vanaf een conferentie in Berlijn naar Nederland. Ze wilden een samenwerking opstarten met de progressieve, liberale partijen van West-Afrika, om op die manier van elkaar te leren. In november 2014 leidde dit tot de eerste bijeenkomst van het Team West-Afrika.

Daar werd besloten om met Divine Nkrumah(ppp) contact te zoeken en in te zetten op samenwerking. Het over-en-weer contact leidde uiteindelijk tot een bezoek van Samira aan Ghana, waar ze mee liep met de PPP.

Noodopvang in Rotterdam

Wie is?

Naam	Zouhair Saddiki
Geboren	29 mei 1986
Beroep	Raadslid Gouda D66
Studie	Erasmus Universiteit in Rotterdam
JD	Werkgroep diversiteit & participatie

'Verspreiden is veel beter dan als we alle vluchtelingen in Rotterdam-Zuid plaatsen'

Enkele dagen na het besluit van de gemeente Rotterdam en de Erasmus Universiteit Rotterdam om een groep vluchtelingen noodopvang te bieden in de sporthal van de Universiteit, spreken wij met één van de vrijwilligers: Zouhair Saddiki. We kennen hem als D66-raadslid in Gouda die zich onder andere bezighoudt met het immigratiedebat. Samen met andere vrijwilligers heeft hij onder meer een voetbaltoernooi georganiseerd voor jongeren in de noodopvang. “Het overgrote deel van de vluchtelingen bestaat uit jongens tussen de 12 en 25 jaar. We moesten iets doen om hen bezig te houden. Sport leek de ideale manier.”

Tekst: Jacqueline Brand & Jesse de Jong

Het is een verhaal dat we de afgelopen weken vaker hoorden: Een grote groep mensen in Nederland wil iets doen voor vluchtelingen die naar Nederland komt. Massaal werden kledingstukken, schoenen en kinderspeelgoed ingezameld. Ook in Rotterdam. “Mensen waren erg dankbaar. Velen droegen schoenen waarvan de zool kapot was”, vertelt Zouhair. “Daarnaast hadden we gelukkig ook de nodige spullen voor dames ingezameld.”

De betrokkenheid van de Rotterdammers was de vrijwilligers ook opgevallen. “Op zaterdagochtend wilde een Turkse bakker vers brood komen uitdelen”, begint Zouhair. “Alleen lieten de organisaties de man niet de sporthal in. Het is best te begrijpen vanuit het oogpunt van regulering en controle, maar dat werkt niet altijd even goed. Zo wordt er maar één kledingstuk per persoon per dag uitgedeeld. Mensen hebben ook ondergoed nodig; sokken, schoenen. Door één kledingstuk per dag uit te delen kun je niet echt in de behoeften voorzien.”

“Er is ontzettend veel bureaucratie te bespeuren bij de werkwijze van de betrokken instanties. Het is begrijpelijk dat een aantal dingen gereguleerd moet worden, maar let wel op dat dit niet te ver doorschiet. In de sporthal is één dokter aanwezig. Je wil dat iedereen die ziek is geholpen wordt, maar hier moeten wel afspraken over gemaakt worden. Het is echter niet de bedoeling dat die bureaucratie ervoor zorgt dat mensen moeten leven met twee onderbroeken per week.”

De vluchtelingen die werden opgevangen op de Universiteit waren allemaal ingeschreven in Ter Apel - het centrale inschrijvingspunt van Nederland. Zouhair maakte mee dat iemand in Rotterdam aankwam in de veronderstelling zich daar in te schrijven. Hij moest vervolgens toch afreizen naar Ter Apel. “Hier worden de vluchtelingen wel goed in begeleid. Wanneer vluchtelingen aankomen op Rotterdam Centraal ontvangen zij een formulier – ook in hun eigen taal – waar alles op staat wat zij moeten weten over onder andere de inschrijving in Ter Apel.”

Niet zielig

“Het viel mij op dat de meeste vluchtelingen vallen in de categorie mannen tussen de leeftijd van 12 en 25 jaar. Daarom hebben we een actie opgezet om deze jongens bezig te houden. Die jongens zitten vol met testosteron. Als zij hier allemaal blonde meisjes met blauwe ogen zien… Ja, natuurlijk vinden ze dat leuk. Met dat idee hebben wij besloten een voetbaltoernooi te organiseren. Daarnaast was het goed de jongens even weg te halen van hun gezin. Die gezinnen hebben natuurlijk al heel veel aan hun hoofd. We moesten die jongens gewoon even alles laten vergeten. Voetbal was de ideale manier.”

‘Integratie is skyrocketing, geloof mij’

Niet alle jongens zijn overigens met hun ouders hierheen gekomen. Zouhair vertelt over een 15-jarige Eritreese jongen die in zijn eentje in Rotterdam aankwam. Hij wil daarnaast benadrukken dat veel van de mensen in de noodopvang niet zielig zijn. “Heel veel van de jongens hebben al geld, een mobiele telefoon... Wat dat betreft is mijn beeld wel bijgesteld. We moeten de vluchtelingen niet als een zielig volkje behandelen. Ik vind wel dat we de humanitaire basishulp gewoon moeten aanbieden. Denk aan eten, een dak boven het hoofd.
Maar vergeet niet dat een groot deel van de mensen hoogopgeleid is.”

Sommigen hebben Engels of chemie gestudeerd. Zij willen gelijk aan de slag. “Er kwam een jongen naar mij toe die chemie had gestudeerd, maar toch wel gewoon in de keuken aan de slag wilde. Hij wilde iets doen. Ze willen het liefst in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Ze zijn altijd zelfstandig geweest en lijken zich nu haast te schamen voor het feit dat zij enigszins afhankelijk zijn geworden.”

De vluchtelingen in de Rotterdamse sporthal verschillen volgens de Gouwenaar erg met de groep arbeidsmigranten van de jaren ’70 en ’80. “Zij waren laagopgeleid, spraken geen Engels. Deze vluchtelingen hebben óók de globalisering meegemaakt. Zij weten wat er in de wereld speelt. Net als jij en ik maken zij gebruik van Facebook.”

Het integratiedebat

We maken een sprongetje naar de discussie die speelt rond vluchtelingen. Het Nederlandse volk heeft niet stilgezeten achter haar toetsenbord. Een kreet die op Facebook veelvuldig voorbijkomt is dat ‘sociale huurwoningen worden ingepikt door asielzoekers.’ Zouhair deelt zijn visie hierop: “Ik denk dat het belangrijk is goed te kijken of alle vluchtelingen recht hebben op een urgentieverklaring wat betreft een woning.”
Hij lacht even en vervolgt: “We hebben natuurlijk krimpgemeentes in Nederland, in het oosten van het land… Alhoewel daar natuurlijk wel het ingewikkelde van de kleine gemeenschappen aanwezig is. Zoals we gezien hebben is juist in dat soort gemeenschappen veel protest tegen de komst van groepen vluchtelingen.”
“We moeten sowieso wat positiever kijken naar wat deze jongens voor ons en voor de economie kunnen betekenen”, gaat Zouhair verder over de negatieve reacties op vluchtelingen. “Zij zijn creatief en kunnen bij wijze van spreken een Syrisch kebabrestaurant optuigen. Dan kan het een beetje gaan leven.” De angst voor het onbekende, zo lijkt het, werkt volgens Zouhair averechts. “Verspreiden is veel beter dan wanneer we alle vluchtelingen in Rotterdam Zuid plaatsen. Het mooie is dat het er ook voor zorgt dat je mensen van buiten je eigen gemeenschap leert kennen en het is tegelijkertijd een perfect middel om mensen te laten integreren.”

“Integratie is skyrocketing, geloof mij. Ik woon zelf in een buurt (in Gouda, red.) waar veel autochtone Nederlanders (ik heb een hekel aan dat woord!) wonen en ik ga zó goed om met mijn buren. Mijn moeder vervangt de kousen van de buurvrouw en zij kookt af en toe voor haar. Vroeger maakte mijn buurman de galerij schoon, nu doet mijn moeder dit. Ik spreek veel met mijn buurman, onder andere over de oorlog. Dit is zo waardevol voor mij geweest. Ik heb veel van mijn buren geleerd over de ‘Nederlandse omgangsnormen’. Denk aan het legen van de brievenbus wanneer de buren op vakantie zijn. Het gaat om dat soort kleine dingen, die je jezelf zo aanleert. Dit soort dingen zorgt ervoor dat je uiteindelijk ‘het prototype Nederlander’ wordt.

Los kadertje voor bij het begin van het artikel: ‘Waarom reageerde je op de roep om vrijwilligers?’
“Ik was trots op de universiteit. Als student van deze universiteit maak ik deel uit van de gemeenschap en ik wilde hier vanuit die community aan bijdragen. Daarnaast wilde ik het ook gewoon met mijn ogen zien. Is het zo erg? Zijn ze allemaal zo zielig? Zijn het echt allemaal radicalen? Ik kwam erachter dat het helemaal anders is. Het ging me om mijn eigen beeldvorming maar zeker ook om mij te sterken in mijn communicatie naar anderen toe over dit onderwerp. Je hebt de keuze om bij te dragen aan het probleem of aan de oplossing.”

Krachtig debat vluchtelingen JD & D66 Rotterdam

ROTTERDAM Duiken is niet besteed aan de progressief-liberale democraten en haar jongerenpartij. Zeker niet in Rotterdam. Vandaar dat zij in de heat of the moment op 25 november een debat organiseerden met alle spelers die meedoen aan het vluchtelingenvraagstuk. Conclusie? Gelijke startbewijzen voor iedereen.

Tekst: Mart Roumen
Beeld: Edwin Kaptein

In een theaterzaal van het Erasmiaans Lyceum aanschouwde zo'n vijftigtal geïnteresseerden een panel, bestaande uit Selima Belhaj (D66 Rotterdam), Yvonne Polman (Vluchtelingenwerk Nederland), Ineke Palm (Pauluskerk), Nadia Arsieni (COA), Mpanza Bamenga (D66 Eindhoven & voormalig vluchteling).

Je zou zeggen dat door de vele airtime op radio en televisie voor de vluchtelingenstroom de termen voor dit geëngageerde publiek wel duidelijk zouden zijn. Dat bleek allerminst het geval. Hebben we het nou over statushouders? Illegalen? Vluchtelingen? Asielzoekers? En wat voor issues spelen er tijdens de verschillende stadia? Bamenga weet aan de hand van zijn eigen geschiedenis een duidelijke sfeer te schetsen van A tot Z, met de juiste bijbehorende termen.

Tegelijkertijd wist de 'professionele kant' van het panel te vertellen dat er met name behoefte is aan leiderschap en middelen vanuit Den Haag. Ineke weet gekscherend te melden dat dit kabinet niets liever zou doen dan de mensenrechten schenden. "Kijk naar de bed, bad, brood-regeling. Het kabinet onderzoekt de mogelijkheden om daarvan af te wijken". Een schande, volgens de voorvechter van de Pauluskerk.

Het Rotterdamse boegbeeld, burgemeester Ahmed Aboutaleb, komt uiteraard ook aan bod in de discussie. Hij toont zich strijdbaar en is een voortrekker van dit dossier in Hilversum. "Dat is ook precies wat we hebben afgesproken vooraf", weet Salima te melden. Aanwezige JD'ers én D66'ers hebben wel kritiek op zijn herhalende oproep dat moslims afstand zouden moeten nemen van radicale groeperingen zoals ISIS en El Quada. "Wij gaan ons toch ook niet de hele dag distantiëren van mensen met wie we het niet eens zijn?", vraagt Michael voorzitter JD Rotterdam retorisch aan gespreksleider Mart Roumen.

Eigenlijk is het enige punt dat de zaal verdeelt, de vraag of er al dan niet speciale trajecten moeten komen om asielzoekers sneller aan een baan te helpen. Aan de ene kant wil iedereen dat ze snel werken en participeren in de samenleving, aan de andere kant lijkt dat positieve discriminatie, waardoor 'onze' jongens en meiden minder snel aan dezelfde banen zouden kunnen komen. Dát gaat volgens veel aanwezigen wat te ver. Er wordt consensus gevonden in de stelling dat iedereen gelijke startkansen moet hebben voor dezelfde banen. En dus kan het zijn dat vluchtelingen in het traject daarvoor een extra steuntje in de rug nodig hebben.

Bierviltje tot Beleid

Rob Jetten: (Politieke) droom van iedere JD'er

In het Utrechtse Café Kalff blaast de jonge Nijmeegse D66-fractievoorzitter Rob Jetten (28) even uit van een stressvol dagje op kantoor. Toch is hij het praten nog niet moe. In onvervalst Brabants blikt hij met de DEMO terug op zijn politieke carriere, die begon bij de Jonge Democraten.

Tekst: Mart Roumen

"Ik was echt zo'n nerd die op zijn twaalfde (1999) al de krant las. Op dat moment was ik erg geïnteresseerd in de medisch-ethische agenda van D66. Ook de mensen achter die partij spraken mij heel erg aan."

Een incident in de directe omgeving van de Udense Jetten maakte dat zijn politieke interesse ook daadwerkelijk werd omgezet in daden. "In de nacht (2004) nadat Theo van Gogh werd vermoord, werd in mijn dorp door vrienden uit mijn voetbalteam de Turkse basisschool in de fik gestoken. Dat was een uit de hand gelopen grapje, maar de Telegraaf framede Uden als een dorp met rechtsradicale jongeren. Dat beeld vond ik shocking."

De toen 17-jarige scholier wilde het beeld rechtzetten. "Wij wilden de wereld vertellen dat niet alle jeugd in Uden stom is. 'Ga het gesprek aan met hen!', was onze boodschap. We hebben toen veel acties georganiseerd en ook ingesproken in de raad van Uden. Er was geen groot probleem onder de jongeren en dat hoefde dus ook niet hard aangepakt te worden."

Op die betreffende nacht werd Jetten ingeseind en ging hij direct naar de school. Ook het toenmalige Udense D66-kamerlid Ursie Lambrechts mengde zich – net als later enkele andere Kamerleden - in het incident. "Maar zij was de enige die écht vragen stelde aan de jongeren, aan ons dus. Dat bevestigde mij in mijn positieve beeld van D66. Dat was het laatste zetje dat ik nodig had om echt actief te worden voor politiek in het algemeen en D66 in het bijzonder."

Jonge Democraten

Hij meldde zich aan als combilid van D66 en de Jonge Democraten en was een jaar later – inmiddels student Bestuurskunde in Nijmegen - te vinden op het introweekend van de Jonge Democraten. "Dat was in één of andere schuur in de Veluwe. We waren daar met twintig nieuwe leden, voor die periode super veel! Ondanks dat het niet een heel diverse groep was qua samenstelling, was het wel een onwijs mooi weekend. Het was gezellig, er werd veel geborreld met elkaar en we hebben enorm pittige discussies gehad."

Het vuurtje was aangewakkerd en hij ging meer en meer naar activiteiten van de JD. Uiteindelijk verzamelde hij voldoende leden om een eigen afdeling op te richten in zijn omgeving. Het begin van de afdeling Arnhem-Nijmegen. "Wij wilden de keerzijde van 'Havana aan de Waal' aantonen. Nijmegen was nog de enige gemeente met duizend Melkertbanen, er was een sterk maakbaarheidsideaal. Met een ledenbestand van zo'n tweehonderd JD'ers in die regio moest er toch wel een maandelijkse bijeenkomst inzitten, dachten wij. En ja, toen heb ik mezelf maar direct tot voorzitter gebombardeerd. Ha!"

Vrije tijd was schaars voor de student. Naast zijn positie bij de Jonge Democraten en zijn opleiding streefde hij er ook nog naar om in de atletiek de top te bereiken. Halverwege zijn derde studiejaar (2008) kreeg hij de kans om stage te lopen bij D66 in de rustige dynamiek van de Eerste Kamer. “Ik vroeg mij af: waarom is dit instituut er überhaupt nog? Gerard Schouw en Hans Engels zaten daar en ik was lange tijd de enige medewerker. Alexander, Boris en Fatma waren de Tweede Kamerleden. Hans Engels kon hen soms college geven tijdens de fractievergadering, maar daar had de Tweede Kamerfractie vaak helemaal geen behoefte aan. Dat leidde dus tot pittige discussies. De hele geoliede machine van D66 zoals die er nu is, was er totaal nog niet. Alexander Pechtold, Ingrid van Engelshoven en Gerard Schouw bestuurden de club eigenlijk op dat moment en brachten steeds meer professionaliteit.”

Voorzitter Jonge Democraten

De Jonge Democraten hadden toen een andere positie dan op dit moment. “Er waren vierhonderd man op een D66-congres, waarvan zo’n honderd JD’ers. Het debat was feller. Wij waren toen écht de luis in de pels van D66. Vooral ook door sterke inbreng van de voorzitters Jan Paternotte (2004-2005) en Tom Monasso (2006-2007). “Dossiers als de hypotheekrenteaftrek en de AOW-leeftijd zijn toen aangekaart. Dat prikkelde heel erg. Ik wilde ook voorzitter worden, maar moest daar wel mijn positie in de Eerste Kamer voor opzeggen.”

“We waren met een vijf-koppig bestuur eigenlijk de hele dag bezig met het oprichten van nieuwe afdelingen en het welkom heten van nieuwe leden. Mede ook door het succes van D66. Wij moesten even ontdekken hoe wij daarmee om gingen. Die groei en bijhorende professionalisering gaf wat frictie. Ik herinner me een JD-congres waarbij JD Brabant een motie indiende dat het vooraf uitsluiten van samenwerking met politieke partijen niet wenselijk is, ook niet als het gaat om de PVV. Dat zou ondemocratisch zijn. Toen dat werd getweet, stond het een uur later op nu.nl. Direct hadden we een woeste partijtop aan de lijn. We hadden in die periode meerdere incidenten met D66. Achteraf is het een gemiste kans geweest dat we niet met beide besturen een strakkere lijn hadden uitgezet.”

Het bestuur Jetten was op andere terreinen wel heel erg succesvol. “De samenwerking met andere PJO’s ging perfect. Met Jesse Klaver (DWARS), Jeroen Diepemaat (JOVD), IJmert Muilwijk (Perspectief) werkten we als ‘jongerenorganisaties’ samen tegen de deal van het kabinet met de SER, en daar hebben ons toen als blok flink geprofileerd. Het journaal opende ’s ochtends met onze acties, mooi om mee te maken.”

D66 Nijmegen

Aan het einde van zijn eerste jaar twijfelde hij om nog een jaar door te gaan, maar op dat moment polsten de twee zittende raadsleden in Nijmegen Jetten. “Zij wilden stoppen in 2010 en vroegen mij de kar te gaan trekken”, vertelt hij. “Ik heb daar met veel mensen over gesproken en dacht toen: ‘Ja, waarom eigenlijk niet’. Het Havana aan de Waal-verhaal ergerde mij heel erg. Er was behoefte aan een fris geluid in de raad. Iemand die kon breken met de heersende cultuur was hard nodig. Ik wist dat ik dat kon. Zo werd ik op mijn 22ste fractievoorzitter van een afdeling van één van de grootste steden in Nederland, gesteund door het bestuur.”

De campagne van de jonge lijsttrekker liep voortvarend. “Bij de JD heb ik geleerd om tegen de publieke opinie in voor heldere standpunten te pleiten. Je merkt dan dat je ook vaak nog wel veel mensen mee kan krijgen in je verhaal. Ik wilde het vuurtje opstoken en was absoluut niet bang voor de raad. Voormalig burgemeester Thom de Graaf zei altijd: D66 is geen campagnepartij. Ik had bij de Jonge Democraten gezien dat we dat verdomme wel waren. Als je eenmaal buiten bent, en de schroom valt van je af, zie je dat we het wél kunnen. Ik had ook een sterk campagneteam met actieve leden en een paar marketeers.”

Het was wel spannend of ik mijn belofte: ‘Er gaat een nieuwe wind waaien’, waar kon maken. Gelukkig behaalden we sterke winst tijdens de verkiezingen van 2010 en kwamen we in het college met twee sterke wethouders. We hebben ons tijdens die onderhandelingen gefocussed op een aantal punten waarmee we wilden breken met het ‘Havana aan de Waal’, dat had dus juist ook met de bestuurlijke cultuur te maken. Het coalitieakkoord lag niet helemaal vast, zodat er speelruimte voor de raad was. Daarmee hoopten we het duale stelsel meer recht te doen. Wij hebben zelf meermaals onze eigen wethouder zwaar aangepakt. Dat was radicaal anders dan de cultuur daarvoor.”

Vier jaar later werd Jetten wederom de lijsttrekker van de sociaal-democraten in Nijmegen, met als doel om de grootste te worden. “Ondanks winst lukte dat net niet. De SP werd iets groter. De gesprekken tot een coalitie met die partij waren niet heel vruchtbaar. Zij zaten in de oppositie en er was wat wrok ontstaan in de voorgaande vier jaar. In mijn fractie was er een slecht gevoel over een samenwerking. Ik heb ‘Den Haag’ geïnformeerd over de moeizame onderhandelingen, en zij gaven aan dat ze wel heel erg zouden inzetten op het vormen van een coalitie. De landelijke inzet was dat D66 in de grootste tien gemeentes in de coalitie zou komen, maar op onze tien punten wilde de SP er niet één in het coalitieakkoord terug zien komen. Ja, zoek het dan lekker uit. Ik vertegenwoordig de D66-stemmers en burgers van Nijmegen, niet zozeer de wensen van Den Haag.”

Toekomst

Toch komt er over drie jaar waarschijnlijk een eind aan dit avontuur in de Nijmeegse raad. “Ik weet niet of ik nóg een keer vier jaar in de raad wil zitten. Ik heb een onwijs leuke baan bij ProRail. Ha! Ja, bij ProRail. Maar ook politiek blijft mijn interesse trekken. Over een aantal jaar trek ik wellicht naar Den Haag als ik een portefeuille zou krijgen waarin ik echt het verschil kan maken. Backbenchen in Den Haag vind ik niet zo boeiend, maar als ik iets met infrastructuur kan doen, kan ik van meerwaarde zijn. Daarnaast zou ik ook heel goed de belangen van het zuiden en het oosten van het land kunnen vertegenwoordigen. Dat mist nu een beetje.”

Zijn tijd bij de Jonge Democraten is onbetaalbaar geweest voor zijn carriere, zowel bij D66 als bij ProRail. Maar dat vind de 28-jarige Jetten niet het belangrijkste element van de JD. “Maak vooral plezier en voorkom dat je de politiek gaat naspelen. Er zitten een hoop saaie en verantwoordelijke mensen in Den Haag en in gemeenteraden die dat prima kunnen. De JD is ervoor om met leeftijdsgenoten op het scherpst van de snede te discussiëren over de toekomst van de wereld. Voer soms een prikkelende campagne, waarvan de hele wereld denkt ‘Ow god. Waar komen ze nu weer mee aanzetten’ en drink achteraf een borrel. Dan is het een leuke speeltuin waar je jezelf in kunt ontdekken en ontwikkelen.”

Toch is hij wat huiverig om de mooiste herinneringen te delen. “Ha! Ik heb heel veel persoonlijke JD-anekdotes, maar die ga ik niet vertellen. Ik heb hier in Utrecht mijn eerste JD Congres meegemaakt. Dat is één van mijn mooiste JD-weekenden geweest. Dat was aan het Janskerkhof bij een studentenvereniging. De mensen die het meest gezopen en gerookt hadden, waren een ochtend later de grootste pleitbezorgers van het rookverbod.”

PENNINGMEESTERES KOOPT AANDELEN FESTINI

DEMO QUIZ: Welke LB'er hoort bij de volgende mailadressen?

- **Diva@jd.nl**
- **Babbelbox@jd.nl**
- **Paarsorakel@jd.nl**
- **Zonnebank@jd.nl**
- **SM@jd.nl**

Meld je bij de hoofdredacteur van de Lieve Robert en als je ze allemaal goed hebt, krijg je een cadeautje.

Lieve
DE KRANT VAN WAKK
No. 1 wv– 3e jaargang – Hoofdredact

Noodklok geluid bij noodopvang JD-Rotterdam: zelfs slapen op opgerold tapijt

Bunga Bunga Boekestijn:

'Zal ik jullie eens een geheimpje over jullie partijleider verklappen?'

Van zes tot en met acht november togen er een kleine honderdtal Jonge Democraten naar de bossen van Apeldoorn om met elkaar te leren en te ervaren hoe een politieke jongerenorganisatie eruit ziet. Het introteam is erin geslaagd om een meer dan juist beeld te schetsen van de dagelijkse gang van zaken.

Zo werd er een gastspreker uitgenodigd die krampachtig reclame aan het maken was voor zijn Ondernemers Partij. JD'ers vielen hem brakjes aan op de wirwar aan woorden die zijn strot verliet en na afloop kreeg hij keurig van de breed glimlachende organisatoren een JD-stropdas 'Dankjewel Brinkman', en koerste hij aan op huis.

Maar er waren meer fenomenen die helemaal klopten met wat er in de JD-praktijk gebeurt. Zo werd er om vijf uur 's nachts een heus cakegevecht gehouden, reed een willekeurige dronken Turk om vijf uur 's nachts zijn auto verticaal in de sloot recht voor de locatie, waren LB'ers en introteamers 'helemaal klaar' met sommige types en werd er geflirt. Dat laatste verdient een eigen alinea.

Eén van de meest karakteristieke JD'ers had de eer om samen met een boomlange chick een flirtworkshop te geven. Uiteraard was de laatste spreker Arend-Jan Boekestijn – verder aangeduid als Bunga Bunga Boekestijn – ook bereid om tijdens het diner zijn enthousiaste stemgeluid te doen laten klinken aan nieuwe leden. Het een en ander wat gesmeerd te hebben met Golschbier, werden de anekdotes sappiger en de toon vileiner.

Er ontstond een brede glimlach op zijn gezicht toen hem officieel gevraagd werd om zitting te nemen in de jury voor de JDatingshow. Een glimlach die alleen maar groter werd toen hij op het podium wat anekdotes over het flirten en de seksuele voorkeur van Alexander Pechtold en Boris van der Ham kon toelichten, maar pas hélémaal toen een JD'er – die het typetje BBB (Bunga, Bunga Boekestijn) op hemzelf moest spelen – hem ruw ontdeed van zijn trui, shirt en aan zijn broek begon te trekken. "Een tien! Een tien", riep het voormalige Kamerlid over de versierskills van het typetje van hemzelf.

Toen na het derde programma-onderdeel een JD'er vastgebonden het pand met een andere JD'er verliet verklaarde Boekestijn dat het "uiterst nuttig" was voor Jonge Democraten om je "helemaal te laten gaan", dat heeft verregaande consequenties voor de "sociale ontwikkeling" en het "groepsgevoel".

Het introweekend van de Jonge Democraten in Apeldoorn liep eigenlijk als een trein.

‘JD VERBANNEN VAN D66 CONGRES: ZE KLAPTEN NIET OP JUISTE MOMENTEN’

Robert

ERE JONGE DEMOCRATEN

Den Haag

- Journalistiek symposium, mede georganiseerd door JD Groningen, trekt meer sprekers dan bezoekers
- Facebookgroep Jonge Democraten overgenomen door klassenboekdragers
- 30-jarige vakbondsman bekent kleur: GroenLinks
- Voormalig LB stapt bij aftreden tegelijkertijd uit alle whatsappgroepen

tie: mr. Paroza – 1 pagina – september 2015

Lieve Robert snoert naam-gever de mond tijdens congres in Utrecht!

Waterige oogjes verklappen alcoholprobleem en –oplossing van Voorzitter

Hoe herken je de klassen-boekdrager?

APELDOORN Het fenomeen klassenboek leek met de komst van de electronische informatiesoftware hedentendage uitgestorven. Toch lijkt het alsof de dragers van deze boeken, de zogenaamde klassenboekdragers zich, bij afwezigheid van het klassenboek om te dragen, maar op een PJO storten. En welbeschouwd: onze PJO. De vaste lezers van de Lieve Robert vragen zich nu natuurlijk af hoe ze deze klassenboekdragers kunnen herkennen. Meneer Paroza heeft een checklist van twaalf punten.

1: Ongeacht de inbreng van een gastspreker (steevast: ‘u’), knikken ze beleefd en vonden ze het na afloop ‘reuze interessant’.

2: Ze zijn ongelooflijk enthousiast over eigenlijk alles van Sophie in ’t Veld en Alexander Pechtold. Begin daar dus niet over.

3: Bij Landelijke weekenden missen ze de politieke inhoud ‘een beetje’. Maar als je doorvraagt zijn ze het met je eens dat politiek ook een informele kant heeft.

4: Ze gaan slapen bij weekends, ruim voordat het LB (voortijdig!) de bar heeft gesloten, wegens geen klanten.

5: Ze zijn in de stellige overtuiging dat ze later ‘iets’ willen gaan doen bij D66. (En ook dat daar een hele hoop betaalde banen zijn).

6: Ze zijn netjes gekleed, maar dan wel C&A. Eigenlijk is het een beetje een rommeltje. Bril is geen must, wel een pré.

7: Ze zijn stiekem bi, maar vinden het doodeng om door de biseksuele golf te worden opgeslokt.

8: Overmatig alcoholgebruik past niet bij een politieke avond of weekend, en drugs zijn uiteraard taboe, zo vinden zij.

9: Tijdens hun opleiding blijven ze liever thuiswonen, want mama kookt zo lekker, en je weet niet aan wat voor ‘financieel drama’ je begint. Stel je voor dat je je leven begint met een enorme studieschuld om je nek.

10: Als je ze vraagt waarom ze lid zijn geworden, bevat het antwoord minimaal de woorden Europa én onderwijs.

11: Politiek gezien zijn er weinig thema’s waar ze zich echt over kunnen opwinden. Waar ze écht boos om worden is als iemand ze om 04:00 uit hun slaap houdt.

12. Hun uitstraling doet sterk vermoeden dat, voor zover er al sprake van is, hun ervaringen op seksueel gebied zich beperken tot nachtelijke intimiteit met hun rechterhand en het stiekem bekijken van 0906-reclames.

De tsunami van recalcitrante JD’ers lijkt verworden tot een kalvend meertje, waarin klassenboekdragers goed gedijen. ‘Wat is er over van het schenenschoppen van weleer’, vragen meerdere ervaren JD’ers zich af. “Vroeger bestond de JD tenminste voor de meerderheid uit panseksuele drugsgebruikers”, wist de Lieve Robert op te tekenen uit de mond van een raadslid van D66 in een hele grote noorderlijke stad, met vrije openingstijden voor de horeca.

'RUTTE LAAT VLUCHTELINGENPROBLEEM OVER AAN BURGEMEESTERS'

